This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 07491692 9

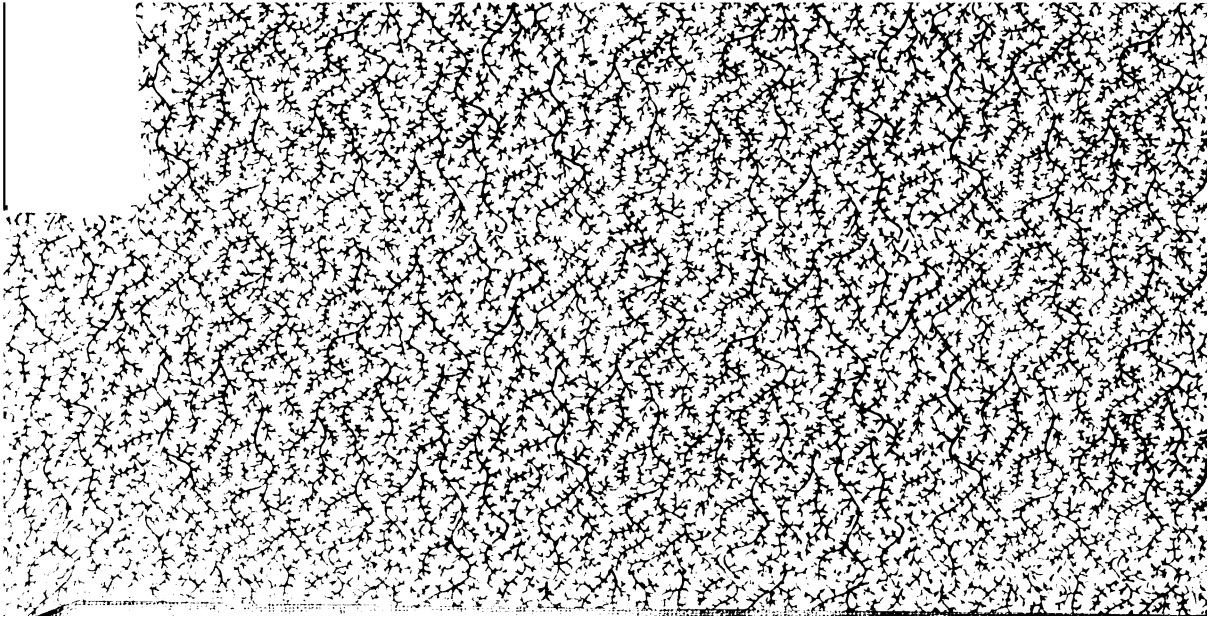

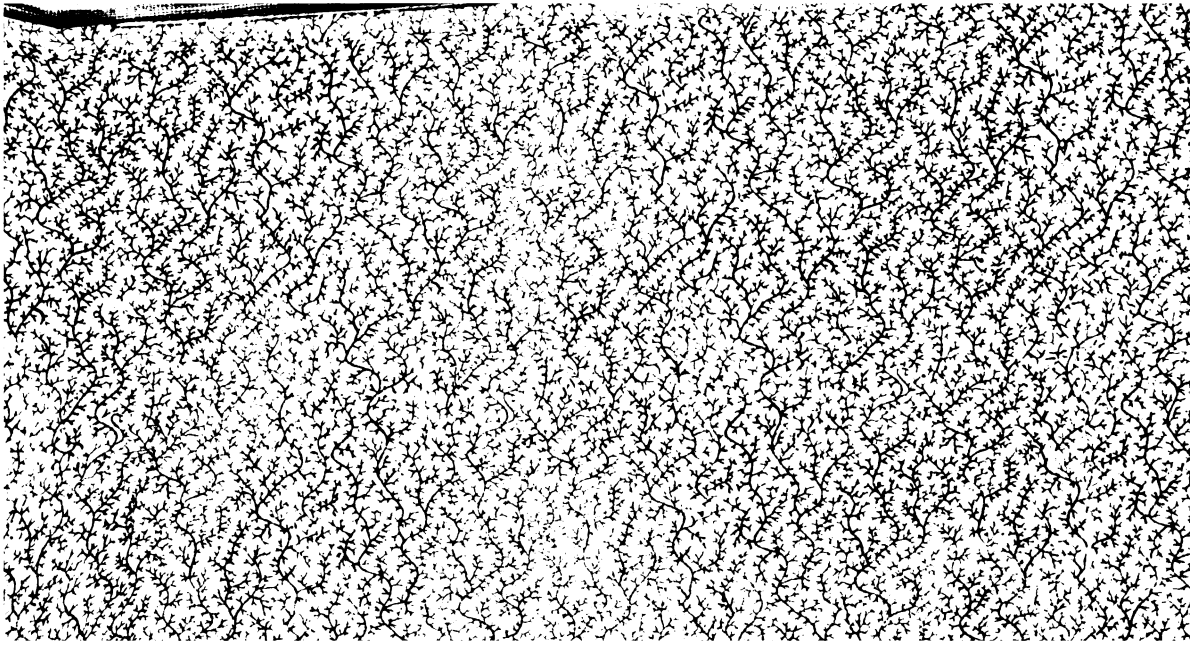

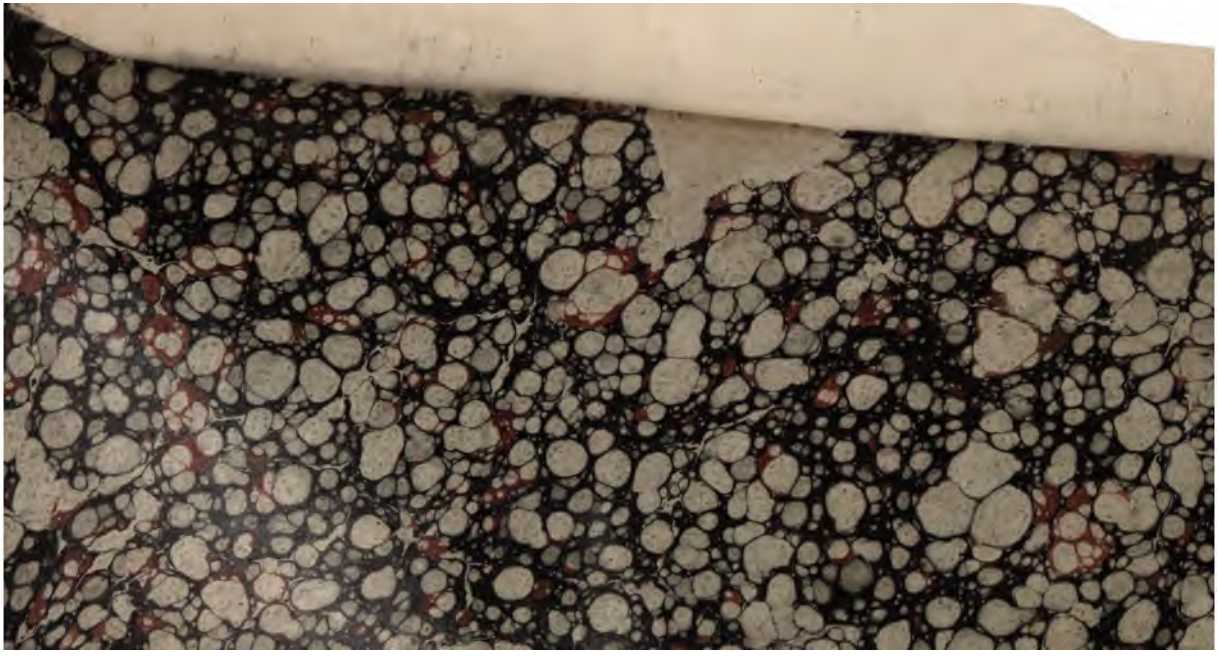

of eminence in the Royal Theatre at Copenhagen. He died on T
January, 1817, in the 39th year of his age. The plays he transl
occupy the four first volumes of that work. For a biographical acc
of Peter Foersom, see Feldborg's Denmark Delineated.

Shakspeare [illegible] lated into Dani[illegible]

Peter Foerso[illegible] and P. F. Wulff.
181[illegible] — 1825.

Vol. 1. Julius Cæsar.
Hamlet.

Vol. 2. King Lear.
Romeo & Juliet.

Vol. 3. King Richard IInd.
King Henry IVth. Part I.

Vol. 4. King Henry IVth. Part II.
King Henry Vth.

Vol. 5. King Henry VIth. Part I.
King Henry VIth. Part II.

Vol. 6. King Henry VIth. Part III.
King Richard IIIrd.

Vol. 7. Othello.
Coriolanus.

Vol. 8. King John.
King Henry VIIIth.

Vol. 9. Cymbeline.
As you like it.

Peter Toersom, the first Dan
of eminence in th
Janua

Sh
gen
Th
a
ea

William Shakspeare's

Tragiske Værker,

overſatte

af

Peter Foersom,

kongelig Skuespiller.

Første Deel.

O! einsam ſteht und tiefbetrübt,
wer heiß und fromm die Vorzeit liebt!

Novalis.

Anden, af Oversætteren giennemseete og forbedrede, Udgave.

Kiøbenhavn, 1811.

Trykt paa Fr. Brummer's Forlag,

hos J. Breum.

Translation of the dedicatory lines to Her Royal Highness
The Princess Louisa Augusta, by W. Sidney Walker. F.T. Coll. Camb.

Snatch'd from the scenic monarch's glorious crown,
A few stray gems I bring. Before thy feet,
Exalted fair, in every charm complete,
With reverence and delight I lay them down.
Their home was ever in the princely breast:
That crowned vestal, western sun of fame,
She loved them; and in their unfading flame
The image of her brightness shines confess'd.
As when the flow'rets of the spring unfold
Their censers, with the pearls of morn replete,
Nature's sweet sacrifice, the kindly sun
Joys to illume them; on my offering bold,
Sun of the North, from thy resplendent seat,
Of all thy countless rays, oh! shed but one!

Til

Hendes Kongelige Høihed

Louiſa Auguſta,

Hertuginde til Auguſtenborg.

Faa ædle Stene har jeg her bragt hiem
af Scenens Konges evigrige Krone –
O, Skionheds huldе Dronning! for Din Throne
med hellig Ærefrygt jeg lægger dem.

I Throners Glands var stedse deres Hiem;
Hiin Vestens Soel, den kronte Vestalinde,
var deres høie Eiers Skytsgudinde,
og Hendes Billed luer end i dem!

Som Himlens Lys, naar Vaarens Blomsterkrands
dyplukker perlefyldte Offerskaaler,
huldt speiler sig i dem fra høien Poel,
saa lad, Du Huldeste, af al Din Glands
een Straale kun, af alle Dine Straaler,
nedsmile til mit Offer, Nordens Soel!

Allerunderdanigst

Peter Foersom.

Fortale

til første Udgave.

Den Grundsætning, jeg ubrødelig fastsatte mig ved denne Oversættelse, var: at udtrykke Digteren saa værdigt, som mig var muligt, og, om muligt, saa tro som Echo gientage, hvad hans Genius tilraabte mig. Hvor jeg, skiøndt jeg idelig havde denne Høide klart i Sigte, alligevel er bleven vandrende paa Sletten, der har Mangel paa Evne tvunget mig dertil.

Mange ville vel imidlertid anseе meget for Feil, som i min Oversættelse er Forsæt og Plan; for Ex. de Feil mod Versebygningen, jeg nu og da har tilladt mig. Disse begik jeg med velberaad Hu, hvor jeg maatte være bleven mit Mynster mindre tro, ved at undgaae dem. Den Læser, der udpeger slige Feil, holde sig til Englands fashionable poetry, og lade den gamle

Shakspeare ligge. Ja, saameget end denne Bog trænger til Læsere, og saa høilig jeg ønsker den dem, saa dog hellere slet ingen, end saadanne Læsere, som hellere ville standere, end studere Digteren! — Andre, forudseer jeg, ville bebreide mig Brugen af forældede Ord og Sprogformer. Dem svarer jeg, at jeg har brugt det ældre Ord, hvor det var kiernefuldere end det nyere, at jeg overalt har stræbt at bringe en Skygge af Oldtiden, en ældre Tone ind i det Hele, fordi saa var Shakspeare's Sprog; fordi dette Sprog ei er moderne, og, som saadant, afhængigt af Øieblikkets idelig veerlende Smag eller Lune.

Dersom Nogen beærer dette Arbeid med en kritisk Bedømmelse, anmærker jeg for hans Skyld, at den Udgave, jeg har oversat disse tvende Tragoedier efter, er en Haandudgave, udkommen i London 1798, hvor Steevens's Tert er lagt til Grund. Dog har jeg tillige, ved senere Giennemsyn af disse Blade, havt, saavidt muligt, Malone's Udgave ved Haanden: saavidt muligt, siger jeg; thi saa sielden

er den her, at intet offentligt Biblio-
thek, saavidt jeg veed, besidder den, og
den er, som bekiendt, for kostbar, til
ei at være Sieldenhed i danske private
Bogsamlinger. Videre bør jeg tilføie,
at Ordspil, som vare aldeles uoversæt-
telige, og som paa Dansk vilde give en
meningsløs Text, har jeg, hvor intet
omtrent lignende kunde sættes i Stedet,
aldeles udeladt, dog saaledes, at intet
Hul derved blev synligt: saaledes har
jeg ogsaa ganske udeladt enkelte Ting,
hvis Betydning var selv de ældste Com-
mentatorer ubekiendt, og som for Læse-
ren vilde være aldeles betydningsløse;
og jeg haaber, at man vil vide mig Tak
herfor, saameget mere, som jeg derved
har skaanet Læseren for kiedsommelige,
forstyrrende Anmærkninger. Og en-
delig skylder jeg mig selv at anmærke:
at jeg ei blindt hen har fulgt eller følger
Malone's eller nogen hvilkensomhelst
Commentators Læsemaade, Conjectur
eller Fortolkning; paa mange Steder
har jeg afveget fra ham, og fulgt endog
mindre paalidelige Udgavers Læsemaa-
de, naar den var shakspearsk, og ei

aabenbar Følge af Udgiverens Uvidenhed eller Skiødesløshed. Denne Plan har jeg fulgt ved denne, og vil følge ved de følgende Dele.

Om nu disse Dele skulle udkomme, eller ei, vil beroe paa dennes Modtagelse. Dersom Boghandlerne nøie kiende den danske Læseverdens Smag, hvad kan jeg da haabe, naar jeg i flere Aar, indtil nu, har søgt forgieves — endog paa ubillig-billige Vilkaar fra min Side — en Forlægger til dette Værk? — Midlertid see vi jo alle klarligen, at der efter en lang Dæmring opgaaer en klar Morgen over det danske Parnas, saa Tiden synes, at være mit Foretagende gunstig. Det gaae som det vil; jeg nedlægger disse Blade, som en ringe Skiærv paa Melpomenes Alter, med det varme Ønske, at de maae bidrage til at udsende over hendes Præster den Aand, i hvilken vi skulle leve og røres, og uden hvilken vi Intet ere, og Intet kunne vorde!

Kiøbenhavn i Decemb. 1806.

Oversætteren.

Julius Cæsar.

Personer:

Julius Cæsar.	
Octavius Cæsar.	Triumvirer efter Julii Cæsars Død.
Marcus Antonius.	
M. Æmil. Lepidus.	
Cicero,	Senatorer.
Publius,	
Popilius Lena.	
Marcus Brutus,	Sammensvorne mod Julius Cæsar.
Cassius,	
Casca,	
Trebonius,	
Ligarius,	
Decius Brutus,	
Metellus Cimber,	
Cinna.	
Flavius, Marullus.	Tribunet.

Artemidorus, en Sophist fra Cnidos.
En Sandsiger.
Cinna, en Poet.
En anden Poet.

Lucilius,	Venner af Brutus og Cassius.
Titinius,	
Messala,	
Cato, den yngre,	
Volumnius.	
Varro,	Bruti Tienere.
Clitus,	
Claudius,	
Strato,	
Lucius,	
Dardanius.	

Pindarus, Cassii Tiener.

Calpurnia, Cæsars Gemalinde.

Portia, Bruti Gemalinde.

Raadsherrer, Borgere, Vagt, Følge o. s. v.

Scenen er for største Delen i Rom; siden i Sardis, og i Nærheden af Philippi.

Julius Cæsar.

Første Act.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Flavius og Marullus træde ind med en Sværm af Almuesmænd.

Flavius.

Afsted! gaaer hiem, I dovne Kræe, gaaer hiem;
er det en Helligdag? Hvad! Vide I
da ei, som Haandværksfolk, I maae ei gaae
omkring paa Søgnedage uden Tegnet
paa Eders Dont? — Tael, hvad er din Haandtering?

Første Borger.

Herre! jeg er Tømmermand.

Marullus.

Hvor er dit Skiødskind, og dit Vinkelmaal?
Hvad giørst du med din bedste Klædning paa? —
I, hvad er Jeres Haandværk?

Anden Borger.

Ja, Herre, hvis I ligner det med fiint Kunstarbeid, kan det ikke kaldes stort andet end Flikkerie.

Marullus.

Men hvilket er dit Haandværk? Svar mig flux!

Anden Borger.

Det er et Haandværk, jeg haaber, jeg kan drive med en god Samvittighed. Jeg letter mangen een den tunge Gang giennem Verden.

Marullus.

Hvad Haandværk, Skurk? Du grove Skurk! hvad Haandværk?

Anden Borger.

Eia! gode Herre! brist dog ikke af Harme! — Og dog brist I kun. Den Skade kan jeg bøde!

Marullus.

Hvad skal det sige, uforskammede Karl? bøde paa mig?

Anden Borger.

Ja, det priser jeg min Kunst for!

Flavius.

Du er Skoeflikker; ikke sandt?

Anden Borger.

Rigtig, Herre! Alt, hvad jeg lever af, er Sylen. Jeg bryder mig ligesaalidt om Kiøbmandens Handel, som om Qvindernes Handeler; men bliver ved min Læst. Jeg, Herre, jeg er Vundlæge for gamle Skoe; ere de i stor Fare, helbreder jeg dem. Saa vakkre Folk, som nogensinde traad paa Oxelæder, have gaaet paa mine Hænders Arbeid.

Flavius.

Hvi staaer du da i Dag ei i dit Værksted, men forer disse Mænd omkring i Staden?

Anden Borger.

Det gior jeg, Herre! at de kan faae deres Skoe opslidt, og jeg faae meer Arbeid. Dog, sandt at sige, i Dag giøre vi Helligdag, for at see Cæsar, og fryde os ved hans Seiers-Indtog.

Marullus.

Hvi frydes? Hvad Erobring bringer han?
Hvad Skattekonger følge ham til Roma,
for bundne hans Triumphvogns Hiul at pryde?
I Klodse, Stene, sandsesløse Kræ-
o, haarde Hierter, grumme Mænd af Roma,
har I ei kiendt Pompeius? Mangenstund
I have klattred' op til Mure, Tinder,
til Taarne, Vinduer, ja Skorsteensspidser,
med Eders spæde Børn i Arm; der sad' I

den lange Dag taalmodig, for at see
Pompei Tog igiennem Romas Gader;
og sined' I blot Glimt af hans Triumphvogn,
opløfted' I da ei et Jubelraab,
saa Tiber nedskialv under sine Bredder,
i det den hørte Eders Stemmers Gienskrald
høit i sin krumme Strandbred?
Og nu iføre I Jer Høitidsklæder?
Og nu udkaare I en Helligdag,
og nu udstrøe I Blomster paa h a n s Vei,
som sei'rstolt fra Pompei Blod hidkommer?
Fort:
flyer til Eders Huse, knæler, beder,
at Guderne afvende vil de Straffe,
som vist slig Uerkiendtlighed maae ramme.

F l a v i u s.

Gaaer, gaaer, Medborgere! For denne Brøst
forsamler alle Eders ringe Brødre,
gaaer saa til Tibers Bred, og græder i
dens Dyb, til Bølgen, hvor den lavest er,
de høieste af Strømmens Bredder kysser!

(Borgerne gaae).

See kun, alt smelter den urene Ærts;
de gaae, og Brøden binder deres Tunger.
Gaae hiin Vei op til Capitolium;
jeg gaaer ad denne; afklæd Støtterne,
I finder prangende med Æresstegn.

Marullus.

Tør vi det?
I veed det er jo Lupercalia?

Flavius.

Hvad siger det? Lad ingen Støtter prange
med Cæsars Seiersvogn. Jeg vil omkring,
at drive Sværmen bort af Gaderne;
saa gjøre ogsaa I, hvor tyk den staaer.
Naar disse Fier af Cæsars Vinge rives,
da hæmme vi hans stolte Ørneflugt,
som ellers svang sig over Jordens Synskreds,
og holdt os alle i en slavisk Frygt.

(de gaae).

Anden Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Cæsar, Antonius, klædt til Væddeløb. Calpurnia, Portia, Decius, Cicero, Brutus, Cassius og Casca komme i et høitideligt Optog med Musik; en stor Folkeskare følger dem; i Skaren er en Sandsiger.

Cæsar.

Calpurnia!

Casca.

Cæsar taler. Tys!

(Musikken tier).

Cæsar.

Calpurnia!

Calpurnia.

Her, ædle Herre!

Cæsar.

Staae lige for Antonius, naar han render
i Wæddeløbet! — Min Antonius!

Antonius.

Ja, ædle Cæsar!

Cæsar.

Forgjet ei, mens I løber, at berøre
Calpurnia; thi vore Fædre sige:
ufrugtbar Viv, i helligt Løb berørt,
Ufrugtbarheds-Forbandelsen afryster.

Antonius.

Jeg skal erindre det.
Naar Cæsar siger: "gjør det", er det fuldbragt.

Cæsar.

Gaaet, og forgietter ingen hellig Skik!

(Musik).

Sandsigeren.

Cæsar!

Cæsar.

Ha! Hvo kalder?

Casca.

Byd Larmen tie! — Stille! — Stille dog!

(Musikken tier).

Cæsar

Hvo est du, som i Skaren kalder mig?
En Stemme skingrer over Frydeklangen,
og raaber: Cæsar! tael; Cæsar vil høre.

Sandsigeren.

Vogt dig for idus Martii!

Cæsar.

Hvad er dette?

Brutus.

En Spaamand varer Jer for idus Martii.

Cæsar.

Fremstil ham for mig, lad mig see hans Aasyn.

Cassius.

Frem, Mand! af Folkeskaren: see paa Cæsar.

Cæsar

Hvad siger du mig nu? Tael end engang.

Sandsigeren.

Vogt dig for idus Martii!

Cæsar.

Han er en Drømmer; kommer; — følger mig!

(Krigersk Musik. Alle gaae, undtagen Brutus og Cassius).

Cassius.

Vil I gaae med og see paa Væddelobet?

Brutus.

Nei!

Cassius.

Jeg beder Eder, giør det.

Brutus.

Ei staaer min Hu til Leeg: mig fattes saare
hiin muntre Aand, Antonius besidder.
Lad mig ei hindre Eders Ønske, Cassius;
jeg vil forlade Jer.

Cassius.

En Stund har jeg lagt Mærke til Jer, Brutus.
Jeg seer i Eders Øine ei hiint Huldskab
og Venskabs Flamme, som jeg ellers saae.
I er for kold og fremmed mod en Ven,
som elsker Jer.

Brutus.

Bedrag Jer ei, o Cassius:
Laae der end Mørke over disse Øine,
saa var mit Aasyns Vrede dog kun vendt
imod mig selv. — I lang Tid plages jeg
af temmelig forskiellige Lidenskaber
og Tanker, som kun gielde ene mig,
og muligt volde de min Adfærds Mørke;
men sligt maa ikke krænke mine Venner,
i hvis Tal, Cassius, I være een.
Og slut da af min Kulde kun som saa:
den stakkels Brutus, med sig selv i Strid,
forglemmer Venlighed mod Andre.

Cassius.

Brutus!
Saa tog jeg Feil af Eders Lidenskab,
for hvis Skyld dette Bryst begravet har
heel høie Tanker, dyrebare Anslag. —
Siig mig, min Brutus, kanst du see dit Ansigt?

Brutus.

Nei, Cassius; thi Øiet seer sig selv
kun ved et Gienskin af en anden Ting.

Cassius.

Ret saa:
Og man beklager saare, at I har
ei sligt et Speil, som Eder holde vil
for Øie Eders skiulte Herlighed,
at Bruti Skygge I dog kunde see.
Tidt hørte jeg de Gieveste i Roma
— undtagen Cæsar, den Udødelige —
De talede om Brutus, og de sukked'
ved disse Tiders Aag, og ønsked', at
den ædle Brutus havde Cæsars Mine.

Brutus.

I hvilke Farer vil I lede mig?
I vil, at jeg skal søge i mig selv,
hvad der ei er i mig.

Cassius.

Desaarsag, Brutus, lav Jer til at høre;
og da I veed, I bedst kan see Jer selv

ved Gienskin, saa vil jeg, som Eders Speil,
beskedent stille frem for Eders Syn
det af Jer selv, som I endnu ei kiender.
Og hør, mistroe mig ikke, vakkre Brutus;
Er jeg en Dagens Giek, som har for Skik,
med tomme Eder at falbyde hver
nye Veilende mit Venskab; har I hørt,
jeg er en Mundvven, som bagvasker den,
jeg kysted' nys, og har I seet, at jeg
ved Gilde giver mig til Priis for Lauget,
da skye mig og mistænk mig.

(Trompetklang. Fryderaab).

Brutus.

Hvortil dog
hiin Jublen! jeg er bange, Folket kaarer
til Konge Cæsar.

Cassius.

Saa! det frygter I?
Saa maa jeg troe, I saae det just ei gierne.

Brutus.

Nei, ikke gierne, skiøndt jeg høit ham elsker.
Men hvorfor holder I mig her saa længe?
Hvad er det vel, I vil meddele mig?
Er det til almeent Vel, velan! stil Æren
for dette Øie, Døden for det andet,
og jeg vil see paa Døden ligegyldig:

Thi Guderne mig elske saa hvit, som
jeg elsker Æren meer, end frygter Døden!

Cassius.

Jeg kiender denne Dyd hos Jer, min Brutus,
saa godt, som dette Eders favre Aasyn.
Vel, Æren den er Texten til min Tale. —
Jeg veed ei grant, hvad I og andre tænke
om dette Liv; men hvad mig selv angaaer,
da vil jeg heller' døe, end leve, for
at ængstes af et Væsen, som mig selv.
Fribaarne ere vi, saavel som Cæsar:
Vor Føde var som hans; og vi kan begge
udholde Vintrens Frost, saa godt som han.
Thi engang paa en raae og skudfuld Dag,
mens Tiber oprørt sleed i sine Bredder,
da sagde Cæsar: "Cassius, tør du nu
vel springe med mig i den vrede Flod,
og svømme til hiint Maal?" — Ved disse Ord,
fuldpaaklædt, som jeg var, jeg sprang i Dybet,
og bød ham følge; dette giorde han.
Strømgangen brøled', og vi sloge dem
med stærke Sener; stødte den tilside,
og strede mod dens Vold med stridbart Bryst.
Men før vi naaede det bestemte Maal,
kreeg Cæsar: "Hielp mig, Cassius! Hielp! Jeg synker."
Ret som Æneas, vores Stammefader,

bar Oldingen Anchiſes paa ſin Ryg
fra Troiæ Brand, ſaaledes bar og jeg
den trætte Cæſar giennem Tibers Bølger:
Og denne Mand er vorden nu en Gud,
og Caſſius en Usling, ſom maa krumme
ſin Ryg, naar Cæſar koldt et Nik ham ſkienker.
Han havde Feber i Hiſpania,
og naar da Kulden greeb ham, saae jeg hvor
han zittred', ja i Sandhed, Guden zittred'!
Fra matten Læbe flygted' Purpur-Fanen;
det Øie, for hvis Bryn al Verden bæver,
forlod ſin Glands! Jeg hørte, hvor han ſtønned';
Ja ſelv den Tunge, ſom bød Romæ Mænd
at give Agt, og tegne op hans Taler
i deres Bøger; Eia! hvor den klynked'
paa ſyge Qvinders Viis — "Titinius,
giv mig en Lædſkedrik!" I Guder! det
forfærder mig: at denne ſvage Aand
vandt Forſpring for den hele ſtolte Verden,
og bærer Palmen ene.

(Jubel. Trompetklang).

Brutus.

Igien en almeen Jubel!
Jeg troer, hiint Bifald gielder nye Æres-
Beviisninger, ſom dynges over Cæſar.

Caſſius.

Ja, Ven! han træder paa den ſnævre Verden,

som en Colos, og vores Overgeæt
gaaer ved Uhyrets Fod, og frygtsom seer
sig om, for sig en Skiændsels-Grav at finde.
Et Menneske er ofte Parcens Herre:
Ei ligger Skylden udi vore Stierner,
men i os selv, at vi er' Undermænd.
Brutus — og Cæsar — Hvad er i det Cæsar?
Hvi skulde hiint Navn, nævnes meer end Eders?
Optegn dem sammen; er hiint smukkere?
Udtael dem; klinger Eders ei saa vel?
Vei dem; eens Tyngden er: besværg med dem,
og Brutus maner Aander frem saa flux
som Cæsar. (Jubelraab). Nu i alle Guders
Navn da,
hvad Føde nærer denne vores Cæsar,
at han er voxet saa? Skam dig, vor Old!
Rom; du har tabt din ædle Helteyngel.
Naar randt et Sekel, fra den store Vandflod,
det skeer end een Mand giorde ei navnkundigt?
Naar kunde de, som nævned' Roma, sige,
før nu, at disse vide Mure rummed'
kun een Mand. Nu, i Sandhed er der Rum nok
i Rom; thi nu det rummer ikkun een Mand.
O I og jeg vi hørte Fædre sige:
Der var en Brutus, en, som havde tilladt,
den evige Diævel holdt sit Hof i Roma,
før nogen Konge.

Brutus.

Jeg tvivler ei, at I jo elsker mig;
det ahner mig, hvortil I vil mig drive;
hvad jeg har tænkt om det og disse Tider,
skal jeg forklare Jer; for denne Sinde
— saa sandt jeg elsker Jer — jeg beder Eder:
driv mig ei videre. Hvad I har sagt,
jeg overveie vil; hvad I vil sige
taalmodig høre, og en Stund udsøge
beleilig at raadslaae om høie Ting.
Til den Tiid, ædle Ven! læg det paa Hierte:
Brutus vil heller' trælle bag ved Ploven,
end kaldes Romæ Søn paa slige Kaar,
som denne haarde Tid gior Mine til
at lægge paa vor Nakke.

Cassius.

Det glæder mig, at mine svage Ord
slog' dog saa mange Gnister Ild af Brutus.

(Cæsar kommer tilbage med sit Følge).

Brutus.

Legene er' forbi, og Cæsar kommer.

Cassius.

Træk Casca, mens de gaae forbi, i Ærmet,
saa vil han, paa sin spydige Viis, berette
os hvad mærkværdigt der er skeet i Dag.

Brutus.

Det skal jeg nok: — Men seer I, Cassius,

den vrede Plet paa Cæsars Pande gloder,
og Folket seer jo ud som skieldte Trælle:
Calpurniæ Kind er bleeg; og Cicero —
giv Agt; hans Blik er gloende og ildrødt,
just saa, som tidt vi saae paa Capitolium,
naar Senatorerne bestred' hans Taler.

Cassius.

Casca vil sige os, hvad det betyder

Cæsar.

Antonius!

Antonius.

Cæsar!

Cæsar.

Jeg vil see Mænd med Fedme i mit Følge,
med trinde Kinder, og som sove haardt:
Hiin Cassius har et gustent, hungrigt Aasyn;
han tænker alt for meget: Han er farlig.

Antonius.

Frygt ham ei, Cæsar, han er ikke farlig;
han er en ædel, Jer hengiven Romer.

Cæsar.

Var han kun feed: — Vel frygter jeg ham ei:
men hvis mit Navn var underkastet Frygt,
da veed jeg ei den Mand, jeg skulde skye
saa flux som denne gustne Cassius.
Han læser meget, prøver meget, skuer

igiennem Menneskenes Daad; han ynder
ei Skuespil, som du Antonius;
han hører ei Musik; han smiler sielden,
og smiler da, som om han vilde spotte
sin Aand, at den tør lade sig bevæge
til Smiil ved noget. Slige Mennesker
er' aldrig rólige i Hjertet, medens
de see en Overmand; desaarsag ere
de meget farlige. Jeg siger nu,
hvad frygtes kunde, ikke hvad jeg frygter;
thi stedse er jeg Cæsar, — Kom og gaae ved
min høire Haand, thi døvt er dette Øre,
og sig mig ret din Hjertens Mening om ham.

(Cæsar og hans Følge gaae. Casca bliver tilbage).

Casca.

I trak mig i min Kappe; vil I noget?

Brutus.

Ja, Casca; sig os, hvad er skeet i Dag,
hvi Cæsars Aasyn var saa mørkt?

Casca.

I var jo med ham; var I ei?

Brutus.

Saa spurgte jeg ei Casca, hvad der skeete.

Casca.

O, man bød ham en Krone: og da den blev ham
buden, stødte han den fra sig med Bagen af

Haanden, saaledes; og saa istemte Folket et Fryderaab.

Brutus.

Hvad var det andet Raab for?

Casca.

Ei! for det samme.

Cassius.

Tre Gange skreeg man; hvorfor tredie Gang?

Casca.

Ei! for det samme.

Brutus.

Blev Kronen ham trende Gange buden?

Casca.

Ja vist blev den det, og han stødte den trende Gange tilbage, den ene Gang sagtere end den anden; og hver Gang han skiød den fra sig, istemte godt Folk et Fryderaab.

Cassius.

Hvo bød ham Kronen?

Casca.

Ei! Antonius.

Brutus.

Fortæl os Maaden da, min vakkre Casca!

Casca.

Om jeg skulde hænges, kan jeg ikke fortælle Jer Maaden: Det Hele var Gøglespil, og jeg lagde ikke Mærke til det. Jeg saae, at Marcus Anto-

nius rakte ham en Krone; — dog det var heller ingen rigtig Krone, det var en af disse Smaakroner; og saa stødte han den tilbage een Gang, som jeg sagde Jer; men desuagtet troer jeg, at han gierne vilde have havt den. Derpaa bød han ham den anden Gang, derpaa skiød han den atter tilbage; men mig syntes, at han saare nødigen trak sine Fingre fra den. Og nu tilbød han ham den tredie Gang; han stødte den tredie Gang tilbage; og hver Gang, han afslog den, huiede Pøbelen, og klappede med deres haarde Hænder, og kastede deres svedige Nathuer i Veiret, og udbredte saadan stinkende Aande omkring sig, fordi Cæsar afslog Kronen, at det nær havde qvalt Cæsar; thi han besvimede og faldt om derved. Og hvad mig angaaer, torde jeg ikke lee, af Frygt for at aabne Munden og indaande den slemme Luft.

Cassius.

Holt, Casca! Hvad? Hvordan? besvimed' Cæsar?

Casca.

Han faldt om paa Torvet; Fraaden stod ham for Munden, og han var maalløs.

Brutus.

Ja, det er meget muligt; han har Lidfald.

Cassius.

Nei, Cæsar har ei Lidfald; I og jeg
og Casca, vi, vi have Lidfald!

Casca.

Jeg ved ei, hvad I mener med dette; men det ved jeg, at Cæsar faldt om. — Jeg er aldrig ærlig, hvis ei den lurvede Pøbel klappede ad ham og peeb ad ham, eftersom han behagede eller mishagede den, ligesom den pleier at gjøre ved Skuespillerne paa Skuepkadsen.

Brutus.

Hvad sagde han, da han kom til sig selv?

Casca.

Ja, før han faldt om, da han mærkede, at den store Hiord var saa glad ved at han afslog Kronen, saa reev han sin Vams op, og tilbød den sin Hals at skiære af. — Og havde jeg været en Mand, der drev nogen Haandtering, saa gid jeg maa fare til Helvede med alle Skurke, hvis jeg ikke vilde have taget ham paa Ordet: — Nu faldt han da. Da han fik sin Samling igien, sagde han: at om han havde giort eller sagt noget upassende, bad han den høistærede Forsamling vilde troe, det var hans Sygdoms Skyld. Tre, fire Kierlinger, omkring mig, raabte: "O den gode Siel!" og tilgave ham af ganske Hierte: Men dem skal man ikke regne; om Cæsar havde myrdet deres Mødre, havde de giort det samme.

Brutus.

Og derpaa gik han da saa opbragt bort?

Casca.

Ja.

Cassius.

Sagde Cicero noget?

Casca.

Ja, han talte Græsk.

Cassius.

I hvilken Hensigt?

Casca

Ja, gid jeg aldrig maa komme for Jeres Øine meer, om jeg kan sige Jer dette: Men de, som forstode ham, smilede til hinanden, og ryskede paa Hovedet; men hvad mig angaaer, saa var det Græsk for mig. Jeg kunde bringe Jer endnu flere Tidender: Marullus og Flavius har man stoppet Munden paa, fordi de have revet Diademer af Cæsars Billedstøtter. Farvel! Der skeete endnu flere Narrestreger, naar jeg blot kunde mindes dem.

Cassius.

Vil I spise hos mig i Aften, Casca?

Casca

Nei, jeg har lovet mig ud.

Cassius.

Vil I spise til Middag hos mig i Morgen?

Casca.

Ja, hvis jeg lever, og I ikke skuffer Sind, og
Jeres Maaltid er værdt at spise.

Cassius.

Godt: jeg vil vente Jer.

Casca.

Gior det: Farvel!

(gaaer).

Brutus.

Hvor dorsk har denne Karl ei voxet sig?
I Skolen vår han Forrigheden selv.

Cassius.

Saa er han end, saasnart han skal udføre
et stort og driftigt Foretagende,
skiondt han paatager denne Slovhede-Maske.
Hiin Plumphed er en Sauce paa Mandens Vid;
den giver Folk desbedre Appetit
til at fordøie, hvad han siger.

Brutus.

Saa er det. Nu Farvel, for denne Sinde:
I Morgen, dersom I vil tale med mig,
besøger jeg Jer; eller om I vil,
saa kom til mig, og jeg vil vente paa Jer.

Cassius.

Det vil jeg: — tænk imidlertid paa Verden!

(Brutus gaaer).

Ja, Brutus, du est ædel; men dog seer jeg,

dit herlige Metal forvanskes kan
fra sin Natur: desaarsag er det godt,
at Ædle holde sig til Ædle kun;
thi hvo er saa fast, at han ei kan lokkes? —
Mig haded Cæsar; men han elsker Brutus:
dog, var jeg Brutus nu, og han var Cassius,
da stemmed' han ei mig. Jeg vil i Nat
i Bruti Vinduer kaste Sedler, skrevne
med flere Hænder, som de rørte hid
fra flere Borgere; hvori skal tales
om Romæ store Haab til Bruti Navn:
tillige skal i disse dunkelt pæges
paa' Cæsars Overmod og Herskesyge:
Og lad saa Cæsar see, om fast han staaer;
han falde; eller vi vil døie værre Kaar!

(gaaer).

Tredie Scene.

Rom. En Gade. Torden og Lynild.

Casca, med draget Sværd, og Cicero komme ind fra modsatte Sider.

Cicero.

God Aften Ven! Har I fulgt Cæsar hiem?
Hvi stønner I? Hvi stirrer I saa vildt?

Casca.

Bevæges I ei, naar al Jordens Vægt

som Løv i Stormen skielver? Cicero,
jeg har seet Uveir, da de skieldende
Stormvinde spalted', knubred' Egestammer;
seet herskesygen Hav opsvolme, saade
for at ophøies blandt de vrede Skyer:
Men aldrig før i Aften; ei før nu
gik jeg igiennem Ildregn. Enten er
der Borgerkrig i Himlen; eller Jorden,
for overmodig imod Guderne,
optænder dem til Undergang at sende.

Cicero.

Ja, saae I nogensinde slige Jertegn?

Casca.

En Slave, som I kiender, naar I seer ham,
holdt op sin venstre Haand; den flammede
som tyve Faklers Brand forenet; dog
hans Haand ei følte Ild, men blev usveden.
Saa kom (fra den Stund blotted' jeg mit Sværd)
ved Capitolium en Løve med mig,
som stirred' paa mig, og gik glubende
forbi; men skadede mig ei. Og paa
en Dynge Gruus sad' hundred' fæle Qvinder,
som Angest havde vanskabt, og som svore,
de saae Ild-Mænd gaae op og ned ad Gaden.
Og Nattens Fugl sad hylende i Gaar
ved høien Middagstid og skreeg paa Torvet.
Naar slige Jertegn møde saa hinanden,

Lad Mennesker da ikke sige: "Dette
er deres Grund, — de skee naturligen;"
thi fast jeg troer, de ere Varselstegn
for hvert et Jordstrog, som de pæge paa.

Cicero.

Heel underlig er Tiden stemt, i Sandhed;
men Mennesker kan tidt fortolke Ting
paa deres egen Viis, og være langt fra
det Maal og Meed, som er i Tingene.
Gaaer Cæsar op paa Capitolium
i Morgen?

Casca.

Ja, han bød Antonius
at sende Eder Bud, at han vil møde.

Cicero.

God Nat da, Casca! denne vrede Himmel
er ikke gunstig at spadsere under.

Casca.

Farvel!

(Cicero gaaer).

Cassius kommer ind.

Cassius.

Hvem der?

Casca.

En Romer.

Cassius.

Cascas Stemme!

Casca.

I hører godt. O Cassius, hvilken Nat!

Cassius.

En saare herlig Nat for brave Mænd!

Casca.

Hvo hørte Himlen før at true saa?

Cassius.

De, som saae Jorden vrimle saa af Feil.
Hvad mig angaaer, da har jeg vandret om
paa Gaderne, udsat for Nattens Farer;
og saa slet rustet, som I seer mig, Casca,
har jeg mit Bryst mod Tordenkilen blottet;
og naar den krumme, blaa Lynstraale syntes
at aabne Himlens Barm, fremstilled' jeg
mig ret i Sigtet og i Slaget af den.

Casca.

Men hvorfor fristede I Himlen saa?
Den Dødeliges Pligt er Frygt og Bæven,
naar Guderne ved Tegn nedsende slige
Herolder, for at fylde os med Rædsel.

Cassius.

Dorsk er I, Casca; og de Gnister Liv,
som være skal i Romeren, dem mangler
I, eller bruger ei; I blegner, stirrer,
I ræddes og forundres ved at see
hiin underlige Vredes-Glød i Himlen:
Men, Casca, vil I rettelig udgrunde:

hvi disse Blus; de Aander, som omsnige;
hvi Fugle, Dyr fornægte Art og Væsen;
hvi Gubber fjante, og Umyndige spaae;
hvi disse Ting Naturlov og Natur
og Væsen nu til Vanart skifte; ha!
da skal I see, at Himlen selv indgiver
hem disse Kræfter, for at bruge dem
til Rædsels- og til Varsels-Verktøi for en
vanartet Stat. — Nu kunde jeg dig nævne
en Mand, som ligner denne Rædsels-Nat;
som tordner, lyner, aabner Grave, brøler
som Løven hist paa Capitolio:
en Mand, ei stærkere end du og jeg
i Legemskraft; men dog uhyre voxet,
og frygtelig, som disse Fortegns Udbrud.

Casca.

I mener Cæsar: gior I ikke; Cassius?

Cassius.

Det gielde ham det er: Thi Romerne
har nuomstunder Kvindemod og Sener,
som Fædrenes; men vee os! Fædres Aand
er uddød; Mødres Sind regierer os:
Vort Aag og Taalmod viser os som Qvinder.

Casca.

Hør, Cassius! Ordet gaaer, at Raadet agter
at skiænke Cæsar Konge-Navn i Morgen;

og han skal bære Kronen overalt,
paa Hav og Land, kuns i Italia ei.

Cassius.

Da veed jeg, hvor jeg denne Dolk vil bære;
Cassius skal frelse Cassium fra Lænker:
Deri, I Guder, gior' I svag Mand stærkest:
deri, I Guder, kue I Tyranner;
Ei Taarn af Steen, ei Muur af hamret Malm,
ei lufttomt Fængsel, stærke Leed af Jern
kan spærre Aandens Kraft; men Livet, kiøb
af Jordens Skranker, mangler aldrig Evne
til selv at fri sig. Veed jeg dette, vide
al Verden, at den Deel af Tyraniet,
jeg bærer, kan jeg kaste, naar mig lyster.

Casca.

Jeg med: Saa bær' hver Slave i sin Haand
Kraft til sit Trældomsaag at sønderbryde.

Cassius.

Og hvi skal Cæsar være da Tyran?
Den arme Mand! Jeg veed han var ei Ulv,
hvis han ei saae, at Romerne er' Faar;
han var ei Løve, vare de ei Hinde.
De, som i Hui og Hast et Baal vil reise,
begynde det med Straa; O, hvilken Straaviist
er Roma, vil det tiene til den Hensigt,
slig usel Ting, som Cæsar Glands at skienke!

Men, o, min Harme, hvorhen har du leedt mig?
maaskee jeg taler med en villig Træl,
Saa veed jeg, man vil stevne mig til Ansvar;
men jeg er væbnet, og jeg leer ad Farer.

Casca.

Med Casca taler I, og med en Mand,
som ei er Mellemløber. Tag min Haand:
Hverv Brødre til at ende al vor Nød,
saa sværger jeg, at gaae saa vidt, som nogen.

Cassius.

Det er et Ord! — Nu Casca, maa I vide,
at jeg har alt bevæget Visse af
de Gieveste i Roma, til at vove
med mig et Hædets- og et Fares-Værk.
De vente i Pompei Porticus
mit Komme; thi i denne Rædsels-Nat
kan man ei færdes vel paa Gaderne;
og Elementets Aasyn seer ret ud
just som det Værk, vi have nu i Hænde,
saa blodigt, gloende og rædeligt.

Cinna træder ind.

Casca.

Tav lidt, hist kommer en i største Jil.

Cassius.

Jeg kiender ham paa Gangen, det er Cinna;
det er en Ven. — Hvi hafter I saa, Cinna?

Cinna.

Jeg søger Jer: Hvem der? Metellus Cimber?

Cassius.

Nei, det er Casca; Meddeeltager i
vort Forbund. — Venter man ei paa mig, Cinna?

Cinna.

Det glæder mig. — Det er en rædsom Nat.
To eller tre iblandt os har seet Syner.

Cassius.

Siig, Cinna, venter man ei paa mig?

Cinna.

Jo.
O, Cassius, hvis blot I kunde drage
den ædle Brutus med udi vort Forbund —

Cassius.

Vær rolig, Cinna: Her, tag denne Sedbel,
læg den paa Prætor-Stolen, saa at Brutus
maa finde den; kast denne i hans Vindue;
segl denne fast paa gamle Bruti Støtte;
og mød os i Pompei Porticus;
naar dette er fuldbragt. Er Decius Brutus
tilligemed Trebonius alt der?

Cinna.

Ja, alle ere der, undtagen Cimber,
som hiemme søger Jer. Nu vil jeg ile,
og, som I bød, besørge Sedlerne.

Cassius.

Kom derpaa til Pompei Skueplads.

(Cinna gaaer).

Kom, Casca, I og jeg vil, før det dages,
gaae hiem til Brutus. Trende Dele af ham
tilhøre os; og i den næste Kamp
vil hele Manden overgive sig.

Casca.

O, han staaer høit i hele Folkets Hierte;
og hvad hos os man vilde kalde Brøde,
vil Bruti Aasyn, liig de Vises Steen,
til Borgerdyd og Heltedaad omskabe.

Cassius.

Ham, og hans Værd, og vores Trang til ham
har I ret vel udtrykt. Kom, lad os gaae,
det over Midnat er; før Daggrye ville
vi vække ham, og vorde visse paa ham.

(de gaae).

Anden Act.

Første Scene.

Rom. Bruti Have.

Brutus træder ind.

Brutus.

Hei, Lucius! Op'! —
Jeg kan ei giette grant af Stiernehviden,
hvor langt der er til Dag. — Nu, Lucius! —
Gid sligt et Sovehierte dog var min Feil!
Nu, Lucius, kommer du? — Saa vaagn dog,
Lucius!

Lucius kommer.

Lucius.

I kaldte, Herre?

Brutus.

Bring mig en Lampe i min Bogsal, Lucius:
Naar den er tændt, saa kom og sig mig det.

Lucius.

Det skal jeg, Herre!

(Lucius gaaer).

Brutus.

Det maa skee ved hans Død: og jeg, for min Deel,
seer ingen Grund til at bortstøde ham,
undtagen Folkets Sag. Han vilde krones: —
Spørgsmaalet er, hvorlunde dette kunde
forandre hans Natur. Den høie Sommer
udruger Snogen just; — her maa gaaes vaersomt.
Ham, krone? — Ja — jeg tilstaaer, saa udruste
vi Cæsar med en Braad, han, efter Tykke,
kan skade med. Det Høiheds Misbrug er,
naar den Samvittighed fra Magt adskiller:
dog, sandt at sige, saae jeg aldrig, at
hans Lidenskab tog hans Fornuft til Fange.
Men det er vist og sandt, at Ydmyghed
den unge Herskesyges Stige er,
hvorpaa den i sin Opgang fæster Øie;
men, naaer den endelig det sidste Trin,
da vender den sin Ryg til Stigen, seer
høit op med Himlene, og lader haant om
de lave Trin, ved hvilke den gik op;
Saa kan og Cæsar: derfor forebyg,
at han det gior; og da vel Striden ei
kan hentes Paaskud af hvad nu han er,

udsmyk det saa: at hvis han Mere blev,
da kunde her og der paafølge Misbrug;
Derfor anser ham for et Slangeæg,
som skade vil ifølge sin Natur,
saasnart det ruges ud; og dræber ham
i Skallen.

Lucius kommer tilbage.

Lucius.

Lampen brænder alt i Salen.
Da jeg i Vinduet ledte efter Fyrtøi,
fandt jeg et Brev, og visselig jeg veed,
det laae der ikke, da jeg gik til Sengs.

Brutus.

Gak I i Seng igien, det er jo Nat. —
Min Dreng, er idus Martii i Morgen?

Lucius.

Jeg veed ei, Herre!

Brutus.

See i Calenderen, og bring mig Svar.

Lucius.

Det skal jeg, Herre!

(Lucius gaaer).

Brutus.

De Himmelblus, som suse giennem Lusten,
udbrede Lys nok til at læse ved

(han aabner Brevet og læser).

"Du sover, Brutus; vaagn, og see dig selv.
"Skal Roma — Tael, og slaae og frels!
"Du sover, Brutus; vaagn —"
Deslige Opbud har man ofte kastet,
hvor jeg har fundet dem.
"Skal Roma" — Dette maa udfyldes saa:
Skal Roma bæve under een Mands Villie?
Hvad? Roma? Mine Fædre jog' af Roma
Tarquinius, da han blev kaldet Konge.
"Tael, slaae og frels!" — Opfordrer man mig til
at tale og at slaae? O Rom, jeg lover:
Vil deraf følge Frelse, saa modtag
din Bøns Opfyldelse af Bruti Haand.

Lucius kommer.

Lucius.

I Morgen, Herre, er det idus Martii.

(Man hører Slag paa Porten).

Brutus.

Godt! — Gak til Porten. Der er en, som banker.

(Lucius gaaer).

Fra Cassius først opægged' mig mod Cæsar,
har jeg ei sovet.
Den hele Mellemtid fra første Tanke
og til et rædsomt Værks Udførelse
er lig et Natteſyn, en hæslig Drøm.
Vor Genius og det dødelige Redskab

gaae da i Raad; og Menneskets Forfatning
er lig en liden Stats, som Oprør ryster.

Lucius kommer.

Lucius.

Ved Porten venter Eders Broder Cassius,
han ønsker, at indlades.

Brutus.

Er han ene?

Lucius.

Nei, der er' flere med ham.

Brutus.

Kiender I dem?

Lucius.

Nei, Hatten sidder dybt i deres Øine,
og Kappen skiuler deres halve Ansigt,
saa jeg kan ingenlunde kiende dem
af noget Træk.

Brutus.

Luk op! (Lucius gaaer) Det er vort Anhang.
O Mytterie, du blues ved at vise
din skumle Pande, selv ved Nattetide,
da Ondt er friest? O, hvor vil du da
ved Dagen finde Hulers Mulm til Skiul
for dit uhyre Aasyn? Mytterie!
Søg ingen, hyl det ind i Smiil og Sledskhed;
thi hvis du i dit sande Billed' fremtræder,

var selve Erebus ei bælmørk nok
til for Opdagelse at skiule dig!

Cassius, Casca, Decius, Cinna, Metellus Cimber og Trebonius
træde ind.

Cassius.

Jeg frygter, vi forstyrre Eders Hvile:
God Morgen; komme vi Jer ubeleilig?

Brutus.

En Stund alt har jeg været oppe; vaagen
den hele Nat. Kiender jeg Eders Følge?

Cassius.

Ja, hver Mand her: og her er ingen Mand,
som jo høitagter Jer: og alle ønske:
I havde samme Mening om Jer selv,
som hver en ædel Romer nærer om Jer.
Det er Trebonius.

Brutus.

Han er velkommen!

Cassius.

Det Decius Brutus.

Brutus.

Han er og velkommen!

Cassius.

Det Casca, Cinna og Metellus Cimber.

Brutus.

Velkommen alle!
Hvad vaagen Sorg har stilt sig mellem Natten
og Eders Øine?

Cassius.

Brutus, hør et Ord!

(de tale sagte).

Decius.

Her ligger Østen: gryer ei Dagen hist?

Casca.

Nei!

Cinna.

Jo: forlad mig; hine lyse Striber,
som kante Skyerne, er' Dagens Forbud.

Casca.

I skulle tilstaae, at I feile begge:
Her, hvor mit Sværd nu pæger, opstaaer Solen;
og overveie I den unge Aarstid,
er det et mægtigt Stykke ned mod Sønden.
I næste Maaned høiere mod Nord
den viser først sin Ild; og netop her
bag Capitolium staaer det høie Østen.

Brutus.

Hver række mig sin Haand, en efter anden.

Cassius.

Og lad en Eed befæste vor Beslutning.

Brutus.

Nei, ingen Eed: Hvis Menneskenes Aasyn,
vort Hiertes Qval, vor Olds Fordærvelse
ei ere stærke Grunde nok, da bryder
betids, og gaaer hver til sit dovne Leie.
Saa lad det frække Tyrannie fremrase,
til hver Mand falder, naar hans Lod ham træffer.
Men skiule disse Grunde — som jeg veed —
Ild nok i sig til at opflamme Feige,
og Qvinders bløde Aand med Mandsmod hærde;
da, Landsmænd, hvilken anden Spore, end
vor gode Sag, er nødig for at ægge
til Frelse? Hvilken anden Borgen vel,
end tause Romere, som gave Løftet,
og vakle ei? Og hvilken anden Eed,
end Ærlighed, som lover Ærlighed:
"At skee det skal; hvis ei, da falde for det?"
Lad Præster, Niddinge, og Skalke sværge,
marvløse Gubber, og de knuste Siele,
som byde Voldsmand Velkomst; lader sværge
paa slette Ting, de Skabninger man mistroer:
Men svækker ei vort Forsæts stille Kraft,
vor indre ubetvingelige Ild,
i det I troe vor Sag, vort Værk at trænge
til nogen Eed, naar hver en Draabe Blod,
hver Romer arved', og af Ædle arved',

for Hoer hans Moders Ægteseng anklager,
hvis mindste Deel han sveeg af givne Løfter,

Cassius.

Men nu om Cicero! — Skal han ei proves?
Jeg mener, han vil mægtig staae os bi.

Casca.

Vi maae ei glemme ham.

Cinna.

Nei, ingenlunde.

Metellus.

O, lad os faae ham med; hans selvgraa Haar
vil kiøbe os en fordeelagtig Mening,
og hverve Stemmer til vor Daad at prise.
Hans modne Raad har styret vore Hænder —
man sige vil. — Vor Ungdom og dens Vildhed
ei sees, men skiules af hans Aasyns Alvor.

Brutus.

O, nævn ham ikke; taler ikke med ham;
thi han vil aldrig følge nogen Sag,
en Anden har begyndt.

Cassius.

Gaaer ham forbi da.

Casca.

Ja, sandelig, han bliver ei vor Mand!

Decius.

Skal ingen røres ved, undtagen Cæsar?

Cassius.

Vel spurgt, min Decius: — Ei er det godt,
saa synes mig, at Cæsars Ven, Antonius
skal overleve Cæsar: vi vil finde
en trædsk Modstander her, og bruger han
sin Styrke, vide I, den kan forslaae til
at skade os, saa mange som vi ere:
for nu at forebygge dette, lad
Antonius og Cæsar falde sammen.

Brutus.

Vor Gang er da for blodig, Cajus Cassius.
Først hugge Halsen af, saa Lemmerne,
det ligner Harm' i Døden, Nag derefter;
og kun et Lem af Cæsar er Antonius.
Lad os ei slagte; lad os offre, Cajus.
Vi alle reise os mod Cæsars Aand,
og Menneskenes Aand har intet Blod:
O, at vi kunde naae til Cæsars Aand,
og dog ei røre Cæsar! Men, ak, Cæsar
maa bløde for den. Lad os, vakkre Venner!
da dræbe ham med Kiækhed, ei med Harme.
Han vorde offret, som et Gude-Maaltid,
ei sønderhugget, som et Liig for Hunde:
Og vore Hierter ligne trædske Hærer,
som ægge deres Trælle til en Udaad,
og siden, for et Syns Skyld, skielde dem!
Nødvendig, ei forhadt vor Daad da vorder,

og sees ude dette Lys af Folket,
ei Mordere: Forsonere vi kaldes,
Og hvad Antonius angaaer, da tænker
ei meer paa ham; thi han formaaer ei mere,
end Cæsars Arm, naar Cæsars Hoved falder

Cassius.

Dog frygter jeg: — hans Kierlighed til Cæsar
har dybe Rødder.

Brutus.

O, min gode Cassius,
tænk ei paa ham. Ifald han elsker Cæsar
er alt, hvad han formaaer, kun mod sig selv:
at græmme, sørge sig til Døde for ham:
Og det var meget, hvis han giorde dette;
thi han er Ven af Leeg og Sviir og Gilder.

Trebonius.

Hvn er ei farlig; lader ham ei døe;
han leve, og han leer ad hele Sagen

(En Klokke slaaer).

Brutus.

Tys, tæller Slagene!

Cassius.

Nu slog den tre.

Trebonius.

Saa er det Tid at gaae.

Cassius.

Men det er tvivlsomt

endnu, om Cæsar vil gaae ud i Dag:
thi han er nylig vorden overtroisk,
heel tvertimod den Troe, han engang havde
om Drømme, Ahnelser og Undergærker;
maaskee tør disse aabenbare Jertegn,
og denne Nats ubante Rædselssyner
og hans Augurers Overtalelse
i Dag fra Capitolium ham holde.

Decius.

Frygt ei: Jeg kan regiere ham, hvis saa
han er til Sinds: thi gierne hører han:
hvorlunde man med Træ'r Eenhiørnet fanger,
med Speile Biørnen, Elefanterne
i Gruber, Løverne i Garn, og Mand
ved Smigrere; men naar jeg siger, at
han hader Smigrere, paastaaer han: ja!
og smigres da just meest. Lad mig kun raade:
Thi jeg kan lede ham dit, hvor han skal,
og jeg vil bringe ham til Capitolium.

Cassius.

Nei, alle møde for at hente ham.

Brutus.

Mod Klokken otte da som allersenest?

Cassius.

Ei senere, og værer da paa Stedet.

Metellus.

Cigarius er Cæsar fiendsk, fordi

han dadled', at han roſede Pompeius;
det undrer mig, I ei har tænkt paa ham.

Brutus.

Nu, gode Cimber, gak da til hans Huus;
han elſker mig, og jeg har vel forſkyldt det;
ſend ham blot hid, ſaa vil jeg ſtemme ham.

Caſſius.

See Dagen kommer paa os: Vi vil gaae. —
Brutus, Farvel: — Nu Venner, ſkilles ad,
men mindes alle, hvad I have ſagt,
og viſer Jer, ſom ægte Romere.

Brutus.

Seer muntre ud, I ædle Herrer; ſad
vort Aaſyn ei iſære ſig vort Forſæt;
gebærder Jer, ſom Skuespillerne
med freidigt Mod, og med udvortes Faſthed:
Og nu, god Morgen alle, hver iſær!

(Alle gaae undtagen Brutus).

Hei, Dreng! — Hvad! ſover du? — Det ſiger intet.
Nyd du kun Søvnens honningtunge Dug:
Du ſeer ei Skikkelſer og Syner, ſom
den vaagne Sorg i vore Hierner maler;
thi ſover du ſaa ſødt!

Portia træder ind.

Portia.

Brutus! min Herre!

Brutus.

Hvad vil I, Portia? Hvi staaer I op?
Ei tiener det Jer, at I saa betroer
en vandkold Morgen Eders svage Helsen.

Portia.

Ei heller Jer. Uvenlig har I listet
Jer fra min Seng; i Gaar fra Nadveren
I brat foer op, gik tankefuld omkring
og sukkede, med sammenslyngede Arme.
Og naar jeg spurgte, hvad der skadte Jer,
I stirred' paa mig med et ublidt Die:
Jeg trængte i Jer; og da gneed I Panden,
og stamped' utaalmodigen med Foden;
dog bad jeg Jer; og dog I svarte ei;
men bød mig gaae med et fortrædent Vink:
Det giorde jeg, af Frygt for at forøge
hiin Heftighed, som syntes alt for optændt;
tillige haabed' jeg, det var kun Lune,
som stundom finder Indpas hos enhver.
Det under Jer ei Spise, Tale, Søvn,
og virked' det saa stærkt paa Eders Aasyn,
som det har faaet Magt med Eders Sind,

gienkiendte jeg Jer ei. Min ædle Huusbond,
giør mig bekiendt med Eders Kummers Kilde.

Brutus.

Jeg er ei ganske friſk; og det er alt.

Portia.

Brutus er viis, og var han ei ved Helſen
han brugte Midler til at vinde den.

Brutus.

Saa giør jeg: — Gode Portia, gak i Seng.

Portia.

Er Brutus ſyg? og er det ſundt at gaae
upaaklædt, og den vaade Morgens Dunſter
indſuge? Hvad er Brutus ſyg? og liſter
ſig fra ſin ſunde Seng, for Nattens Smitte
at trodſe? Friſter han den feberſvangre,
urene Luft, for ſygere at vorde?
Min Brutus, nei; I har i Eders Sind
en Sygdom, ſom jeg kiende bør, i Kraft
og Ret udaf min Huustroe-Værdighed:
Og knælende beſværger jeg Jer ved
min engang priſte Skionhed, alle Eders
Forſikkringer om Elſkov, og ved hiin
den ſtore Eed, ſom ſammenſmelted' os
og giorde os til Eet: I dølge ikke
for Eders andet Jeg og Væſens Halvdeel,
Hvi I er ſorgfuld! ſiig, hvo var' de Mænd,

som mødtes her i Nat: thi her har været
ser eller syv, som skiulte deres Aasyn
for selve Mørket.

Brutus.

Knæl ei, omme Portia.

Portia.

Var Brutus om, behøved' jeg ei Knæfald.
Blev det betinget ved vort Ægteskab,
min Brutus, at jeg aldrig maatte vide
en Hemmelighed, som angik Jer? Er jeg,
kun paa en Maade, med Indskrænkninger,
min Bruti andet Jeg, kun for hans Bord
at dele med ham, og hans Seng forskiønne,
og stundom tale med ham? Boer jeg kun
fiernt i Forstaden af hans Kierlighed?
Er det ei mere, da er Portia
kun Bruti Frille, ikke Bruti Huustroe.

Brutus.

Jeg er min ægte, høderværde Huustroe;
saa kiær mig, som de røde Draaber, der
besøge mit af Sorg bespændte Hierte.

Portia.

Hvis saa, da vidste jeg dit skiulte Raab.
Vel sandt, jeg er en Qvinde; men tillige
en Qvinde, Brutus kaared' til sin Mage:
Vel sandt, jeg er en Qvinde; men tillige
en agtet Qvinde; jeg er Cato's Datter.

Troe mig ei svag, som Qvindekiønnet, da
slig Fader avled' mig, slig Mand mig ægted'!
Nævn Eders Jid; jeg skal ei røbe den:
Jeg har viist stærke Prøver paa min Fasthed,
dengang jeg gav mig en frivillig Vunde
i Laaret. Kan jeg bære hiin med Taalmod,
og ei min Huusbonds Lønraad?

Brutus.

O, I Guder!
O giør mig denne ædle Huustroe værdig;

(Der bankes).

Tys! Der er en, som banker. Portia, gaae!
dit Bryst skal om et Øieblik deeltage
i dette Hiertes skiulte Raad.
Jeg vil forklare dig mit hele Forbund,
de dunkle Tegn paa denne mørke Pande: —
Forlad mig hastig.

(Portia gaaer).

Lucius og Ligarius komme.

Lucius, hvo banker?

Lucius.

Her er en Syg, som vilde tale med Jer.

Brutus.

Cajus Ligarius, som Metellus nævned'! —
Gaae, Dreng! — Ligarius! Hvorlunde gaaer det?

Ligarius.

Tag et god Morgen af en syg Mands Tunge.

Brutus.

O, hvilken Tid har I valgt, brave Cajus!
til Sygeleie? Gid I ei var syg!

Ligarius.

Jeg er ei syg, hvis Brutus har i Hænde
en Handling, som er værdig Ærens Navn.

Brutus.

Ja, den har jeg i Hænde; havde I
kun sunde Øren til at høre den.

Ligarius.

Bed alle Guder, Rom sig bøier for,
her kaster jeg min Sygdom. Romæ Siel!
Du brave Søn, af ædle Lender spiret!
Lig en Besværger har du manet op
min alt uddøde Aand. Nu, byd mig løbe,
og jeg vil kiæmpe med Umuligheder;
ja overvinde dem. — Sig, hvad skal skee?

Brutus.

Et Arbeid, som vil giøre Syge friske.

Ligarius.

Er ingen frisk, som vi skal giøre syg?

Brutus.

Det skal vi ogsaa. Hvad det er, min Cajus,
skal jeg betroe dig, underveis til ham,
hvem det skal gielde.

Ligarius.

Lader os da gaae!
Jeg følger med et nyt opflammet Hierte,
for at udføre, hvad jeg ikke veed;
nok: Brutus leder mig.

Brutus.

Saa følg mig da!

(de gaae).

Anden Scene.

Rom. Værelse i Cæsars Pallads. Torden og Lynild.

Cæsar træder ind i sin Natkiortel.

Cæsar.

I Nat har Jord og Himmel ei havt Roe:
Tre Gange har Calpurnia raabt i Søvne:
"Ha! Hielp! man myrder Cæsar!" — Er der Nogen?

En Tiener kommer.

Tieneren.

Herre!

Cæsar.

Gak, byd, at Præsterne strax giøre Offring,
og bring mig deres Udsagn med om Lykke.

Tieneren.

Det skal jeg, Herre!

(gaaer).

Calpurnia træder ind.

Calpurnia.

Hvad vil I, Cæsar? Agter I Jer ud?
I Dag I flytte ei en Fod af Huset!

Cæsar.

Cæsar skal ud: de Ting, som trued' mig,
de saae mig aldrig uden paa min Bag;
men see de Cæsars Ansigt, svinde de.

Calpurnia.

Cæsar, jeg fæsted' aldrig Liid til Jertegn,
nu skrække de mig. Inde er en Mand,
foruden hvad vi hørte selv og saae,
beretter han de grueligste Syner,
af Nattevagten seete. En Løvinde
har kastet Unger midt paa Gaderne,
og Grave gabed', og opkasted' Liig,
ildrøde, vilde Krigsmænd slaaes i Luften,
i Rader, Ordener, og rigtig Krigs-Skik,
saa blodig Støvregn faldt paa Capitolium:
Krigsraabet huiede i Skyerne,
og Heste vrinskede, og Faldne ralled',
og Aander hylede i Gaderne.
O Cæsar, disse Ting uhørte ere;
jeg frygter dem.

Cæsar.

Hvad kan undflyes af det,
de høie Guder satte sig til Maal?

Men Cæsar skal gaae ud; thi disse Varsler
angaae den hele Jord, saavelsom Cæsar.

Calpurnia.

Ei sees Kometer, naar en Tigger dør;
selv Himlene udbluse Fyrsters Død.

Cæsar.

En Feig dør mange Gange, før han dør;
den Tapre smager ikkun eengang Døden.
Af alle Undere, jeg end har hørt,
det underligste er, at man kan frygte,
da man jo veed, at Døden, alles Maal,
vil komme, naar den komme vil.

Tieneren kommer tilbage.

Hvad sige mig Augurerne?

Tieneren.

De ville, at I ei gaaer ud i Dag;
da de udtoge Offerdyrets Indvold,
de funde intet Hierte udi Dyret.

Cæsar.

Sligt gjøre Guderne til Skam for Feighed:
Ja, Cæsar var et Dyr, foruden Hierte,
hvis Frygten holdt i Dag hans Fødder hiemme.
Det er han ikke: Faren veed heel vel,
at Cæsar mere farlig er, end den.
To Løver ere vi, paa een Dag kastet',

og Jeg den ældste, og den ræbsomste;
og Cæsar skal gaae ud.

Calpurnia.

Ak, ædle Herre,
en bristig Tillid qvæler Eders Viisdom.
Gaae ikke ud i Dag: kald det min Frygt,
som hiemme holder Jer, ei Eders egen.
Vi sende vil Antonius til Raadet,
at sige I er ikke vel i Dag:
O, lad mig knælende udbede dette!

Cæsar.

Antonius sige da, jeg er ei vel;
og, for at føie dig, jeg bliver hiemme.

Decius kommer ind.

Her kommer Decius: han skal rygte det.

Decius.

Hil Jer! God Morgen, ædle, store Cæsar:
Jeg kommer, for at hente Jer til Raadet.

Cæsar.

Og kommer ret beleiligt, for at bringe
min Hilsen til det samlede Senat,
og sige det: jeg vil i Dag ei komme:
Kan ei, er falsk, og tør ei, falskere;
jeg vil i Dag ei komme: Siig det saa.

Calpurnia.

Siig, han er syg.

Cæsar.

Hvad? Skulde Cæsar lyve?
ſtraktes denne Arm til Seir ſaa vide,
a det at Cæsar ſkulde frygte for
ſige diſſe gamle Herrer Sandhed?
ıæ, Decius, ſiig dem: Cæsar vil ei komme.

Decius.

, ſtore Cæsar, nævn mig da en Grund,
man ei leer mig ud, naar jeg det rygter.

Cæsar.

in Villie er min Grund; jeg vil ei komme:
er Senatet nok, at vide dette.
en for at tilfredsſtille Jer ſærdeles,
di jeg elſker Jer, ſaa viid: min Qvinde,
lpurnia, i Dag mig holder hiemme:
Nat hun dromte, at hun ſaae min Statte,
Springvand lig, af hundred' Rør udgiod
pure Blod; og muntre Romerſkarer
n ſmilende, og badede' deres Hænder
i. Sligt tyder hun ſom Jertegn, Varsler,
nær Ulykke; og har knælende
aabt mig om i Dag at blive hiemme.

Decius.

en denne Drom er heel urigtig udlagt;
var et ſkiønt og heldigt Syn. Den Statte,
n ſprang med Blod af mange Rør, i hvilket
i mange glade Romere ſig badede',

Nu, Cinna: — Nu, Metellus: — Ha, Trebonius!

Jeg har ret meget at fortælle Jer;
husk paa, at I besøger mig i Dag,
og vær mig nær, at jeg kan huske Jer.

Trebonius.

Det vil jeg, Cæsar: — (afsides) saa nær vil jeg være,
at Jeres bedste Venner skulle ønske,
jeg havde været længer' borte.

Cæsar.

Gaaer ind, og smager først et Bæger Viin;
og derpaa vil vi følges ad liig Venner.

Brutus.

At Liigt ei altid er det samme: Cæsar!
mit Hierte bløder ved at tænke paa det!

(de gaae).

Tredie Scene.

Rom. En Gade i Nærheden af Capitolium.

Artemidorus kommer ind, læsende et Papir.

Artemidorus.

"Cæsar, vogt dig for Brutus; tag dig vare for Cassius; kom ikke nær Casca; hav et Øie med Cinna; troe ei Trebonius; giv vel Agt paa Me-

ellus Cimber; Decius Brutus elsker dig ei; Du
jar fornærmet Cajus Ligarius. Der er kun eet
Sind i alle disse Mænd, og det er vendt mod Cæ-
ar; est du ei udødelig, da see dig for: Sorgløs-
ed baner Vei for Sammenrottelse! De mægtige
Guder beskierme dig! Din Ven,

Artemidorus."

Her vil jeg staae, til Cæsar gaaer forbi,
g som en ydmyg Bøn ham dette række.
Mit Hierte bløder over, at ei Dyden
an leve tryg for Avinds lumske Tand.
O Cæsar! læser du, da har du Frelse funden;
vis ei, er Parcen med Forrædere forbunden.
(gaaer).

Fierde Scene.

Rom. En anden Deel af samme Gade foran Bruti Hus.

Portia og Lucius træde ind.

Portia.

Jeg beder dig, iil til Raadhuset, Dreng:
kom ikke for at svare mig; men pak dig:
Hvi noler du?

Lucius.

Hvad er mit Vrinde?

Portia.

Du maatte være der og ber igien,
før jeg kan sige, hvad du skulde der. —
O, staae mig mæatig bi, Standhaftighed!
Stil Bierge mellem Hiertet og min Tunge!
Jeg har en Mands Sind; men en Qvindes
Styrke.
Hvor tungt er det for Qvinder, at fortie
et lønligt Raad? — Hvad, est du her endnu?

Lucius.

Hvad skal jeg, ædle Frue! løbe op
til Capitolium, og intet andet?
og derpaa haste hid og intet andet?

Portia.

Ja, bring mig Budskab, om din Herre, Brutus,
seer frisk ud; han var syg, da han gik ud;
Og læg vel Mærke til, hvad Cæsar giør,
og hvilke Søgende der stimle om ham.
Tys, Dreng! Hør, hvilken Larm!

Lucius.

Jeg hører intet.

Portia.

Jeg beder, lyt dog nøie til: jeg hørte
en Larm, en Tummel, som et Vaabengnye,
og Vinden bær' det hid fra Capitolium.

Lucius.

I Sandhed, Frue! jeg kan intet høre.

Sandſigeren træder ind.

Portia.

Kom hid: ad hvilke Veie eſt du kommen?

Sandſigeren.

Jeg kommer, ædle Frue! fra mit Huus.

Portia.

Hvad er nu Klokken?

Sandſigeren.

Den er næſten Ni.

Portia.

Er Cæſar gaaet op til Capitolium?

Sandſigeren.

Endnu ei; jeg vil ſege mig en Plads,
hvor jeg kan ſee hans Gang til Capitolium.

Portia.

Du har en Bøn til Cæſar, har du ei?

Sandſigeren.

Den har jeg: Derſom Cæſar er ſaa god
mod Cæſar, at han hører mine Ord,
ſaa vil jeg bede ham, at giøre vel
imod ſig ſelv.

Portia.

Hvordan? Veedſt du, at nogen
har noget Ondt i Sinde imod Cæſar?

Sandſigeren.

Hvad ſkee ſkal, veed jeg ei; hvad ſkee kan, frygter jeg.

God Morgen! Her er Gaden trang: og Skaren,
som stimler efter ham, af Senatorer,
Prætorer, Søgende, kan søndertræde
saa svag en Mand som jeg: Jeg vil tye til
en større Plads, hvor jeg vil tale til
den store Cæsar, naar han gaaer forbi.

(gaaer).

Portia

Jeg maa gaae ind. Vee mig! hvor svag en Ting
er Qvindens Hierte! O min Brutus!
Gid Himlene begunstige dit Værk! —
Ha! Drengen har vist hørt mig: — Brutus har
en Bøn, som Cæsar ikke vil opfylde. —
Ak, jeg faaer ondt: — Løb, Lucius, hils min
Huusbond;
sig ham, at Portia er vel tilmode,
og bring mig Budskab, hvad han svarer dig.

(de gaae).

Tredie Act.

Første Scene.

Rom. Capitolium. Raadet paa sit Sæde.

(En Sværm af Folk i Gaden, som fører til Capitolium; iblandt dem er Artemidorus og Sandsigeren. Trompetklang).

Cæsar træder ind med Brutus, Cassius, Casca, Decius, Metellus, Trebonius, Cinna, Antonius, Lepidus, Popilius, Publius og andre.

Cæsar.

Martii idus kom.

Sandsigeren

Ja, Cæsar men den er endnu ei endt.

Artemidorus.

Hil Cæsar; Læs det Brev, jeg rækker Jer.

Decius.

Trebonius beder Jer, ved Leilighed
at læse hans ydmygelige Bøn.

Artemidorus.

O, Cæsar, læs først min; thi min angaaer
Jer nærmere: o, læs den, store Cæsar!

Cæsar.

Alt, hvad os selv angaaer, skal rygtes sidst.

Artemidorus.

Opsæt det ei, o Cæsar; læs det strax!

Cæsar.

Hvad! raser Mennesket?

Publius.

Afveien, Karl!

Cassius.

Hvad, trænge I Jer frem med Jeres Bønner
paa Gaden? Gaaer til Capitolium!

(Cæsar træder ind i Capitolium; de Øvrige følge
ham. Alle Raadsherrerne reise sig).

Popilius

Jeg ønsker Held til Eders Værk i Dag.

Cassius.

Til hvilket Værk, Popilius?

Popilius.

Farvel!

(nærmer sig til Cæsar).

Brutus.

Hvad var det, som Popilius sagde Jer?

Cassius.

Han ønskede' Held til vores Værk i Dag.
Jeg frygter, at vor Plan er aabenbaret.

Brutus.

See, hvor han gaaer til Cæsar: agt paa ham.

Cassius.

Casca, vær snar, før man os forekommer. —
Brutus, hvad gjøre vi? Er Sagen røbet,
skal Cassius eller Cæsar ei gaae herfra,
thi jeg vil dræbe mig.

Brutus.

Cassius, vær fast:
Popilius taler ikke om vort Anslag;
thi see, han smiler; Cæsar selv er rolig.

Cassius.

Trebonius passer Tiden; seer I, Brutus,
nu lokker han Antonius afveien.

(Antonius og Trebonius gaae ud. Cæsar og Raadsherrerne indtage deres Sæder).

Decius.

Hvor er Metellus Cimber? Lad ham gaae,
og overrække Cæsar strax sin Bøn.

Brutus

Han færdig'staaer: træng did, og staae ham bi.

Cinna.

I, Casca, løfter Haand imod ham først!

Cæsar.

Er Alt i Orden? Hvo har nogen Klage,
som Cæsar og hans Raad afhielpe kan?

Metellus.

Høie, stormægtige og vældige Cæsar!
Metellus Cimber kaster for dit Sæde
et ydmygt Hierte.

(knæler).

Cæsar.

Cimber, hold! Slig Kryben,
og dybe Knæfald kunde vel optænde
den svage Dødeliges Blod, og giøre
den faste Lov og Raadsbeslutninger
til Børneleeg. Men troe ei daarligen,
at Cæsars Blod saa let oprøres kan,
og at dets ægte Kraft optøes af det,
som smelter Daarer: nemlig, favre Ord,
og dybe Knæfald, nedrig Hunde-Logren. —
En Raadsbeslutning har landlyst din Broder;
og knæler tigger, kryber, du for ham,
jeg støder dig afveien, som en Hund.
Viid, Cæsar giør ei Uret: heller ikke
han uden Grunde tilfredsstilles.

Metellus

Er ingen Stemme ædlere end min,

som lyder sødere i Cæsars Øren
om Naade for min landsforviiste Broder?

Brutus.

Din Haand jeg kysser, Cæsar; ei som Smigrer;
og beder dig, at Publius Cimber maa
tilbagekaldes strax fra sin Forviisning.

Cæsar.

Hvad, Brutus!

Cassius.

Naade, Cæsar: Cæsar, Naade!
See Cassius knæler ved din Fod, og beder
om Naade for den landsforviiste Cimber.

Cæsar.

Jeg kunde røres, hvis jeg var som I;
hvis jeg bad for at røre, rørte Bøn mig:
Men som Nordstiernen jeg standhaftig er,
der i grundfæstet og urokket Kraft
ei Mage har paa Himmelens Befæstning.
Utalte Funker pryde Himlene,
de ere alle Ild, og alle skinne;
men een af alle holder ikkun Stand;
Saa og i Verden; den er riigt befolket,
og Menneskene ere Kiød og Blod,
og Lidenskaber underkastede;
men blandt dem alle kiender jeg kun een,
som fast, urøggelig sin Plads bevarer,
urokket af Bevægelse; at Jeg

Portia.

Du maatte være der og her igien,
før jeg kan sige, hvad du skulde der. —
O, staae mig mægtig bi, Standhaftighed!
Stil Bierge mellem Hiertet og min Tunge!
Jeg har en Mands Sind; men en Qvindes
Styrke.
Hvor tungt er det for Qvinder, at fortie
et lønligt Raad? — Hvad, est du her endnu?

Lucius.

Hvad skal jeg, ædle Frue! løbe op
til Capitolium, og intet andet?
og derpaa haste hid og intet andet?

Portia.

Ja, bring mig Vidskab, om din Herre, Brutus,
seer frisk ud; han var syg, da han gik ud;
Og læg vel Mærke til, hvad Cæsar gior,
og hvilke Søgende der stimle om ham.
Tys, Dreng! Hor, hvilken Larm!

Lucius.

Jeg hører intet.

Portia.

Jeg beder, lyt dog nøie til: jeg hørte
en Larm, en Tummel, som et Vaabengnye,
og Vinden bær' det hid fra Capitolium.

Lucius.

I Sandhed, Frue! jeg kan intet høre.

Sandſigeren træder ind.

Portia.

Kom hid: ad hvilke Veie eſt du kommen?

Sandſigeren.

Jeg kommer, ædle Frue! fra mit Huus.

Portia.

Hvad er nu Klokken?

Sandſigeren.

Den er næſten Ni.

Portia.

Er Cæſar gaaet op til Capitolium?

Sandſigeren.

Endnu ei; jeg vil ſøge mig en Plads,
hvor jeg kan ſee hans Gang til Capitolium.

Portia.

Du har en Bøn til Cæſar, har du ei?

Sandſigeren.

Den har jeg: Derſom Cæſar er ſaa god
mod Cæſar, at han hører mine Ord,
ſaa vil jeg bede ham, at giøre vel
imod ſig ſelv.

Portia.

Hvordan? Veedſt du, at nogen
har noget Ondt i Sinde imod Cæſar?

Sandſigeren.

Hvad ſkee ſkal, veed jeg ei; hvad ſkee kan, frygter jeg.

God Morgen! Her er Gaden trang: og Skaren,
som stimler efter ham, af Senatorer,
Prætorer, Sogende, kan søndertræde
saa svag en Mand som jeg: Jeg vil tye til
en større Plads, hvor jeg vil tale til
den store Cæsar, naar han gaaer forbi.

(gaaer).

Portia.

Jeg maa gaae ind. Vee mig! hvor svag en Ting
er Qvindens Hierte! O min Brutus!
Gid Himlene begunstige dit Værk! —
Ha! Drengen har vist hørt mig: — Brutus har
en Bøn, som Cæsar ikke vil opfylde. —
Ak, jeg faaer ondt: — Løb, Lucius, hils min
Huusbond;
sig ham, at Portia er vel tilmode,
og bring mig Budskab, hvad han svarer dig.

(de gaae).

Tredie Act.

Første Scene.

Rom. Capitolium. Raadet paa sit Sæde.

En Sværm af Folk i Gaden, som fører til Capitolium; iblandt dem er Artemidorus og Sandsigeren. (Trompetklang).

Cæsar træder ind med Brutus, Cassius, Casca, Decius, Metellus, Trebonius, Cinna, Antonius, Lepidus, Popilius, Publius og andre.

Cæsar.

Tartii idus kom.

Sandsigeren

Ja, Cæsar men den er endnu ei endt.

Artemidorus.

Dil Cæsar; Læs det Brev, jeg rækker Jer.

Decius.

Trebonius beder Jer, ved Leilighed
at læse hans ydmygelige Bøn.

Artemidorus.

O, Cæsar, læs først min; thi min angaaer
Jer nærmere: o, læs den, store Cæsar!

Cæsar.

Alt, hvad os selv angaaer, skal rygtes sidst.

Artemidorus.

Opsæt det ei, o Cæsar; læs det strax!

Cæsar.

Hvad! raser Mennesket?

Publius.

Afveien, Karl!

Cassius.

Hvad, trænge I Jer frem med Jeres Bønner
paa Gaden? Gaaer til Capitolium!

(Cæsar træder ind i Capitolium; de Øvrige følge ham. Alle Raadsherrerne reise sig).

Popilius.

Jeg ønsker Held til Eders Værk i Dag.

Cassius.

Til hvilket Værk, Popilius?

Popilius.

Farvel!

(nærmer sig til Cæsar).

Brutus.

Hvad var det, som Popilius sagde Jer?

Cassius.

Han ønsked' Held til vores Værk i Dag.
Jeg frygter, at vor Plan er aabenbaret.

Brutus.

See, hvor han gaaer til Cæsar: agt paa ham.

Cassius.

Casca, vær snar, før man os forekommer. —
Brutus, hvad gjøre vi? Er Sagen robet,
skal Cassius eller Cæsar ei gaae herfra,
thi jeg vil dræbe mig.

Brutus.

Cassius, vær fast:
Popilius taler ikke om vort Anslag;
thi see, han smiler; Cæsar selv er rolig.

Cassius.

Trebonius passer Tiden; seer I, Brutus,
nu lokker han Antonius afveien.

(Antonius og Trebonius gaae ab. Cæsar og Raadsherrerne indtage deres Sæder).

Decius.

Hvor er Metellus Cimber? Lad ham gaae,
og overrække Cæsar strax sin Bøn.

Brutus

Han færdig staaer: træng did, og staae ham bi.

Cinna.

I, Casca, løfter Haand imod ham først!

Cæsar.

Er Alt i Orden? Hvo har nogen Klage,
som Cæsar og hans Raad afhielpe kan?

Metellus.

Høie, stormægtige og vældige Cæsar!
Metellus Cimber kaster for dit Sæde
et ydmygt Hierte.

(knæler).

Cæsar.

Cimber, hold! Slig Krybben,
og dybe Knæfald kunde vel optænde
den svage Dødeliges Blod, og giøre
den faste Lov og Raadsbeslutninger
til Børneleeg. Men troe ei daarligen,
at Cæsars Blod saa let oprøres kan,
og at dets ægte Kraft optøes af det,
som smelter Daarer: nemlig, favre Ord,
og dybe Knæfald, nedrig Hunde-Logren. —
En Raadsbeslutning har landlyst din Broder;
og knæler tigger, kryber, du for ham,
jeg støder dig afveien, som en Hund.
Viid, Cæsar giør ei Uret: heller ikke
han uden Grunde tilfredsstilles.

Metellus.

Er ingen Stemme ædlere end min,

ſom lyder ſødere i Cæſars Øren
om Naade for min landsforviiſte Broder?

Brutus.

Din Haand jeg kyſſer, Cæſar; ei ſom Smigrer;
og beder dig, at Publius Cimber maa
tilbagekaldes ſtrax fra ſin Forviisning.

Cæſar.

Hvad, Brutus!

Caſſius.

Naade, Cæſar: Cæſar, Naade!
See Caſſius knæler ved din Fod, og beder
om Naade for den landsforviiſte Cimber.

Cæſar.

Jeg kunde rores, hvis jeg var ſom I;
hvis jeg bad for at røre, rørte Bøn mig:
Men ſom Nordſtiernen jeg ſtandhaftig er,
der i grundfæſtet og urokket Kraft
ei Mage har paa Himmelens Befæſtning.
Utalte Funker pryde Himlene,
de ere alle Ild, og alle ſkinne;
men een af alle holder ikkun Stand;
Saa og i Verden; den er riigt befolket,
og Menneſkene ere Kiød og Blod,
og Lidenſkaber underkaſtede;
men blandt dem alle kiender jeg kun een,
ſom faſt, uryggelig ſin Plads bevarer,
urokket af Bevægelſe; at Jeg

er denne Mand, tillader mig at vise
en Smule ogsaa her: jeg fast paastod,
at Publius forviistes Land og Rige;
jeg paaskaaer fast, han vorder saa endnu.

Cinna.

O, Cæsar, —

Cæsar.

Bort! Vil du Olympus løfte?

Decius.

O Cæsar, —

Cæsar.

Knæler Brutus ei forgieves?

Casca.

Tael, Haand! for mig

(Casca giver Cæsar et Dolkestik i Halsen. Cæsar griber fat i hans Arm. Han giennembores nu af adskillige andre Sammensvorne, og tilsidst af Marcus Brutus).

Cæsar.

Min Brutus, ogsaa du? — Saa fald da, Cæsar!

(Han bøer. Raadsherrer og Folket vige forfærdede bort)

Cinna.

Frihed og Frelse! Tyranniet faldt! —
Løb, raab, forkynd det høit i Stadens Gader.

Cassius.

Afsted til Talerstolene, og raaber:
Frihed, og Frelse og Befrielse!

Brutus.

Folk og Senat! forfærdes ei; flyer ei;
staaer stille: — Herskesygens Sold er ydet.

Casca.

Til Talerstolen, Brutus!

Decius.

Cassius ogsaa!

Brutus.

Hvad blev af Publius?

Cinna.

Forfærdet ved vor Opstand staaer han her.

Metellus.

Staaer fast tilsammen, at ei Cæsars Venner —

Brutus.

Tael ei om at staae fast; — frist, Publius!
Mod Jer har vi saa lidet Ondt i Sinde,
som mod hver Romer ellers: sig dem dette.

Cassius.

Og Publius, forlad os, at ei Folket,
som stormer mod os, Eders graa Haar glemmer.

Brutus.

Gior det; — Lad ingen svare for vor Daad,
undtagen vi, som ere Gierningsmænd.

Trebonius kommer tilbage.

Brutus.

Hvor er Antonius?

Trebonius.

Flygtet hiem forfærdet.
Mænd, Børn og Qvinder skrive, skrige, rende,
som det var Dommedag.

Brutus.

Paa Ebers Billie vente vi, o Parcer: —
Vi skulle dø, det vide vi; men Frist,
og Dagene at spinde ud, kun dette
er, hvad de Dødelige tragte efter!

Cassius

Ei! den, som skiærer tyve Aar af Livet,
han skiærer tyve Aar bort af sin Døds-Angst.

Brutus.

Tilstaae mig det: og da er Død Velgierning.
Saa er' vi Cæsars Venner, som forkorted',
hans Dødsangst. — Romere, nedbøier Jer,
og bader Ebers Arme i hans Blod;
det farve vore Sværde; derpaa træde
vi ud paa Torvet selv, og svingende
de røde Vaaben over vores Hoved,
vi alle raabe: Frihed, Fred og Frelse!

Cassius.

Nedbøier Eder da, og bader Eder. —
I hvilke fjerne Secler skal ei dette
vort høie Skuespil gientages i
ukiendte Tungemaal, ufødte Stater?

Brutus.

Hvor ofte skal til Lyst ei Cæsar bløde,
som ligger paa Pompei Støttes Fod,
med Stræv nu lige agtet?

Cassius.

Saa ofte dette skeer,
saa ofte skal vort Forbund vorde kaldet
de Mænd, som gave Fædrelandet Frihed.

Decius.

Ha! Gaae vi ud?

Cassius.

Ja, frem nu, alle Mand!
Brutus i Spidsen; og hans Vei vi pryde
med Romæ dristigste og bedste Hierter.

En Tiener kommer.

Brutus.

Hvo kommer der? En af Antonii Venner.

Tieneren.

Saa, Brutus, bød min Herre mig at knæle;
saa bød Antonius mig falde ned;
og dybt nedkastet bød han mig at sige:
Brutus er ædel, tapper, viis og ærlig;
Cæsar var stor, kiæk, kongelig og huld.
Jeg elsker Brutus, og jeg ærer ham;
jeg frygted', ærede og elsked' Cæsar.
Tillader Brutus, at Antonius

maa tryg gaae hid, og høre af din Mund:
Hvi Cæsar har forskyldt sit Dkab, da skal
Antonius ei elske Cæsar død,
saa høit som Brutus levende; men vil
med Huldskab og oprigtig Troskab følge
den ædle Bruti Sag og Skiebne, giennem
det vildt oprørte Statshavs Skiær. Saa bød
Antonius, min Herre mig at tale.

Brutus.

Din Herre er en viis, mandhaftig Romer;
for mindre har jeg aldrig agtet ham.
Siig ham, hvis han vil komme hid, da skal
han vorde fyldestgiort; og, ved min Ære
gaae urørt bort.

Tieneren.

Jeg strax vil hente ham.

(gaaer).

Brutus.

Jeg veed, vi ville faae i ham en Ven.

Cassius.

Det ønsker jeg: men i mit Inderste
en Tanke frygter ham; og sielden feiler
min Ahnelse om ondt.

Antonius træder ind.

Brutus.

Der er han alt. —
Marcus Antonius, vær os velkommen!

Antonius.

O, store Cæsar! ligger du saa lavt?
Er' alle dine Seire, Herlighedet,
Triumpher, Byrde sammensunkne nu
i dette snævre Rum? — Farvel! — Jeg veed ei,
I ædle Herrer, hvad I mene tænke,
hvo ellers blede skal, og hvo der ellers
er moden: er det mig, er ingen Stund
saa passende, som Cæsars Dødsstund er;
og intet Værktei halv saa dyrebart,
som disse Sværde, I berigede med
hans Blod, det ædleste i Verdens Rige.
Jeg beder, hvis I bære Had til mig,
da mætter det, mens Eeres Purpur-Hænder
end ryge. Lever jeg i tusind Aar,
jeg vorder ei saa fikket til at døe:
Ei noget Sted, og Død mig er saa kiær,
som her ved Cæsar, og af Eder slagen,
I, denne Alds udvalgte Helte-Siele!

Brutus.

O, beed os ei om Eders Død, Antonius.
Vel maae vi synes blodige og grumme,
naar vore Hænder og vor Daad I seer;
dog seer I ikkun vore Hænder, og
den blodige Forretning, de udførte:
I seer ei vore Hierter; der er Medynk.
Og Medynk med den Ureh, Roma lech,

(Ild slukker Ild, og Medynk slukker Medynk)
har øvet denne Daad mod Julius Cæsar. —
Marcus Antonius, hvad Jer angaaer,
da have vore Sværde ikkun Blye-Ød
mod Jer; og vore Arme, fri fra Nag,
og vore Broder-Hierter Jer modtage
med gode Tanker, Agtelse og Huldskab.

Cassius.

Naar nye Æresposter deles ud,
skal Eders Stemme gielde, som den Bedstes.

Brutus.

Vær blot taalmodig, til vi stille Mængden,
som Angst endnu betøver Sands og Samling,
da vil vi gisre Eder Rede for,
hvi jeg, som elskede Cæsar, da jeg slog ham,
har handlet saa.

Antonius.

Jeg troer paa Eders Viisdom.
Lad hver Mand række mig sin blodige Haand:
Først, Marcus Brutus, vil jeg ryste Eders; —
Dernæst jeg tager Eders, Cajus Cassius; —
Nu Eders, Decius Brutus: — Eders, Cimber;
saa Cinna; — saa, min tappre Casca, Eders; —
saa Eders Haand, Trebonius; skiøndt fiøst,
dog ikke mindre elsket end de Andre. —
I ædle Herrer! — Ak! hvad skal jeg sige?
Nu staaer jeg paa saa slibrig Grund, at een

af tvende slette Ting jeg synes maa
i Eders Øine: Nidding eller Smigrer.
At jeg dig elsked', Cæsar; det er Sandhed!
Hvis da din Aand nu paa os skuer ned,
mon det ei smerter dig meer end din Død,
at see din Ven Antonius slutte Fred,
og ryste dine Fienders røde Hænder,
du Ædleste! ved Siden af dit Liig?
Var mine Øines Tal, som dine Vunders,
og græd de fast som disses Blodstrøm rinder,
Sligt bedre sømmed' mig, end at indgaae
et Venne-Forbund her med dine Fiender. —
Tilgiv mig, Julius! — Her reistes du,
du favre Hiort; her faldt du; og her staae
de Jagtens Herrer, smykked' med dit Bytte,
og purpurfarvede udi dit Blod.
O, Jord! du Skoven varst for denne Hiort,
og, sandelig! o Jord! han var dit Hierte!
Hvor liig et Vildt, af mange Fyrster slagen,
du ligger der?

Cassius.

Marcus Antonius, —

Antonius.

Forlad mig, Cajus:
Selv Cæsars Fiender skulle sige dette;
thi er det lidet sagt af Vennelæber.

n Tiener træder ind.

: Octavii Cæsars Mænd?

Tieneren.

ius, jo.

Antonius.

'tlig kaldet ham til Roma.

Tieneren.

revet, og er underveis!

d han mig berette Eder, —

(han seer Liget.)

Antonius.

mer; vend dig bort, og græd.

seer jeg her; thi mine Øine

vædes, da de saae

erler, som i dine hang.

vius Cæsar alt paa Veien?

Tieneren.

er han i Nat fra Roma.

Antonius

ge; sig, hvad her er skeet;

ar endnu kun Sorg og Farer,

yghed for Octavius.

det. Dog, tov en liden Stund;

i har baaret dette Liig

or min Tale prøve skal,

Cassius.

Jeg dadler ei, I priser Cæsar saa;
men i hvad Forbund vil I staae med os?
Vil I staae mellem vore Venner? eller
skal vi gaae videre; ei lide paa Jer?

Antonius.

Derfor gav jeg Jer Haand; men, sandelig,
jeg glemte mig, da jeg saae ned paa Cæsar.
Jeg elsker Jer, er Ven af Eder alle,
i Haab af Eder at fornemme, Grunde,
hvi og hvori vor Cæsar farlig var.

Brutus.

Og grueligt var elles dette Optrin:
Saa vægtige Grunde skal I faae at høre,
Antonius, at var I Cæsars Søn,
de fyldestgiorde Jer.

Antonius.

Jeg meer ei ønsker:
Nu beder jeg, det maa forundes mig,
paa Torvet at fremstille Cæsars Liig,
og der fra Talerstolen tale ved
hans Liigfærd, som det sommer sig en Ven.

Brutus.

Marcus Antonius, det er Jer tilladt.

Cassius.

(afsides)

Brutus, et Ord! —

I veed ei hvad I gior. Tillad dog ei
Antonius, at tale ved hans Liigfærd:
Veed I, hvor hæftigt Folket kan bevæges
af hvad han sige vil?

Brutus.

Forlad mig, Cassius; —
Først vil jeg selv betræde Talerstolen,
og vise Grundene til Cæsars Død:
Alt, hvad Antonius taler, vil jeg sige,
det taler han med vor Forlov og Villie,
og at vi ønske, Cæsar maa forundes
al Hæder og hver lovlig Høitids-Skik.
Det vil langt mere gavne os, end skade.

Cassius.

Jeg veed ei hvad kan ske; jeg seer det nødig.

Brutus.

Marcus Antonius, tag Cæsars Liig.
I skal ei dadle os i Eders Tale;
men skal kun alt, hvad Godt I kan, om Cæsar;
og siig, at I det gior med vor Forlov;
for Resten skal I ingen Omsorg bære
for Cæsars Liigfærd: I skal tale fra
den samme Talerstol, som jeg bestiger,
naar jeg har endt min Tale.

Antonius.

Nu, velan;
jeg ønsker intet meer.

Cassius.

Jeg dadler ei, I priser Cæsar saa;
men i hvad Forbund vil I staae med os?
Vil I staae mellem vore Venner? eller
skal vi gaae videre; ei lide paa Jer?

Antonius.

Derfor gav jeg Jer Haand; men, sandelig,
jeg glemte mig, da jeg saae ned paa Cæsar.
Jeg elsker Jer, er Ven af Eder alle,
i Haab af Eder at fornemme, Grunde,
hvi og hvori vor Cæsar farlig var.

Brutus.

Og grueligt var elles dette Optrin:
Saa vægtige Grunde skal I faae at høre,
Antonius, at var I Cæsars Søn,
de fyldestgiorde Jer.

Antonius.

Jeg meer ei ønsker:
Nu beder jeg, det maa forundes mig,
paa Torvet at fremstille Cæsars Liig,
og der fra Talerstalen tale ved
hans Liigfærd, som det sommer sig en Ven.

Brutus.

Marcus Antonius, det er Jer tilladt.

Cassius.

(afsides)

Brutus, et Ord! —

I veed ei hvad I gier. Tillad dog ei
Antonius, at tale ved hans Liigfærd:
Veed I, hvor hæftigt Folket kan bevæges
af hvad han sige vil?

Brutus.

Forlad mig, Cassius; —
Først vil jeg selv betræde Talerstolen,
og vise Grundene til Cæsars Død:
Alt, hvad Antonius taler, vil jeg sige,
det taler han med vor Forlov og Villie,
og at vi ønske, Cæsar maa forundes
al Hæder og hver lovlig Høitids-Skik.
Det vil langt mere gavne os, end skade.

Cassius.

Jeg veed ei hvad kan ske; jeg seer det nødig.

Brutus.

Marcus Antonius, tag Cæsars Liig.
I skal ei dadle os i Eders Tale;
men tal kun alt, hvad Godt I kan, om Cæsar;
og sig, at I det gior med vor Forlov;
for Resten skal I ingen Omsorg bære
for Cæsars Liigfærd: I skal tale fra
den samme Talerstol, som jeg bestiger,
naar jeg har endt min Tale.

Antonius.

Nu, velan;
jeg ønsker intet meer.

Cassius.

Jeg dadler ei, I priser Cæsar saa;
men i hvad Forbund vil I staae med os?
Vil I staae mellem vore Venner? eller
skal vi gaae videre; ei lide paa Jer?

Antonius.

Derfor gav jeg Jer Haand; men, sandelig,
jeg glemte mig, da jeg saae ned paa Cæsar.
Jeg elsker Jer, er Ven af Eder alle,
i Haab af Eder at fornemme, Grunde,
hvi og hvori vor Cæsar farlig var.

Brutus.

Og grueligt var elles dette Optrin:
Saa vægtige Grunde skal I faae at høre,
Antonius, at var I Cæsars Søn,
de fyldestgiorde Jer.

Antonius.

Jeg meer ei ønsker:
Nu beder jeg, det maa forundes mig,
paa Torvet at fremstille Cæsars Liig,
og der fra Talerstolen tale ved
hans Liigfærd, som det sømmer sig en Ven.

Brutus.

Marcus Antonius, det er Jer tilladt.

Cassius.

(afsides)

Brutus, et Ord! —

I veed ei hvad I gier. Tillad dog ei
Antonius, at tale ved hans Liigfærd:
Veed I, hvor hæftigt Folket kan bevæges
af hvad han sige vil?

Brutus.

Forlad mig, Cassius; —
Først vil jeg selv betræde Talerstolen,
og vise Grundene til Cæsars Død:
Alt, hvad Antonius taler, vil jeg sige,
det taler han med vor Forlov og Villie,
og at vi ønske, Cæsar maa forundes
al Hæder og hver lovlig Høitids-Skik.
Det vil langt mere gavne os, end skade.

Cassius.

Jeg veed ei hvad kan ske; jeg seer det nødig.

Brutus.

Marcus Antonius, tag Cæsars Liig.
I skal ei dadle os i Eders Tale;
men skal kun alt, hvad Godt I kan, om Cæsar;
og siig, at I det gier med vor Forlov;
for Resten skal I ingen Omsorg bære
for Cæsars Liigfærd: I skal tale fra
den samme Talerstol, som jeg bestiger,
naar jeg har endt min Tale.

Antonius.

Nu, velan;
jeg ønsker intet meer.

Cassius.

Jeg dadler ei, I priser Cæsar saa;
men i hvad Forbund vil I staae med os?
Vil I staae mellem vore Venner? eller
skal vi gaae videre; ei lide paa Jer?

Antonius.

Derfor gav jeg Jer Haand; men, sandelig,
jeg glemte mig, da jeg saae ned paa Cæsar.
Jeg elsker Jer, er Ven af Eder alle,
i Haab af Eder at fornemme, Grunde,
hvi og hvori vor Cæsar farlig var.

Brutus.

Og grueligt var elles dette Optrin:
Saa vægtige Grunde skal I faae at høre,
Antonius, at var I Cæsars Søn,
de fyldestgjorde Jer.

Antonius.

Jeg meer ei ønsker:
Nu beder jeg, det maa forundes mig,
paa Torvet at fremstille Cæsars Liig,
og der fra Talerstolen tale ved
hans Liigfærd, som det sømmer sig en Ven.

Brutus.

Marcus Antonius, det er Jer tilladt.

Cassius.

(afsides)

Brutus, et Ord! —

I veed ei hvad I gier. Tillad dog ei
Antonius, at tale ved hans Liigfærd:
Veed I, hvor hæftigt Folket kan bevæges
af hvad han sige vil?

Brutus.

Forlad mig, Cassius; —
Først vil jeg selv betræde Talerstolen,
og vise Grundene til Cæsars Død:
Alt, hvad Antonius taler, vil jeg sige,
det taler han med vor Forlov og Villie,
og at vi ønske, Cæsar maa forundes
al Hæder og hver lovlig Høitids-Skik.
Det vil langt mere gavne os, end skade.

Cassius.

Jeg veed ei hvad kan ske; jeg seer det nødig.

Brutus.

Marcus Antonius, tag Cæsars Liig.
I skal ei dadle os i Eders Tale;
men tal kun alt, hvad Godt I kan, om Cæsar;
og sig, at I det gior med vor Forlov;
for Resten skal I ingen Omsorg bære
for Cæsars Liigfærd: I skal tale fra
den samme Talerstol, som jeg bestiger,
naar jeg har endt min Tale.

Antonius.

Nu, velan;
jeg ønsker intet meer.

Brutus.

Saa gior da Liget rede, og følg efter.
(Alle gaae, undtagen Antonius).

Antonius.

Tilgiv, o Blod, som raaber her af Jorden,
at mildt til disse Slagtere jeg taler!
Du est Ruiner af den Ædleste,
som udi Tidens Kredsløb levet har.
Vee Haanden, som udgiød det dyre Blod!
Nu over dine Saar jeg propheterer, —
som stumme aabne deres Purpurlæber,
anraabende min Mund om Lyd og Tale; —
Forbandelse skal ramme Folkets Lemmer.
Indvortes Raserie, vild Borgersplid
skal trykke alle Dele af Italia;
Hærværk og Blod skal komme saa i Skik,
og gruelige Ting saa hverdags vorde,
at Mødre skal kun smile, naar de see
de Spæde knuste mellem Krigens Hænder;
al Ynk af Ævelse i Ubaad qvæles,
og Cæsars Aand med Ate ved sin Side,
som gloende fra Helvede opstiger,
med Kongerost, hevnfnysende, i Landet
skal raabe: "Mord!" og løse Krigens Hunde;
og denne Ubaad stinke over Jorden
af Liig, som sukke om Begravelse!

En Tiener træder ind.

: J ei blandt Octavii Cæsars Mænd?

Tieneren.

arcus Antonius, jo.

Antonius.

æsar har skriftlig kaldet ham til Roma.

Tieneren.

an modtog Brevet, og er underveis!
mundtlig bød han mig berette Eder, —

(han seer Liget.)

Cæsar! —

Antonius.

il Hierte svulmer; vend dig bort, og græd.
org smitter, seer jeg her; thi mine Øine
gyndte nu at vædes, da de saae
Sorgens Perler, som i dine hang.
iig, er Octavius Cæsar alt paa Veien?

Tieneren.

yv Mile ligger han i Nat fra Roma.

Antonius

aa ridd tilbage; sig, hvad her er skeet;
j, Roma har endnu kun Sorg og Farer,
n ingen Tryghed for Octavius.
l, sig ham det. Dog, tov en liden Stund;
! ei, før jeg har baaret dette Liig
Torvet, hvor min Tale prøve skal,

hvad Folket synes om de Blodmænds Daad.
Ifølge dette skal du da berette
Octavius, hvorlunde Sagen staaer.
Tag Haand i med.

(de gaae med Cæsars Liig).

Anden Scene.

Rom. Torvet.

Brutus og Cassius komme ind med en Skare af Borgere.

Borgerne.

Vi fordre Regnskab; aflæg Regnskab, Brutus!

Brutus.

Saa, Venner! følger da, og hører mig. —
I gaaer til næste Gade, Cassius,
og stiller Folkesværmen. —
Hvo, som vil høre mig, han blive her;
hvo, som vil følge Cassius, gaa med ham;
og da skal offentligen gisres Rede
for Cæsars Død.

Første Borger.

Jeg hører Bruti Tale.

Anden Borger.

Jeg Cassii; naar vi har hørt dem begge,
da vil vi sammenholde begges Grunde.

(Cassius gaaer med nogle af Borgerne. Brutus bestiger Rostrum).

Tredie Borger.

Den ædle Brutus staaer alt oppe: Stille!

Brutus.

Stille, indtil jeg ender.

Romere, Medborgere og Venner! Hører mig tale min Sag, og værer stille, paa det I kunne høre: Troer mig for min Æres Skyld; og haver Agt for min Ære, paa det I kunne troe: Dommer mig efter Eders Viisdom: og vækker Eders Sands, paa det I desbedre kunne domme. Er der i denne Forsamling nogen huld Ven af Cæsar, ham siger jeg, at Bruti Kierlighed til Cæsar var ikke mindre end hans. Spørger da denne Ven, hvi Brutus stod op mod Cæsar, er dette mit Svar; — ei fordi jeg elskede Cæsar mindre, men fordi jeg elskede Roma mere. Vilde I hellere, at Cæsar skulle leve, og I alle døe som Slaver; end at Cæsar skulde døe, paa det I alle kunne leve som frie Mænd? Cæsar elskede mig; jeg begræder ham; han var lykkelig: jeg fryder mig; han var tapper: jeg ærer ham; men han var herskesyg, og jeg fældede ham. Her er Taarer for hans Kierlighed; Fryd over hans Lykke; Ære for hans Tapperhed, og Død for hans Herskesyge. —

Hvo er her saa forvorpen, at han vilde være Træl? Er her nogen; tael! thi ham har jeg fornærmet. Hvo er her saa raa, at han ei vilde være Romer? Er her nogen, tael! thi ham har jeg fornærmet. Hvo er her saa usæl, at han ei elsker sit Fædreneland? Er her nogen, tael! thi ham har jeg fornærmet. Jeg tøver efter Svar.

Borgerne.

Ingen, Brutus, ingen.

Brutus.

Saa har jeg ingen fornærmet. Jeg har ei giort mere mod Cæsar, end I ville giøre mod Brutus. Undersøgelsen over hans Død er optegnet paa Capitolium; hans Hæder ei forringet, hvor han fortiente Priis; hans Brøde ei forstørret, for hvilken han leed Døden.

(Antonius og Flere komme ind med Cæsars Liig).

Her kommer hans Liig, forghædret af Marcus Antonius, som, skiøndt han ingen Haand havde i hans Drab, skal nyde Fordelen af hans Død, en Hædershoft i Staten; og hvo af Eder skal ikke dette? Jeg stiger ned med de Ord: At, som jeg slog min bedste Ven for Romæ Vel, saa har jeg end samme Dolk for mig selv, naar det lyster mit Fædreneland at trænge til min Død

Borgerne.

Lev, Brutus, lev!

Første Borger.

Ledsager Brutus hiem i Seiersoptog

Anden Borger.

Giv ham en Æresstøtte blandt hans Fædres.

Tredie Borger.

Han vorde Cæsar.

Fierde Borger.

Cæsars bedre Gaver
nu vorde kronede i Marcus Brutus!

Første Borger.

Med høie Jubelraab vi hiem ham følge.

Brutus.

Medborgere, —

Anden Borger.

Tys; stille! Brutus taler.

Første Borger.

Hys! Stille!

Brutus.

Medborgere, lad mig gaae ene bort,
og tarer her, for min Skyld, hos Antonius;
og hædrer Cæsars Liig, og hædrer Talen,
der skal forherlige den Faldnes Navn,
og som Antonius holder med vor Villie.
Jeg beder Jer, lad ingen, uden jeg,
gaae herfra, før Antonius har udtalt.

(gaaet).

Første Borger.

Hei, bie! og lad os høre paa Antonius.

Tredie Borger.

Lad ham bestige Talerstolen; ædle Antonius, stiig op! — Vi ville høre.

Antonius.

For Bruti Skyld jeg Eder er forbunden.

Fierde Borger.

Hvad taler han om Brutus der?

Tredie Borger.

Han siger: at han, for Bruti Skyld, er os forbunden.

Fierde Borger.

Ei tiener det ham, her at tale ilde om Brutus.

Første Borger.

Denne Cæsar var Tyran.

Tredie Borger.

Ja, det er Sandhed: og det er vor Lykke, at Roma blev ham qvit.

Anden Borger

Tys, lad os høre, hvad dog Antonius kan sige os.

Antonius.

I ædle Romere, —

Borgere.

Tys, hører ham.

Antonius.

mere, Venner, Landsmænd, laan mig Øre;
rise, men begrave Cæsar vil jeg.
ad ondt en Mand gior, overlever ham:
Gode jordes ofte med hans Been;
ftee det og med Cæsar. Den ædle Brutus
sagt Jer: Cæsar havde Herskesyge:
ette sandt, var det en rædsom Feil;
rædsomt har og Cæsar bødet for den.
:, med Forlov af Brutus og de Andre
Brutus er en Hædersmand; dette
lle, alle ere Hædersmænd);
kommer, for ved Cæsars Liig at tale.
var min Ven; han var mig god og huld;
Brutus siger, han var herskesyg;
Venner, Brutus er en Hædersmand.
har bragt mange Fanger hiem til Roma,
Løsepenge fyldte Statens Skat:
ie dette ud, som herskesygt af Cæsar?
r Armod skreeg, græd Cæsar; Herskesygens
al skal være haardere end saa:
Brutus siger, han var herskesyg;
Venner, Brutus er en Hædersmand.
lle saae, ved Lupercalia bød
jam en Kongekrone trende Gange;
rende Gange saae I Cæsar afslog
age den. Var dette Herskesyge?

Dog, Brutus siger, han var herskesyg;
og, sandelig, han er en Hædersmand.
Jeg taler ei, for at giendrive Brutus;
men jeg skal tale her alt hvad jeg veed.
Engang I alle elsked' ham med Grund;
hvad Grund forbyder nu ham at begræde?
O, Sind og Sands, til Dyr du flygtet est,
og Folk har mistet Sands! Bær over med mig!
mit Hierte er i Kisten der hos Cæsar,
og jeg maa tie, til det atter kommer.

Første Borger.

Mig tykkes der er Mening i hans Tale.

Anden Borger.

Naar ret du Sagen seer, har Cæsar liidt
stor Uret.

Tredie Borger.

Har han, Brødre? Jeg er bange,
vi faae en værre Een i Cæsars Sted.

Fierde Borger.

I hørte vel hans Ord: han afslog Kronen;
Nu see I, han var ikke herskesyg.

Første Borger.

Hvis saa, vil Visse bøde dyrt derfor

Anden Borger.

Den arme Mand! Hans Øine er' ildrøde
af Graad.

Tredie Borger.

Der er et bedre Mand i Rome,
end vor Antonius.

Fierde Borger.

Tys! giver Agt,
nu vil han atter tale.

Antonius.

Men i Gaar
stod Cæsars Ord imod den hele Verden.
Her ligger han nu, og den ringeste
sig meer ei bøier for ham. Borgere!
o, stod min Hu, til Eders Sind og Sands
til Raserie og Opstand at opvække,
da forurettèd' jeg Brutus og Cassius,
der, som I alle veed, er' Hædersmænd.
Jeg vil ei forurette dem; jeg heller'
den Døde, Jer og mig vil forurette,
end slige Hædersmænd. Men her jeg har
et Pergament med Cæsars Segl, det er
hans Testament, i hans Lønkammer fundet:
O, hørte Menigmand det Testament;
(forlab, jeg agter ei at læse det)
da gingé de, og kyste Ligets Vunder,
og dyppeb' Klæder i hans Martyrblod;
ja bade om et Haar af ham til Minde,
og nævneb' det paa deres Sotteseng

i deres Testament, og skiænked' det
som kostbart Arvelod til deres Slægt.

Fierde Borger.

Vi ville høre det: læs det, Antonius!

Borgerne.

Hans sidste Villie; Cæsars sidste Villie!

Antonius.

Taalmodighed! Jeg tør ei læse den;
det er ei raadeligt, I faae at vide,
hvor høiligen I elskedes af Cæsar.
I er' ei Træ, ei Steen; men Mennesker;
og da I ere Mennesker, saa vilde
hans sidste Villie, naar I hørte den,
optænde Eders Sind til Raserie.
Ja, det er vel, I vide ei, I ere
hans Arvinger: thi hvis I vidste dette,
o, hvilke Følger vilde deraf flyde!

Fierde Borger.

Læs Testamentet; vi vil høre det;
læs; I skal læse; Cæsars sidste Villie!

Antonius.

Taalmodighed, godt Folk, og tøver lidet!
Jeg gik for vidt, da jeg fortalte dette.
Jeg frygter, at jeg skulde forurette
de Hædersmænd, hvis Dolke dræbte Cæsar:
Jeg frygter det.

Fierde Borger.

Forrædere de vare,
ei Hædersmænd!

Borgerne.

Hans Villie! Testamentet!

Anden Borger.

De vare Afskum, Mordere! Hans Villie!
Marcus Antonius, læs Cæsars Villie!

Antonius.

I tvinge mig da til at læse den?
Saa slutter da en Kreds om Cæsars Liig,
og lad mig vise Eder ham, som skrev den.
Maa jeg gaae ned? Vil I tillade det?

Borgerne.

Kom ned!

Anden Borger.

Stiig ned!

(han stiger ned af Talerstolen).

Tredie Borger.

Det skal tillades Eder.

Fierde Borger.

Slut Kredsen!

Første Borger.

Bort fra Baaren, bort fra Liget.

Anden Borger.

Plads, Plads for vor Antonius — den Ædle!

Antonius.

Ja, trænger ikke saa: staaer meer, tilbage!

Borgerne.

Tilbage! Plads! Tilbage!

Antonius.

Saafremt I have Taarer, da bereder
Jer til at græde nu. Seer denne Kappe;
I alle kiende den: Jeg mindes godt
den første Gang, da Cæsar tog den paa;
det var en Sommeraften i hans Telt
den Dag, da Nerviernes Hær han slog: —
Seer, her foer Cassii Dolk igiennem den;
seer, hvilken Rift den nidske Casca giorde:
Her rammed' den høitelskte Bruti Dolk,
og da han atter uddrog Morderstaalet,
giv Agt, hvor Cæsars Blod da fulgte efter,
som foer det ud af Døren, for at see,
om ogsaa Brutus banked' saa uvenlig;
thi Brutus, vide I, var Cæsars Engel.
I Guder! dømmer, hvor han elsked' Brutus!
Det bittreste af alle Saar var dette;
thi da den ædle Cæsar saae ham stode,
han bugned' for en Uerkiendtlighed,
langt hvassere end alle Mordervaaben:
da brast hans store Hierte; han indhylled'
sit Ansigt, og den store Cæsar faldt
ved Foden af Pompei Billedstøtte,

som hele Tiden randt med Blod. — O Landsmænd,
hvad faldt ei da! Jeg, I, vi alle faldt,
mens over os Forræderiet stod
blodstænkt og jubled'. O, nu græde I:
nu seer jeg, at I føle Medynks Kraft:
O, hvilke milde Taarer. — Gode Siele,
I grøde, da I her kun see vor Cæsars
igiennemstungne Klæder? Seer da her,
her er han selv, af Morderdolke skiændet.

Første Borger.

O Sorgens Skuespil!

Anden Borger.

O, ædle Cæsar!

Tredie Borger.

Ulykkelige Dag!

Fierde Borger.

Afskum! Forræddere!

Første Borger.

O blodige Syn!

Anden Borger.

Vi ville hævnes! Hæyn; afsted, sæg, brænd,
skiænd, dræb og slaae! Dse, dse, Forræderne!

Antonius.

Medborgere, o, tøver!

Første Borger.

Stille der, —
og hører vor Antonius, den Ædle!

Anden Borger.

Vi høre, følge, dø med vor Antonius!

Antonius.

O Venner, kiære Venner, lader mig
ei tænde Oprørs-Luen mellem Eder.
De ere Hædersmænd, som dræbte Cæsar,
og hvad personligt Nag de bare til ham,
hvorfor de handled', ak, det veed jeg ei.
De ere vise Mænd og Hædersmænd,
og ville vist med Grunde svare Eder.
Ei kom jeg, for at stiæle Eders Hierter;
jeg er ei Taler, som en Brutus er:
men, som I alle veed, en god, jevn Mand,
huld mod min Ven: og dette veed de godt,
som gav' mig Lov at tale om ham her.
Thi jeg har hverken Vid, ei heller Ord,
ei værdigt Foredrag, og Talegaver
til at opflamme Menneskenes Blod.
Jeg taler ligefrem; jeg siger kun,
hvad I jo alle vide; viser Eder
vor Cæsars Saar, de arme, stumme Munde,
og beder dem, at tale for mig til Jer.
Men var jeg Brutus, og Brutus Antonius,
da var der en Antonius, som vilde
fremmane Eders Aand, og laane hvert
af Cæsars Saar en Tunge, som opvakte
selv Stenene i Roma til en Opstand.

Borgerne.

Til Opstand!

Første Borger.

Vi vil brænde Bruti Huus.

Trebie Borger.

Afsted da, søger op de Sammensvorne.

Antonius.

Medborgere, o hører mig endnu!

Borgere.

Hei, stille! hør Antonius, den Ædle!

Antonius.

Men vide I da, hvad I gjøre, Venner?
Hvorved fortiente Cæsar slig en Ømhed?
Ak, ingen veed det: — Hører da: — I glemte
hans sidste Villie, som jeg talte om.

Borgerne.

Ja — Cæsars sidste Villie; tover; hører.

Antonius.

Her er den under Cæsars Segl. Til hver
af Romæ Borgere, hver enkelt Mand,
fem og halvfierdsfindstyve Drachmer skiænkes.

Anden Borger.

Den ædle Cæsar! — Vi vil hævne ham.

Trebie Borger.

O, kongelige Cæsar!

Antonius.

Hører mig!

Borgerne.

Ha, stille!

Antonius.

Desuden alle hans Spadseregange,
hans Lunde, og de nye anlagte Haver
paa denne Side Tiber skiænkes Jer,
og Jeres Arvinger til evig Tiid
til fælleds Lyst og Vederqvægelse. —
Det var en Cæsar: saae vi meer hans Lige?

Første Borger.

Nei, aldrig, aldrig meer: — Afsted, afsted!
Hans Baal skal lyse paa den hellige Plads,
og hver Forræders Huus skal tændes an
med Brandene. Frem! Tager Liget op!

Anden Borger.

Gaaer, henter Ild!

Tredie Borger.

Og rykker Bænke op!

Fierde Borger.

Knuus Sæder, Vinduer, Alt!

(Borgerne gaae med Cæsars Liig).

Antonius.

Nu, lad det virke!
Mordengelen er udsendt; lad den fare
hvad Vei den lyster!

En Tiener kommer.

Siig, hvad bringer du?

Tieneren.

Octavius er alt i Roma.

Antonius.

Hvor?

Tieneren.

Han er med Lepidus i Cæsars Huus.

Antonius.

Jeg iler did, at see ham. O, han kommer
som han var kaldet. Nu er Lykken munter,
og giver Alt i dette gode Lune.

Tieneren.

Han sagde, Cassius og Brutus rede
som Rasende igiennem Romæ Porte.

Antonius.

Maaskee de have faaet Nys om Folket,
som jeg opægged'. Før mig til Octavius.

(de gaae).

Tredie Scene.

Rom. En Gade.

Poeten Cinna kommer ind.

Cinna.

I Nat jeg drømte, at jeg var til Gilde
hos Cæsar; og min Phantasie er opfyldt

af fæle Ting. Jeg vil ei ud af Huſet, men der er noget, ſom mig drager ud.

Borgerne komme ind.

Første Borger.

Hvad hedder I?

Anden Borger.

Hvor gaaer I hen?

Tredie Borger.

Hvor boer I?

Fierde Borger.

Er I gift, eller Ungkarl?

Anden Borger.

Svar hver Mand paa Stedet

Første Borger.

Ja, og ſvar kort.

Fierde Borger.

Ja, og klogt.

Tredie Borger.

Ja, og oprigtigt, om I vil vel fare.

Cinna.

Hvad hedder jeg? Hvor gaaer jeg hen? Hvo boer jeg? Er jeg gift eller Ungkarl? For da a ſvare hver Mand, paa Stedet, og kort, og klogt og oprigtigt, ſaa ſiger jeg klogelig, jeg er Ungkarl.

Anden Borger.

vil ſige ſaameget ſom: de ere Narre, ſom
ſig: — Jeg er bange, I vil faae et Nakke-
for dette Ord. Bliv ved: paa Stedet!

Cinna.

)aa Stedet gaaer jeg til Cæſars Liigfærd.

Første Borger.

Ven, eller Fiende?

Cinna.

Ven.

Anden Borger.

beſvarte I paa Stedet.

Fierde Borger.

Boepæl, — ſvar kort.

Cinna.

Capitolium, kort ſagt.

Tredie Borger.

Navn — tael oprigtig!

Cinna.

)tig talt, er mit Navn Cinna.

Første Borger.

)erriver ham, han er en Sammenſvoren.

Cinna.

r Poeten Cinna; jeg er Poeten Cinna.

Fierde Borger.

Sønderriver ham for hans slette Vers, sønderriver ham for hans slette Vers.

Cinna.

Jeg er ikke Cinna, den Sammensvorne.

Fierde Borger.

Ligemeget; hans Navn er Cinna; riv blot hans Navn ud af hans Hierte, og lad ham saa gaae.

Tredie Borger.

Sønderriv ham, sønderriv ham. Kommer; Brande! Heida! Brande! Affsted til Brutus, til Cassius; brænder Alt. I til Decii Huus; I til Cascas; I andre til Ligarii; affsted, fort!

(de gaae).

Fierde Act.

Første Scene.

Rom. Et Værelse i Antonii Huus.

Antonius, Octavius og Lepidus, siddende ved et Bord.

Antonius.

Saa mange maae da døe; de staae paa Listen

Octavius.

Døe skal og Eders Broder, Lepidus;
samtykker I heri?

Lepidus.

Ja, jeg samtykker.

Octavius.

Antonius, sæt hans Navn med paa Listen!

Lepidus.

Paa Vilkaar, Publius, Eders Søsterson,
Antonius! skal ogsaa døe.

Antonius.

Det skal han!
See, dette Penneſtrog er Publii Dødsdom.
Men gak nu, Lepidus, til Cæſars Huus;
hent Teſtamentet; vi vil raadſlaae om,
hvad der afkortes kan i Cæſars Gaver.

Lepidus.

Hvor kan jeg finde Jer?

Octavius.

Hvis ikke her,
paa Capitolium.

(Lepidus gaaer).

Antonius.

Det er et uſelt Væſen, uden Værd,
og ſkikket kun til at gaae Ærinder;
Siig, ſømmer det, naar Verdens Klodeblad
udſtykkes, han ſtaaer blandt de tre, ſom dele?

Octavius.

Det meente J, og lod hans Stemme gielde,
naar i Proſcriptionens ſorte Net
et Navn paa Dødeliſten ſkulde tegnes.

Antonius.

Jeg har ſeet flere Aar, end J, Octavius;
og ſkiøndt vi lægge Hæderspoſter paa ham,
for Byrden af Bagvaſkelſen at lette,
ſkal han kun bære dem, ſom Eſlet Guld,
for under deres Vægt at ſtønne, ſvede,

og enten trækkes eller drives frem,
hvor vi ham vise Vei; har han da bragt
vor Skat til det forønskte Sted; nu vel!
da tages Byrden af ham; og saa jages
det frie Esel ud i aaben Mark:
der græsse det, og ryste sine Øren.

Octavius.

Gior, hvad Jer tykkes godt; men I maa tilstaae,
han er en prøvet og mandhaftig Kriger.

Antonius.

Octavius, det samme er min Hest,
og derfor faaer den rigelig sit Foder.
Den er et Dyr, som jeg har lært at stride,
at snoe sig, standse, fare lige frem,
hvis Legeme regieres af min Siel.
Er Lepidus, i visse Maader, meer?
Afrettes, trækkes, drives maa han jo:
en Karl med en ufrugtbar Aand; et Væsen,
som gotter sig med Videnskaber, Kunster
og Efterligninger, der blive Mode
hos ham, naar Brug og Alde har forslidt dem.
Tael kun om ham, som om en Eiendom. —
Og hør nu store Ting, Octavius!
Viid, Cassius og Brutus hverve Hære:
Vi maae ei tøve med at møde dem:
Lad derfor vore Bundsforvandte samles,
opfordre vore Venner, og vor Magt;

og lader os beraadslaae nu paa Stand,
hvorlunde skiulte Planer bedst opdages,
og aabenbare Farer sikkrest trodses.

Octavius.

Det ville vi: Thi Farer os omringe,
og mange glubske Fiender lure paa os:
og mangen en, som smiler, frygter jeg,
har tusind onde Anslag i sit Hierte.

(de gaae).

Anden Scene.

Foran Bruti Telt i Leiren ved Sardis.
Krigersk Musik.

Brutus træder ind med Lucilius, Lucius og Krigere; Titinius og Pindarus møde dem.

Brutus.

Hold!

Lucilius.

Hold! giver Løsenet!

Brutus.

Hvad Nyt, Lucilius? Er Cassius nær?

Lucilius.

Han kommer strax; og her er Pindarus
at bringe Eder Hilsen fra sin Herre.

(Pindarus giver Brutus et Brev).

Brutus.

Han hilser mig, som Ven. — Nu, Pindarus,
maaskee af egen Hu, maaskee beført
af slette Raad, har Eders Herre givet
mig skiellig Aarsag til at ønske ugiort,
hvad giort er; men han er mig nær; jeg venter,
han fyldestgiører mig.

Pindarus.

Jeg tvivler ei,
min ædle Herre jo vil vise sig
den vakkre Hædersmand han stedse er.

Brutus.

Det haaber jeg. — Et Ord, Lucilius;
fortæl, hvorlunde Cassius tog imod Jer.

Lucilius.

Med nokſom Høflighed og Agtelse;
men ikke med det jevne Vennehu,
ei med den aabne, tro Godhiertighed,
han fordum pleiede.

Brytus.

Du har beskrevet
en varm Ven, som er kiølnet. Mærk dig dette:
Naar Venskab vorder syg, og svinder hen,
da bruger det en tvungen Høflighed.
Den jevne Ærlighed foragter Kunstgreeb;
Men Skalken er som Hesten, der er fyrig,

der pranger herlig, naar den ledes frem,
og lover Kraft; men naar den døie skal
den blodige Spore, falder Manken strax;
saa, lig den svigefulde Leiehest,
han staaer ei Prøve. — Nærmer sig hans Hær?

Lucilius.

Den haabede i Nat at staae i Sardis.
Den største Deel, det hele Ryttерie,
gaaer hid med Cassius.

(En Marsch høres).

Brutus.

Hør, han er alt kommen.
Drag ham paa Venneviis imøde!

(Cassius træder ind med Krigere).

Cassius.

Hold!

Brutus.

Hold! Giver Ordet videre!

(Stemmer bag Scenen).

Hold! Hold! Hold!

Cassius.

Min ædle Broder, I har giort mig Uret.

Brutus.

I Guder, dømmer! gior jeg Fiender Uret;
hvis ei, hvor meget mindre da en Broder,

Cassius.

Brutus, dit blide Aasyn skiuler Uret,
og naar du giørst den — —

Brutus.

Rolig, Cassius,
før Eders Klager sagte; — Viid, jeg kiender
Jer godt; — For begge Hæres Ansigt her,
som Venskab mellem os kun bør fornemme,
lad os ei kives; byd dem træde bort:
udtom saa Eders Klager i mit Telt,
og jeg vil høre Jer.

Cassius.

Byd, Pindarus,
at vore Høvedsmænd tilside gaae
med deres Krigere.

Brutus.

Lucilius, giør det samme; ingen Mand
sig Teltet nærme, mens vi tale sammen.
Lad Lucius og Titinius vogte Døren.

(de gaae).

Tredie Scene.

Det indre af Bruti Telt.

(Lucius og Titinius i nogen Afstand).

Brutus og Cassius træde ind.

Cassius.

At I har giort mig Uret, seer af:

at I har dømt og straffet Lucius Pella,
for han af Sarderne lod sig bestikke,
og mine Breve, hvor jeg bad for Manden,
fordi jeg kiender ham, har I ei agtet.

Brutus.

I selv har giort Jer Uret, da I skrev
i slig en Sag.

Cassius.

Paa slig en Tiid, det duer ei,
at holde Bog med hver en lille Feil.

Brutus.

Hør, Cassius: I selv er udraabt for,
at I en krum Haand giør, at I for Guld
bortsælger og udhøkrer Æresposter
til slette Folk.

Cassius.

Jeg sælge Æresposter!
I veed, det Brutus er, som siger saa,
ved Gud, sligt Ord var ellers Eders sidste!

Brutus.

Bestikkelsen af Cassier-Navnet adles,
og derfor skiuler Tugtelsen sit Hoved.

Cassius.

Tugtelsen!

Brutus.

Huft Martius! huft idus Martii!
Flod ei hans Blod, den store Julii,

for Retfærds Sag? Siig, hvilket Aftkum løftet'
ſit Staal imod hans Bryſt, og ei for Retfærd?
Hvad! ſkal da en af os, ſom ſlog' den første
af Verdens Mænd, for han beſkiermed' Rov,
ſkal vi beſudle vore Fingre nu
med ſkiendſelsfuld Beſtikkelſe; og ſkal
vi ſælge for en Haandfuld uſelt Guldſtøv
den ſtolte Løn for vores høje Hæder;
Før vil jeg være Hund, og giøe ad Maanen,
end ſlig en Romer!

Caſſius.

Brutus, tir mig ei;
jeg vil ei taale det: I glemmer Jer,
naar I indſtrænker mig; jeg er Soldat, jeg,
ældre i Tieneſten, og bedre ſkikket
end I til at indgaae Betingelſer.

Brutus.

Eia! Nei, Caſſius; det er I ei.

Caſſius.

Jeg er.

Brutus.

I er det ikke, ſiger jeg.

Caſſius.

Tir mig ei meer, at ei jeg glemmer mig;
huſk Ebers Vel — og friſt mig ikke mere.

Brutus.

Bort, ſvage Mand!

Cassius.

Er dette muligt?

Brutus.

Hør mig; jeg vil tale.
Skal jeg for Eder — Sind mig bøie?
Troer I jeg kyses af en gal Mands Blik!

Cassius.

O Guder, Guder! skal jeg taale dette!

Brutus.

Ja meer. Brum, saa det stolte Hierte brister;
gak, viis den Heftighed for Eders Trælle,
og faae dem til at skielve. Skal jeg vige,
og føie Eder? skal jeg staae og bøie
mig under Eders Luners Irrighed?
Ved Guderne, I skal nedsvælge selv
al Eders Galdes Gift, om end I brast;
thi fra i Dag af bruger jeg Jer kun
til Moerskab, ja til Latter, naar I vredes.

Cassius.

Saa vidt er det da kommet?

Brutus.

I har sagt!
I var en bedre Kriger: viis det da,
gior Eders Brouten sand; mig skal det glæde;
thi gierne lærer jeg af ædle Mænd.

Cassius.

I gior mig Uret — ja — I gior mig Uret;

en ældre Kriger, sagde jeg, ei bedre:
Har jeg sagt: bedre?

Brutus.

Det er ligegyldigt.

Cassius.

Da Cæsar leved', havde han ei tordet
saadan opægge mig.

Brutus.

O tie dog, tie;
I torde ikke friste ham saaledes.

Cassius.

Jeg torde ikke?

Brutus.

Nei!

Cassius.

Hvad? torde ikke friste Cæsar?

Brutus.

Nei,
saasandt I lever, om I torde, Cassius.

Cassius

Stol ei formeget paa min Kierlighed,
jeg kunde giøre det, jeg skulde angre.

Brutus.

I har giort, hvad I skulde angre, Cassius.
Der er ei Rædsel udi Eders Trudsler;
thi jeg er væbnet saa med Ærlighed,
at de forbi mig glide, Vinden tig,

jeg ænbser ei. Jeg sendte Bud til Jer,
om noget Guld, I nægted' mig; thi jeg
kan ei paa slette Maader skaffe Penge;
ved Himlen! heller mynted' jeg mit Hierte,
og gav mit Blod for Drachmer, end jeg vristed'
af Bondens haarde Haand hans smule Armod
ved noget Kneeb. Om Penge bad jeg Jer'
til mine Legioners Sold, som I
afslog mig: Ligned' dette Cassius?
og mon jeg svarte Cajus Cassius saa?
Naar Marcus Brutus viser sig saa karrig,
at han for sine Venner indelukker
saa lumpne Skillinger, da værer kede
med alle Eders Tordenkiler, Guder,
og slaaer ham sønder!

Cassius.

Jeg afslog det ei.

Brutus.

Det giorde I.

Cassius.

Nei; han var kun en Daare,
som bragte Svaret. — Brutus sønderriver
mit Hierte. Vennen skulde overbære
med Vennens Svaghed; I forstørrer mine.

Brutus.

Nei; skjelse over I dem imod mig.

Cassius.

I elsker mig ei meer.

Brutus.

Ei Eders Feil.

Cassius.

Kan Vennens Die see dødlige Feil?

Brutus.

En Smigrers Die vilde ikke see dem,
om end uhyre, som Olymp, de vare.

Cassius.

O kom, Antonius, og Octavius, kommer,
og hævner Jer paa Cassius allene;
thi Cassius er mæt af Verden; hadet
af den, han elsker, trodset af sin Broder,
kiældt, som en Træl; hver af hans Feil udspeides,
optegnes smaaligt, læres uden ad,
og kastes ham i Næsen. O, jeg kunde
udgræde Sielen giennem mine Øine! —
Der er min Dolk, og her mit nøgne Bryst;
og indenfor et Hierte, hyrere
end Pluti Grube, rigere end Guld;
Saafremt du est én Romer, tag det ud;
Jeg, som dig nægted' Guld, mit Hierte giver;
Slaae, som du Cæsar slogst; thi vel jeg veed,
at da du hadede ham meest, du elsked'
ham meer end nogentid du elsked' Cassius.

Brutus.

Stik Dolken ind; o, vredes, naar I vil;
giv Vreden Rum, gior alt hvad Eder lyster.
Fornærmelse skal gielde kun for Lune.
I staaer ved Siden af et Lam, o Cassius,
hvis Vrede er som Ild i Flintestenen,
der heftigt slagen viser snelle Gnister;
og strax er kold igien.

Cassius.

Har Cassius levet
kun for at tiene Jer til Spøg og Latter,
min Brutus, naar mig Sorg og Tungsind plager?

Brutus.

Da hiint Ord faldt, var ogsaa jeg tungsindig.

Cassius.

Tilstaaer I dette? Giv mig Eders Haand.

Brutus.

Og Hierte med!

Cassius.

O Brutus! —

Brutus.

Tael, hvad vil du?

Cassius.

Har I ei Venskab nok til at tilgive,
naar Heftighed, jeg arved' af min Moder,
gior, at jeg stundom kan forglemme mig?

Brutus.

Jo, Cassius; og nu fra denne Stund,
naar J er alt for strænge mod Eders Brutus,
saa vil han tænke: Jeres Moder skiænder,
og saa forlade Jer.

(Støi uden for).

En Poet
(uden for).

Lad mig dog ind til Generalerne;
de kives; det er ikke raadeligt,
de ene er'.

Lucius
(uden for).

J maa ei komme ind.

Poeten
(uden for).

Jeg vil: kun Døden skal forhindre mig.

Poeten kommer ind.

Cassius.

Hvad nu? Hvad Godt vil J?

Poeten.

Ei! skammer Jer,
Hærførere; sig mig, hvad tænke J?
Vær Venner, som det Eder sømmer sig;
jeg ældre er end J, thi troer kun mig.

Cassius.

Ha! Ha! Hvor uselt Cynikeren rimer!

Brutus.

Karl, pak Jer strax! Herud paa Døren, Slyngel!

Cassius.

Tilgiv ham, Brutus; det er saa hans Skik;

Brutus.

Hans Nykke vil jeg bære over med,
naar han forstaaer, at passe Tid og Sted:
Hvad skal i Leiren slige Rimegaster?
Fort, Kammerat, paa Dør!

Cassius.

Gaae Eders Vei!

(Poeten gaaer).

Lucilius og Titinius komme ind.

Brutus.

Gaaer, og befaler alle Høvedsmænd,
at skaffe Nattelye til deres Skarer.

Cassius.

Og kommer strax, tilligemed Messala,
tilbage til os.

(Lucilius og Titinius gaae).

Brutus.

Lucius, en Skaal Viin.

Cassius.

Jeg tænkte ei, I kunde vredes saa.

Brutus.

O Cassius, jeg er syg af mange Sorger.

Cassius.

I gior ei Brug af Eders Visdomslære,
saafremt I viger for tilfældigt Onde.

Brutus.

Hvo bærer Sorrig bedre? — Portia
er død.

Cassius.

Ha! Portia? —

Brutus.

Hun er død.

Cassius.

Hvorledes
undgik jeg Døden, da jeg tvistede med Jer? —
O bittre og ulidelige Tab! —
Af hvilken Sygdom? —

Brutus.

Af Længsel efter mig;
af Sorg fordi Octavius og Antonius
fik Magten udi Hænderne — thi denne
Beretning kom med hendes Død — blev hun
vanvittig, og da Ternerne var' borte,
nedsvælgede hun Ild.

Cassius.

Og døde saa?

Brutus.

Just saa.

Cassius.

O, J udødelige Guder!

(Lucius kommer med Viin og Lamper).

Brutus.

Tael ikke meer om hevnde. — Giv mig Viin: —

(drikker).

Heri begraver jeg al Fiendskab, Cassius.

Cassius.

Mit Hierte torster efter at besvare
den ædle Skaal, J drak: — Skiænk Lucius,
til Vinen svulmer over Bæg'rets Rand:
Jeg kan ei drikke nok af Bruti Venskab.

(drikker).

Titinius kommer med Messala.

Brutus.

Kom ind, Titinius: — Velkommen hid Messala.
Nu sætte vi os trindt om Lampen her,
og holde Raad om vore Sagers Tarv.

Cassius.

O Portia, est du heden?

Brutus.

Stille, Cassius. —
Messala, jeg har her et Brev, som melder:
Octavius og Antonius drage mod os,

med vældig Magt, og at de vende Toget imod Philippi.

Messala.

Jeg har faaet Breve af samme Indhold.

Brutus.

Hvad berettes ellers?

Messala.

At ved Forviisning og Proscription af Lepidus, Octavius og Antonius vel hundred' Senatorer dræbte ere.

Brutus.

Saa lyder mit just ei; det melder, at halvfierdsindstyve Senatorer fulde ved deres Ban; og Cicero var een.

Cassius.

Hvad? Cicero?

Messala.

Ja, Cicero er falden ved samme Ban. — Kom Eders Brev fra Portia?

Brutus.

Messala, nei.

Messala.

Og melder Brevet heller ei om hende?

Brutus.

Nei — nei, Messala.

Meſſala.

Sligt mig ſynes ſælſomt.

Brutus.

Hvi ſpørger I? Har Eders talt om Portia?

Meſſala.

Nei, ædle Herre!

Brutus.

Saaſandt I er en Romer, ſiig mig Sandhed.

Meſſala.

Saa bær da, ſom en Romer, hvad jeg melder:
Ja, hun er død, og paa en ſælſom Maade

Brutus.

Far vel da, Portia. — Vi ſkal døe, Meſſala:
Ved tit at tænke; eengang ſkal hun døe,
har jeg nu Taalmod til at bære Tabet.

Meſſala.

Saa bæres ſtore Tab af ſtore Mænd.

Caſſius.

Mig lærer min Philoſophie det ſamme;
men mit Gemyt udholdt det ei ſaaledes.

Brutus.

Friſk, Haand paa Værket nu. Hvad tykkes Jer
om ſtrax at bryde op imod Philippi?

Caſſius.

Jeg troer ei det er godt,

Brutus.

Og hvorfor ei?

Cassius.

et bedre er, at Fienden søger os,
a spilder han sin Kraft, sin Hær han trætter,
. skader sig, imens vi ligge stille,
ruste os i munter Roe og Mag.

Brutus.

en gode Grund maa vige for den bedre:
et hele Folk herfra og til Philippi
er Noden kun til vore Bundsforvandte,
i knurrende har det betalt os Skat;
aar nu vor Fiende drager giennem det,
dfylder han sit Tal, og kommer hid
erfriket, dobbelt stærk og dobbelt modig.
Men nu afskiære vi ham denne Fordeel,
vis vi gaae ham i Møde ved Philippi,
g have disse Folk i Ryggen.

Cassius.

Hør mig,
nin gode Broder —

Brutus.

Med Forlov! — Husk ogsaa,
ort Forbunds sidste Kraft har vi opbudet,
g vore Legioners Tal er fuldt,
er Sag er moden; hver Dag stiger Fienden,
i staae paa Spidsen rede til at dale.
; Menneskenes Lid er Flod og Ebbe;
nyttes Floden, leder det til Lykke;

forsømmes den, gaaer hele Livets Reise
blandt Skiær og Ulselhed. — Nu gynges vi
paa sligt et Høivand, og bør nytte Strømmen,
naar den er med; thi ellers tabe vi
vor Lykkes Gunst.

Cassius.

Vel! Eders Villie skee;
vi selv gaae dem imøde ved Philippi.

Brutus.

See Natten's Dyb er falden paa vor Tale;
Naturen lyde maa Nødvendigheden:
vi sparsomt den et lidet Blund vil skiænke.
Har Nogen meer at sige?

Cassius.

Nei. God Nat!
Aarle i Morgen vil vi bryde op.

Brutus.

Min Kappe, Lucius! (Lucius gaaer). Farvel,
Messala; —
God Nat, Titinius: — Ædle, ædle Cassius,
god Nat og qvægsom Roe!

Cassius.

O, elskte Broder!
Hvor sørgeligt begyndte denne Nat:
Slig Tvist ei meer adskille vore Hierter!
Nei, aldrig, Brutus!

Brutus.

Alt er godt igien.

Cassius.

) Nat, min Ven!

Brutus.

God Nat, min gode Broder.

Titinius og Messala.

) Nat min ædle Herre!

Brutus.

Farer vel!

(Cassius, Titinius og Messala gaae).

Lucius kommer tilbage med Kappen.

Brutus.

Kappen hid. Hvor er din Lyra?

Lucius.

Her.

Brutus.

ıb! Lucius, du eſt ſøvnig? Arme Skielm!
er naturligt; du har vaaget over
Tiid. Kald Claudius og en endnu
nine Mænd; de ſkulle ſove her
Hynder i mit Telt.

Lucius.

Claudius! Varro!

Varro og Claudius komme.

Varro.

aldte, ædle Herre!

Brutus.

Lægger Jer
til Hvile i mit Telt i Nat; maaskee
jeg snart kan komme til at vække Jer
i Ærinder til Cassius, min Broder.

Varro.

Befaler I da ei, vi skulle vaage
og vente Eders Bud?

Brutus.

Nei, gode Venner,
læg Jer til Roe; maaskee betænker jeg mig.
See, Lucius, her kommer jo min Bog,
jeg ledte saadan om. Jeg selv har lagt den
i Kappen.

(Mændene lægge sig).

Lucius.

Ja, jeg vidste, ædle Herre,
I gav den ei til mig.

Brutus.

Bær over med mig,
min gode Dreng; jeg er saa glemsom. Kanst du
vel holde disse Øine aabne end,
og røre Lyren, til en lille Sang?

Lucius.

Ja, ædle Herre, hvis det glæder Jer.

Brutus.

Vist gior det! — Stakkels Dreng; jeg plager dig formeget, men du er saa villig af dig.

Lucius.

Det er min Pligt.

Brutus.

Jeg skulde ei paalægge
dig Pligter, som din Evne overgaae.
Jeg veed, det unge Blod er Søvnen sød.

Lucius.

Jeg har alt sovet libet, ædle Herre.

Brutus.

Nu, det vgr ret; og du skal atter sove;
jeg vil ei længe holde dig. Saafremt
jeg lever, vil jeg giøre godt imod dig.

(Sang til Lyren).

Det er en søvnig Tone; —
O morderiske Slummer! lægger du
dit Bye-Spiir paa min Dreng, som spiller for dig? —
God Nat, du gode Knøs; nu var det Synd
at vække dig. — Men nikker du, saa knuses
din Lyra; det er bedst jeg tager den.
Og nu, min gode Dreng! god Nat! — Lad see,
lad see; — har jeg ei lagt et Mærke, hvor
jeg sidst holdt op at læse? — Jo, her er det.

(han sætter sig).

Cæsars Aand kommer ind.

Hvor ilde Lampen brænder! — Ha! hvem der?
Jeg troer, at mine Øines Svaghed skaber
hiint skrækkelige Syn. Det kommer mod mig: —
Hvad est du? Tael! Est du en Gud, en Engel,
en Djevel, du, som giør mit Blod til Is,
og reiser Haaret paa mit Hoved? Tael!
Hvad est du? Tael!

Aanden.

Din onde Engel, Brutus!

Brutus.

Hvad vil du?

Aanden.

Melde dig, at du skal see
mig ved Philippi.

Brutus.

Vel; jeg skal da see dig
igien?

Aanden.

Ja, ved Philippi.

(Aanden forsvinder).

Brutus.

Godt, jeg vil see dig ved Philippi da. —
Nu, jeg har fattet Mod, forsvinder du;
du onde Aand, jeg havde gierne ønsket,
at tale længer' med dig. — Heida, Dreng!

ius! — Varro! Claudius! Vaagner, Mænd!
Claudius!

Lucius.

Nei, Lyren stemmer ei.

Brutus.

i troer, han sidder ved sin Lyra end. —
ign, Lucius!

Lucius.

Ædle Herre!

Brutus.

: det i Drømme, at du skreeg saaledes?

Lucius.

veed et af, at jeg har skreget, Herre!

Brutus.

har du skreget: saae du ikke noget?

Lucius.

, ædle Herre!

Brutus.

Sov igien! — Hei, Claudius!
a vaagn dog, Menneske!

Varro og Claudius.

Min ædle Herre!

Brutus.

skreeg' I saaban, da I laae og sov?

Varro og Claudius.

, ædle Herre?

Brutus.

Ja; saae I ei noget?

Varro.

Nei, jeg har intet seet.

Claudius.

Jeg heller ei.

Brutus.

Gaaet hen og hilser Cassius, min Broder; og byder, at hans Hær strax bryder op. Vi følge efter.

Varro og Claudius.

Herre, det skal skee!

(de gaae).

Fierde Act.

Første Scene.

Sletterne ved Philippi.

Octavius og Antonius komme ind med deres Hær.

Octavius.

Antonius, nu er mit Haab stadfæstet:
I sagde, Fienden kom ei ned paa Sletten,
men holdt sig fast iblandt de høie Bierge;
sligt seer nu ei: Hans Hære rykke frem;
han troer, at skræmme os her ved Philippi,
i det han svarer, før vi spørge ham.

Antonius.

Ei! Jeg seer i hans Hierte, og jeg veed,
hvorfor han dette gior: han maatte ønske,
at han var langt herfra; nu kommer han
med bange Trods, og troer, at dette Syn

indbilder os, at han har Mod i Bryſtet;
men det er ikke ſaa.

Et Bud kommer.

Budet.

Hærførere,
bereder Jer: nu drager Fienden frem
med Kriger-Pragt; til Strid Blodfanen vaier,
og noget Vigtigt ſkeer i denne Stund.

Antonius.

Octavius, før Eders Hær i Stilhed
til venſtre Kant af Sletten.

Octavius.

Nei, jeg drager
til høire Side; I maa gaae til venſtre.

Antonius.

Hvi tviſter I i denne ſtore Time?

Octavius.

Jeg tviſter ei; men dette er min Villie.
(Marſch).

(Krigerſk Muſik).

Brutus og Caſſius træde ind med deres Hær. Lucilius, Titinius, Meſſala og Flere.

Brutus.

De giøre Holb, og ville tale med os.

Cassius.

Titinius, hold! vi maae gaae frem, og tale.

Octavius.

Marcus Antonius, skal Slag-Tegn gives?

Antonius.

Nei, Cæsar, vi vil vente deres Angreeb.
Træd frem: Hærførerne vil tale med os.

Octavius.

Hold, til vi give Tegn!

Brutus.

Først Ord, saa Slag;
Medborgere, er det og Eders Mening?

Octavius.

Troe ei, vi holde meer af Ord, end J.

Brutus.

Et godt Ord bedre er end slemme Slag.

Antonius.

J giver gode Ord ved slemme Slag;
det vidner Cæsars Bryst, J gjennembored',
imens J raabte: "længe leve Cæsar!"

Cassius.

Antonius, hvor Eders Slag maa falde,
det vides ei endnu. Men Eders Ord
berøve Bierne paa Hybla-Bierg
al deres Honning.

Antonius.

Dog ei Braaden.

Brutus.

Jo,
og Stemmen med; thi deres Brummen ſtial I,
og viſeligt I truer, før I ſtikker.

Antonius.

I Afſkum! Det var mere, end I giorde,
da Ebers lumpne Morder-Dolke ſtødte
imod hinanden ubi Cæſars Sider.
Som Aber ſtode I og viſte Tænder;
I logrede ſom Hunde, krøb ſom Trælle;
og kyſſed' Cæſars Fødder, medens Caſca,
den Nidding! bag fra ſlog ſin lumſke Tand
i Cæſars Hals. O Smigrere!

Caſſius.

Hvad! Smigrere! — Nu, Brutus, tak Jer ſelv;
thi denne Tunge raſte ikke ſaa
i Dag, hvis Caſſius maatte have raadet.

Octavius.

Velan, til Sagen: koſter Ordſtrid Sveed,
ſaa vil Beviſet koſte rødere Draaber.
Seer:
Jeg drager her et Sværd mod Sammenſvorne;
naar troe I, at det atter gaaer i Skeden? —
Ei førend Cæſars tre og tyve Vunder

det hævner; eller før endnu een Cæsar
formerer Blodet paa Forræder-Sværdet.

Brutus.

Du kanst ei falde for Forrædere,
o Cæsar, hvis du ingen bringer med dig.

Octavius.

Det haaber jeg; jeg fødtes ei til Død
for Bruti Sværd.

Brutus.

O, unge Menneske,
varst du den Ædleste af al din Ret,
du hæderligere ei kunde dø.

Cassius.

En arrig Pebling, ikke værd slig Hæder;
i Ledtog med en Gøgler og en Drukker.

Antonius.

I er endnu den Cassius, I var.

Octavius.

Antonius, kom! — Forrædere! her længe
vi Jer Udædskningen i Øinene:
Ifald I stride tør i Dag, da kommer
i aaben Mark; hvis ei, da naar I synes
det smager Jer.

(Octavius, Antonius og deres Hær gaae ud).

Cassius.

Saa, blæs nu, Vind! svulm, Bølge; svøm, o Baad!
Uveiret appe er, og alt paa Spil.

Brutus.

Lycilius, hør et Ord!

Lucilius.

Her, ædle Herre!

(Brutus og Lucilius tale sagte med hinanden).

Cassius.

Messala, —

Messala.

Ja, min General!

Cassius.

Messala,
det er min Fødselsdag; paa denne Dag
blev Cassius født. Giv mig din Haand, Messala;
vær du mit Vidne, at, imod min Villie,
jeg, som Pompeius, tvinges til at vove
i eet Slag al vor Frihed. Jeg holdt fast
ved Epicurus og hans Lære, vedst du;
Men nu jeg skifter Sind, og halvveis troer
paa Varsel. Paa vort Tog fra Sardis fulde
to mægtige Ørne paa vort Hovedbanner;
der sadde de, og aade graadigen
af Hærens Hænder; de ledsaged' os
hid til Philippi: men fløi bort i Morges;

i deres Sted en Flok af Ravne, Krager
og Skader svæve over vores Hoved',
og see paa os, som paa det syge Rov.
En Sørgehimmel ligner deres Skygge,
hvorunder Hæren ligger i sin Dødskamp.

Messala.

O, troe ei sligt.

Cassius.

Jeg troer det og kun halvveis;
thi jeg har freidigt Mod, og har besluttet,
standhaftigen at møde alle Farer.

Brutus.

Gior saa, Lucilius!

Cassius.

Nu ædle Brutus,
gid Guderne i Dag os ynde maae,
at vi, som Venner, udi Fredens Skiød
maae gaae den høie Alderdom imøde!
Men saasom Menneskenes Lod er uvis,
saa lad os forestille os det Værste.
Saafremt vi tabe dette Slag, er denne
den allersidste Gang, vi tale sammen:
Hvad har I foresat Jer da at giøre?

Brutus.

I Kraft af hiin Philosophie, hvorefter
jeg dadled' Cato for den Død, han gav sig; —
Jeg veed ei selv hvorfor; men feigt og uselt

det synes mig, af Frygt for hvad kan skee,
saaledes at afklippe Livets Traad: —
vil jeg med Taalmod ruste mig, og vente
paa hine høie Magters Villie,
som styre os hernede.

Cassius.

Altsaa, dersom
vi tabe dette Slag, da gaaer I taalig
igiennem Romæ Gader i Triumphen?

Brutus.

Nei, Cassius, nei: tænk ei, du ædle Romer,
at Brutus vil i Lænker gaae til Roma;
hans Hierte sidder alt for høit til sligt.
Men Værket, idus Martii begyndte,
maa denne Dag fuldende; og jeg veed ei,
om vi fra nu af mødes. Derfor modtag,
o Cassius, for evig vort Farvel: —
Farvel for evig, evig, Cassius!
hvis meer vi sees, da smile vi; hvis ei,
da skilles vi, som Mænd og Brødre egner.

Cassius.

Farvel, farvel for evig, evig, Brutus!
Gienssees vi, ja! da smile vi; hvis ei,
da skilles vi, som Mænd og Brødre egned'.

Brutus.

Nu da, ryk frem. — O, at vi kunde vide
vort Dagværks Ende, før den viser sig?

Men det er nok, at Dagen endes vil,
og da, da veed vi Enden. — kom Afsted!
(de gaae).

Anden Scene.

Valpladsen. Krigsraab.

Brutus og Messala komme ind.

Brutus.

Riid, riid, Messala, riid, giv disse Ordrer
til hine Legioner; lad dem storme
(høit Krigsraab).
paa eengang; thi jeg seer Octavii Flok
den raver alt! et modigt Anfald slaaer den
til Jorden. Riid, Messala! lad dem storme!
(de gaae).

Tredie Scene.

En anden Deel af Valpladsen. Vaabengnye.

Cassius og Titinius komme ind.

Cassius.

O see, Titinius, see, de Skurke flye!
Jeg-selv blev Fiende mod mit eget Folk:
See, dette Banner vendte Ryg til Fienden;
jeg slog den Feige, og jeg tog det fra ham.

Titinius.

O, Cassius! Brutus gav for tidlig Ordet;
for ivrig nyttede han sin Fordeel over
Octavius. Hans Mænd alt deelte Byttet,
imens vi af Antonius omringes.

Pindarus kommer ind.

Pindarus.

Fly længer' bort, fly længer' bort, o Herre!
Alt staaer Antonius i Eders Telte;
flye derfor, ædle Cassius, flye langt.

Cassius.

Jeg flyer til denne Høi; ei længere.
See, see Titinius, det brænder hist,
er det i mine Telte?

Titinius.

Ja, min Herre!

Cassius.

Titinius, elsker du mig, da bestiig
min Hest, og skiul din Spore i dens Side,
til den faaer bragt dig op til hine Skarer,
og atter hid, at jeg kan Visshed faae,
om Venner eller om de Fiender ere.

Titinius.

Jeg ile skal med Tankens Hurtighed.

(han gaaer).

Cassius.

Bak Pindarus, stiig bedre op paa Hsien;
mit Syn var altid svagt; agt paa Titinius,
g stig mig, hvad du siner over Marken.

(Pindarus gaaer).

Paa denne Dag jeg anbed' første Gang.
Liden er løbet rundt; hvor jeg begyndte,
er skal jeg ende: Livets Kreds er fuldbragt. —
Nu, hvad godt Nyt?

Pindarus
(paa Hsien).

O, ædle Herre!

Cassius.

Hvad!

Pindarus.

Titinius omringes af en Hær
if Ryttere, som jagde hen imod ham; —
Ha, hvor han bruger Sporerne; — nu ere
e hart ad ved ham; nu, Titinius! —
De stige af; — han med: — O, han er fangen;
g, hør! De juble.

(Fryderaab).

Cassius.

See ei meer; stiig ned. —
Fy; feige Siel, du spinder Livet ud,
il du skal see din allerkjedste Ven
it fanges for dit Ansigt.

Pindarus kommer ind.

Hør, kom hid:
I Partherlandet greb jeg dig til Fange,
og lod dig sværge, da jeg gav dig Livet,
at gjøre hvadsomhelst jeg nogentid
befaled' dig. Kom nu, og hold din Eed!
Vær fri; og hiemsøg dette Bryst med dette
mit gode Sværd, som rendte giennem Cæsar.
Tøv ei, at svare mig: Her, grib du Fæsted,
og naar mit Ansigt er bedækket — nu —
styr Sværdets Fart. — Nu, Cæsar, est du hævnet,
og det med samme Sværd, som dræbte dig.

(døer).

Pindarus.

Fri er jeg da; men var min Villie opfyldt,
jeg var det ei. O, ædle Cassius!
Langt, langt flyer Pindarus fra dette Land,
hvor ingen Romer meer skal møde ham.

(han gaaer).

Titinius kommer tilbage med Messala.

Messala.

Det er kun Mageskifte; thi Octavius
er slagen af den ædle Bruti Magt,
som Cassii Legioner af Antonius.

Titinius.

Den Tidende vil troste Cassius.

Messala.

Hvor gik I fra ham?

Titinius.

Heel mistrøstig stod han
paa denne Høi med Pindarus, sin Slave.

Messala.

Er det ei ham, som ligger hist paa Jorden?

Titinius.

Han ligger som en Død. — O, brist mit Hierte!

Messala.

Er det ei ham?

Titinius.

Messala, nei, det var ham,
men Cassius er ei meer; — O Aftensol!
som du i dine røde Straaler synker,
sank Cassii Dag udi hans røde Blod;
Roms Sol er dalet! Dagen er til Ende,
og Skyer, Dug, og Farer os omspænde;
vor Daab er endt! — Kun Mistvivl om mit Held
har myrdet Cassius.

Messala.

Mistvivl om Held
har øvet dette Mord! O, Tungsinds Barn!
fæle Vildfarelse! hvi viser du

for Menneskenes evig vaagne Tanke-
Ting, som ei ere? O, Vildfarelse!
et Diehlik undfanger dig; men aldrig
du naaer en heldig Fødsel; thi du dræber
den Moder, i hvis Skiød du avledes.

Titinius.

Ha, Pindarus! Hvor est du, Pindarus?

Messala.

Søg ham, Titinius; imidlertid
gaaer jeg at giennembore Bruti Øre
med denne Tidende: ja, giennembore;
thi hvasseste Staal, og giftigst Piil vil være
velkomnere i Bruti Øre, end
Beretningen om dette Syn!

Titinius.

Messala,
iil; midlertid jeg søger Pindarus.

(Messala gaaer).

Hvi sendte du mig bort, o, brave Cassius!
Traf jeg ei dine Venner? satte de
ei denne Seierskrands omkring min Tinding,
og bød' mig give dig den? Hørte du
ei deres Jubelraab? Ak! alting, alting
du misfortolket har. — Men tys; modtag
omkring din Pande denne Seierskrands;
din Brutus bød mig give den til dig,
og jeg opfylder det. — Iil, Brutus; see,

hvor høit jeg hædred' Cajus Cassius. — Guder,
tilgiver mig! — Det er en Romers Færd:
Kom, find mit Hierte, Cassii Helteſværd!
(dør).

(Vaabengnye).

Meſſala kommer tilbage med Brutus, Cato den Yngre, Strato, Volumnius og Lucilius.

Brutus,

Hvor, hvor, Meſſala, ligger Cassii Liig?

Meſſala.

Hiſt; ſee Titinius græder over det.

Brutus.

Titinius ſeer op ad.

Cato.

Han er ſlagen.

Brutus.

O, Julius Cæsar, du eſt mægtig end!
Din Aand gaaer om, og vender vore Sværde
imod vort eget Bryſt.
(høit Vaabenbrag).

Cato.

Vakkre Titinius!
Seer, hvor den faldne Helt han ſeierkrandſed'!

Brutus.

Hvor leve tvende Romere endnu,
ſom diſſe? — O, Farvel, du ſidſte Romer!

Ei er det muligt, Roma nogentid
din Lige føde skal. -- Ø, mine Venner,
jeg skylder dette Liig langt flere Taarer,
end her I skulle see mig yde det. —
Men, Cassius, der kommer Tid dertil;
den kommer! — Sender da hans Liig til Thassos;
hans Liigfærd skal ei holdes her i Leiren,
for ei at nedslaae os. — Nu, kom Lucilius; —
Kom, Søn af Cato; frem paa Slagets Mark. —
Labeo og Flavius! fører Hæren frem: —
Den tredie Time slaaer; endnu i Dag
vi Lykken prøve maae i nok et Slag.

(de gaae).

Fierde Scene.

En anden Deel af Valpladsen. Vaabenbrag.

Krigere af begge Hære træde kiæmpende ind.
Derpaa Brutus, Cato, Lucilius
og Andre.

Brutus.

Staaer, Landsmænd, holder Hovedet i Veiret!

Cato.

En Horesøn, hvo flyer! Hvo gaaer med mig?
Mit Navn jeg raaber ud paa Kampens Mark: —
Jeg er en Søn af Marcus Cato; hører!

Tyranners Fiende, Fædrelandets Ven;
jeg er en Søn af Marcus Cato; hører!

(han gaaer i Kamp mod Fienden).

Brutus.

Og jeg er Brutus, jeg er Marcus Brutus;
en Ven af Fædrelandet, jeg er Brutus!

(gaaer ud, kiæmpende mod Fienden. Cato overmandes og falder).

Lucilius.

O, unge, ædle Cato, est du falden?
Ja, drabelig du døer nu som Titinius,
og man kan hædre dig, som Catos Søn.

Første Krigere.

Strækt Vaaben, eller døe!

Lucilius.

Kun for at døe
jeg ſtrækker Vaaben: dræb mig; her er Guld.

(han byder hæm Penge).

Dræb Brutus, og bliv æret for hans Drab.

Første Krigere.

Det maae vi ei. — En ædel Fange!

Anden Krigere.

Plads!
Hei! ſig Antonius, Brutus er vor Fange.

Første Krigere.

Jeg gaaer at melde det. — Her kommer han.

Antonius træder ind.

Brutus er fangen; han er fangen, Herre!

Antonius.

Hvor er han da?

Lucilius.

I Sikkerhed, Antonius;
Brutus er sikker nok; jeg tør forsikre,
at aldrig nogen Fiende fange skal
den ædle Brutus levende! I Guder,
afværger slig en Skam! Naar I ham finde,
i Live eller Død, da vil han findes,
som Brutus, som han er!

Antonius.

Det er ei Brutus,
men, sandelig, en Fangst af stor Værdie!
bevar mig denne Mand, bevis ham Godt;
langt hellere jeg talte slige Mænd
blandt mine Venner, end blandt mine Fiender.
Gaaer, seer om Brutus lever, eller falder:
Og bring os Budskab til Octavii Telt,
hvorlunde alt staaer til.

(de gaae).

Fierde Scene.

En anden Deel af Valpladsen.

:utus træder ind med Dardanius, Strato og Volumnius.

Brutus.

kommer, arme Reſt af mine Venner,
hviler Eder ud paa denne Klippe!

Clitus.

atilius viſte Fakkelſkinnet, Herre,
n kom ei meer; dræbt eller fangen er han.

Brutus.

m, ſæt dig, Clitus: — Drab er Løſenet
Dagens Skik. — Kom hør, et Ord, min

Clitus. —

(han taler ſagte).

Clitus.

ad! Jeg? — Nei, ei for alle Verdens Riger!

Brutus.

)! Ei et Ord.

Clitus.

For dræber jeg mig ſelv.

Brutus.

:d hid, Dardanius!

(taler ſagte med ham).

Darbanius.

Jeg gjøre ſligt!

Clitus.

O, Darbanius!

Darbanius.

O, Clitus!

Clitus.

Hvad ſørgelig Befaling gav han dig?

Darbanius.

At dræbe ham. See! — ſee, han ſtaaer i Tanker.

Clitus.

Nu er det ædle Kar ſaa fuldt af Sorg,
at af hans Øine ſelv den flyder over.

Brutus.

Volumnius, min Ven; kom, hør et Ord.

Volumnius.

Her, ædle Herre!

Brutus.

Hør, Volumnius:
to Gange Cæſars Aand ved Midnatstide
har viiſt ſig for mig; første Gang ved Sardis,
og nu i Nat her i Philippis Marker.
Jeg veed, min Tiid er kommen.

Volumnius.

Ingenlunde!

Brutus.

Jo, jeg er vis derpaa, Volumnius.

Du seer, Volumnius, hvor Verden gaaer;
vor Fiende dreev os hen paa Afgrundsbredden;
det bedre er, vi springe selv i Dybet,
end usle, til han styrter os. Min Ven,
du veedst, at vi to gik i Skole sammen;
for hiint, vort gamle Venskab, beder jeg:
hold du mit Sværd, mens jeg deri mig styrter!

Volumnius.

Ei sømmer denne Tieneste en Ven!
(vedholdende Vaabengnye).

Clitus.

Fly, Herre, fly! Her er ei Blivested.

Brutus.

Farvel da, J; — og J; — og J, Volumnius. —
Du, Strato, sov i denne hele Stund;
Farvel og du, min Strato! — Mine Landsmænd,
mit Hierte frydes over, at jeg fandt
i hele Livet intet Menneske,
som jo blev trofast mod mig indtil Enden.
Jeg skal faae Hæder af mit Tab i Dag,
meer end Octavius og Antonius
ved denne usle Seier skal erlange.
Nu, lever alle vel; thi Bruti Tunge
har næsten endt hans Livs Historie:
Nat hænger paa mit Øie: efter Hvile.

forlænges mine Been, som kun arbeided',
for endelig at opnaae denne Stund.

(Vaabengnye. Raab uden for).

Flyer! Flyer! Flyer!

Clitus.

Fly, Herre, fly!

Brutus.

Gaaer; jeg vil følge Eder.

(Clitus, Dardanius og Volumnius gaae).

Jeg beder dig, bliv hos din Herre, Strato;
Du eft et godt, et ærligt Menneske;
en Gniſt af Ære lyſte i din Vandel:
Hold da mit Sværd, og vend dit Anſigt bort,
imens jeg render i det. Vilſt du, Strato?

Strato.

Først giv mig Haand: Farvel, min ædle Herre!

Brutus.

Farvel, min Ven. — Vær rolig, Cæſar: Dig
ei halv saa freidig dræbte jeg som mig!

(han render i Sværdet, og dør).

(Vaabengnye. Flugt).

Octavius, Antonius, Meſſala, Lucilius og deres Hær komme ind.

Octavius.

Hvo er hiin Mand?

Messala.

Min Herres Tiener. — Strato,
hvor er din Herre?

Strato.

Han er fri, Messala,
for Lænkerne, I bærer: Seierherren
formaaer nu kun at brænde ham paa Baalet;
thi Brutus ene overvandt sig selv,
og ingen anden hædres ved hans Død.

Lucilius.

Saa burde Brutus findes. — Tak, o Brutus,
at du har giort Lucilii Spaadom sand!

Octavius.

Jeg vil forsørge alle Bruti Mænd.
Ven, vil du tiene mig?

Strato.

Ja, hvis Messala
vil afstaae mig.

Octavius.

Gior det, Messala!

Messala.

Strato,
hvorlunde faldt min Herre?

Strato.

Jeg holdt Sværdet,
og Brutus løb deri.

Messala.

Octavius,
saa tag da ham imellem dine Mænd,
som sidste Tieneste min Herre viste.

Antonius.

Han var den bedste Romer af dem alle.
Hver af de Sammensvorne, han undtagen,
oplosted' Dolken kun af Nid mod Cæsar;
kun han i Tallet stod af Kierlighed
til Fædrelandet og det Heles Vel.
Hans Liv var ilidt, og Elementerne
saaledes blandede udi hans Siel,
at freidigen Naturen kunde opstaae,
og sige Verden: dette var en Mand!

Octavius.

Thi yder Helten den Høiagtelse
og Jordefærd, som slig en Dyd tilkommer.
Hans Been i Nat skal ligge i mit Telt,
paa falden Krigers Viis med Pragt omgivne. —
Saa kald nu Hæren hiem fra vundet Slag,
og deler Æren for vor Seir i Dag!

(de gaae).

Om

Sørgespillet

Julius Cæsar.

Om

Sørgespillet

Julius Cæsar.

ede i Aaret 1579 berigedes den engelske Lit-
ir med en Oversættelse af Amyots franske
irch. Appian var oversat paa Engelsk Aaret
og Svetonius blev det i Aaret 1606. Aaret
a trykkes et Sørgespil Julius Cæsar, skrevet
illiam Alexander, som siden efter blev Earl
terline. En anden Tragoedie af en unævnt,
tter: the tragedie of Cæsar and Pompey
æsar's revenge, blev udgivet 1607, og Ma-
troer endog, at det var andet Oplag af dette
ke. — Det er bekiendt, at Shakspeare skrev
mindste tolv Stykker over Æmner, som hans
ængere havde uhældigen behandlet. Disse
Kilder, hvoraf Shakspeare kunde øse til sit
espil. — Malone formoder, det er skrevet
Capell mellem 1608 og 1611. Først 1623
et trykt.

Efter Shakspeare behandledes dette Æmne af Sheffield, Hertug af Buckingham, og siden af Aaron Hill. Den første giorde to Tragoedier af een, nemlig 1) Julius Cæsar, og 2) M. Bruti Død. Davies siger, at Stilen, naar man undtager de Steder, hvor Shakspear's er beholdt, er korrekt kold og regelmæssig dorsk, (correctly cold and regularly dull) og det Hele en livløs Masse. — Aaron Hill dannede sit Sørgespil efter Cæsars Død af Voltaire, men efter en langt mere udvidet Plan. — Stykket skal ei være uden Fortieneste: Lord Bolingbroke og Pope roste og bifaldt det høiligen; men det behagede hverken Skuespil-Direktionen, eller Skuespillerne: hverken Quin eller Garrick vare at formaa til, at spille Hills Cæsar. Stykket blev ei spillet, og Davies spaaer, at det vilde have faldet for det engelske Publikums Domstoel.

En af Shakspeares Samtidige, Leonard Diggs, bevidner i nogle Vers foran Digterens Sonnetter, at Julius Cæsar i hine Dage henrykte det engelske Folk, og blandt flere især den berømmede Scene i 4de Akt; hvor Brutus og Cassius tviste, og derpaa forsones igien. — Det var et af de faa shakspearske Stykker, som efter en lang Hvile igien fremkaldtes paa den engelske Skue-

abs ved de to ſtore Skueſpillere Hart og Mo-
in, ſom i dette Stykke ſærdeles udmærkede ſig,
er den ſidſte ſom Caſſius. — Diſſe to Skue-
illere havde beklædt betydelige Poſter i Armeen,
ſtode i eet og alt høit over deres Medbrødre. —
reven af Rocheſter, naar han taler om Mohun,
er:

im nature ſeem'd to form for your de-
light,
id bade him ſpeak as she bade Shakſpear
write.

ter længe at have været et af Britternes Ynd-
gs-Stykker, er det i ſenere Dage atter lagt til
oile, og næſten forglemt.

Tydſkland — det eneſte Land, ſom lader
hakſpear vederfares Ret — fik allerede 1741 en
triſk Overſættelſe af dette Sørgeſpil. Den er
fattet af Geheimeraad v. Bork, ſom en Tid
ng var preusſiſk Geſandt i London. — Overſæt-
ſen ſkal være maadelig. Den er bedømt i 3die
eel af Joh. Elias Schlegels Værker. — Siden
erſattes det af Wieland, Eſchenburg og A. W.
chlegel, og har været givet paa flere af Tydſk-

lands Skuepladse. — Det er ogsaa oversat paa Fransk af Shakspeares Oversættere, de la Place og Latourneur. Paa dansk har, saavidt jeg veed, kun enkelte Scener, nemlig Bruti og Antonii Taler i 3die Akt, hidtil været oversatte. Jeg har fundet dem i Uge-Skriftet Tronhiemsk Allehaande for 1782 No. 43, oversatte af en Ubenævnt, og for faa Aar siden metrisk oversatte af Hr. Prof. Rahbek i Minerva.

Da jeg havde oversat denne Tragoedie, troede jeg, at den med nogen Modification maaskee kunde vorde opført paa den kongelige Skueplads, og at det danske Publikum endelig kunde faae et shakspearsk Stykke at see. — Jeg formildede derfor adskillige Udtryk i Stykket, sammensmeltede nogle af Krigerne til een Person, udelod den Scene, som ender 3 Akt, hvor Digteren Cinna sønderrives af Folket, ligesom og den lille Scene i 4de Akt, hvor Poeten trænger ind i Teltet til Brutus og Cassius: foruden nogle andre ubetydelige Forandringer. — Jeg indleverede Oversættelsen til den kongelige Skuespil-Direction den 3 Octb. 1803. Den 29 Decbr. beærede den høie Bestyrelse mig med en Skrivelse, hvori den belønnede Arbeidet med en Gratification af 50 Rd., og sendte mig Stykket tilbage, da den — hvor-

bel den erkjendte dets Værd — ei ansaae det passende til Opførelse paa Skuepladsen.

* * *

Til disse faa Linier over dette Sørgespil beder jeg Læserne af denne anden, gjennemseete og forbedrede Udgave af min Oversættelse, om Forlov til at føie endnu følgende:

Johnson dømmer kortelig saaledes om dette Stykke: "Mange enkelte Dele af denne Tragoedie fortiene Agtelse, og Tvisten *) samt Forsonings-

---

*) A. W. Schlegel i sine dramatische Vorlesungen troer, at et Bersmmelses-Digt over Shakspear af den ovennævnte Leonard Diggs, hvori siges:

So have I seene, when Cesar would appeare,
and on the stage at halfe-sword parley were
Brutus and Cassius: oh how the audience
were ravished —

gielder Scenen i 1ste Act, hvor Cassius opægger Brutus til Sammensværgelsen. Jeg har just den næstældste og temmelig sieldne Udgave af Shakspears Sonnetter og Digte, fra 1640 for mig, hvor Digtet af Diggs eller Digges staaer foran: men der nævnes ikke et Ord om, hvilken Scene han mener; og jeg troer bestemt, det gielder Scenen i

Scenen mellem Cassius og Brutus bliver almindelig lovpriset: men jeg er aldrig bleven stærkt rørt ved dette Sørgespils Læsning, og finder det noget koldt, i Sammenligning med andre af Shakspears Værker. Hans samvittighedsfulde Troskab mod den virkelige Historie, og romerske Sæder, synes at have stækket den naturlige høie Flugt af hans Genius."

Ved Siden af denne Ytring tilføier jeg A. W. Schlegels Dom i hans fortræffelige Vorlesungen über dramatische Kunst und Litteratur, som den Mands, der af alle nu Levende vel er den det er Sh's fortroeligste Hiertens-Ven. — Efter at have talt om de fem berømteste af Digterens Værker (nemlig Romeo og Julie, Othello, Macbeth, Kong Lear, og Hamlet), hvilke, og især i de tre sidste, hans Genius tager et næsten overmenneskeligt Sving, gaaer han over til hans historiske Skuespil, og tilkiender nogle af

---

4de Act, da der kunde a half-sword parley (en Samtale med halvdragne Sværde) passe sig: her seer jeg, som Skuespiller, ikke, at den havde hiemme.

m stor tragisk Fuldkommenhed, og alle Glands særegne eiendommelige Fordele.

"I de tre romerske Stykker, Coriolanus, ulius Cæsar, og Antonius og Cleoatra — siger Schlegel — maa man især undre den Afholdenhed, hvormed Shaksp. udekker alle fremmedagtige Tilsatser og vilkaarlige rudsætninger, og tilfredsstiller dog fuldeligen Skueadsens Tarv og Trang. Disse Skuespil ere Sand selv og, i den tilsyneladende Kunstløshed, saades ganske at giengive Historien som den virkelig , ligger en ualmindelig Kunst forborgen. — For hvert historisk Phænomen veed Shakspeare at finde den poetiske Synspunkt, og en af Verdenshistoens umaalelige Verden afsondret Række af Begivenheder, veed han, uden at forandre det mindste eri, at give indvortes Enhed og Rundning. Det amle Romas offentlige Liv opvækker han af Graen for vore Øine, ved den høiværdigste og frieste ramatiske Form, og Plutarchs Helte vorde forherrlede ved den meest veltalende Digtekunst."

For Handlingens Fuldstændighedes Skyld maatte dette Sørgespil om Julius Cæsar udføres

lige til Bruti og Cassii Fald; thi Cæsar er ingen lunde Stykkets Helt, men Brutus er det. Denne Karakters elskelige Skiønhed, hans følende, fædrelandskierlige Heltemod er udført med særdeles Omhyggelighed. Dog antydes det med megen Fiinhed, hvorlunde Cassius er Brutus overlegen i selvstændig Villie og Kraft, som i Forstand paa at dømme om de menneskelige Anliggender; hvorlunde Brutus med sit rene Hierte og samvittighedsfulde Kierlighed til Ret, aldrig kunde due til Hoved for et Partie i en allerede ganske fordærvet Stat, og hvorledes egentlig hans Forseelser give de Sammensvornes Sag en ulykkelig Vending. Man har i Cæsars Rolle hadlet enkelte stortalende Udtryk som upassende. Men da han ikke træder handlende frem, saa blev intet andet tilbage, for at give en Maalestok for hans Storhed, end det Indtryk han gior paa de Øvrige, og hans faste Tro og Tillid til sig selv. Derpaa havde Cæsar ingen Mangel, hvilket vi vide af Historien og hans egne Skrifter; men den yttrede sig vel meer ved let og stille Spot mod sine Modstandere, end i prælende Taler. For Stykkets theatraliske Virkning er det Skade, at de to sidste Acter i udvortes Glands og Gang staae noget tilbage for de første. — Cæsars første Frem-

:be i et festligt Optog, hvor Musikken holder
e, og Alting tier, saasnart han taler, og hans
Ord, der gribes fast som Orakel-Sprog, er
egtigt; Sammensværgelsen er en sand Sammen-
rgelse, som i stiaalne Sammenkomster og i Nat-
s Mulm forbereder det Slag, som skal ramme
lys Dag, og forandre Verdenforfatningen;
i forvirrede Sammenstimen for Cæsars Mord,
i almene Bestyrtelse, selv blandt Giernings-
endene, efter Gierningen, er mesterlig skildret; med
gbegiængelsen og med Antonii Tale naaer Virk-
ngen sin høieste Spidse. Cæsars Skygge viser
mægtigere til at hævne hans Fald, end han
b var til at forebygge det. — Efterat Erobrerens
Verdenbeherskerens ydre glimrende Storhed er styr-
, bliver kun Bruti og Cassii indre Karakter-Stor-
b tilbage for at fylde Scenen, og Tilskuernes
iel: de staae, paa en Maade, ene, overeenstem-
ende med deres Navn, som de sidste Romere; og
t sætter i mere levende Spænding, at see en
velig-stor Beslutning fattes, end Følgerne af
gaaden at bæres med fast Heltemod."

Kiøbenhavn, i Mai 1811.

Hamlet,

Prinds af Danmark.

Personer:

Claudius, Konge af Danmark.
Hamlet, Søn af den forrige Konge, og Brodersøn af den nuværende.
Polonius, øverste Kammerherre.
Horatio, Hamlets Ven.
Laertes, Polonii Søn.
Voltimand, Cornelius, Rosenkrantz, Guildenstern } Hoffolk.
Osrick, en Hofmand.
En anden Hofmand.
En Præst.
Marcellus, Bernardo, } Høvdinge.
Francisco, Stridsmand.
Reynaldo, i Polonii Tieneste.
En Høvedsmand.
En Gesandt.
Hamlets Faders Aand.
Fortinbras, Prinds af Norge.

Gertrude, Dronning af Danmark, Moder til Hamlet.

Ophelia, Polonii Datter.

Herrer, Fruer, Høvedsmænd, Krigere, Skuespillere, Graverkarle, Soemænd, Sendebud, Følge, o. s. v.

Scenen: Helsinger.

Hamlet,
Prinds af Danmark.

Første Act.

Første Scene.

lsingør. En Skandse foran Kongens Borg.

ncisco paa Post. Bernardo træder ind.

Bernardo.

em der?

Francisco.

Nei, svar I mig: staae der, og nævn Jer.

Bernardo.

Konge leve!

Francisco.

I Bernardo?

Bernardo.

Rigtig!

Francisco.

nmer akkurat paa Klokkeslet.

Bernardo.

Nu slog den tolv, gaae i din Seng, Franciſco.

Franciſco.

Tak for Afløsning; det er bittert koldt,
og jeg er hiertesyg.

Bernardo.

Var Vagten rolig?

Franciſco.

Ei en Muus har rørt sig.

Bernardo.

Nu vel, god Nat!
Ifald I seer Horatio og Marcellus,
som have Vagt med mig, da beed dem haste.

(Horatio og Marcellus træde ind).

Franciſco.

Jeg troer, jeg hører dem. Staae! Hold! Hvem der?

Horatio.

Venner af Landet.

Marcellus.

Dannerkongens Mænd.

Franciſco.

God Nat!

Marcellus.

Gud være med Jer, vakkre Kriger!
Hvo løste Jer?

Franciſco.

Bernardo har min Poſt.
God rolig Nat!

(Franciſco gaaer).

Marcellus.

Holla! Bernardo!

Bernardo.

Tael!
Hvad! Er Horatio der?

Horatio.

Et Stykke af ham.

Bernardo.

Velkomne hid, Horatio og Marcellus!

Horatio.

Nu, lod den Ting ſig atter ſee i Nat?

Bernardo.

Nei, jeg har intet ſeet.

Marcellus.

Horatio ſiger, det er puur Indbildning;
og ingenlunde vil han fæſte Tro
til dette Rædſels-Syn, vi ſaae to Gange:
thi har jeg bedet ham at komme hid,
og vaage denne Midnatstime med os,
at han, hvis dette Gienfærd atter kommer,
vort Syn ſtadfæſte kan, og tale til det.

Horatio.

Epa! det kommer ei.

Bernardo.

Sid ned en Stund;
lad os end eengang stormestil det Øre,
som er saa stærkt forskandset mod vort Sagn
om hvad vi saae to Nætter.

Horatio.

Sæt Jer da,
og lad Bernardo nu fortælle det.

Bernardo.

Afvigte Nat,
som samme Stierne hist, i Vest fra Polen,
just stod, og lyste i hiin Egn af Himlen,
hvor nu den brænder, saae jeg samt Marcellus,
da Seierværket just slog eet —

Marcellus.

Tys! Tys! Hold inde; see der er det atter!

(Aanden kommer ind).

Bernardo.

I samme Skikkelse, som salig Kongen.

Marcellus.

Horatio! du er boglærd, tael til det.

Bernardo.

Seer det ei Kongen liigt? Giv Agt, Horatio!

Horatio.

Høist liigt: — det knuger mig med Frygt og Under.

Bernardo.

Det vil tiltales.

Marcellus.

Tael til det, Horatio!

Horatio.

Hvad eſt du, ſom dig Nattens Stund anmaſſer,
med hiin ſaa fayte Kriger-Skikkelſe,
i hvilken det begravne Danmarks Høihed
treen fordum ſtrem?
Tael! Jeg beſværger dig ved Himlen! Tael!

Marcellus.

Det er fortørret.

Bernardo.

See! det ſkrider bort.

Horatio.

Staae! tael; tael; jeg beſværger dig: o tael!
(Aanden gaaer ud).

Marcellus.

Det ſvandt og vil ei ſvare.

Bernardo.

Nu vel, Horatio? I er bleg og ryſter:
er det ei noget meer, end puur Indbildning?
Hvad troer I om det?

Horatio.

Saa ſandt Gud lever! Jeg ei kunde troe det,
var ikke denne ſikkre, ſandrue Vorgen
af mine Øine!

Marcellus.

Ligner det ei Kongen?

Horatio.

Som du dig selv:
saa var det Harhisk, som han bar, da han
det stolte Norrig slog: saa barsk hans Aasyn,
da paa det vrede Stevne Polens Konge
han kasted' ud af Slæden hen paa Isen.
Hvor sælsomt!

Marcellus.

Saadan tvende Gange for!
og just i denne døde Midnats-Time
gik han med krigersk Skridt forbi vor Vagt.

Horatio.

Grant veed jeg ikke dette at udtyde:
men alt til alt troer jeg, det varsler for
sælsomme svare Rystelser i Staten.

Marcellus.

Nu sidder ned, og sig mig, hvo det veed,
hvi dette nøie, strænge Vagthold nu
saa natlig trætter Rigets Undersaatter:
hvi gydes dagligdags de Malmkartover,
hvi kiøbes Krigsforraad fra fremmed Land;
hvi presser man Skibsbyggere, hvis Slid
ei skiller Søndag selv fra Søgnedagen?
Hvad er i Giære, at slig svedig Hastværk
giør Natten selv til Dagens Medarbeider:
Hvo veed Besked herom?

Horatio.

Jeg; i det mindſte
mumles der: vor nys afdøde Konge,
Billed' nu for os ſig aabenbared',
, ſom I veed, af Fortinbras i Norrig,
n Nid og Hovmod dertil ægged' op,
kamp udæſket, hvor vor bolde Hamlet
ſaadan agted' vor Halvkugle ham)
Fortinbras, ſom efter en Forening
Segl og Lov og Ridderſkik bekræftet,
iertſed' med ſit Liv alt Land, han aatte,
Seierherren: Hvorimod vor Konge
itte Land af lige Værd, ſom havde
ldet Fortinbras til Arv og Eie,
han fik Sei'r, juſt ſom ved ſamme Ening
raft af dens Artiklers Indhold, hans
t Hamlet til: Nu har ung Fortinbras,
ridſke Ungdoms Kraft gloheed og fuld;
orriges Udkanter ſammenrapſet
ſlok af Vovehalſe uden Hiem,
Mad og Drikke til et Krigstog, ſom
have Fynd og Klem: og dette Tog
det er ſoleklart for vor Regiering)
er, for med væbnet Haand igien at vinde
os benævnte Land, hans Fader tabte:
dette troer jeg, er vel Hovedgrunden
vore Ruſtninger, og Kilden til

vor Vagt om Natten her, samt første Aarsag
til denne Jilbuds-Hast, og Støi i Riget.

Bernardo.

Jeg troer, det er ei andet, end just dette:
det passer ogsaa med, at dette Varsel
gaaer væbnet ved vor Vagt, saa liigt hiin Konge,
som var og er til disse Krige Grunden.

Horatio.

Det er et Gran, som pixrer Sielens Die.
I Romas høie Palmers bedste Flor,
kort før den store Julius faldt, stod tomme
Gravstederne, og de liigklædte Døde
veeklagede, og skreg paa Romas Gader.
Med Ildslæb Stierner saaes, og Bloddug faldt;
Tegn stod' i Solen, og den vaade Stierne,
hvis Kraft Neptuni Throne hviler paa,
leed af en Dommens Dags Formørkelse.
Og netop slige gruelige Varsler, —
som Bud, der stedse foran Skiebnen ile,
for at forkynde os de Ting, som komme —
har Jord og Himmel her i Samfund viist
for vore Landsmænd, og for dette Jordstrøg.

(Aanden kommer igien).

Men stille! See, der kommer det igien!
Jeg standser det, skal det end knuse mig. —
Staae, Syn! Hvis du har Lyd og Brug af Stemme,
tael til mig:

Hvis noget Gode dig beviſes kan,
ſom dig kan ſkaffe Fred og Naade mig,
tael til mig:
Hvis du dit Riges Fremtids Skiebne veedſt,
og Kundſkab om den muligt kan den vende,
o tael!
Hvis du imens du leved', har begravet
afpreſſet Skat i Jordens Skiød, hvorfor
I Aander ſiges tidt at gaae, igien —

(Hanen galer).

Siig frem: — o tov, og tael! — Stands det,
Marcellus!

Marcellus.

Skal jeg ſlaae til det med min Hellebard?

Horatio.

Ja, hvis det ei vil ſtaae.

Bernardo.

Det er her!

Horatio.

Det er her!

(Aanden gaaer).

Marcellus.

Det er borte! —
Vi harme det, da det er ſaa ærværdigt,
om Skin af Vold vi ville byde det;
thi det er uforkrænkeligt, ſom Luften,
og vore Slag forgieves Gøgleſpil.

Bernardo.

Det vilde tale, juſt ſom Hanen goer.

Horatio.

Da foer det ſammen, ſom et ſkyldigt Væſen
ved Dommer-Kaldet! — Det er mig fortalt,
at Hanen, ſom er Morgenens Trompet,
med ſin høit-ſkingrende og klare Struhe
opvækker Dagens Gud, og ved dens Raab,
det være ſig i Hav, Ild, Jorden, Luften,
hiemhaſter hver forvirret vildſom Aand til
ſit Fængſel: og at dette Sagn er ſanddrue,
har dette Syn tilſtrækkelig beviiſt.

Marcellus.

Det ſvandt, da Hanen goel. Man ſiger og,
at altid, naar det lakker ad den Aarstid,
hvori vor Frelſers Fødſel helligholdes,
hiin Morg'nens Fugl ſkal ſynge hele Natten,
og da — ſaa ſiges — tør ei Gienfærd gaae,
ſund Natten er, Planeter ſlaae da ei,
ei Troldom rammer, Hex kan da ei kogle;
ſaa hellig, og ſaa naaderig er Tiden.

Horatio.

Saa har jeg hørt, og troer det og tilbeels.
Men ſee! alt Morgenen i Purpur-Kaabe
gaaer over Dugged hiſt paa Østens Høie:
Kom! bryder op, og er mit Raad at vi
fortroe Pkinds Hamlet, hvad vi ſaae i Nat;

, ved mit Liv jeg sværger: denne Aand,
ndt den mod os var stum, til ham vil tale.
amtykke I, at vi fortroe ham det?
ort Venskab byder det; vor Pligt det sømmer.

Marcellus.

g beder, lad os det; jeg veed, hvor vi
enne Morgenstund bedst finde ham.

(de gaae).

Anden Scene.

Ridderſal i Kongeborgen.

ongen træder ind med Dronningen, Hamlet, Polonius, Laertes, Voltimand, Cornelius, Herrer, og Følge.

Kongen.

kiøndt Mindet om vor Broder Hamlets Død
dnu er friſk; skiøndt det vort Hierte sømmed',
bære Sorg, og alt vort Kongerige
vædes af en Strøm af Graad, saa har
g Overlæg saa vidt med Hiertet stridet,
vi med visest Sorrig mindes ham,
amme Stund vi tænke paa os selv,
rfor vor Fordums Frænke, nu vor Dronning,
edregentinde i det tappre Danmark,
ç vi — som var det — med nedslagen Glæde,

med eet gladsmilende, eet graadfyldt Øie,
med Lyst ved Graven, Sorg ved Brudebordet,
med Fryd og Vee, i lige Skaaler veiet,
nu ægtet. Eders Viisdom ginge vi
ei heller her forbi, dens frie Stemme
gav Sagen Bifald: — Vores Tak til Alle!
Nu maae I vide, at ung Fortinbras,
som har kun ringe Tanker om vor Magt,
og troer, ved vor høistsalig Broders Død
vor Stat er rokket, og dens Grundvold løsnet,
har drømt sig her en Leilighed til Vinding,
og ei undladt at krænke os med Budskab,
om Igiengivelsen af hine Lande,
hans Fader tabte med al Ret og Skiel
til vores tappre Broder. — Nok om ham! —
Nu hvad os selv og dette Møde angaaer
er Sagen denne: Vi har skrevet her
til Norrig, Fortinbras's Faders Broder, —
som syg og høist affældig knap har hørt
om denne Prindsens Plan — at han vil standse
hans Fremgang videre; da Hvervingen
og hele Folketallet alt er samlet
udaf hans Undersaatter: — og vi sende
Jer, vakkre Voltimand, og Jer, Cornelius,
at bringe gamle Norrig denne Hilsen;
ei givende Jer mere Myndighed
til Underhandling her, end Jer forundes

disse vidt forklarede Artikler.
Saadr, hafter, handler som det troe Mænd egner!

Cornelius og Voltimand.

Her og i Alt vi gjøre vil vor Pligt.

Kongen.

Vi tvivle ei derpaa. Farvel af Hiertet!

(Voltimand og Cornelius gaae).

Og nu, Laertes, hvad har I at sige?
I talte om en Bøn; sig frem, Laertes!
I taler ei med Grund til Dannerkongen,
og taler uhørt: Hvad kan du vel bede,
om ei er givet dig, før du har bedet?
Ei Hovedet er Hiertet meer beslægtet,
i Haanden Munden huldere hengiven,
nd Danmarks Riges Throne er din Fader.
Hvad vil du, min Laertes?

Laertes.

Herre Konge!
Forlov og Orlov til at gaae til Frankrig,
vorfra jeg villigen drog ind til Danmark,
or Jer ved Kroningsfesten at betiene;
nen nu, hiin Pligt er rygtet, maa jeg tilstaae,
aaer al mit Sind og Hu igien til Frankrig,
g bøier sig om Gunst og naadig Orlov.

Kongen.

Har Eeres Fader samtykt? Hvad, Polonius?

Polonius.

Han har, ved mosisom Beden, Eders Naade!
afvristet mig et seent Forlov, og saa
jeg med et nødigt Ja hans Bøn besegled'.
Jeg beder Eder, giv ham Lov at drage.

Kongen.

Saa reis med Gud da! Tiden være din!
rigt smykke den dig: brug den, hvor dig lyster. —
Men nu min Frænde Hamlet, og min Søn, —

Hamlet (afsides).

Lidt meer end Frænde: derfor langt fra Ven.

Kongen.

Hvad! hænger Sorgens Skye endnu paa Jer?

Hamlet.

Nei, Herre! Jeg formeget er i Soken.

Dronningen.

Min Hamlet! kast' hiin Nattens Farve af,
og lad dit Die see som Ven paa Danmark,
søg ei for evig med nedslagne Øine
din ædle Fader i det sorte Muld.
Du veedst, det gammelt er: Alt Kiød er Høe,
og, for at leve evigt, maae vi døe.

Hamlet.

Ja, det er gammelt, Eders Naade!

Dronningen.

Nu da!
Hvi synes det dig da saa underligt?

Hamlet.

Det synes, Frue? Nei, det er; jeg veed ei
hvad synes er. Det er ei blot, o Moder!
min sorte Kappe, Sorgens Modedragt,
ei heller Stormen af fremtvungne Sukke,
ei heller frugtbar Taarestrøm i Øiet,
ei heller det til Jorden slagne Aasyn,
med alle Sorgens Skikke, Brug og Moder,
som ret mig tolke kan: ja disse synes,
thi Meunesket kan efteregle disse;
hiint i mit Inderste skyer Skinnets Pragt;
det er kun digtet Smertes Gøglerdragt.

Kongen.

Huldt og priisværdigt er det Hierte, Hamlet!
som Fædre sligt et Sorge-Offer bringer;
men vid: en Fader tabte Jeres Fader;
hiin Fader tabte sin, og for en Tid
forbandt han ved sin Død den fromme Søn
til lydig Sorg: men at fortsare i
haardnakken Klage, er ugudeligt,
halstarrigt, er umandig Sorg: det viser
en Villie, som ei bøier sig for Himlen,
et Sind forsagt, og ei sin Gud hengivent,
en daarlig, ilde underviist Forstand;
thi hvad vi veed skal skee, og er saa gængs,
som de meest gængse Ting, vi see og høre,

hvi skal vi lægge det paa Hierte med
barnagtig Trods? Fy! det er Synd mod Himlen,
Synd mod den Døde, Synd imod Naturen,
og tvert mod vor Fornuft, hvis Text hverdag
er Fædres Død, og som har stedse raabt
fra første Liig til det, som døer i Dag:
Saa skal det være! — Hør os! Kast til Jorden
den Sorg, som baader ei, og anse os
som Eders Fader; thi al Verden vide,
I er den nærmeste til vores Throne;
og med saa riig og ædel Kierlighed,
som huldest Fader bærer til sin Søn,
kundgiør jeg dette. Hvad nu Eders Attraa,
igien at gaae til Wittenberg, angaaer,
den er tvert mod vort Ønske, og vi bede,
bøi Eders Sind og Hu til her at blive;
her i vort Øies Smiil og Lys I være
vor første Hofmand, Frænde og vor Søn.

Dronningen.

Lad ei din Moder spilde sine Bønner;
drag ei til Wittenberg, bliv her, min Hamlet!

Hamlet.

Jeg vil i Alting lyde Eders Raade.

Kongen.

Ha! dette Svar var huldt og fromt og sønligt;
vær, som vi selv, i Danmark. — Kom, min
Dronning!

vor Hamlets blide Fölelighed smiler
ind i mit Hierte; derfor bet til Ære
ei frydfuld Skaal i Dag skal Danmark tømme,
som jo Kartoven Skyen skal fortælle;
og Himlen skal udsprede Kongens Ruus
i Svar af jordisk Torden. Kom, følg med!

(Kongen, Dronningen, Herrerne ꝛc., Polonius og Laertes gaae).

Hamlet.

O, at dog dette for — for faste Kiød
hensmelte vilde, tøe, til Dug opløses! —
O! at den Evige ei havde sat
sit Lovbud imod Selvmord! Gud! o Gud!
Hvor leed, hvor vammel, frydløs synes mig
al denne Verdens Færd! Fy! Fy! den er en
uluget Hauge, som groer op i Frøe;
kun fuult og frodigt Ukrudt fylder den.
At det kom dertil! Tvende Maaneder
kun dødt — ja ei saa længe; nei, ei tvende:
saa stor en Konge; en Hyperion
imod en Satyr ved den Andens Side:
Han, som saa brændende tilbad min Moder,
at han ei taalte, Himlens Vinde blæste
for koldt paa hendes Ansigt. Jord og Himmel!
Skal jeg erindre det? Ja, hun hang ved ham,
som voxed' Lystens Tilvæxt høiere

af det den nærtes ved: Dog før en Maaned, —
Lad mig ei huske det; — Svaghed, dit Navn er Qvinde! —
en stakket Maaned: før de Skoe blev' slidte,
hvormed min stakkels Faders Liig hun fulgte,
liig Niobe i Graad; — Ha! hun, just hun, —
O Gud! et Dyr, som mangler Sands, det vilde
dog sørge længer — hun givt med hans Broder,
min Faders Broder; men saa ulig ham,
som jeg er Hercules; og før en Maaned;
mens Saltet af ugudelige Taarer
end brændte udi hendes svolne Øine,
var hun alt gift: — O Helved-Hui og Hast,
at fare saadan ned i Blodskams-Leiet!
Det er ei godt, og godt kan det ei endes;
men, Hierte! brist; thi Tungen maa jeg binde.

Horatio, Bernardo og Marcellus træde ind.

Horatio.

Hil Eder, ædle Prinds!

Hamlet.

Det glæder mig, at see Jer vel: Jer
Horatio, — eller jeg har glemt mig selv.

Horatio.

Just ham, og Jeres ringe Tiener stedse.

Hamlet.

n gode Ven; byt dette Navn med mig.
ad bringer Jer fra Wittenberg, Horatio? —
rcellus?

Marcellus.

Eders Naade, —

Hamlet.

t glæder mig at treffe Jer; god Aften! —
n hør! hvad bringer Jer fra Wittenberg?

Horatio.

t til at skulke lidt af Skole, Herre!

Hamlet.

Jeres Uven gad jeg saa hørt sige;
eller skal I krænke dette Øre,
at betroe det Eders Klagemaal
) Eder selv: Jeg veed I skulker ei,
n hvad gior I i Helsingør? I skal
avns at drikke lære, før I reise.

Horatio.

kom til Kongen Eders Faders Liigfærd.

Hamlet.

:, spot mig ikke, Skolekammerat;
troer, du kom at see min Moders Bryllup.

Hamlet.

sandt, min Prinds, det fulgte snart derpaa.

Horatio.

ur Sparsomhed, puur Sparsomhed, Horatio!

Tærten og Kagerne fra Jordefærdet
blev koldt sat frem paa Brudebordet. Gid jeg
i Himlen havde seet min værste Fiende,
før denne Dag, Horatio! — Min Fader, —
mig tykkes, at jeg seer min Fader.

Horatio.

Hvor?

Hamlet.

I min Siels Øie, Ven!

Horatio.

Jeg saae ham eengang,
min Prinds! det var en herlig, dannis Konge.

Hamlet.

Det var en Mand, tag ham i eet og alt,
jeg aldrig skal igien hans Lige see.

Horatio.

Min Prinds, jeg troer, jeg saae ham sidste Nat.

Hamlet.

Saae! Hvem?

Horatio.

Prinds! Eders Fader.

Hamlet.

Hvgd! Min Fader Kongen!

Horatio.

Tving Eders Undren til Opmærksomhed
en liden Stund, til dette Underværk,

paa disse tvende Herrers Vidnesbyrd,
jeg skaaer fortalt Jer.

Hamlet.

Guds Blod! lad mig høre.

Horatio.

To Nætter vederfoer sligt disse Tvende,
Marcellus og Bernardo hist paa Vagten,
i Nattens døde Skiød og Middelpunkt.
En Skikkelse, liig Kongen Eders Faders,
jernklædt som han fra Hoved indtil Fod,
staaer for dem, og med Helte-Skridt gaaer langsomt
og stolt forbi dem: Tvende Gange skreed han
saa nær forbi de Angstomspændtes Øine,
at hans Hærfører-Stav dem kunde naae;
mens de, som næsten frøs til Is af Rædsel,
staae stumme og ei tale til ham. Dette
med lønlig Gru meddelede de mig,
og tredie Midnat holdt jeg Vagt med dem;
da, som de havde sagt, i samme Stund
og samme Skikkelse (hvert Ord var Sandhed)
hiint Syn gaaer frem: Jeg kiendte Eders Fader;
min høire Haand er ei saa liig den venstre.

Hamlet.

Men hvor da? hvor?

Marcellus.

Paa Skandsen, hvor vi vaaged'.

Hamlet.

I talte ikke til det?

Horatio.

Jo, min Prinds;
men det ei svared' mig: dog engang syntes
mig, at det løftede sit Hoved op,
og rørte sig, som om det vilde tale:
Men netop da gael Morgenhanen høit,
da gjøs det pludseligt ved denne Lyd,
og bortsvandt for vort Syn.

Hamlet.

Det er høist sælsomt.

Horatio.

Saa sandt jeg lever, Prinds! det er puur Sandhed;
og vi har troet, at Pligten foreskrev os
at melde Eder det.

Hamlet.

Sandelig! Sandelig! det ængstet mig!
Er I paa Vagt i Nat?

Alle.

Ja, Eders Naade!

Hamlet.

I sagde: jernklædt?

Alle.

Ja!

Hamlet.

Fra Top til Taa?

Alle.

Top til Taa.

Hamlet.

Saa saae J ei hans Ansigt?

Horatio.

o, min Prinds! Hielmbrynnien var opslagen.

Hamlet.

id! saae han vreed ud?

Horatio.

J hans Aasyn var

r Sorg end Vrede, Prinds!

Hamlet.

Bleeg eller röd?

Horatio.

, saare bleeg.

Hamlet.

Og stirred' stivt paa Eder?

Horatio.

stivt.

Hamlet.

Jeg gad nok have været der.

Horatio.

havde vist forfærdet Jer.

Hamlet.

Vel muligt,

muligt: tøvede det længe?

Horatio.

Saa-længe man i Mag kan tælle Hundred'.

Marcellus og Bernardo.

O længer, længer!

Horatio.

Ei da jeg faae det.

Hamlet.

Var hans Skiæg ei graaligt?

Horatio.

Det var, som jeg har seet det, mens han leved', sort, sølvsprængt.

Hamlet.

Jeg vil holde Vagt i Nat; maaskee det atter gaaer.

Horatio.

Ja, sikkert, sikkert!

Hamlet.

Hvis i min ædle Faders Skikkelse
det kommer frem, da vil jeg tale til det,
om Helved gabed' end, og bød mig tie.
Nu, Kiære! har I hidtil dulgt hiint Syn,
bevar det da fremdeles og i Taushed;
og hvadsomhelst i Nat tør ellers hænde,
giv det Forklaring; men giv det ei Tunge.
Jeg vil forskylde det: Og far nu vel!
Henimod Midnat seer jeg Jer paa Skandsen.

Alle.

ere Eders Naades Tienere.

Hamlet.

i, Venner, som jeg Eders er: Farvel!

Horatio, Marcellus og Bernardo gaae).

in Faders Aand i Staal! alt er ei rigtigt.
g ahner Sviig. O, gid det alt var Midnat!
den Tid rolig, Siel! Udaad vil frem
Lyset, om end Jorden dækked' dem.

(gaaer).

Tredie Scene.

Et Værelse i Polonii Huus.

Laertes og Ophelia træde ind.

Laertes.

t Gods er bragt i Skibet; far nu vel!
Søster, naar en gunstig Medbør blæser,
Leilighed er rede, sov da ei;
n lad mig høre fra Jer.

Ophelia.

Tvivl ei derom!

Laertes.

ad angaaer Hamlet og hans Elskovs Spøg,
e det er Ungdoms Skik, et Spil af Blodet;

en Martsviol i Vaar-Naturens Ungdom,
tidlig, ei varende, sød, ei bestandig;
Vellugt og Fryd for et Minut; ei meer.

Ophelia.

Ei meer?

Laertes.

Ansee det ei for meer; thi vid:
Naturen, som den voxer, groer ei blot
til Kiød og Been; men alt, som dette Tempel voxer,
udvides Sielens indre Tieneste.
Maaskee han elsker Eder nu; og nu
besudler ingen Ræenke eller Svig
hans Villies Dyd; men see saa paa hans Høihed,
og frygt, hans Villie er ei hans egen:
thi han er selv en Slave af sin Byrd:
Han kan ei vælge for sig selv, som Folk
af ringe Stand; thi paa hans Valg beroer
det hele Riges Sikkerhed og Vel;
og derfor maa hans Valg og underkastes
hiint Legems Røst og Bud, hvis Hoved han er.
Hvis da han siger, at han elsker Jer,
tør Eders Klogskab troe det, for saavidt,
som han i sin særdeles Sted og Stilling
kan sande det i Daad; det kan han kun,
naar hele Danmarks Stemme er derfor.
Tænk nu, hvad Eders Ære kunde lide,

hvis I troskyldig lytter paa hans Sange,
og misker Eders Hierte, eller aabner
hans vilde Attraa Eders kydske Skat.
Frygt det, Ophelia, frygt det, elskte Søster!
Hold vaersom Vagt og Værn om Eders Ømhed,
saa farlig Attraaes Piil Jet ei kan naae.
Forsigtigst Jomfrue alt for ødsel er,
naar hun sin Deilighed for Maanen blotter;
selv Dyden undgaaer ei Bagvadskers Tand.
For ofte dræber Ormen Vaarens Spæde,
før deres favre Knopper aabne sig,
og i Ungdommens klare Dug og Morgen
er giftig Brand meest farlig; thi vær varsom:
og vil du Sikkerhed, da frygtsom vær;
thi heden Ungdoms Blod sin egen Fiende er.

Ophelia.

Jeg skal bevare denne gode Lære,
som Vogter for mit Hierte; men, min Broder!
gior ei, hvad somme strænge Klerker giøre:
de vise os den tromme Stie til Himlen,
mens, som de fløkke, ublue Verdens Børn,
de vandre Lystens blomsterrige Bane,
og ændse ikke deres egne Raad.

Laertes.

O, frygt ei derfor! — Jeg for længe tøver; —
Men see, der er min Fader!

(Polonius træder ind).

Tofold Velsignelse er tofold Naade;
Tilfældet smiler til end eet Farvel.

Polonius.

End her, min Søn! Skamfærd! Ombord! Ombord!

I Seilets Ryg har Vinden længe siddet:
man venter paa Jer: Der, — Gud signe Jer!

(lægger sin Haand paa Laertes's Hoved).

Og indpræg disse faa Formaninger
i din Erindring: Giv ei Tanker Tunge,
og aldrig en umoden Tanke Handling.
Vær vel omgængelig; men ei gemeen;
den Ven du har, naar du dit Valg har prøvet,
ham med Staalhager til din Siel du nagle;
men hærd din Haand ei ved at byde den
hver nysudkruget, skjæglos Broder. Vogt dig
for Ophav til en Strid; est du deri,
saa før den, saa din Modpart dig maa frygte.
Laan hver dit Øre; men kun faa din Røst;
hør efter hvers Raad; men bevar din Dom.
Bekost din Klædning, som din Pung formaaer;
men ei phantastisk; riig, men ikke spraglet:
thi Klædningen forkynder ofte Manden,
og Frankrigs høie Rangspersoner ere
udmærkede og fine, især i dette.
Borg ei, og laan ei: Laanet taber tidt

ravel sig selv som Vennen; ved at borge,
øvgiør du viis Sparsommeligheds Od.
Men frem for alt: vær troe imod dig selv!
g da maa følge, saa som Nat paa Dag,
u kan mod ingen være falsk. Farvel,
g min Velsignelse dig dette krydre!

Laertes.

Ydmygst jeg tager Afskeed, ædle Herre!

Polonius.

Jer vinker Tiden: Jeres Folk staae rede.

Laertes.

Farvel, Ophelia! husk vel mit Ord.

Ophelia.

Det er i min Hukommelse indlukket,
og selv skal I bevare Nøglen til den.

Laertes.

Farvel!

(Laertes gaaer).

Polonius

Hvad er det, han har sagt til Jer Ophelia?

Ophelia.

illader I — et Ord om Prindsen, Herre.

Polonius.

i! vel betænkt!
et er mig sagt, at han har tidt, som senest,
Løndom talt med Jer, og at I selv

har meget fri og gavmild laant ham Øre.
Hvis saa det er, — som det er forebragt mig,
og det til Varsel for mig — maa jeg sige,
I ei forstaaer Jer selv saa grant, som det
sig sømmer Jeres Ære og min Datter.
Hvad er imellem Jer? Kom frem med Sanden!

Ophelia.

Min ædle Herre! Han har nylig givet
mig ikke faa Beviser paa sin Ømhed.

Polonius.

Sin Ømhed? Bah! I taler som et Barn,
der end er uforsøgt i slige Farer.
Troer I da — hvad I kalder — hans Beviser?

Ophelia.

Jeg veed ei, hvad jeg skulde troe, min Fader.

Polonius.

Saa hør da: Troe, I er et Barn, som tog
for godt Beviis de Ting, som dog bevise
slet ingen Ting: Beviis Jer klogere;
thi ellers, (at jeg reent skal jage Livet
af dette stakkels Ord) vil I tilsidst
bevise grant og klart, I er en Taabe.

Ophelia.

Han har talt til mig om sin Kierlighed;
men, Fader! alt paa ærlig Viis og Maade.

Polonius.

Nei, kald det uviis Mode! — See mig kun!

Ophelia.

Og han bekræfted' sine Ord, min Fader,
i det han svor ved hver en Himlens Helgen.

Polonius.

Ja! Snarer til at fange Snepper. Troe mig,
naar Blodet brænder, laaner Sielen Tungen
saa ødselt Eeder. Disse Blus, som give
meer Lys end Ild, hvis Lys og Ild er kold,
selv mens de skinne, maae I ei antage
for Ild. Fra nu af vær lidt knappere
med den jomfru'lige Nærværelse;
hold Eders Selskab meer i Priis, og staae ei
paa Pinde, naar I kaldes. Hvad angaaer
Prinds Hamlet, tænk da om ham: han er ung,
og har et meget større Spillerum,
end Jer kan gives. Kort, Ophelia,
troe ei hans Eeder: de er' Mæglere
ei af den Farve, deres Klædning viser,
men Fristermænd med høist urene Bønner,
der klinge, fromme, rene Løfter liig,
for bedre at bedrage. Fremfor alt, —
fra nu af, reent ud sagt, vil jeg ei have,
at I en ledig Stund bortødsler til
at tale med og laane Prindsen Øre.
Det er min strænge Villie; hører I?
Kom med!

Ophelia.

Jeg skal adlyde, ædle Herre!

(de gaae).

Fierde Scene

Skandsen.

Hamlet, Horatio og Marcellus træde ind.

Hamlet.

Skarpt bider Vinden; det er meget koldt.

Horatio.

Det er en sviende og bitter Kulde.

Hamlet.

Hvad er nu Klokken?

Horatio.

Den er henved tolv.

Marcellus.

Nei, den er slagen.

Horatio.

Saa? Jeg har ei hørt det?
Saa lakker det da nu ad Tiden til,
da Aanden pleiede at gaae sin Vandring.

(Klang af Trompeter, og Skud af Kartover i Kongeborgen).

Prinds! hvad betyder dette?

Hamlet.

Kongen vaager
i Nat, og faaer sin Ruus, og slaaer en Svikr af;
det frodigen oplobne Vandskud raver;
som nu han svælger Viin fra Rhin, udskryder
Trompeten og Herpukkerne saaledes
hans Drikke-Seire.

Horatio.

Er det Landets Skik?

Hamlet.

Vist er det det; men efter mit Begreb,
skiondt jeg er indfødt, og opdraget til den —
er det en Skik, man har meer Ære af
at bryde, end at lyde. Øst og Vest
gior' disse dorske Sviregilder os
berygtede blandt andre Folk. De kalde
os Drukkenbolte, og beskiæmme Landet
med Ugenavne; og, i Sandhed, dette
betager vore ædle Folkedyder,
skiondt høist uddyrkede, al Kraft og Marv.
Saa hænder det sig tidt, at enkelt Mand,
paa Grund af et og andet Modermærke,
der skiæmmer ham, saasom fra Fødselen
(hvori han er uskyldig, da Naturen
kan ikke vælge sin Oprindelse)
en Overvægt af en Temperaments-Feil,
som tidt Fornuftens Værn nedbryder; eller

en Vane, som ei passer vel i Formen
af gode Sæder; at slig Mand, som bærer
Præg af en enkelt Lyde, være sig
Naturens Medgift, eller Stiernes Virkning, —
(vär' end hans andre Dyder reen' som Maaden,
og høie, som dem Menneskет kan naae)
skal denne Feil, paa Rygtets Prøvesteen,
dog dybt nedsætte dem: eet ureent Gran
Gehalten af den hele ædle Masse
vil med sin egen Slethed giennemtrænge.

(Aanden kommer ind).

Horatio.

See, Prinds! der kommer det!

Hamlet.

Engle og Naadens Sendebud bevar os! —
Est du en Lysets Aand? et Mørkheds Væsen?
fra Himlens Luftning, eller Helveds Ildstorm?
er from din Hensigt, eller skadelig?
Du kommer i saa mystisk Skikkelse,
at jeg vil tale til dig; jeg vil kalde
dig Hamlet, Fyrste, Fader, Dannerkonge:
O svar! lad mig ei døe i Blindhed! Siig,
hvi dine hellige, bisatte Been
har giennembrudt Voxlagenet; hvi Graven,
hvori vi saae dig rolig lagt, har aabnet
sin svare Marmor-Strube, for at kaste
dig op igien! Hvad skal det sige, at

du, døde Liig! saaledes i fuldt Staal
igien besøger Maanens svage Dæmring,
gior Natten rædelig, og bringer os
Naturens Narre til saa skrækkelig
at ryste vores Inderste med Tanker,
som ligge paa hiin Side Sielens Rige?
Siig, hvi du gior det? Hvi? Hvad maae vi giøre?

Horatio.

Det vinker Jer, at gaae tilside med det,
som ønsked', det at aabenbare noget
for Jer allene.

Marcellus.

See, hvor vennehuldt
det vinker Jer til meer affides Steder;
men følg det ei.

Horatio.

Nei, nei, for alting ikke!

Hamlet.

Det vil ei tale; vel, jeg følger det.

Horatio.

Nei, ædle Herre! Nei!

Hamlet.

Hvad skal jeg frygte?
Mit Liv jeg veed en Knappenaal ei agter;
og hvad min Siel angaaer, formaaer det intet,
da den er, som det selv, udødelig? —
Det vinker mig igien; — Jeg følger det.

Horatio.

Hvad om det friſted' Jer til Strømmen, Prinds?
eller paa Fieldets rædelige Tinde,
ſom boier ſig ud over ſine Fødder,
og ſeer i Havet? om det der antager
en anden rædſom Skikkelſe, ſom ſlukker
Fornuftens Lys, og driver Jer til Vanvid?
Huſk, Stedet lægger i og før ſig ſelv
rigt Legetøi för Vildelſe i hver
en Hierne, ſom ſeer ned ſaa mange Favne
til Havet, og dets Brøl dernede hører.

Hamlet.

Det vinker mig beſtandig: — gaae, jeg følger.

Marcellus.

I ſkal ei gaae.

Hamlet.

Tag Jeres Hænder bort!

Horatio.

Styr Jer; I ſkal ei gaae!

Hamlet.

Min Skiebne raaber,
og gior den mindſte Aare i mit Legem
ſaa ſtærk, ſom en nemæiſk Løves Sener.

(Aanden vinker).

Beſtandig vinker det; — Mænd! ſlipper mig; —

(river ſig fra dem).

Ved Gud, jeg gior en Aand af den mig hindrer —
ort, siger jeg: — gaae, — jeg vil følge dig.
(Aanden og Hamlet gaae).

Horatio.

Han bliver rasende af disse Tanker.

Marcellus.

Lad os gaae med; her bør vi ham ei lyde.

Horatio

Ja, efter ham: — Hvad Udfald spaaer dog dette?

Marcellus.

Noget er raadent i den danske Stat.

Horatio.

Himlen vil raade Bod derpaa.

Marcellus.

Kom, følg ham!
(de gaae).

Femte Scene.

En afsides Deel af Skandsen.

Aanden kommer tilbage med Hamlet.

Hamlet.

Hvor leder du mig? Tael, jeg gaaer ei længer.

Aanden.

Giv Agt!

Hamlet.

Det vil jeg.

Aanden.

Snart min Time kommer,
da jeg til marterfulde Svovelflammer
maa overgive mig.

Hamlet.

Ak! arme Aand!

Aanden.

Beklag mig ei; men laan alvorligt Øre
til hvad jeg kundgior.

Hamlet.

Tael! det er min Pligt at høre.

Aanden.

Og Pligt at hevne mig, naar du faaer hørt mig.

Hamlet.

Hvad!

Aanden.

Jeg er din Faders Aand,
dømt til en Tid at gaae igien om Natten,
og Dagen over til i Ild at faste,
indtil min Synd, i Livets Dage øvet,
udbrændt og renset er: — Var det mig ei formeent,
mit Fængsels dybe Landom at fortolke,
jeg kunde bringe dig en Aabenbaring,
hvis mindste Ord slog Harver i din Siel,
Jis i dit Ungdomsblod; fik dine Øine
liig Stierner til at skyde ud af Banen,
de tykke Lokker til at skilles ad,

vert et enkelt Haar staae paa dit Hoved
Børster paa det vrede Pindsvin. Men
Evighedens Dyb ei aabnes maa
Kiød og Blod. Hør! Hør! o, hør! hvis du
nogentid din ømme Fader elsket, —

Hamlet.

immel!

Aanden.

hævn hans fule, unaturlige Mord.

Hamlet.

d?

Aanden.

ule Mord — som Mord fuult i sig selv;
mit høist fuult, uhyre, unaturligt.

Hamlet.

da og sig det, at jeg kan paa Vinger
Andagts eller Elskovs-Længslers snelle,
re til min Hevn.

Aanden.

Der er Liv i dig,
u varst dorskere end feden Ukrudt,
staaer og raadner hen paa Lethes Flodbred,
det ei vakte dig. Vel, Hamlet! hør:
iges; mens jeg sov udi min Hauge,
ak en Slange mig; al Danmarks Øre
d sligt Løgnbud om min Død bedraget
skiændelig. Men vid, du ædle Yngling,

den Slange, som din Faders Liv har stukket,
bær' nu hans Krone.

Hamlet.

O min prophetiske Aand! Din egen Broder!

Aanden.

Ja, hiin Blodskiænder, hiint utugtige Dyr
ved Videts Troldom, ved forførske Gaver
(o dievelsk Vid og Gaver, som formaae
saa at bedrage!) vandt til skiendig Lyst
min Dronnings Villie, som saa dydig lod.
O Hamlet, hvilket Fald var ikke dette!
fra mig, hvis Ekskov var saa høi og ædel,
at Haand i Haand den gik selv med det Løfte,
jeg svoer ved Alteret, og saa at synke
ned til en Usling, hvis Naturens Gaver
mod mine ringe var'!
Men saasom Dyden aldrig rokkes kan,
om Utugt end i himmelsk Glands den frister,
saa Vellyst, selv med Lysets Engel parret,
vil mæt sig svælge i en himmelsk Seng,
og tye til Aadsler.
Men tys! jeg troer jeg lugter Morgenluft;
thi lad mig haste: Mens jeg sov i Haven,
som altid var min Skik hver Eftermiddag,
stial sig min Broder paa min trygge Roe
med Saft af Bolme-Urt udi en Flaske,

og i mit Øres Aabning giød han denne
Spedalskheds-Gift, hvis Kraft saa fiendtlig er
mod Menneskenes Blod, at snar, som Qvægsølv
den farer giennem alle Kroppens Gange;
og pludselig det tynde, sunde Blod
da størkner og tilsammenløber, lig
den Melk, hvori man gyder Eddike;
saa skedte mig: strax satte sig en Bark
af Udslet, lig den arme Lazari,
med ækel Skorpe paa mit favre Legem.
Saa blev jeg sovende, ved Broder-Haand
Liv, Krone, Dronning, Alt paa engang røvet;
i mine Synders fulde Flor afmeiet,
foruden Sacramentet, ubereedt,
foruden opgiort Regning kaldt til Regnskab
med alle mine Synder paa mit Hoved:
O skrækkeligt! o skrækkeligt! høist skrækkeligt!
Har du Natur i dig, da taal det ei:
lad Danmarks kongelige Seng ei være
et Utugts og et syndigt Blodskamsleie. —
Men hvordan end du rygter denne Sag,
bevar dit Hierte reent, og lad din Siel
ei foretage noget mod din Moder;
men hende overlade du til Himlen,
og Tornene, som boe i hendes Bryst,
til Qval og Nag. — Og far nu hermed vel!
Johannis-Ormen Morgen-Grye bebuder,

i det dens kolde Lue klegner alt.
Farvel! Farvel! Farvel! erindre mig!
(forsvinder).

Hamlet.

O hele Himlens Hær! o Jord! Hvad meer?
Og skal jeg føie Helved til? O fy! —
Hold! Hold, mit Hjerte! og J, mine Sener,
forældres ei med eet; men bær mig opreist! —
Erindre dig? Ja, arme Aand, saalænge
Erindring boer i denne vilde Klode!
Erindre dig? Ja, paa mit Mindes Tavle
vil jeg hver lav Erindring slette ud,
hvert Sprog af Bøger, Tanker, hvert et Indtryk,
som Ungdomsmod og Ungdom præged' der,
og ene, ene dit Bud leve skal
udi min Hjernes Bog, reen, uforvanskket
af lave Ting: Ja, ja ved Himlens Lys!
O Qvinde! høistfordærvelige Qvinde!
O Skurk! Skurk! smilende, fordømte Skurk! —
Min Tavle hid, — bedst at jeg skriver det:
at man kan smile evigt Smiil, og være
en Skurk. — I Danmark veed jeg i det mindste,
at det gaaer an.
(han skriver).
See saa! Der staaer J, Farbroer.
"Farvel! Farvel! Farvel! Erindre mig!"
Ja, jeg har svoret paa det.

Horatio.
(udenfor).
Prinds! Prinds Hamlet!
Marcellus.
(udenfor).
ids!
Horatio.
(udenfor).
Himlen frelse ham!
Hamlet.
Det er et Ord!
Marcellus
(udenfor).
)a! Holla! min Prinds!
Hamlet.
'a! Holla! min Gut! — Kom, Fugl! Kom! kom!
(Horatio og Marcellus træde ind).
Marcellus.
)rledes gaaer det, Prinds?
Horatio.
Hvad Nyt, min Prinds?
Hamlet.
)siſt förunderligt!
Horatio.
O tael da!
Hamlet.
Nei;
abenbare det.

Horatio.

Ved Himlen! Nei, min Prinds!

Marcellus.

Jeg heller ei.

Hamlet.

Hvad mene I? Kan Tanke tænke sligt? —
Men vil I tie? —

Horatio og Marcellus.

Ja, saa sandt Gud lever.

Hamlet.

Der boer ei nogen Skurk i Danmarks Rige,
undtagen at han er et Erke-Afskum.

Horatio.

Min ædle Herre! der behøves ei
en Aand fra Graven, for os sligt at sige.

Hamlet.

Ja ret! Ja, I har Ret; og nu foruden
Omstændigheder troer, jeg det er godt,
vi give Haand, og skilles hver til sit:
I hvorhen Eders Jid og Attraae kalder; —
thi hvermand har sin Jid og Attraae, hvordan
endog den er, — og hvad min Ringhed angaaer,
seer I, da vil jeg nu gaae hen at bede.

Horatio.

Min Prinds! det er kun vild og svimmel Tale.

Hamlet.

r mig ondt. I vrede over den;
delig! —

Horatio.

Der er ei Grund til Vrede.

Hamlet.

d St. Patrick! jo, der er, Horatio,
en Grund! Hvad dette Syn angaaer, —
r mig, at det er en ærlig Aand,
Eders Lyst at vide, hvad der er
os, tving den, saa gódt I kunne.
enner! nu saasandt I ere Venner,
og Vaabenbrødre, saa opfylder
: Bøn jeg har.

Horatio.

Byd, ædle Herre!

billige.

Hamlet.

undgiør, hvad I har feet i Nat!

Horatio og Marcellus.

drig, Prinds!

Hamlet.

Ja, sværg derpaa!

Horatio.

I Sandhed!

ig.

Marcellus.

Sandelig! jeg heller ikke.

Hamlet.

Her paa mit Sværd!

Marcellus.

Vi har alt svoret, Prinds!

Hamlet.

For Alvor! sværg for Alvor paa mit Sværd!

Aanden.

(neden under).

Sværger!

Hamlet

Ha! ha! Gut! Siger du det? Er du der, Trofast? Velan, — I hører denne Karl i Kjeld' ren; — samtykker i at sværge!

Horatio.

Nævn da Eden.

Hamlet.

Albrig at tale om, hvad I har seet.
Sværg paa mit Sværd!

Aanden

(under neden).

Sværger!

Hamlet.

Hic et ubique? — vel; vi skifte Pladsen: —
I Herrer, træder hid!
Og lægger atter Haanden paa mit Sværd;

Sværg paa mit Sværd:
Aldrig at tale om, hvad I har hørt!

Aanden
(neden under).

Sværg paa hans Sværd!

Hamlet.

Vel sagt, du gamle Muldvarp!
Arbeider du saa rap i Jorden, du!? —
Du duer til Skandsegraver. — Nu velan,
forandrer Plads end eengang, ædle Venner!

Horatio.

O Dag og Nat! høist fremmed er dog dette!

Hamlet.

Og byd det da velkommen, som en Fremmed.
Der er' fleer' Ting i Himlen og paa Jorden,
min Ven, end Jeres Philosopher drømme.
Men kom: —
Som før, saa her, sværg, saasandt Gud Jer hielpe!
Hvor sær og underlig jeg mig anstiller,
da jeg maaskee nu snart det tienligt finder,
en sælsom Maske at paatage mig,
sværg, at naar da I see mig, vil I aldrig,
med Eders Arme saadan overkors,
med slig en Hovedrysten, eller med
en dunkel Ytring, saasom: "ja, vi veed nok;

"vi kunde, hvis vi vilde;" ellek "hvis
det lysted' os at tale; der er' de, som,
ifald de turde;" — og saa videre,
aldrig ved sligt tvetydigt Ord at røbe,
at I ved noget med mig: Sværg paa dette,
saasandt Gud hielpe Jer i yderst Nød!

Aanden
(neden under).

Sværger!

Hamlet.

Hviil, hviil, urolige Aand! — Nu anbefaler
jeg mig med al min Kierlighed til Eder;
og hvad saa fattig Mand som jeg kan gisre,
for Kierlighed og Venskab Jer at vise,
skal, om Gud vil, ei mangle. — Gaaer nu med;
og, Elskte! stedse Fingeren paa Læben!
Tiden er nu af Leed: — O Qval og Harm!
at den skal sættes i ved denne Arm!
Nu kommer, Venner! lad os følges da.

(de gaae).

Anden Act.

Første Scene.

Sal i Polonii Huus. Polonius og Reynaldo træde ind.

Polonius.

Reynaldo, giv Laertes disse Penge
g Vexler.

Reynaldo.

Vel! Det skal jeg, Eders Naade.

Polonius.

ø handler saare klogt og viist, Reynaldo,
vis J, før J besøger ham, udspørger,
vordan han skikker sig.

Reynaldo.

Det agter jeg.

Polonius.

Bel sagt! min Tro! ret herligt sagt! — Seer J,
sørg først: hvad Danske er' nu i Paris?
vordan? hvem? af hvad Stand? hvor søge de?

Hvad Selskab? hvad fortære de? og naar I
ved disse fine Omsvøb seer, de kiende
min Søn, da ryk lidt nærmere, og spørg
lidt mere i Særdeleshed. Lad som
I har en Smule Kiendskab til ham; saaban:
"Hans Fader kiender jeg; hans Venner ogsaa,
og ham tildeels;" forstaaer I det, Reynaldo?

Reynaldo.

Ja, saare vel.

Polonius.

"Og ham tildeels" — men tilføi: "ikke noie;
men er det ham, jeg mener, er han vild,
til dit og dat hengiven:" nu paadigt ham,
hvad Feil I lyster; dog, for Pokker ingen,
som kan vanære ham: vogt Jer for dette!
Kun slige vilde, overgivne Streger,
som er' almindelige Selskabsbrødre
til Ungdom og til Frihed.

Reynaldo.

Saasom Spil.

Polonius.

Ja, Dobbel, Slagsmaal, Banden, Klammeri
og Tøser. — Seer I, saavidt maae I gaae.

Reynaldo.

Det var jo at vanære ham.

Polonius.

Vist ikke,

naar blot I krydrer lidt Beskyldningen;
I maae ei bringe ham i Folkemunde,
som var han til Løsagtighed forfalden —
det vil jeg ei. Men nævn hans Feil saa fiint,
at de see ud som Stænk af Ungdoms-Frihed,
den Flamme, som af spræk Siel udbryder,
den Vildhed i det raske Ynglings-Blod,
som brænder i Enhver —

Reynaldo.

Men, ædle Herre —

Polonius.

Hvi I skal handle saa? —

Reynaldo.

Ja, ædle Herre,
det gad jeg vide.

Polonius.

Vel da! her er Planen:
og jeg anseer det for et heldigt Krigspuds:
naar I min Søn tillægger disse Smaa-Feil,
som Fødepletter, bragte med til Verden,
giv Agt herpaa!
saa vil den Selskabsbroder, I vil speide,
vis nogentiid i foranførte Lyder
han saae den Yngling, I omtaler, skyldig,
saaledes sikkert tage Traaden fat:
"Min Ven! min Herre!" eller: "ædle Herre!" —

ſom Talebrugen og Titulaturen
i Landet og hos Manden er —

Reynaldo.

Vel, Herre!

Polonius.

Og derpaa gior han dette da, — han gior —
Hvad vilde jeg dog ſige? — Ved vor Frue!
jeg vilde ſige noget: — Hvorved ſlap jeg?

Reynaldo.

Ved "tage Traaden fat."

Polonius.

Ved tage Traaden fat? — Ja, ſaadan tager
han Traaden fat: "Jeg kiender Herren godt;
i Gaar jeg ſaae ham, eller Forgaars, eller
forgangen Dag, med den og den, og rigtig!
der ſpilte han; der fandt jeg ham beruſet;
der yppede han Kiv ved Boldſpil; eller:
jeg ſaae han gik til et berygtet Huus;
videlicet et Jomfruehuus — med mere.
Seer I:
En Lokkemad af Løgn en Sandheds Karpe fanger.
Saa veed vi Mænd, af Klogſkab og af Snilhhed,
ved ſine Krigspuds, og ved heldig Liſt
den rette Vei at naae, juſt ad en Omvei.
Saa efter min Forklaring og mit Raad
I giøre ved min Søn. Jeg mener dog,
er I forſtaaer mig? Gior I?

Reynaldo.

Jo, heel vel.

Polonius.

a reis med Gud! Far vel!

Reynaldo.

Men, ædle Herre! —

Polonius.

ſpeid hans Liv med Jeres egne Øine!

Reynaldo.

: ſkal jeg, Eders Naade.

Polonius.

lad ham dyrke ſin Muſik!

Reynaldo.

Ja, Herre!

(Reynaldo gaaer).

Ophelia træder ind.

Polonius.

vel! — Ophelia, hvad er pad Færde?

Ophelia.

Herre! Herre! jeg er ſaa forfærdet! —

Polonius.

orfor, i Himlens Navn?

Ophelia.

Som nys jeg ſad

yede i mit Kammer, ſtaaer med eet

ads Hamlet der; hans Kaas var heel opreven,

d Hoved blot, hans Strømper ſmudſige,

og hang ubundne til hans Ankler ned;
bleeg som hans Skiorte; Knæene slog sammen,
og med et Blik, saa fuldt af Vee og Vaande,
som var han sluppen løs af Helvede,
for at forkynde Rædsler — staaer han for mig.

Polonius.

Forrykt af Kierlighed?

Ophelia.

Det veed jeg ei;
dog frygter jeg det.

Polonius.

Nu, hvad sagde han?

Ophelia.

Han tog mit Haandeleed, og holdt det fast;
saa bøier han sig fra mig en Arms Længde,
og med den anden Haand saa over Panden,
han læste saa fordybet i mit Ansigt,
som om han vilde male det. Saa stod han
i lang Tiid; nu min Haand han rysted' lidet,
og som tre Gange saadan han bevæged'
sit Hoved op og ned, han drog et Suk
saa dybt og vaandefuldt, saa at det syntes
at giennemryste al hans Marv og Been,
og reent opløse ham. — Saa slap han mig,
og med sit Hoved over Skuld'ren bøiet
det lod, som om han gik foruden Øine;

Døren fandt han uden deres Hielp,
deres Lys stod stedse paa mig fæstet.

Polonius.

n, følg mig! Jeg vil strax opsøge Kongen.
er det rene Elskovs-Sværmerie,
vilde Kraft sin egen Rod oprykker,
eder Villien til fortvivlet Idræt,
tidt som nogen anden Lidenskab,
plager vor Natur. — Det gior mig ondt: —
! har I sagt ham haarde Ord for nylig?

Ophelia.

, ædle Herre! men, som I mig bød,
og jeg baade hans Besøg og Breve.

Polonius.

t har giort ham forrykt. Det angrer mig,
jeg ei brugte mere Eftertanke,
misforstod ham saa. Jeg tænkte, at
fiased' kun, og vilde dig forføre.
n Pokker med den Mistroe! — Troer jeg ei,
hører Alderdommen til, at giøre
eilt Bestik, som det er Ungdom egent,
mangle Overlæg. — Kom med til Kongen!
gt Dølgsmaal paa kan det os skaffe mere Plage,
Hab det volde kan, hans Elskov at opdage.
m!

(de gaae).

Anden Scene.

En Sal i Kongeborgen.

Kongen, Dronningen, Rosenkrantz og Guildenstern træde ind med Følge.

Kongen.

Velkommen, Rosenkrantz og Guildenstern!
Foruden at vi ønsked' høit at see Jer,
drev Trang til Jeres Hielp os til saa hastig
at kalde Jer. En Smule har I hørt om
vor Søns Forvandling; saa jeg kalder det;
da han, saavel hvad Siel som Legem angaaer,
ei ligner hvad han var. Jeg kan ei giette,
hvad andet end hans Faders Død det er,
som har saa ganske bragt ham fra sig selv.
Jer Begge beder jeg, da I opdroges
fra Barndoms Aar med ham, og er' ham nær,
saavel i Tænkemaade, som i Alder,
at I vil gunstig tøve ved vort Hof
en føie Tiid, for her ved Eders Omgang
at drage ham igien til Livets Glæder;
og speide, om ved Leilighed I kunne
opdage, hvad ham saadan gaaer til Hierte;
om det er noget, vi ei veed, og som vi
kan raade Bod paa, ngar vi vide det.

Dronningen.

Tidt har han talt om Eder, ædle Herrer!
og sandelig, der leve ei to Mænd,
han hænger mere ved. Hvis gunstigst I
slig Tieneste og Artighed vil vise,
at kiænke os en Stund af Eders Tiid,
for alt vort Haab at styrke og oplive,
skal Eders Ophold her en Tak modtage,
som sømmer sig for en erkiendtlig Konge.

Rosenkrantz.

Meer sømmed' det sig Eders Majestæter,
i Kraft af Eders strænge Konge-Magt,
at yttre Eders høie Velbehag
i Bud end Bøn.

Guildenstern.

Men vi adlyde hegge,
og fremstaae freidigen, for at nedlægge
vor Tieneste for Eders Trones Fod,
og vente Eders Bud.

Kongen.

Tak, ædle Guildenstern, og Rosenkrantz!

Dronningen.

Tak, ædle Rosenkrantz, og Guildenstern!
Saa beder jeg, at I vil strax besøge
min Søn, som, ak! er heel ukiendelig.

(til Nogle af Følget).

Gaaer, fører disse Herrer ind til Hamlet.

Guildenstern.

Gud krone vor Nærværelse og Idræt
med Hielp og Glæde for ham!

Dronningen.

Dertil Amen!

(Rosenkrantz og Guildenstern gaae med Nogle af Følget).

Polonius træder ind.

Polonius.

Gesandteene fra Norrig, Eders Naade!
er' atter lykkeligen vendte hiem.

Kongen.

Du altiid varst en Fader til godt Nyt.

Polonius.

Var jeg, min Konge? Troe mig, huldе Herre!
min Pligt jeg vaager over som min Siel,
saavel mod Gud, som mod min milde Konge.
Og nu — nu troer jeg — eller og min Hierne
ei støver meer saa snildt i Klogskabs Spoer,
som før den pleied' — at jeg har udfundet
den egentlige Grund til Hamlets Vanvid.

Kongen.

O, nævn den da; den længes jeg at høre.

Polonius.

Først modtag Eders Sendinge; min Nyhed
skal være Frugten til hiin store Fest.

Kongen.

Selv hædre du dem'da, og før dem ind.

(Polonius gaaer).

Han siger, elskte Gertrud, han har fundet
den sande Kilde til Prinds Hamlets Svaghed.

Dronningen.

Jeg troer, hans Faders Død er Hovedgrunden,
og saa vort hastige Bryllup ovenpaa.

Polonius træder ind med Voltimand og Cornelius.

Kongen.

Vi vil udforske ham. — Velkommen, Venner!
Hvad bringe I os fra vor Broder Norrig?

Voltimand.

De bedste Hilsener og Venskabs-Ønsker.
Strax da vi kom, befaled' han at standse
sin Broderssøns Krigsrustninger og Hverving,
som syntes ham at gielde Polens Konge;
men nøiere betragtet saae han vel,
det Eders Naade gialdt; og harmfuld over,
at saa hans svage, høie Alderdom
blev ført bag Lyset, sender han en Stevning
til Fortinbras, som strax indfinder sig,
modtager en Irettesættelse
af Norrig, og tilsidst ham sværger til,
ei Avindskiold mod Eder meer at føre;

Hvorpaa den gamle Norrig, fuld af Glæde,
tre tusind Kroner aarlig ham tilstaaer,
samt Fuldmagt til at bruge denne Hær,
han havde hvervet, imod Polens Konge;
Nu beder han — som I vil heraf see —
(rækker ham et Papiir).
At I vil gunstig tilstaae denne Krigsmagt
en sikker Marsch igiennem Eders Stater,
mod den Forpligtelse og Sikkerhed,
han deri giver Jer.

Kongen.

Det er os kiært;
og naar os Roe og Mag forundes, ville
vi overvele, læse og besvare. —
Nu Tak for Eders vel anvendte Møie!
Hviil nu; i Aften er' I mine Giæster;
velkommen hiem!

(Voltimand og Cornelius gaae).

Polonius.

Den Sag er vel til Ende.
Min Konge! og min Dronning! at forklare,
hvad Majestæt betyder, og hvad Pligt er,
hvi Dag er Dag, Nat Nat, og Tiid er Tiid,
er kun at spilde Nat og Dag og Tiid.
Derfor — da Korthed er Forstandens Siel,
og Omsvøb Krop og ydre Pragt, saa vælger
jeg Korthed: Eders ædle Søn er gal;

al kalder jeg det; thi sand Galenskab,
orklaret nøiere, er intet andet,
nd at man intet andet er, end gal.
Men nok herom —

Dronningen.

Til Sagen; mindre Kunst!

Polonius.

eg sværger at jeg bruger ingen Kunst;
t han er gal, er sandt; sandt er det, det er
Skade,
Skade, det er sandt — dog den Figur duer ei!
ad den da gaae; thi Kunst vil jeg ei bruge: —
or gal antage vi ham da; nu rester,
vi udfinde Grund til hiin effectus,
ler — at jeg skal tale ret: defectus;
i hiin effectus defectivus har
n Grund: Her staae vi nu: nu staaer tilbage:
Mærk vel:
jeg har en Datter; har; thi hun er min,
er, som et fromt og lydigt Barn, mærk dette!
ar flyet mig dette: Samler nu og slutter!
"Til den himmelske — til min Siels Afgud,
den ynderigeste Ophelia:"
Det er et slet Udtryk, et lavt Udtryk; ynderige-
te er et lavt Udtryk; men I skal høre videre.
lu da:

"Til hendes herlige, hvide Barm digtedes disse
o. s. v.

Dronningen.

Og dette kom fra Hamlet?

Polonius.

Min Dronning, tøv lidt! Jeg er trøe som Guld.
(læser).

"Tvivl kun om Stierner gløde,
"om Solen rører sig;
"ja tvivl om Dyd er Brøde;
"men troe, jeg elsker dig!"

"O kiære Ophelia! Jeg er ilde faren med de
"Vers. Jeg besidder ei den Kunst, at tælle mine
"Sukke efter Stavelse-Maal; men at du er den,
"jeg høiest elsker, o Høistelskeligste! troe dog det."

"Din, dyrebareste Piges saalænge
"denne Maschine er hans; i al
"Evighed din
Hamlet."

Pligtskyldigst har Ophelia viist mig dette,
og ydermere har hun mig betroet
hans Elskovs-Bønner, samt fortalt mig, naar,
hvor og hvordan de lød.

Kongen.

Men hvordan tog hun
da mod hans Kierlighed?

Polonius.

Hvad troer I om mig?

Kongen.

g troer I er en ærlig, trofast Tiener.

Polonius.

t ønsker jeg at vise. Men hvad maatte
ænke om mig, hvis jeg havde seet
i Elskovs Glød i Brand, — og jeg maa til-
staae,
ledes saae jeg den alt, før min Datter
talte mig derom — hvad maatte I,
hendes Majestæt, min huldе Dronning,
e, hvis jeg havde spillet Skriverpult
Convolut; lagt Hænderne i Skiødet,
seet paa denne Brand? Hvad maatte I
troe? — Nei! jeg tog Bladet strax fra Munden,
til min Froken Datter sagde jeg:
)iid, Hamlet er en Prinds, og over din Stand;
Slet maa ei skee!" og saa befoel jeg hende,
indelukke sig for hans Besøg,
laae hvert Budskab og hvert Elskovstegn.
erpaa hun førte sig mit Raad til Nytte;
hån — kort sagt — da man ei tog mod ham,
ldt først til Tungsind, saa til Faste, derpaa
Søvnløshed, og derpaa i en Svaghed,
a til Forrykthed, og saa gradevis

til Galenskabet, som ham nu forvirrer, og som vi alle sørge over.

Kongen.

Troer I,

at det er Grunden?

Dronningen.

Det er saare muligt.

Polonius.

Var der en Tid — det gad jeg gierne vide — da jeg har sagt med Visehed: det er saa, naar det var anderledes?

Kongen.

Ei det jeg erindrer.

Polonius.

(peger paa sit Hoved og Hals).

Tag dette derfra, hvis det er ei saa!
Naar jeg er først paa Spoer, saa skal jeg finde, hvor Sandhed ligger, om den end var skiult i Jordens Middelpunkt.

Kongen.

Hvorledes skal vi faae noget mere Lys i denne Sag?

Polonius.

I veed, at tidt han gaaer tre, fire Timer i Galleriet.

Dronningen.

Ja,

Polonius.

Naar sligt nu træffer,
aa slipper jeg min Datter ud til ham;
a være I og jeg bag et Tapet,
g mærke Ord; hvis han ei elsker hende,
g ei derved er gaaet fra sin Samling,
ia gid jeg ei maa hielpe Stat at styre,
ien drive Ploug og Harve.

Kongen.

Vi vil prøve.

Hamlet træder ind, læsende.

Dronningen.

Ken see, hvor sorgfuld den Ulykkelige,
r kommer læsende!

Polonius.

eg beder: gaaer tilside, gaaer tilside!
eg entrer strax! Ak! und mig denne Glæde!

(Kongen, Dronningen og Følget gaae).

vorledes lever min ædle Prinds Hamlet?

Hamlet.

odt, Gud være lovet!

Polonius.

iender I mig, Eders Naade?

Hamlet.

il Punkt og Prikke: — I er en Fiskehandler.

Polonius.

Ingenlunde, ædle Herre!

Hamlet.

Saa vilde jeg da ønske, I var saa ærlig en Mand.

Polonius.

Ærlig, min Prinds?

Hamlet.

Ja; at være ærlig, som Verdens Løb nu til Dags er, det er at være een Mand udkaaren af ti tusinde.

Polonius.

Det er meget sandt, Eders Naade.

Hamlet.

Thi dersom Solen avler Orme i en død Hund, og, skiøndt den er en Gud, kysser et Aadsel — har I en Datter?

Polonius.

Ja, min Prinds!

Hamlet.

Lad hende ei gaae i Solen: Frugtbarhed er en Velsignelse; men da Jeres Datter kan bære Frugt, — min gode Mand! hav et Øie paa hver Finger.

Polonius.

Hvad vil I sige dermed? (afsides). Altid er min Datter den Streng, han slaaer paa: — dog i Førstningen kiendte han mig ikke; han sagde, jeg var en Fiskehandler. Det er kommet vidt med ham, saare vidt: og dog, i mine unge Dage lee

eg selv forskrækkeligt af Kierligheds Qval — næ-
ten ligesaa meget, som han nu; jeg vil tale til
jam igien. — Hvad læser I der, min Prinds?

Hamlet.

Ord, Ord, Ord!

Polonius.

Hvad handler de om?

Hamlet.

Handel? mellem hvem?

Polonius.

Jeg mener, hvad den Bog indeholder, I læser, min
Prinds?

Hamlet.

Bagvadskelse; thi den spydige Skielm siger her: at
jamle Mænd have graat Skiæg, at deres Ansigter
re rynkede, af deres Øine rinder Bernsteen og
Gummi, som af Blomme-Træer, og at de har
uldt op af Mangel paa Forstand; og dertil have
e saare svage Lægge. Skiøndt jeg nu fuldt og
ast troer alt dette, Herre! anseer jeg det dog slet
kke for smukt, saaledes at faae det paa Prent for
ig; thi I selv, gode Herre! skulde blive ligesaa
jammel som jeg, dersom I kunde gaae baglænds,
om en Krebs.

Polonius
(afsides).

Skiøndt det er Galskab, har det dog Methode.
Min Prinds! vil I ikke gaae lidt ud i fri Luft?

Hamlet.

Ind i min Grav?

Polonius,

Nei, der vil I blive fri for fri Luft. (afsides). Hvor eftertrykkelige stundom hans Svar ere. Det er et Held, som tidt træffer Vanvittighed, men som sund Sands og Samling ikke saa heldig frembringer. Jeg vil forlade ham, og strax tænke paa Midler til at foranstalte et Møde mellem ham og min Datter. — Naadige Herre, jeg tager underdanigst Afskeed.

Hamlet.

I kan ingen Ting tage fra mig, som jeg hellere giver Slip paa, undtagen mit Liv, undtagen mit Liv, undtagen mit Liv!

Polonius.

Farvel, ædle Herre!

Hamlet.

De kiedsommelige gamle Giekke!

Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

Polonius.

I gaaer og søger om Prinds Hamlet; der er han.

Rosenkrantz

(til Polonius).

Guds Fred, ædle Herre!

(Polonius gaaer).

Guildenstern.

Min ædle Herre! —

Rosenkrantz.

Min dyrebare Prinds! —

Hamlet.

Mine gode Hiertens Venner! Hvordan lever du, Guildenstern? Ah, Rosenkrantz! I gode Drenge, hvorledes gaaer det Jer begge?

Rosenkrantz.

Som Jordens ubetydelige Børn.

Guildenstern.

Ei alt for megen Lykke, er vor Lykke:
Vi er' ei Knappen paa Fortunas Hat.

Hamlet.

Dog heller ei hendes Skosaaler?

Rosenkrantz.

Det heller ikke, ædle Herre!

Hamlet.

Altsaa boer I i Nærheden af hendes Belte; det er jo i Midelpunktet af hendes Gunst.

Guildenstern.

Ja vist, vi ligge i hendes Skiød.

Hamlet.

O ja, ja! Fortuna er en Skiøge! — Nu, hvad Nyt?

Rosenkrantz.

Intet, min Prinds, uden at Verden er bleven ærlig.

Hamlet.

Saa er Dommedag forhaanden. Men Jeres Nyhed er ei sand. Lad mig spørge Jer om noget, som angaaer Jer i Særdeleshed: Hvad har I, mine gode Venner, forsyndet Jer mod Fortuna med, siden hun sender Jer herhid i Fængsel?

Guildenstern.

Fængsel, ædle Herre?

Hamlet.

Danmark er et Fængsel.

Rosenkrantz.

Saa er Verden det ogsaa.

Hamlet.

Et herligt Fængsel, hvori der ere mange Fangekure, Aflukker og Huller; og Danmark er et af de værste.

Rosenkrantz.

Det er ei vor Mening, min Prinds.

Hamlet.

Nu, saa er det heller intet Fængsel for Jer; thi der er intet ondt eller godt i sig selv; ene vor Mening gior det dertil: for mig er det et Fængsel.

Rosenkrantz.

Men saa gior Jeres Ærgierrighed det dertil; det er for snevert for Jeres Aand.

Hamlet.

O, Gud! jeg kunde lade mig indsperre i en

Nøddeskal, og anseer mig for Konge over et uendeligt Rige, dersom jeg kun ikke var plaget af onde Drømme.

Guildenstern.

Ja sandelig, disse Drømme ere Ærgierrighed; thi selve den Ærgierriges Grundvæsen er blot Skyggen af en Drøm.

Hamlet.

En Drøm selv er kun en Skygge.

Rosenkrantz.

Rigtig; og jeg anseer Ærgierrighedens Egenskab for saa let og luftartig, at den er blot Skyggen af en Skygge.

Hamlet.

Paa denne Maade ere vore Tiggere Legemer, og vore Monarker og vidtudstrakte Helte Tiggernes Skyggere! Skal vi nu ei gaae til Hove? thi, paa min Siel! jeg er ei Mand for at raisonnere.

Rosenkrantz og Guildenstern.

Vi ere rede at opvarte Jer.

Hamlet.

Ikke saaledes! Jeg vil ikke tælle Jer med i Rækken af mine øvrige Tienere; thi — at jeg skal tale som ærlig Mand med Jer: — jeg plages af en høist frygtelig Opvartning. Men for at blive paa Venskabs jevne Vei — saa siger mig, hvad giør I i Helsingør?

Rosenkrantz.

Vi ville besøge Jer, min Prinds! det er alt.

Hamlet.

Jeg er saadan en Stodder, at jeg endog er fattig paa Tak: og, i Sandhed, mine elskte Venner! min Tak er endog for dyrt betalt med en Penning. — Har man ei ladet Jer kalde hid? Er det Jeres egen Villie? er det et frivilligt Besøg? Velan! handler ærlig og ligefrem med mig; kom, kom! nu, sig frem!

Guildenstern.

Hvad skulle vi sige, ædle Herre?

Hamlet,

Alt, hvad I vil, — naar det kun angaaer Sagen. Man har kaldet Jer hid; og der er et Slags Bekiendelse i Jeres Aasyn, som Jeres Beskedenhed ei har List nok til at besmykke. Jeg veed, at den gode Konge og Dronning have sendt Bud efter Jer.

Rosenkrantz.

Til hvilken Ende, min Prinds?

Hamlet.

Det skal I oplyse mig om. Men lad mig besværge Jer ved vort Broderskabs Rettigheder, ved vor Ungdoms Enighed, ved vort evig bevarede Venskabs-Baand, og ved Alt, hvad dyrebarere en bedre Taler kunde besværge Jer ved: siger mig

lig og ligefrem: enten man har ladet Jer kalde
› eller ikke.

Rosenkrantz
(til Guildenstern).

vad siger I?

Hamlet.

ei! nu har jeg Mie med Jer. — Hvis I elske
g, saa hold intet tilbage for mig!

Guildenstern.

in Prinds, man har ladet os kalde hid.

Hamlet.

g vil sige Jer, hvorfor; saaledes skal jeg, ved
komme Jer i Forveien, frie Jer fra at røbe
emmeligheden, og Jeres Taushed mod Kongen
Dronningen skal ei blive en Fier lettere. —
g har paa det seneste — men jeg veed ei, hvor-
— tabt al min Munterhed; forsaget alle mine
dvantige Legemsovelser; og sandelig! det gaaer
avidt med min Tungsindighed, at denne ypdige
ygning, Jorden, synes mig et usagent Forbierg;
ane herligste Hvelving, Luften, seer I: denne
ægtige Himmel-Befæstning, som hænger over
re Hoveder, dette høihellige Loft, underlagt med
lden Ild — o! det synes mig intet andet end
fuul, giftig Klynge af Dampe. Hvilket Ska-
rværk er Menneſket! hvor ædel ved Forstand,
or uendelig i Evner! i Skabning og Bevægelse,

hvor udtryksfuld og beundringsværdig! I Handling, hvor lig en Engel! i Tanke, hvor lig en Gud! det Skionneste i Verdens Rige; Skabningens Herre! Og nu — hvad er denne Støvets Krone for mig? Mand behager mig ei, — ei heller Qvinde; — endskiøndt Jeres Smiil synes at sige saa.

Rosenkrantz.

Min Prinds, slig Tanke var ei i min Siel.

Hamlet.

Hvi loe I da, da jeg sagde: Mand behager mig ei?

Rosenkrantz.

Jeg tænkte paa, ædle Herre! dersom dette er Tilfældet, hvilken mager Beværtning Skuespillerne da ville finde hos Jer. Vi traf dem underveis, og de drage hid, for at tilbyde Jer deres Tieneste.

Hamlet.

Han, som spiller Kongen, skal være velkommen. Hans Majestæt skal faae Skat og Skyld af mig; den bolde Ridder skal bruge sit Sværd og Skiold: Elskeren skal ei sukke for intet: den lystige Gamle skal ende sin Rolle i Roe og Mag; Pudsenmageren skal faae dem til at lee, som have et kildent Mellemgulv; og Elskerinden skal sige sit Hiertes Attraae frit og freidigt, eller og det riimfrie Vers

skal gaae i Staae derfor. — Hvilke Skuespillere ere de?

Rosenkrantz.

De selvsamme, I pleiede at finde saa megen Behag i: Tragoedie-Spillerne fra Staden.

Hamlet.

Hvordan gaaer det til, at de reise? Deres faste Opholdssted var jo bedre, baade hvad Bersommelse og Fordeel angaaer.

Rosenkrantz.

Jeg formoder, at de seneste Forandringer have bragt dem til at tage Fod i Haand.

Hamlet.

Vedligeholde de den gamle Agtelse, de nøde, mens jeg var i Staden? Har de ligesaa stærk Søgning?

Rosenkrantz.

Nei, det har de rigtig nok ikke.

Hamlet.

Hvordan gaaer det til? Lægge de sig paa den lade Side?

Rosenkrantz.

Nei, deres Flid holder samme Skridt, som før; men, min Prinds, der er kommen en Ravnerede af Børn, smaa Ravneunger, som overskrige de reciterende Skuespil, og blive ganske ugudelig beklappede for det. Disse ere nu i Moden, og udskrige de almindelige Skuepladse (thi med dette

Navn kalde de dem) saaledes, at mangen Mand, som bærer Kaarde, er bange for Gaasefier, og tør knap gaae derhen.

Hamlet.

Hvad! ere de Børn? Hvo underholder dem? Hvorledes lønnes de? Vil de ikke gielde længer, end deres Syngestemme holder sig? Vil de ei siden komme til at sige, dersom de selv vore op til almindelige Skuespillere (som er høist rimeligt, naar deres Sager ei staae paa bedre Fødder) at deres Komedieskrivere skade dem, ved at faae dem til at skrige mod det, de selv skulle vorde?

Rosenkrantz.

I kan troe mig, de har havt nok at giøre paa begge Sider; og Folket holder det ei for Synd, at opægge dem til Strid. En Tid lang vilde man ikke give en Skilling for at see et Stykke, med mindre Poeten og Skuespillerne fik deres Modstandere ved Haaret deri.

Hamlet.

Er det muligt?

Guildenstern.

O! I maa troe, der er udgydet megen Hierne i disse Krige.

Hamlet.

Og Drengene løbe af med Seieren?

Roſenkrantz.

a viſt, min Prinds! Herkules ſelv glemmer over res Bedrifter.

Hamlet.

et er endda ikke ſaa underligt: thi min Farbro- r er Konge i Danmark, og de, ſom pleiede at nke Næſen ad ham, medens min Fader levede, ve 10, 40, 50, 100 Dukater for et lidet Bil- d af ham. — Guds Død! Der ſtikker noget eer end Naturligt herunder, derſom Philoſo- ien kun kunde komme efter det.

(Klang af Trompeter indenfor).

Guildenſtern.

er har vi Skuespillerne.

Hamlet.

dle Herrer! velkomne til Helſingør: giv mig res Hænder. Velan! Ceremonier og Kompli- enter høre til en Velkomſt: Lad den Maade, jeg uger her, finde Gunſt for Eders Øine, paa det ei Skuespillernes Modtagelſe, ſom jeg ſiger r, ſkal ſee glimrende ud, ſkal ſynes at ligne eer en feſtlig Velkomſt, end Eders. I ere vel- mne til Helſingør; men min Farbroder-Fader Fæſter-Moder have bedraget ſig.

Guildenſtern.

vori, min Prinds?

Hamlet.

Jeg er kun gal ved Nord-Nordvest-Vind. Naar den er sydlig, kiender jeg en Hoe fra en Veirmølle.

(Polonius træder ind.)

Polonius.

Guds Fred, mine Herrer!

Hamlet.

Hør I Guildenstern! — og I ogsaa; — en Hver ved hvert Øre: det store Pattebarn, I der seer, er endnu ikke ude af Svøbet.

Rosenkrantz.

Maaskee er han anden Gang kommen i det; thi man siger: gammel Mand er anden Gang Barn.

Hamlet.

Jeg spaaer, at han kommer, for at fortælle mig om Skuespillerne! pas kun paa. — I har Ret, Herre! I Mandags Morges; ja rigtig: da var det.

Polonius.

Min ædle Herre, jeg har Nyt at melde Jer.

Hamlet.

Min ædle Herre, jeg har Nyt at melde Jer. Da Roscius var Skuespiller i Rom, —

Polonius.

Skuespillerne ere komne hertil, min Prinds!

Hamlet.

Tys! Tys!

Polonius.

Paa min Ære, —

Hamlet.

"Hver Gøgler paa sit Asen reed" —

Polonius.

De bedste Skuespillere af Verden, være sig for Tragoedie, Comedie, Historie, Pastorale, Pastoral-Comedie, Historics-Pastorale, Tragico-Historie, Tragi-Comist, Historico-Pastorale, for Stykker i streng Form og for regelløse Dramer. Seneca kan ei være for alvorlig, ei heller Plautus for lystig. Saavel for strevne Stykker, som for den extemporerte Comedie ere disse Folk mageløse.

Hamlet.

"O Jephta, Dommer i Israel!" — Hvilken Skat havde du?

Polonius

Hvilken Skat havde han, min Prinds?

Hamlet.

Ei!

"en yndig Datter; ingen fleer,
og som han elsked' som sin Siel."

Polonius

(asides).

Altid har han min Datter i Hovedet.

Hamlet.

Har jeg ikke Ret, gamle Jephta?

Polonius.

Dersom I kalder mig Jephta, min Prinds, saa har jeg en Datter, som jeg elsker, som min Siel.

Hamlet.

Nei, det følger ikke.

Polonius.

Hvad følger da, min Prinds?

Hamlet.

Hm!

"Lodret faldt, og gialdt,"

og saa veed I:

"det hændte sig, saa rimelig —"

Det første Vers af den gudelige Sang vil sige Jer meer; for see, der kommer mit Punktum.

(Fire, fem Skuespillere træde ind).

Velkomne, mine Herrer! velkomne alle! Det glæder mig at see dig vel; —, velkomne, mine gode Venner! — O min gamle Ven! For Pokker! Hvor Tiden har ploiet dit Ansigt, siden jeg sidst saae dig! Kommer du, for at have mig til Bedste i Danmark? — Ha! min smukke Jomfrue og Herskerinde! Ved vor Frue! I er Himlen en Hæl nærmere, siden vi sidste Gang saaes. Gid Jeres søde Stemme ikke maa have tabt sin Værdie, som en kasseret Guldmynt! — Mine Herrer! I ere

allesammen velkomne. — Vi vil flux i Arbeid, ligesom de franske Falconerere, der lade flyve efter alt, hvad de faae Die paa. Vi maae nu strax have en Scene. Kom, giv os en Prøve af Jeres Kunst; nu frisk! en lidenskabelig Tale.

Første Skuespiller.

Hvilken Tale, min Prinds?

Hamlet.

Jeg hørte dig engang fremsige en Tale for mig; — men Stykket blev aldrig spillet; eller, om det blev det, dog ei over een Gang; thi jeg husker, at det ei behagede Mængden; det var Caviar for den store Hob; men saaledes som jeg nød det, og andre, hvis Dom i slige Ting var langt ophøiet over min, var det et herligt Skuespil, vel anlagt og ordnet i Scenerne, og skrevet med ligesaa megen Beskedenhed, som Snille. Jeg husker endnu, at Een sagde: der vare ingen grove, skarpe Sager deri, ei heller noget i Stilen, som røbede tvungen Pænhed hos Forfatteren; men kaldte det en ærlig, ligefrem Methode, ligesaa sund som behagelig, og i alle Maader mere yndig end stadfelig. En Tale deri holdt jeg især meget af: det var Æneas's Fortælling til Dido, og især det Sted af den, hvor han taler om Priami Mord. Dersom den endnu lever i Eders Hukommelse, saa begynd ved dette Vers: Lad mig see, lad mig see —

"Den haarde Pyrrhus, liig Hyrcaniſk Tiger."—
Det er ikke ſaaledes; det begynder med Pyrrhus.
"Den haarde Pyrrhus, han, hvis mørke Ruſ-
ning,
"ſort ſom hans Forſæt, ligned' hiin Nats Mulm,
"da ſkiult han laae i den mordſvangre Heſt,
"har nu ſin vilde, ſorte Krop beſtænket
"med rødſom Blodpragt; nu fra Top til Taa
"han bluſſer purpurrød, udpyntet rødſomt
"med Fædres, Mødres, Døttres, Sønners Blod,
"indbrændt og tørret i de hede Gader,
"ſom laane grueligt et Helved-Lys
"til deres Herſkers Mord: igiennemglødet
"af Harm og Ild, indbagt i ſtørknet Blod,
"med Øine, liig Karfunkler, ſøger nu
"den Djevel Pyrrhus Oldefaderen,
"den gamle Priamus."

Far I nu fort!

Polonius.

For Gud! min Prinds! vel udført med en god Tone og megen Værdighed.

Første Skuespiller.

"Flux ſeer han ham,
"afmægtig kiæmpende mod Grækerne;
"det gamle Sværd, oprørſk mod hans Arm,
"ei lyſtrer Bud, men ligger, hvor det falder;
"i uliig Kamp nu Pyrrhus driver til ham;

"men ved hans Mordsværds Vind og Aandepust
"faldt Oldingen: Da Ilium, skiøndt livløs,
"lod til at føle Faldet; thi dets Ildtop
"sig bøied' til dets Fod; og ved sit Brag
"det fængsler Pyrrhi Øre: thi hans Slagsværd,
"i Fart mod Priams melkehvide Hoved,
"stod ret, som var det naglet fast i Luften.
"Nu som en malet Tiger Pyrrhus staaer,
"og, ligegyldig mellem Jid og Villie,
"gior intet.
"Men som vi ofte see, imod et Uveir,
"Stilhed i Himlene; Skygangen staaer,
"den kolde Vind er taus; den dybe Jord
"er tyst som Graven; flux udfarer da
"et rædsomt Brag; saa vækker Hevnen Pyrrhus
"op af hans Hvile til fornyet Bloddaad.
"Og aldrig faldt Cyklopens Hammerslag
"paa Martis Skiold, det Guder evigt smedded'
"med mindre Harm, end Pyrrhi røde Sværd
"nu faldt paa Priamus!
"Fortuna! Fort, du Skiøge! Alle Guder!
"forsamler Jer og knuser hendes Vælde!
"Bræk Fælger, Eger ud af hendes Hiul,
"og hvirvl' det runde Nav'r fra Himlens Høie
"til Helveds Afgrund ned!

Polonius.

Det er for langt!

Hamlet.

Det skal til Barberen med Jeres Skieg. — Far fort, min Ven! — Han skal have et Eventyr, eller en Horehistorie, ellers falder han i Søvn: — Bliv ved; lad os komme til Hecuba.

Første Skuespiller.

"Men Vee! O Vee Enhver,
"som havde seet den sludskede Dronning hist —

Hamlet.

Den sludskede Dronning?

Polonius.

Det er godt! sludskede Dronning er godt,

Første Skuespiller.

"barfodet løbende at true Flammen
"med kraftløs Graad; et Klæde om hiint Hoved,
"hvor nys stod Kronen, og istedet for
"en festlig Robe om de magre Lænder,
"hentærede af Fordums Fødselsveer,
"et Lagen, grebet i den vilde Angst. —
"Hvo dette havde seet, han vilde med
"en Tunge, dyppet i Forgift, raabt Oprør
"mod Lykkens Rige. Men hvis Guderne
"selv skued hende, da hun saae, at Pyrrhus,
"for grusom Moerskab, sønderhugged' hendes
"hvidelokte Huusbonds Lemmer med sit Sværd,
"det vilde Skrig, hvori hun da brast ud,
"(hvis dødelige Ting kan røre dem)

gyde udflukt Himlens gyldne Dine
arers Dug, og smeltet Guders Hierter."

Polonius.

see mig engang! Har han ikke skiftet Farve,
: Taarer i Øinene. — Det er nok, min
!

Hamlet.

r godt. Jeg vil snart have dig til at sige
:esten deraf. Gode Herre, vil I see til, at
:ges vel for Skuespillerne? Hører I? Lad
live godt pleiede og behandlede, thi de ere
i korte Indhold og Aarbøger. I vilde være
'aren med at have et slet Gravskrift efter Je-
ød, end deres ilde Omtale, mens I lever.

Polonius.

Drinds, jeg vil behandle dem som de for-

Hamlet.

Død! Menneske! meget bedre. Behandle
Menneske, som han fortiener, og hvormange
slippe for Svøben! Behandle dem efter
egen Ære og Værdighed. Jo mindre de
:, jo meer Fortieneste er der i Deres God-
- Før dem ind!

Polonius.

er, mine Herrer!

Hamlet.

Følger ham, mine Venner! I Morgen vil vi høre et Skuespil. — Hør, du min gamle Ven, kan I spille Gonzagos Mord?

Første Skuespiller.

Ja, ædle Herre!

Hamlet.

Vi vil have det i Morgen Aften. Kunne I ikke til Nød lære en Tale paa tolv til seksten Linier, som jeg vilde skrive, og sætte ind deri? Kunne I ikke?

Første Skuespiller.

Jo, ædle Herre!

Hamlet.

Det er meget godt! — Følg med Herren der, og hør, see til, at I ikke har ham til Bedste.

(Polonius og Skuespillerne gaae).

(Til Rosenkrantz og Guildenstern).

Mine gode Venner! Jeg vil forlade Jer til i Aften. I ere velkomne til Helsinger.

Rosenkrantz.

Vel, ædle Herre!

(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).

Hamlet.

Saa! Gaaer med Gud! — — Nu er jeg da allene.

O hvilken Træl og Nidding er ei jeg?

Er det ei uhørt, at hiin Gøgler kunde,
blot i et Digt, en Drøm af Lidenskab
sin Siel saa tvinge efter eget Tykke,
at al hans Aasyn blegned' ved dens Giæring;
Graad var i Øiet, Vildhed i hans Ansigt,
hans Stemme brudt, hans hele Stilling passet
til Sielens Følelse — og det for intet!
for Hecuba!
Hvad er Ham Hecuba, og han for hende,
at han for hende skulde fælde Taarer?
Hvad gjorde han da, hvis han havde min Grund
og min Opfordring til Bevægelse?
I Graad han vilde drukne Skuepladsen,
med rædsom Tale klove Folkets Øre,
vanvittig gisre Broden, Uskyld angstbleeg:
forskrække den Uvidende, og jage
Forfærdelse i Øre og i Øie! —
Og jeg! —
et dorsk og iiskoldt Afskum smiger mig
omkring, og svangres ikke af min Sag,
kan intet sige; Intet! for en Konge,
hvis Krone, og hvis dyrebare Liv
ugudelig blev stiaalet! — Er jeg feig?
Hvo skielder mig for Skurk? Hvo slaaer mit Hoved blodigt?
ruster mit Skieg, og kaster i mit Ansigt?
Hvo trækker mig i Næsen? Hvo tør vove

at skielde mig for Løgner? Erkeløgner?
Ha!
— Og dog — jeg taalte det; for sandelig,
jeg har et Dueſind, og mangler Galde
til at forbittres over Vold; thi ellers
jeg havde vist alt fedet Ravne med
hiin Nidbings Aadsel. — Blodhund! Kobler!
Affkum!
forhærdede, troløſe, geile Affkum! —
Ha! hvilken Eſel er jeg! — Herligt, herligt!
at jeg, Søn af en elſket, myrdet Fader,
til Hevn af Himmel og af Helved' manet,
skal, Skiøger liig, mit Hiertes Byrde lette
med Ord, og falde til at bande, liig
en Gade-Hore! —
Fy! Fy! — Brug dig, min Hierne! — Hm!
man siger,
at Skyldige, i det de sadde i
et Skueſpil, saaledes for blev' trufne
i Sielens Inderſte af Scenens Konſt,
at deres Udaad de paa Stand bekiendte;
thi Mord, skiøndt det ei Tunge har, vil tale
med høiſt vidunderligt Organ. — Ja de
skal spille Noget, liigt min Faders Mord,
for Kongen. Jeg vil agte paa hans Blik,
randsage ham i Hiertet; hvis han blunker,
saa veed jeg Veien. — Denne Aand, jeg saae,

Kan være Djevelen, og han har Magt
Til at fortumme sig i yndig Skabning.
Ja muligt han min Svaghed og min Tungsind,
(da han har saare Magt med slige Siele)
Til min Fordærv vil bruge. — Jeg behøver
En bedre Grund. I dette Skuespil
Kongens Samvittighed jeg fange vil.

(han gaaer).

Tredie Act.

Første Scene.

Sal i Kongeborgen.

Kongen, Dronningen, Polonius, Ophelia, Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

Kongen.

Og faaer da intet Omsvøb eller Vending
ud af ham, hvi han tyer til slig Forrykthed,
og kummerlig sin skiønne Tid fortærer
med stormende og vild Affindighed?

Rosenkrantz.

Han tilstaaer, at han føler sig forrykt;
men Grunden vil han ingenlunde nævne.

Guildenstern.

Ei heller var han villig til at speides;
med listig Vanvid strax han dreied' af,

aa tidt vi vilde faae ham til at friste
in sande Tilstand.

Dronningen.

Tog han vel mod Eder?

Rosenkrantz.

høist mildt.

Guildenstern.

Dog syntes det, han giorde Vold
aa sit Gemyt.

Rosenkrantz.

Med Spørgsmaal var han karrig;
nen spurgt, høist fri og gavmild med at svare.

Dronningen.

Har I ei fristet ham til nogen Moerskab?

Rosenkrantz.

Det traf sig, Eders Naade, at vi mødte
t Skuespiller-Selskab underveis:
Vi talte til ham om det, og der saaes
t Glimt af Fryd hos ham ved dette Budskab.
De ere her i Borgen, og jeg troer,
de have alt Befaling til i Aften
at spille for ham.

Polonius.

Det er sandt: Han bød mig,
at bede Eders Majestæter see
og høre disse Ting.

Kongen.

Ja meget gierne; og det glæder mig,
at see ham stemt saaledes.
I ædle Herrer! skierper end een Gang
hans Forsæt, og hans Smag paa disse Glæder.

Rosenkrantz.

Ja, Ders Naade!

(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).

Kongen.

Elskte Gertrud, gaae!
thi Hamlet kommer strax. Vi lod ham kalde,
paa det han her, som af en Hændelse,
Ophelia kan møde:
Jeg selv og hendes Fader, lovlige
Spioner, ville vælge os en Plads,
hvor vi, usete, see, og frit kan dømme
om deres Sammenkomst, og af hans Adfærd
see, om af Elskovs-Kummer eller ikke
han saadan lider.

Dronningen.

Jeg adlyder Jer.
Hvad Jer angaaer, Ophelia, ønsker jeg,
at Ders huldе Skionhed maatte være
den lykkelige Grund til Hamlets Sygdom;
saa haaber jeg, at Ders Dyder ville
paa rette Vei tilbagefore ham
til begges Ære.

Ophelia.

Gid de maae, min Dronning!

(Dronningen gaaer).

Polonius.

aae der, Ophelia! — Vil nu Eders Naade,
ae vi paa Plads. — (til Ophelia) Tag denne
Bog, og læs;
lig Tidsfordriv skal være Skinngrund for
I er ene. — Tidt vi synde-veri, —
t see vi daglig — under Andagts Aasyn
Gudsfrygts Mine bæres Djevelen
Hiertet!

Kongen

(affides).

O, for sandt! Hvor hvast et Snert
ins Tale giver min Samvittighed!
i Skjøgens Kind, ved Malerkunst forskionnet,
fælere under Sminken, som den skiuler,
d min Daad under mine favre Ord!
svare Byrde!

Polonius.

eg hører ham; tilside, Eders Naade!

(Kongen og Polonius gaae).

Hamlet træder ind.

Hamlet.

være, eller ei, det er Spørgsmaalet. —

Om det er Sielen værdigst, at den taaler
den vrede Lykkes Pileskud og Steenkast,
eller den væbner sig mod Sorgers Hav,
og ved en Modstand ender dem? — Døe, — sove, —
ei Meer; — og ved en Søvn at vide, at vi ende
den Hierteangst, de tusind Lidelser,
som Kiød er Arving til — det er et Maal,
vi andagtsfuld maae ønske os. — Døe; — sove —
at sove! — muligt drømme; — det er Knuden;
thi Drømmene, som i hiin Søvn tør komme,
naar al vor jordisk Sorg vi har afrystet,
de byde os at standse: denne Tanke
er det, som Kummers Liv saa langt udspinder;
thi hvo bar Tidens Spot og Svøbeslag,
Voldsmandens Tryk, Hoffærdighedens Haan,
foragtet Elskovs Qvaler, Lovens Nølen,
Embedsmænds Hovmod, og de Stød, som stille
Fortieneste af Ufortiente tager,
naar selv han Rolighed sig kunde skaffe
blot med en Dolk? Hvo vilde slæbe Byrder,
og puste, stønne under Livets Tyngde,
hvis ei en Gru for Noget efter Døden, —
det uopdagede Rige, fra hvis Grændse
ei Vandrer kommer hjem, — forvirrer Villien,
saa at vi lide før den Qval, vi have,
end flye til andre, som vi ikke kiende?

Saa gior Samvittighed os alle feige;
Beſluiningens medfødte Ungdoms-Rødme
døer i det ſyge, guſtne Overlæg.
Og Foretagender af Marv og Kraft,
ved denne Tanke, vende deres Strømme,
og tabe Navn af Daad. — Men ſtille nu!
Ophelia! den Favre! — Nymphe, indſlut
i dine Bønner alle mine Synder!

Ophelia.

Hvorledes har I levet, ædle Prinds,
i diſſe mange Dage?

Hamlet.

Jeg takker Eder underdanigſt; godt.

Ophelia.

Min Prinds, jeg har Erindringstegn fra Eder,
jeg længe ønſked' at tilbagegive.
Jeg beder, tag dem nu.

Hamlet.

Nei, ingenlunde;
jeg gav Jer aldrig noget.

Ophelia.

Min ædle Prinds, I veed ret vel, I gav dem,
og med dem Ord, ſom aandede ſaa ſødt,
at Gaverne blev' derved rigere;
tag dem igien, da hines Duft er ſvunden.
For ædel Siel riig Gave fattig bliver,

i samme Stund, som Venskab hos dens Giver. Der, ædle Prinds!

Hamlet.

Ha! ha! Er I dydig?

Ophelia.

Min Prinds!

Hamlet.

Er I skion?

Ophelia.

Hvad mener Eders Høihed?

Hamlet.

At hvis I er dydig og skion, skulde I ei tillade Jeres Dyd, at have noget at giøre med Jeres Skionhed.

Ophelia.

Min Prinds, kan Skionhed søge bedre Samqvem, end med Dyd?

Hamlet.

Ja sandelig; thi Skionheds Magt vil snarere forvandle Dyd fra hvad den er, til en Koblerske, end Dydens Kraft kan omskabe Skionhed i sit Billede: Dette var engang en Paradox; men nu stadfæster Tiden det. Jeg elskede Jer fordum.

Ophelia.

I Sandhed, Eders Naade, I bragte mig til at troe det.

Hamlet.

lde ei have troet mig; thi Dyd kan ei saale-
ıdpodes i vor gamle Stamme, at vi jo be-
nogen Smag af den: Jeg elskede Jer ikke.

Ophelia.

mere blev jeg skuffet.

Hamlet.

i et Nonnekloster; hvi vil du føde Syndere
rden? Jeg er selv saa temmelig dydig; og
unde jeg anklage mig for saadanne Ting, at
ır bedre, min Moder ei havde født mig. Jeg
get stolt, hævngierrig, herskesyg; jeg har flere
ydelser tilrede paa mit Vink, end jeg har
r at iføre dem, Indbildningskraft til at
em Skikkelse, eller Tid til at udføre dem i.
skulle saadanne Karle, som jeg, krybe her
m Jord og Himmel for? Vi ere Erke-Af-
allesammen. Troe ingen af os. Gaae din
til et Nonnekloster! — Hvor er Eders
?

Ophelia.

ne, min Prinds!

Hamlet.

Dørrene i Laas for ham, paa det han ei
ille Nar uden i sit eget Huus. Farvel!

Ophelia.

lper ham, I naaderige Himle!

Hamlet.

Jfald du gifter dig, vil jeg give dig denne Forbandelse til Medgift: Vær kydsk som Jis, vær reen som Snee; du skal dog ei undgaae Bagvaskelse. — Pak dig i et Nonnekloster! — Farvel! Eller, hvis du endelig vil giftes, da ægt en Daare; thi kloge Folk vide ret vel, hvilke Uhyrer I gjøre dem til. — Gaae i et Nonnekloster, og det snart. Farvel!

Ophelia.

Himmelske Magter, bringer ham igien til sig selv!

Hamlet.

Jeg har ogsaa hørt ret meget tale om Eders Sminken. Gud har givet Jer eet Ansigt, og I gjøre Jer selv et andet. I trippe, I hoppe, I læspe, give Guds Skabninger Øgenavne, og anstille Jer uvidende af Letfærdighed. Pah! Jeg vil ikke vide mere deraf; det har gjort mig vanvittig. Jeg siger, vi vil ingen flere Ægteskaber taale. De, som allerede ere givte, skulle leve allesammen — een undtagen: de øvrige skulle blive som de ere. I et Nonnekloster! Gaae!

(Hamlet gaaer).

Ophelia.

O hvilken ædel Aand er nedbrudt her!
Hofmandens Die, og den Lærdes Tunge,
og Heltens Sværd!

det favre Riges Rosenknop og Haab;
Artigheds Spejl, de fine Sæders Mønster,
af hver Beskuer den Beskuede!
Alt — Alt er ødelagt! Og jeg af Piger
den meest nedtrykte og ulykkelige,
som sugede hans Eeders søde Honning,
seer nu hiin ædle, mægtige Fornuft
forstemt, liig brustne Sølverklokkers Toner;
hiint stolte Billede, hiint Ungdoms Blomster
af Sværmeri henvisnet. Vee mig! Vee!
som saae, hvad jeg har seet, og seer, hvad jeg
maa see!

Kongen og Polonius komme tilbage.

Kongen.

Elskov! — Nei, didhen peger ei hans Tanke;
ei heller var hans Ord, endskiøndt lidt vilde,
just Galskab. — Der er noget i hans Siel,
hans Tungsind ruger over, og jeg frygter,
at farlig vil dets Frugt og Udbrud vorde.
For sligt at hindre har jeg i al Hast
besluttet: han skal fare strax til Engeland,
at kræve vor tilbageholdte Skat.
Maaskee tør Havet, og de fjerne Lande
med nye og rige Optrin vel oprykke
det, som har slaaet Rod udi hans Hierte,

hvorover ibelig hans Hierne grubler,
og saa omskaber ham. Hvad troer I derom?

Polonius.

Maaskee det lykkes. Men jeg troer endnu,
at Kilden til hans Kummer udsprang fra
foragtet Elskov. — Nu, Ophelia,
I har ei nødig at fortælle os,
hvad Prindsen sagde; vi har hørt hvert Ord. —
Gior, som det lykkes Eders Naade bedst;
men, synes Jer, saa, efter Skuespillet,
lad Dronningen, hans Moder, ene med ham,
formaae ham til sin Tungsinds Grund at nævne.
Men hun maa tage Bladet reent fra Munden,
og jeg vil tage Plads, hvis I tillader,
saaledes at jeg hvert et Ord kan høre.
Udforsker hun ham ei, saa send ham bid;
eller indslut ham, hvor det Eders Viisdom
bedst tykkes.

Kongen.

Nu velan! det skee da saa:
Vanvid hos Store bør ei ubevogtet gaae.
(de gaae).

Anden Scene.

(Sal i Kongeborgen).

Hamlet træder ind med nogle Skuespillere.

Hamlet.

Jeg beder, at I lade Talen glide let fra Tungen,

saaledes som jeg foresagde Eder den; thi dersom I taae Munden saa fuld, som mange af vore Skuespillere giøre, saa saae jeg ligesaa gierne, it Taarnvægteren udraabte mine Vers. Sauger heller ei Luften alt for meget med Jeres Hænd; aaledes: men behandler alting med Sindighed. hi i selve Malstrømmen, Stormen, og (saa at ige) Hvirvelvinden af Eders Lidenskab, maae I oge og finde et vist Maadehold og Rolighed, som iver den Ynde. O, det skiærer mig ind i Hiertet, aar jeg hører en bredskuldret Parykblok af en Karl rive en Lidenskab i Stumper, — ja i Pial- r, for at giennembrøle Trommehinden i lave Parterristers Øren, som for største Delen ei kun- ne nyde andet, end sandsesløse Balletter og Spec- takkel-Stykker. Jeg kunde lade saadan en Knægt stryge til Kagen, for hans Skraalen og Tuden. Det er overdreven Overdrivelse. Jeg beder Jer, afskyer dette.

Første Skuespiller.

Det indestaaer jeg Eders Høihed for.

Hamlet.

Værer ei heller alt for spage; men lad Eders egen Forstand være Eders Læremester. Retter Gebær- den efter Ordet; Ordet efter Gebærden, og vaager ysie over, at I ei overskride den beskedne Natur; thi al saadan Overdrivelse er mod Skuespilkon-

stens Hensigt, hvis Diemeed, baade i dens Begyndelse, og nu, var og er, saa at sige: at holde Speilet op for Naturens Ansigt, at vise Dyden dens eget Aasyn, Skiændsel dens eget Billede, og selve Tidsalderen og Tidens Legeme dens Form og Aftryk. — Nu kan dette overdrevne eller dette sovnige Spil vel bringe den Ukyndige til at lee; men det kan ei andet, end faae den Kyndige til at harme sig, og een slig Mands Dom skal i Eders Tanker gielde meer, end en prøvfuld Skuepladses af hine. O, der ere Skuespillere, som jeg har seet spille og hørt andre rose, og det høiligt, som — for ei at sige noget værre — hverken talte som Christne, gik som Christne, Hedninge eller Mennesker, og som saadedes pustede sig op og gioede, at det faldt mig ind, at nogle af Naturens Bonhaser maatte have giort dem, og stilt sig fuskeragtigt ved dem: saa afskyeligt efterlignede de Menneskelighedem.

Første Skuespiller.

Jeg haaber, at vi har affkaffet dette saa temmelig hos os.

Hamlet.

O, affkaf det ganske og aldeles. Og lad dem, som spille Eders Pudsenmagere, ikke sige mere, end der staaer skrevet for dem. Thi der ere Folk iblandt dem, som pleie selv at lee, for at faae en Flok dumme Tilskuere til at lee med, endskiøndt

iblertid en nødvendig Punkt af Stykket kræver
res Opmærksomhed: Det er slyngelagtigt, og
ser en høist erbarmelig Glimrefyge hos den Nar,
m bruger det, — Gaaer, gjører Jer rede.

(Skuespillerne gaae).

Polonius, Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

u, min ædle Herre! lyster det Kongen, at høre
tte Stykke Arbeid?

Polonius.

a, og Dronningen med, og det paa Øieblikket.

Hamlet.

ieed Skuespillerne skynde sig!

(Polonius gaaer).

il I to hielpe til at skynde paa dem?

Rosenkrantz og Guildenstern.

s, ædle Herre!

(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).

Hamlet.

eida, Horatio!

Horatio træder ind.

Horatio.

er, elskte Prinds! til Eders Tieneste.

Hamlet.

u est den braveste af alle Mænd,
in Omgang parred' med mig, min Horatio!

Horatio.

O, elskte Prinds! —

Hamlet.

Nei, troe ei, at jeg smigrer;
thi hvad Befordring kan jeg vente af dig,
hvis hele Rigdom er dit lyse Hoved,
til at bespise og at klæde dig?
Hvi skulde man vel smigre Nymod? — Nei,
lad sledske Tunger slikke Dumheds Pragt,
og bøie villig det ydmyge Knæleed,
hvor Fordeel følger Kryberi! — O hør mig!
Fra den Tid, da min dyrekiøbte Siel
fik Valgret, og formaaede mellem Mænd
at skielne, kagred den dig for sig selv;
thi du varst, mens du alting leed, som een,
der lider ingenting; en Mand, som tog
mod Lykkens Stød og Gaver lige glad;
og salig den! hvis Blod og Overlæg
er saa vel blandet, at han tiener ei
Fortuna som en Fløite, til at spille
hvad Melodie hun lyster. Giv mig den Mand,
som ei er Lidenskabens Træl; og jeg
vil bære ham ubi mit Hiertekammer,
ja, i mit Hiertes Hierte, hvor jeg bær' dig! —
Men nok! Formeget herom! — Kongen seer
et Skuespil i Aften; eet Sted deri
stor Liighed har med hiin Omstændighed,

Jeg har fortalt dig ved min Faders Død;
Jeg beder, naar du seer hiin Scene gaae,
da agt paa Kongen med din hele Siels
anspændte Kraft. Ifald hans skiulte Brøde
ei kryber frem af Hulen ved en Tale,
er det en Helved-Aand, som vi har seet,
og min Indbildningskraft er da saa, ureen,
som Smeddegudens Ambolt. — Agt vel vaa ham!
Jeg nagler mine Øine til hans Ansigt;
derpaa vil vi forene vore Tanker,
og domme om hans Adfærd.

Horatio.

Vel, min Prinds!
Saafremt han skiuler under Skuespillet,
og ikke ei, vil jeg betale Skaden.

Hamlet.

Der komme de alt hid til Skuespillet!
Nu maa jeg være ørkeslos! — Paa Pladsl!

Den danske Marsch. Klang af Trompet.

Kongen, Dronningen, Polonius, Ophelia, Rosenkrantz, Guildenstern og Andre træde ind.

Kongen.

Hvorledes lever vor Frænde Hamlet?

Hamlet.

Herligt, paa min Ære! af Camæleons-Retten:

jeg spiser Luft; jeg stoppes med Løfter. I kan ikke mødske Kapuner saaledes.

Kongen.

Jeg har intet at skaffe med dette Svar. Disse Ord ere ei mine.

Hamlet.

Nei, og nu heller ikke mine. — Ædle Herre! (til Polonius): I spillede jo eengang paa Høiskolen, siger I?

Polonius.

Det giorde jeg, Eders Naade, og blev holdt for en god Skuespiller.

Hamlet.

Nu, hvad spilte I da?

Polonius.

Jeg spilte Julius Cæsar; jeg blev dræbt paa Capitolium; Brutus dræbte mig.

Hamlet.

Det var brutalt af ham, at dræbe saadan en kapitalsk Kalv der. — Ere Skuespillerne rede?

Rosenkrantz.

Ja, min Prinds! de vente paa Jeres Vink.

Dronningen.

Kom hid, min elskte Hamlet, sid hos mig.

Hamlet.

Nei, min gode Moder! Her er Metal, som trækker stærkere.

Polonius
(til Kongen).

! mærker I det?

Hamlet.

en! maa jeg ligge i Eders Skiød?
(han lægger sig ved Ophelias Fødder).

Ophelia.

, ædle Herre!

Hamlet.

mener mit Hoved paa Jeres Skiød.

Ophelia.

, ædle Herre!

Hamlet.

kte I, jeg meente noget derunder?

Ophelia.

tænkte Ingenting, min Prinds!

Hamlet.

er en skiøn Tanke, at ligge i Jomfrues
ød?

Ophelia.

ıd, ædle Herre?

Hamlet.

ienting.

Ophelia.

r lystig, min Prinds!

Hamlet.

Jeres eneste Pudsenmager! Hvad skulde man

vel tage sig for andet end være lystig; thi se hvor gladelig min Moder seer ud; og det er ikke to Timer siden min Fader døde.

Ophelia.

Jo, det er to Gange to Maaneder siden, Herre!

Hamlet.

Saa længe? Nu, saa lad Lucifer bære s thi jeg vil have mig en Zobel-Kappe. — O, i Himlen! Død for to Maaneder siden, o glemt endnu? Paa denne Maade kan man Haab om, at en stor Mands Erindring kan leve ham et halvt Aar. Men, ved den h Jomfrue! saa maa han have bygget Kirker; maa han finde sig i, at man tænker ligesaa paa ham, som paa den stakkels Hoppe, Gravskrift lyder saadan:

"Thi ak! Thi ak!
"den stakkels Hoppe er forglemt."

Klang af Trompeter. Derpaa Pantomime.

En Konge og en Dronning træde ind, meget kier Dronningen omfavner ham, og han hende. knæler, og hendes Spil udtrykker høitidelig fikkring. Han løfter hende op, og bøier sig ved ned paa hendes Barm; lægger sig ned paa en Blomsterhøi. Da hun seer

er falden i Søvn, forlader hun ham. Strax kommer en Karl ind, tager hans Krone af, kysser den, gyder Forgift i Kongens Øre, og gaaer ud. Dronningen kommer igien, finder Kongen død, og udtrykker heftig Sorg ved sine Geberder. Giftblanderen kommer tilbage med to, tre stumme Personer, og synes at sørge med hende. Liget bæres bort. Giftblanderen søger ved Foræringer at vinde Dronningens Gunst. Hun synes at vise Afsky og Uvilligheb en Tidlang, men endelig tager hun mod hans Kierlighed.

(de gaae).

Ophelia.

Hvad betyder dette, min Prinds?

Hamlet.

Sor Pokker! Det er Ugudelighed i Mørket; det betyder Ulykke.

Ophelia.

Maaskee denne Pantomime udtrykker Stykkets Indhold?

Prologus træder frem.

Hamlet.

Det vil vi faae at høre af denne Karl; Skuespillerne kan ikke tie; de skal ud med Alting.

Ophelia.

Vil han sige os, hvad dette Mimespil betydede?

Hamlet.

Ja, og ethvert Mineſpil, ſom I vil ſpille med ham. Skammer I Jer ikke for at giøre Miner til ham, han vil ikke ſkamme ſig for at ſige Jer, hvad de betyde.

Ophelia.

I er uartig; I er uartig! Jeg vil give Agt paa Stykket.

Prologus.

For os og for vort Sørgeſpil
vi Eders Gunſt udbede vil;
med Mildhed hører og ſeer til!

Hamlet.

Er dette en Prolog, eller et Tankeſprog i en Ring?

Ophelia.

Den er kort, min Prinds!

Hamlet.

Som Qvinde-Elſkov.

En Konge og Dronning træde frem.

Kongen i Skuespillet.

Alt trebive Gange Phœbi Ild-Vogn foer
omkring det gyldne Hav, og grønnen Jord;
tolv Gange trebive Maaner nye opſtode,
og ſtraaled' borget Glands omkring vor Klode,

fra første Dag, vort huldе Elskovs-Baand
foreneb' Siel med Siel og Haand med Haand.

Dronningen i Skuespillet.

Saa tidt gid Soel og Maane end omvende,
og see vor Siel af samme Flamme brænde!
Men Vee mig! Vee! i sidst hensvundne Aar
a gruſom Sygdom Ebers Kraft nedslaaet!
Det ængſter mig. Dog lad end Angſt mig plage;
J, min Gemal! maa derfor ei forsage;
thi Qvindens Frygt er Qvindens Elskov liig:
stærkt elsker hun, og stærkt hun ængſter sig.
Hun frygter saare, eller Frygt ei kiender;
hun elsker ikke, eller og hun brænder.
Min Elskov har jeg viist i Daad og Ord,
og som min Elskov saa min Frygt er stor.
Er Elskov stor, ved mindſte Tvivl vi grue,
og mægtig Frygt forraader mægtig Lue.

Kongen i Skuespillet.

Smart, Elskte! snart min sidſte Time slaaer;
t Syn formørkes; Sands og Liv forgaaer;
i den skionne Verden staaer tilbage,
salig, hædret; muligt vil en Mage,
saa huld som jeg —

Dronningen i Skuespillet.

O tie, min Elskte! tie!
Slig Elskov ei et leedt Forræderie:

den anden Ægtemands jeg aldrig vorder;
hvo anden ægted', var sin Førstes Morder!

Hamlet.

Det er Malurt.

Dronningen i Skuespillet.

Hvo anden Gang betræder denne Vei,
den leder lav Bevæggrund, Elskov ei.
Jeg anden Gang min første Mage døder,
naar jeg for Altret med den Anden møder.

Kongen i Skuespillet.

Fra Hiertet — troer jeg — strømme Eders Ord;
men tidt vi bryde, hvad vi nylig svor'.
Forsættet vor Etindrings Træl kun bliver,
dets Fødsel Kraft, ei Varighed, det giver.
Det ligner Frugt, som umoed sidder fast,
men, naar den modnes, falder af i Hast.
Det er nødvendigt, at vi maae forgiette
os at betale, hvad vi os forjætte.
Hvert Forsæt, som i Lidenskab er fød,
dør bort, saasnart hiin Lidenskab er død.
Hver Sorg og Fryd, som høit i Blus vi skue,
udslukker sin Beslutning med sin Lue.
Hvor Fryd meest jubler, Sorg har hvassest Vraad,
Smaating giør Graad til Smiil og Smiil til Graad.
Alt verdr her, og Under mig ei tykkes,
om Elskovs Soel gaaer netop som vor Lykkes.

Om Lykken leder Kierlighed, er end
uvist; maaskee den er dens Følgesvend.
Naar stor Mand falder, Venners Hær forsvinde,
naar Faktig stiger, gior han Ven af Fiende.
Saavidt i Lykkens Fodspoer Elskov gaaer;
thi hvo ei Ven behøver, Venner faaer.
Og hvo i Nød sin falske Ven vil friste,
faaer ham strax med paa sine Fienders Liste. —
Men for at ende, hvor jeg har begyndt,
Krig Skiebnen har vor Villie forkyndt;
hver Plan, vi bygge op, den snart nedbryder;
vor Tanke os, dens Udfald den adlyder;
saa tænk da kun, dig ei at gifte meer;
men døe din Tanke, naar min Grav du seer!

Dronningen i Skuespillet.

Bestraal mig ei, o Soel! Jord, nægt mig Føde!
ei Søvn, ei Fryd min Nat og Dag forsøde!
Vend til Fortvivlelse mit Haab og Troe,
I Fængslers Mørke lad mig eensom boe!
Al Modgang, som kan slukke Glædens Flamme,
gid mig i mine bedste Glæder ramme;
her, hisset evig Marter mig paafør,
hvis meer jeg gifter mig saafremt I døer!

Hamlet
(til Ophelia).

Men hun nu skulde bryde det. —

Kongen i Skuespillet.

Hvi var din Eed! — Nu, Elskte, gaae tilsiide;
tungt er mit Øie; lad en Stund bortglide
i qvægsom Blund.

(han sover ind).

Dronningen i Skuespillet.

Sov sødt! vaagn frisk og glad,
og aldrig stille Tvist os Tvende ad!

(hun gaaer).

Hamlet.

Hvorledes lider Eders Naade dette Skuespil?

Dronningen.

Mig tykkes denne Dame-lover for meget.

Hamlet.

O, hun vil holde Ord!

Kongen.

Har I hørt Indholdet? Er der intet, som kan støde?

Hamlet.

Nei — Nei, de spøge kun; forgive kun for Spøg. Der er ikke det allerringeste, som kan støde.

Kongen.

Hvad hedder Stykket?

Hamlet.

Musefælden. Og hvorfor? det er lignelsesviis. Stykket er en Forestilling af et Mord, der er begaaet i Wien. Gonzago er Hertugens Navn;

Baptiſta hans Gemalindes. Nu ſkal I ſtrax faae at ſee. Det er et nederdrægtigt Stykke Arbeid. Men hvad ſiger det? Jeres Majeſtæt og os, ſom har en god Samvittighed, os rører det ikke: lad den pibe, ſom Stenen rammer! God Samvittighed er en ſtærk Muur.

Lucianus træder frem.

Hamlet.

Det er en vis Lucianus, Kongens Broderſøn. —

Ophelia.

I er ligeſaa god ſom et Chorus, naadige Herre!

Hamlet.

O, jeg kunde være Tolk mellem Jer og Jeres Elſkov, naar jeg kunde ſee Dukkerne dandſende bag Forhænget.

Ophelia.

I er ſpids, min Prinds, I er ſpids!

Hamlet.

Det vilde koſte Jer mangt et Suk, inden I fik det Spidſe ſlovet.

Ophelia.

Det Sidſte værre end det Første!

Hamlet.

Saaledes vælger I Jeres Mænd! — Naa, begynd, Morder! — Lad dine ſataniſke Grimaſſer fare, og begynd. Friſk op!

"Nattravnen farer ud, og ſkriger høit om Hævn!"

Lucianus.

Sort Plan, ſnild Haand, haard Gift, og gunſtig Tid
i Forbund gaae; ei Skabning ſeer min Id.
Kom, fule Gift, af Midnats Ukrudt ſuet,
af trefold Trolddoms Glod igiennemluet;
kom, vilde Saft, i Nattens Huler ſydet;
herſt i det Blod, hvori du nu er gydet!

(han halder Giften i den Sovendes Øre.)

Hamlet.

Han forgiver ham i hans Hauge, for at tilrane ſig hans Krone. Hans Navn er Gonzago; Hiſtorien er til, og ſkreven paa ypperlig Italienſk. I ſkal ſtrax faae at ſee, hvorledes Morderen vinder Gonzagos Gemalindes Kierlighed.

Ophelia.

Kongen ſtaaer op!

Hamlet.

Hvad! Skrækket ved falſkt Brandſkrig?

Dronningen.

Hvad fattes min Gemal?

Polonius.

Afbryder Skuespillet.

Kongen.

Bringer Lys hid! — Afſted!

Polonius.

! Lys! Lys!

(Alle gaae, undtagen Hamlet og Horatio).

Hamlet.

"Ha! skrig, du Fugl, som fangen er!
"fri Fugl, flyv høit med Sang;
"Een græder, mens en Anden leer,
"see, det er Verdens Gang." —

! skulde ikke dette, og en mægtig Fierbusk (saa-
it Resten af min Herlighed gaaer i Løbet) og
to Provence-Roser paa mine Rusvartes Skoe
hør, Ven! skulde det ikke kunne skaffe mig en
eel i en Skuespiller-Truppe? He?

Horatio.

halv Lod.

Hamlet.

— Nei — en heel Lod!
"Thi her en herlig Konge var,
"det veedst du Damon bedst;
"ham Himlen tog; den nu vi har,
"er ret — er ret en — Paafugl."

Horatio.

unde have rimet.

Hamlet.

kiære Horatio! jeg holder tusinde Pund Guld
Aandens Ord. — Mærkede du? —

Horatio.

Meget godt, min Prinds!

Hamlet.

Saafnart der taltes om Giftblanderiet —

Horatio.

Jeg lagde meget noie Mærke til ham.

Hamlet.

Ha! ha! — Kom hid med Musik! frem med Fløiterne! —

"Thi liider Kongen ei vor Komedie,
"nu vel! — saa liider han den ei maaskee!"

Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

Spil op! Noget Musik!

Guildenstern.

Min bedste Prinds! tillad mig, at sige Jer et Ord.

Hamlet.

En heel Historie, Herre!

Guildenstern.

Kongen, min Prinds —

Hamlet.

Nu, Herre! hvad han?

Guildenstern.

Er i sit Lønkammer, og befinder sig ubegribelig slet.

Hamlet.

Af Drik, Herre?

Guildenstern.

Nei, min Prinds! af Galde.

Hamlet.

I vilde vise Jer rigere paa Viisdom, dersom I herettede Lægen dette; thi dersom jeg skulde give ham et Renselses-Middel, vilde det maaskee endnu mere formere hans Galde.

Guildenstern.

Ædleste Prinds, læg dog et Slags Tomme paa Jeres Samtale med mig, og svæv ikke saa vild ud fra Materien!

Hamlet.

Jeg er tam, Herre! — Siig frem!

Guildenstern.

Dronningen, Eders Moder, er i den hierteligste Bedrøvelse, og sender mig til Jer.

Hamlet.

I er velkommen!

Guildenstern.

Nei, ædleste Herre, denne Compliment er ei af ægte Fødsel. Dersom det maa behage Jer, at give mig et sundt Svar, vil jeg rygte Jeres Moders Befaling; hvis ei, vil jeg bede Jer tilgive mig, og forlade Jer, og dermed maa mit Ærinde være tilende.

Hamlet.

Herre! jeg kan ikke.

Guildenstern.

Hvilket, min Prinds?

Hamlet.

Give Jer et sundt Svar; min Forstand er syg. Men, Herre, saadanne Svar, som jeg kan give, er til Jeres — eller snarere — som I siger, til min Moders Tieneste. Derfor ingen videre Omsvøb; men til Sagen: min Moder, siger I —

Rosenkrantz.

Hun lader Jer da sige, at Jeres Adfærd har slaget hende med Forbauselse og Forundring.

Hamlet.

O, forunderlige Søn! som kan saaledes forbause en Moder! — Men er der intet Slæb i Hælene paa denne moderlige Forundring? — Kom frem dermed!

Rosenkrantz.

Hun ønsker, at tale med Jer i sit Kammer, førend hun gaaer til Sengs.

Hamlet.

Vi skal adlyde, var hun end ti Gange vor Moder. — Har I intet videre at afhandle med mig?

Rosenkrantz.

Min Prinds, I elskede mig engang —

Hamlet.

Og gior saa endnu; det sværger jeg ved denne Tyrekloe.

Rosenkrantz.

Bedste, ædleste Herre! Hvad er Aarsagen til Eders Sindssygdom? — Sandelig, I lukker selv Døren for Jeres Frihed, dersom I dølger Jeres Sorger for Jeres Ven.

Hamlet.

Herre, jeg mangler Befordring.

Rosenkrantz.

Hvorledes kan det være muligt, da I af Kongens egen Mund har Tilsagn om Tronfølgen i Danmark?

Hamlet.

Ja, Herre! "mens Græsset groer" — Ordsproget er lidt mugent.

Skuespillerne træde ind med Fløiter.

O, der har vi Fløiterne: — Lad mig see en. — For at tale under fire Øine med Jer: Hvi giver I Jer af med igien at faae Vinden af mig, ret som om I vilde jage mig i en Snare?

Guildenstern.

O min Prinds, dersom min Hengivenhed er for fri, saa er min Kjerlighed meget for driftig.

Hamlet.

Dette forstaaer jeg ikke saa ganske. Vil I spille paa denne Fløite?

Guildenstern.

Jeg kan ikke, min Prinds!

Hamlet.

Hav den Godhed!

Guildenstern.

Troe mig, jeg kan ikke.

Hamlet.

Jeg beder Jer indstændig.

Guildenstern.

Jeg kiender ikke et eneste Greeb, ædle Herre!

Hamlet.

Det er saa let, som at lyve. Stye disse Hullet med Jeres Fingre; giv den Ånde med Jeres Mund, og den skal lyde i den meest veltalende Musik. Seer J, det er Tonestigen.

Guildenstern.

Men den forstaaer jeg ei at behandle saaledes, at nogen Velklang kommer frem derved. Jeg forstaaer ikke Kunsten.

Hamlet.

Seer J da nu, hvilken elendig Ting J vil giøre mig til. J vilde spille paa mig; J vilde have Anseelse af, at kiende Grebene paa mig; J vilde rive Hiertet ud af min Hemmelighed; J vilde prøve mig ligefra mit dybeste Tone til den høieste i mit Omfang — og der er megen Musik, herlig Velklang i dette lidet Instrument, og dog kan J

ei faae det til at tone. Guds Blod! Troer I, at jeg er lettere at spille end en Floite? Kald mig hvilket Instrument I lyster: vel kan I blæse falske Toner i mig; men spille mig kan I ikke.

Polonius træder ind.

Guds Fred, Herre!

Polonius.

Ædle Herre, Dronningen ønsker at tale med Jer, og det strax.

Hamlet.

Seer I hiin Sky, der har næsten samme Skikkelse, som en Kameel?

Polonius.

Ja, ved den hellige Jomfrue! den ligner sandelig en Kameel.

Hamlet.

Mig synes, den ligner en Væsel.

Polonius.

Den har en Ryg, som en Væsel.

Hamlet.

Eller som en Hvalfisk.

Polonius.

Accurat som en Hvalfisk.

Hamlet.

Nu, saa vil jeg komme til min Moder paa Øieblikket. — De holde mig for Nar, saa min Taal-

modighed er bristefærdig. — Jeg vil komme paa Øieblikket.

Polonius.

Jeg vil sige saa.

(Polonius gaaer).

Hamlet.

Paa Øieblikket er let sagt. — Lader mig ene, mine Venner!

(Horatio, Rosenkrantz, Guildenstern ꝛc gaae).

Nu er den Nattens Stund, da Hexer kogle,
da Grave gabe, og selv Helved' aander
Pest paa vor Klode. Nu var jeg i Stand til
heedt Blod at drikke, og at gisre Ting,
den bittre Dag med Bæven vilde see paa.
Men stille! — Til min Moder! — O mit Hjerte!
fornægt ei din Natur; lad Neros Siel
ei træde ind i dette faste Bryst;
grum lad mig være; ikke unaturlig.
Jeg Dolke tale vil, men ingen bruge.
Heri min Siel og Tunge hykle maae.
Hvor haard i Ord endog jeg farer frem,
o, vogt dig, Siel! for at besegle dem.

(gaaer).

Tredie Scene.

Et andet Værelse i Borgen.

Kongen træder ind med Rosenkrantz og Guildenstern.

Kongen.

Jeg troer ham ei; desuden staae vi Fare,
ved at tillade dette Vanvid frit Spil;
thi gior Jer rede; Eders Fuldmagt vil
jeg strax udfærdige, og han skal drage
til England med Jer. Vores høie Post
tillader ei, saa nær slig Fare er,
som os hans vilde Griller true med.

Guildenstern.

Vi vil berede os.
Høist andagtsfuld og hellig Frygt det er,
de mange Legemer trygt at bevare,
som drage Liv og Kraft af Eders Høiheb.

Rosenkrantz.

Et enkelt, særskilt Liv paaligger det,
med hele Sielens Magt og Krigerrustning,
at værge sig for Skade. Men langt mere
hiin Aand, hvis Vel saa Manges Liv heroe paa;
alene døer ei Konge-Majestæt,
men, lig en Malstrøm, alt, hvad der er nær,

den bragen med: den er et mægtigt Hiul,
opreist paa Tinden af det største Bierg,
til hvis uhyre Eger tusind Smaating
er føiet og giort fast; naar det nedruller,
da deler mindste Tilbehør og Anhang
det svare Fald. — Ei Kongens Suk opstiger
alene; med ham sukke hele Riger.

Kongen.

Ruft Eder, Venner, flux til denne Fart;
thi vi vil lægge Lænker paa den Fare,
som nu for frie Haand har.

Rosenkrantz og Guildenstern.

Vi ville ile.

(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).

Polonius træder ind.

Polonius.

Nu gaaer han til sin Moders Sovekammer;
der staaer jeg bag Tapetet, og skal høre
den hele Sag. Troe mig, han faaer sin Text last
og ret I sagde, viseligt I sagde,
at det er godt, at fleer' end Moderen,
som af Naturen er partisk, i Stilhed
kan høre til. — Farvel, min huldе Konge!
Jeg kommer til Jer, før I gaaer i Seng,
og melder hvad jeg veed.

Kongen.

Tak, kiære Herre!

(Polonius gaaer).

æl er min Synd; den raaber op til Himlen;
en tidligste Forbandelse er paa den —
: Brødermord! Jeg kan ei bede,
ar end min Attraa mægtig, som min Trang;
iin større Brøde qvæler store Jid?
)g liig en Mand, til to Slags Arbeid sat,
g tænker paa, hvad jeg skal først begynde,
ı glemmer begge. Dog, om denne Mordhaand
ar end eengang saa tyk af Broderblod,
der ei Regn nok i de milde Himle,
l hviid som Snee at toe den? Er ei Naaden
r Brødens Aasyn huld at gaae imøde?
ı bringer Bønnen ei en tofold Virkning,
dvarsel til os, førend Faldet skeer,
ı Faldne Naade? Hæv dig da, mit Die!
Din Synd er skeet! Men o, hvad Form af Bøn
n passe til min Tarv? — Forlad mjn Blod-
skyld! —
t tiener ei, da jeg endnu besidder
Skatte, for hvis Skyld jeg øved' Mordet:
in Krone, Herskesyge og min Dronning.
an den faae Naade, som beholder Kanet?
denne Jords urene Strømme kan

Forbrydelsens forgyldte Haand tilside
Retfærdigheden fyde; og tidt seer man,
at Ranet selv afkiøber Lovens Sværd.
Men hisset oppe er det ei saaledes:
der er' ei Lovkneeb; Sagen ligger der i
sin nøgne Skikkelse, og selv vi nødes,
for selve Dinene af vore Synder,
at give Vidnesbyrd. — Nu da! Hvad skal jeg?
prøve hvad Anger kan: Hvad kan ei den?
Og dog, hvad kan den, naar man ei kan angre?—
O Jammerstilstand! O dødsmørke Barm!
O fangne Siel, som flagrer efter Frihed,
og hildes meer! Hielp, Engle! Griber an!
Nedbøi dig, stive Knæ! Staalhaarde Hierte,
vær blødt som Sener i nyfødte Barn,
Alt kan endnu gaae godt.

(viger tilbage og knæler).

Hamlet træder ind.

Hamlet.

Nu gad, jeg giøre det, — nu — mens han beder;
nu vil jeg og; — og saa gaaer han til Himlen:
Og det var Hevn for mig? — Det er at sige:
En Skurk min Fader myrded', derfor sender
jeg, hans eenbaarne Søn, den samme Skurk
til Himlen.
Ha! det er Sold og Løn, ei Hevn. Han tog

min Fader grovt, fra Suus og Duus nys kom-
men,
og i hans Synders frodige Foraars-Blomstren,
og hvordan nu hans Regnskab staaer, veed Gud
kun,
men efter vort Begreb og Fatteevne
gaaer det ham ilde; og er jeg da hevnet,
naar jeg afmeier ham med renset Siel,
og naar han til sin Hedenfart er skikket?
Nei!
Ind, Sværd! og grib ham i en gruesom Stund,
naar han er drukken, sover, eller raser,
eller i Blodskams-Glæden paa sit Leie,
i Spil, ved Sværgen, eller ved hver Handling,
som har ei Glimt af Haab om Salighed;
da stød ham ned, saa at hans Hæle fare
mod Himlens Dørtrin, og hans Siel saa fort,
og saa fordømt maa være, som det Helved',
hvortil den gaaer. — Min Moder venter inde;
det Middel skal ikkun dit syge Liv udspinde!
(gaaer).

(Kongen reiser sig og gaaer frem).

Kongen.

Op flyve mine Ord; min Tanke bliver nede;
Ord uden Tanker naae ei Naadens Sæde!
(gaaer).

Fierde Scene.

Et andet Værelse.

Dronningen og Polonius træde ind.

Polonius.

Han kommer strax. Tag ham nu brav i Skole.
Siig, at hans vilde Streger trættet har
al Overbærelse; at Eders Naade
har staaet som et Skiærm imellem ham
og Kongens Vrede. — Jeg staaer her i Stilhed.
Jeg beder: revs ham bygtig.

Dronningen.

Frygt kun ikke;
det staaer jeg inde for. — Afsted! Han kommer.
(Polonius skiuler sig).

Hamlet træder ind.

Hamlet.

Nu, Moder! hvad har I at sige mig?

Dronningen.

Du har fornærmet høit din Fader, Hamlet!

Hamlet.

I har fornærmet høit min Fader, Moder!

Dronningen.

Kom! Kom! Du svarer med vanartig Tunge.

Hamlet.

Gaae! Gaae! I spørger med en nedrig Tunge.

Dronningen.

orban? Hvad, Hamlet?

Hamlet.

Nu, hvad vil I mig?

Dronningen.

r I forglemt mig?

Hamlet.

Nei! ved Chriſti Kors!
Dronning er, og Jeres Frændes Huſtrue,
— gid det var ei ſaa! — I er min Moder.

Dronningen.

ht! Jeg ſkal ſkaffe Jer en Mand for Jer,
i jeg nok troer ſkal tale Jer til Rette!

Hamlet.

n, kom og ſæt Jer ned, og rør Jer ikke;
aaer ei, før et Speil jeg har holdt for Jer,
Jeres Hiertes Inderſte ſkal viſe!

Dronningen.

id vil du? Du vil dog ei myrde mig?
lp! Hielp!

Poloniuſ

(indenfor Tapetet).

la! Hielp! Hielp!

Hamlet.

Hvad nu? — En Rotte!

(drager Kaarden).

dver! — det gielder en Dukat! — den dver!

(giør et Stød giennem Tapetet)

Polonius.

O, jeg er slagen!

(han falder og dør).

Dronningen.

O Vee! Hvad har du giort?

Hamlet.

Jeg veed det ikke!

Er det ei Kongen?

(han løfter Tapetet op, og drager Polonius frem).

Dronningen.

O, hvilken overilet, blodig Daad!

Hamlet.

En blodig Daad; — næsten saa slem, min Moder,
som myrde Kongen, og hans Broder ægte.

Dronningen.

Som myrde Kongen?

Hamlet.

Ja, det var mit Ord!
(til Polonius) Du arme, ubesindige Giek, Farvel!
Jeg tog dig for din Herre: tag din Lod;
Du seer, for megen Driftighed er Fare. —
Knug ikke Jeres Hænder; sæt Jer ned,
og lad mig derpaa knuge Jeres Hierte;
thi det jeg skal, hvis det kan giennemtrænges;
hvis dievelsk Vane ei har smeddet om det
et staalhaardt Bolværk mod al Følelse.

Dronningen.

ad har jeg giort, at du tor lade los
i Tunge i saa vilde Ord imod mig?

Hamlet.

aadan en Handling,
n sætter Plet paa Uskylds skionne Rødme,
skielder Dyden Hyklerske; som river
i skyldfrie Elskovs favre Pande Rosen,
sætter Bylder der; gior Eed for Altret
falske Spillers Sværgen — o slig Daad,
n river Hiertet ud af Løftets Bryst,
gior Religionens Saligheb
Ordbram. Himlens Aasyn staaer i Glød,
, hiin grundfaste, mægtige Befæstning
r ned med Veemods, Ansigt, som med Dom-
men,
, blot ved Tanken om hiin Daad!

Dronningen.

O, Vee mig,
ab Daad, som i slig Torden mig forkyndes!

Hamlet.

ee hid paa dette Billed' og paa hiint,
ist lige Billeder af tvende Brødre:
ee, hvilken Høihed sad paa dette Aasyn!
yperions Lokker, Tordengudens Pande,
Die, Martis liigt, til Bud og Trudsel;
Stilling, liig hiin Gudernes Herolds,

nys stegen ned paa himmelkyss'de Bierge;
ja, sandelig et Billede, et Aftryk,
hvorpaa hver Gud lod til sit Segl at sætte,
for at forsikkre Verden om en Mand.
Saadan var Eders Herre! — See nu denne!
Saadan er Eders Herre! — Liig et Brandar
forgifted' han sin Broder! — Har I Dine?
Hvor kunde I gaae fra den skiønne Græsgang
paa hiint saa stolte Bierg, for Jer at vælte
paa denne Mosebund — Ha! har I Dine?
Kald det ei Elskov; thi i Eders Alder
er Blodets Middagssoel alt kold, og lyskree
Fornuftens Herredom, og hvis Fornuft
traad ned fra hiin til denne? Sands I har;
thi I kan friskes. — Men hiin Sands, i Sandhed!
er rørt af Slag; thi Vanvid tog ei saa feil,
og Sands var aldrig saadan Træl af Brynden,
at den jo forbeholdt sig nogen Valgret
paa slig en Korsvei. Hvilken Dievel var det,
som saadan lededе Jer om i Blinde?
Syn uden Følelse, og Følelse
foruden Dine; Øren uden Hænder
og Dine; Lugt, for alle Sandser blottet,
ja kun en syg Rest af en ægte Sands
saadan i Blinde aldrig kunde famle.
O Skam! hvor er din Rodme? — Vilde Helved!
giør du i en Matrones Been slig Opstand,

lad Dyd da være Vox for heden Ungdom,
og smelte i sin egen Ild! Ring ei
med Skiendsels-Klokken, naar en gloeheed Brynde
forlanger Lædskelse, da Frosten selv
brænder af samme Glød, og da Fornuften
er Villiens Kobler.

Dronningen.

O, hold inde, Hamlet!
Du aabner for mit Syn mit Hiertes Dyb,
hvori jeg blodige, sorte Pletter seer,
hvis Farve ei gaaer ud.

Hamlet.

Ei ved at dvæle
i Pestluft, paa ufrugtbar Blodskams-Leie,
bundraadent; ved at nægtes og at parres
over den lede Sti —

Dronningen.

O, hold dog inde!
Hvert Ord med Dolke trænger i mit Øre;
tie, elskte Søn!

Hamlet.

En Morder, Skurk, en Træl,
ei værd et Haar af Eders første Herre,
en kronet Harlequin; en Lommetyv,
som snappede' Scepteret og Kongemagten;

som stial det gyldne Diadem af Hylden,
og stak det i sin Lomme.

Dronningen.

Tie!

Aanden træder ind.

Hamlet.

En Konge
af Klude og af Pialter; —
Frels mig! svæv over mig med Eders Vinger,
I Himlens Skarer! — Hvad vil Eders huldt
Billed?

Dronningen.

Vee mig; han raser.

Hamlet.

Kommer I ei, for
at kalde Eders dorske Søn til Regnskab,
som, dybt i Lidelser og Tid nedsunken,
forsømmer Eders store Bud at rygte?
O tael!

Aanden.

Forgiet det ei! — Jeg kommer nu, kun for
at skærpe dit alt næsten slove Forsæt.
Men see! Skræk sidder paa din Moder. O!
træd mellem hendes Sielekamp og hende.
Indbildningskraft er mægtigst i den Svage.
O, tael til hende, Hamlet!

Hamlet.

Hvorledes er det med Jer, ædle Frue?

Dronningen.

Ak, Hamlet, hvordan er det vel med Jer?
Hvi stirrer I hist paa den tomme Krog?
og taler med den øde Luft omkring Jer?
Vild kiger Sielen ud af Eders Øine. —
Kiig sovende Soldater, Storm-Marsch ykker,
saa fare Eders faste Lokker op
og løfte sig, som døde Ting i Giæring.
O, elskte Søn! stænk kiølig Taalmod paa
din Vildheds Ild og Hede. — Hvorpaa seer I?

Hamlet.

Paa ham! paa ham! Seer I, hvor hviid han stirrer!
Hans Blik og Sag forenet, naar de raabte
til Stene, rørte de dem! — See ei paa mig,
at Eders Veemods-Aasyn ei omvender
min strænge Ild! — Mit Forsæts ægte Farve
vil falme; Graad maaskee for Blod vil rinde.

Dronningen.

Hvem taler I da til?

Hamlet.

Seer I da intet der?

Dronningen.

Slet intet, og dog seer jeg alt herinde.

Hamlet.

Og hørte Intet?

Dronningen.

Nei, kun Jer og mig.

Hamlet.

Saa see da der! see hvor det skrider bort,
min Fader, som han gik og stod i Live;
see, hvor han gaaer, just nu — ud af Portalen!
(Aanden gaaer).

Dronningen.

Det er ei andet end et Hjernefoster.
I slige Drømmebilleder at skabe
er Sværmerie heel mægtig.

Hamlet.

Sværmerie!
Min Puls slaaer i den samme faste Takt
og sunde Klang, som Jeres. — Hvad jeg talte
ei Vanvid var. Bring mig paa Prøvestenen,
jeg Ord for Ord gientage skal i Orden,
som Vanvid ipstred' ei. — For Herrens Naade,
Moder!
læg ei paa Eders Siel den Smiger-Salve,
at Eders Synd ei, men min Vanvid taler;
det drager kun en Hinde over Saaret,
mens Giften undergraver alt det Indre,
og æder skiult. Skrift Eders Synd for Himlen!
Hvad skeet er, angre; skye, hvad end skal skee!

vand ei Syndens Ukrudt, at det vorder
mere frodigt. Tilgiv mig min Dyd;
i en feed, trangbrystig Tid, som denne,
i Dyden selv af Lasten tigge Naade,
krybe for den, for at vorde tilladt,
t at bevise den.

Dronningen.

Hamlet, du mit Hierte klovet har!

Hamlet.

Iast da bort den slette Deel deraf,
lev des renere med den anden Halvdeel. —
d Nat! — men gaae ei til min Onkels Seng;
tag en Dyd, ifald I har den ikke.
ret, Vanen, som al Følelse
uger, er i Skikkelse en Dievel,
i heri er den Engel, at den laaner
samme Maade gode Handlinger
klædebon, som let kan drages paa.
old Jer nu i Nat, og det vil laane
Lethed til Afholdenhed i Morgen,
saa fremdeles stedse mere Lethed.
Vanens Magt omstemple kan Naturen,
enten hylde Satan, eller drive
n mægtig ud. — Endnu engang god Nat,

og naar I føler Trang til at velsignes,
saa vil jeg om Velsignelse Jer bede.
(peger paa Polonius).
Hvad denne Herre angaaer, angrer jeg;
men det var Himlens Villie, ved ham
at straffe mig, og ham ved mig, thi jeg
er sendt med Svøben, som en Vredens-Engel.
Ham vil jeg sørge for, og staae til Regnskab
for dette Drab. — Endnu eengang god Nat;
min Kierlighed skal af min Grumhed kiendes;
slemt er begyndt, og værre skal der endes:
— Men, Frue! end eet Ord!

Dronningen.

Hvad skal jeg gribe til!

Hamlet.

— For Alting, Intet, hvad jeg bød Jer! — Lad den
marvløse Konge gytte til sit Leie
henlokke Jer; i Kinden kaad Jer kniber,
og lad ham saa for et Par ækle Kys,
og spillende med de forbømte Fingre
paa Jeres Hals, faae Jer til alt at røbe:
At jeg i Grunden ei vanvittig er,
men kun af List. — Bedst, at I alt ham siger;
thi hvo som blot er Dronning, Kiøn, from, vilt,
vil for slig Snog, slig Hugorm vel fordølge
saa dyrebare Ting? — Hvo vil det? — Nei,

:obs sund Forstand og Tausheb! opluk Kurven
a Husets Top; lad Fuglene kun flyve;
:paa, slig Aben, der anstilte Prøver,
)b selv i Kurven; flyt, og bræk saa Halsen!

Dronningen.

oe mig, hvis Ord er' giort' af Aandedrag,
Aandedrag af Liv, har jeg ei Liv til
aande, hvad du har sagt til mig.

Hamlet.

g skal til England. Veed I det?

Dronningen.

O, Vee!
glemte det. — Det er bestemt saaledes.

Hamlet.

in har forseglet Breve; og de Tvende,
i ere mine Skolekammerader,
som jeg troer saa godt, som fangne Snoge,
bære Dommen. De min Vei skal bane,
feskelig føre mig til Skurkerie.
gaae! thi det er herligt Spøg, at lade
:toven med dens Styrer; og det skal
e haardt til, hvis jeg graver ei en Alen
t under deres Miner, og saa puster
op til Maanen. — O, det er Herreværk,

naar det gaaer Liſt mod Liſt, ſaadan ſom her! —
Her er en Byrde til mig; jeg vil bære
den ind i næſte Sal; — god Nat, min Moder! —
Hvor ſtille, taus, alvorlig er han blevet,
der ſtedſe ſom en ſnakſom Giek har levet!
Kom, Herre! lad mig bringe Jer til Hvile!
God Nat, min Moder!

(De gaae ud ad forſkiellige Sider. Hamlet bærer Polonius ind).

Fierde Act.

Første Scene.

Sal i Kongeborgen.

Kongen, Dronningen, Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

Kongen.

I disse tunge Hierteſuk er Indhold;
fortolk os disse dybe Aandedrag;
vi bør forstaae dem; hvor er Eders Søn?

Dronningen.

(til Rosenkrantz og Guildenstern).

Lad dette Sted for os en liden Stund.

(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).

Ak, min Gemal! hvad har jeg seet i Nat!

Kongen.

Hvad da? Hvordan er Hamlet?

Dronningen.

Rasende,

som Hav og Storm, naar begge stride om,
hvo mægtigst er: da i hans vilde Anfald
han hører noget rasle bag Tapetet,
han trækker flux, og raaber: "Hvad! en Rotte?"
og i sit vilde Rasserie han dræber
den gode, skiulte Olding!

Kongen.

Svage Ubaad!
Det samme havde truffet os, saafremt
vi havde været der. Hans Frihed truer Hver,
selv Eder, os og alle. Ak! hvorledes
skal vi forsvare denne blodige Handling?
Os vil man lægge den til Last, hvis Forsorg
det først tilkom at ave, lægge Baand paa,
og holde den forrykte unge Mand
i Tømme: men vi elsked' ham saa høit,
at vi ei vilde see, hvad bedst os tiente:
men ligned' een, med hæslig Soet befængt,
som for at skjule den, lod den fortære
hans selve Livskraft! — Hvorhen er han gaaet?

Dronningen.

Han bærer Liget, han har dræbt, tilsidst,
hvorved hans Vanvid, lig gebiegent Guld
imellem ureent Erts sig viser puur;
han fælder Taarer over, hvad er skeet.

Kongen.

O, Gertrud, følg mig!
Ei før skal Solen atter gaae i Vierge,
før vi vil sende hjem om Bord, og Mordet
maae vi med al vor Majestæt og Mildhed
paa eengang baade straffe og undskylde.
Ha! Guildenstern!

Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

Gaaer, begge mine Venner!
og tager Folk til Hielp; i sin Forrykthed
har Hamlet dræbt Polonius, og baaret
ham fra sin Moders Kammer. Gaae, og følg ham;
tiltael ham høfligt, og bring Liget til
Capellet. — Mine Venner, skynder Eder!
(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).
Kom, Gertrud, vi vil ufortøvet melde
de viseste af vore Mænd, saavel
hvad vi at gjøre agte, som hvad nys
uhældigvis er skeet; og derved skal
maaskee Bagvaskelsen, hvis Hvidsen kaster
sin Giftpiil over Verdens Diameter
saa fikker, som Kartoven Maalet rammer,
forfeile vore Navne, og kun træffe
den uforkrænkelige Luft. Kom med!
Min Siel er Strids og Qvalers Opholdssted!

(de gaae).

Anden Scene.

En anden Sal i Kongens Borg.

Hamlet træder ind.

Hamlet.

— Trygt henlagt! —

Rosenkrantz og Flere udenfor.

Hamlet! Prinds Hamlet!

Hamlet.

Men tys! — hvilken Støi! Hvo kalder paa Hamlet? — O, her komme de.

Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

Rosenkrantz.

Hvor har I gjort af Liget, ædle Herre?

Hamlet.

Lagt det i Støvet, som det er i Slægt med.

Rosenkrantz.

Siig, hvor det er, at vi kan flytte det hen i Capellet.

Hamlet.

Nei, troe aldrig det!

Rosenkrantz.

Troe? hvilket?

Hamlet.

At jeg kan bevare Eders Hemmelighed, og vi min

egen. Desuden, naar en Svamp spørger — hvad skal da en Kongeson vel svare?

Rosenkrantz.

Antager I mig for en Svamp, naadige Herre?

Hamlet.

Ja, Herre! som indsuger Kongens Smile, hans Belønninger, hans Embeder. Men slige Embedsmænd tiene Kongen bedst i Enden: Kiig Aben holder han dem først i Krogen af sit Svælg; først for at have dem i Munden, og tilsidst for at opslyge dem. Naar han behøver det, I har sanket, har han blot nødig, at give Jer et Tryk, og saa, Svamp! — saa er I tør igien.

Rosenkrantz.

Jeg forstaaer Jer ei, min Prinds!

Hamlet.

Det glæder mig. En bitter Tale sover i en Daares Øren.

Rosenkrantz.

Min Prinds, I maa sige os, hvor Legemet er, og gaae med os til Kongen.

Hamlet.

Legemet er hos Kongen; men Kongen er ei hos Legemet. Kongen er en Ting —

Guildenstern.

En Ting, min Prinds?

Hamlet.

Af ingen Ting: Følg mig til ham. Skielm og Tyv, hvo kommer sidst!

(de gaae).

Tredie Scene.

En anden Sal i Kongeborgen.

Kongen træder ind med Følge.

Kongen.

Jeg har sendt nogle ud, at søge ham
og finde Liget. Det er saare farligt,
at denne Mand gaaer løs. Dog tør vi ei
med Lovens hele Strænghed straffe ham:
han elskes af den taabelige Mængde,
som ei Forstanden, men blot Øiet leder;
hvor saa det er, kun Straffesvøben veies,
men Brøden ei. At flux han sendes bort,
seer ud, som om vi varsomt Ophold gjøre,
for upartisk og koldt at dømme Sagen.
Kun en fortvivlet Kuur formaaer at læge
fortvivlet Sygdom.

Rosenkrantz træder ind.

Nu, hvad er der skeet?

Rosenkrantz.

Vi kan ei faae ud af ham, Eders Naade!
hvor Liget er lagt hen.

Kongen.

Men hvor er han?

Rosenkrantz.

Her ude, under Vagt, for Eders Villie at høre.

Kongen.

Bring ham for os!

Rosenkrantz.

Guildenstern!

[Rosenkrantz gaar ud. Prindsen ind.

Hamlet og Guildenstern træde ind.

Kongen.

Nu, Hamlet! hvor er Polonius?

Hamlet.

Ved Aftensmaaltidet.

Kongen.

Ved Aftensmaaltidet? Hvor?

Hamlet.

Ikke hvor han spiser, men hvor han spises: En vis Forsamling af politiske Orme er just nu i Færd med ham. — Paa denne Riigs-Dag spiller Ormen Keiser. Vi fede alle øvrige Kreaturer, for at fede os, og vi fede os selv for Madikker. Den fede Konge, og den magre Tigger, er kun en forskiellig Anretning; to Retter, men paa samme Bord; det er Enden paa Legen!

Kongen.

O Vee! O Vee!

Hamlet.

Et Menneske kan fiske med den Orm, som har ædet af en Konge, og spise af den Fisk, som har ædet af denne Orm.

Kongen.

Hvad vil du sige dermed?

Hamlet.

Intet; jeg vil blot vise Jer, hvorledes en Konge kan gjøre en Reise gjennem en Tiggers Tarme.

Kongen.

Hvor er Polonius?

Hamlet.

I Himlen; send een derhen, for at see ab. Dersom Eders Bud ei finder ham der, saa søg ham paa det andet Sted selv. Men nu Alvor! dersom I ikke finder ham, inden Maaneden er til Ende, saa vil I have Lugten af ham, naar I gaaer op ad Trappen til Galleriet.

Kongen.

(til Nogle af Følget).

Gaae! søg ham der!

Hamlet.

Hah hier til I kommer.

(Nogle af Følget gaae)

Kongen.

Hamlet, for din særdeles Sikkerhed,
som omt vi vaage over, maa den Daad,
du øvet har, os til stor Hjerteſorg,
herfra i muligſt Hui og Haſt dig ſende:
thi gior dig rede. Skibet ligger klart,
en gunſtig Medvor blæſer, og dit Følge
alt færdigt ſtaaer; hver Mand til England ſtunder.

Hamlet.

Til England?

Kongen.

Ja, til England.

Hamlet.

Det er godt!

Kongen.

Det er det, hvis du kiender vores Henſigt.

Hamlet.

Jeg ſeer en Cherub, ſom ſeer den. — Men vel-
an! til England! — Farvel, kiære Moder!

Kongen.

Din huldе Fader, Hamlet!

Hamlet.

Min Moder: — Fader og Moder ere Mand og Qvin-
de; Mand og Qvinde er eet Kiød; og altſaa, min
Moder. Velan! til England.

(gaaer).

Kongen.

Følg ham paa Stand, og lok ham strax ombord:
Nøl ei; før Natten skal han være borte.
Gaaer; thi hver Ting forseglet er og rede,
som ellers rører Sagen. — Elskte! haster!
(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).
Og, England! agter du mit Venskab noget,
(som dog min Overmagt dig vel har lært,
da end din Skramme efter Danske Sværdet
er rød og blodig, og din frie Ærbødighed
os hylder) da far ei i Langdrag med
vort høie Kongebud, vi har forkyndt dig
i Breve, som befale Hamlets Død,
og det paa Stand! Opfyld det, England! thi
han brænder liig en Tæring i mit Blod,
og du skal læge mig. Før jeg det fuldbragt veed,
hvordan det mig end gaaer, faaer jeg ei Fred.
(gaaer).

Fierde Scene.

En Slette i Danmark.

Fortinbras træder ind i Spidsen af sin Hær.

Fortinbras.

Gaae, Høvding! hils den danske Konge fra mig,
og siig, at Fortinbras forlanger nu,

Kraft udaf hans Løfter, Lov at drage
iennem Riget. Samlingspladsen veed
aafremt hans Majestæt os Noget vil,
at vi udtrykke vor Hengivenhed
r Kongens Aasyn; lad ham vide dette.

Høvdingen.

el, ædle Herre!

Fortinbras.

Rykker langsomt frem.

(Fortinbras og hans Hær gaae ud).

amlet, Rosenkrantz, Guildenstern
og Flere træde ind.

Hamlet.

vis ere disse Tropper, gode Herre?

Høvdingen.

e ere Norrigs.

Hamlet.

Maa jeg spørge Jer:
vortil bestemte?

Høvdingen.

Mod en Deel af Polen.

Hamlet.

vo fører dem?

Høvdingen.

Den unge Fortinbras,
r Konges Brodersøn.

Hamlet.

Gaaer Eders Tog
mod selve Hiertet af det polske Rige,
eller mod et og andet Sted paa Grændsen?

Høvdingen.

At jeg skal tale Sandhed ligefrem,
gaaer Toget, for et Stykke Jord at vinde,
hvis Navn er al den Herlighed, det eier.
Fem Gange fem Dukater gav jeg ei
for at forpagte det, ei heller vil
det bringe Norrig eller Polen mere,
saafremt det til Erstatning skulde sælges.

Hamlet.

Ei! saa vil Polen ei forsvare det.

Høvdingen.

Jo, det har alt sendt stærk Besætning did.

Hamlet.

To tusind' Siele, tyve tusinde
Dukater vil gaae med til denne Strid
om dette Halmstraa. Dette er lang-Freds
og Velstands dødende Apostema,
som dræber indentil, og udenfra
ei viser nogen Grund, hvi Manden dør. —
Jeg takker ydmygst, Herre!

Høvdingen.

Gud være med Jer!

(Høvdingen gaaer).

Rosenkrantz.

Vil I gaae, min Prinds?

Hamlet.

Jeg kommer strax; gaae I et Stykke forud!

(Rosenkrantz og Guldenstern gaae).

Hvor Asting vidner mod mig, og ansporet
min dorske Hevn! Hvad er et Menneske,
om Livets første Gode og Udbytte
kun Søvn og Æde er? — Et Dyr; ei mere.
O! han, som gav os dette vide Blik
i Fortid og i Fremtid, gav os ei
hiin Kraft og himmelske Fornuft, for ubrugt
at ruste i os. — Enten det nu er
en dyrisk Glemsomhed, hvad heller er det
qvindagtig Skrupel, ved for smaalig at
betænke Sagens Udfald — hvilken Tanke,
naar man den sønderlemmer, altid har
kun een Deel Viisdom, og tre Dele Feighed —
saa veed jeg ei, hvorfor endnu jeg lever,
og siger: "den Ting rester end at giøre,"
da Sag jeg har, og Lyst, og Kraft og Midler
at giøre det. — Exempler, følelige
som Jorden, kalde mig: See denne Hær kun,
see hvilken mægtig Masse, hvilken Skare,
ført af en fiin, spærlemmet Kongeson,
hvis Aand, af Guders ædle Stolthed opblæst,
seer haanlig op til det usynlige Udfald,

og sætter det usikre, dødelige
paa Spil mod Skiebne, Fare, Død; og det
blot for en Egge-Skal. Sand stor at være,
er ei foruden stor Grund at bevæges;
men om et Straa med Storhed gaae i Strid,
naar Ære er paa Spil. — Hvi staaer da jeg,
som har
en myrdet Fader og en skiændet Moder,
Opfordringer til min Fornuft og Blod,
og vækker dem ei op? Mens til min Skam jeg
seer
Død svæve over tyve tusind Mand,
som, drevne af Ærgierrighedens Griller,
til deres Grave, som til Senge gaae;
som krige om en Jordplet, hvorpaa Skaren
ei Striden føre kan; som ei har Gravsted
og Muld nok til de Slagnes Lig at skiule?
Fra denne Stund, o Tanke! blodig vær;
hvis ei, da lad mig ikke tænke meer.
(gaaer).

Femte Scene.

Helsingør. En Sal i Kongens Borg.

Dronningen og Horatio træde ind.

Dronningen.

Viis hende bort!

Horatio.

Hun forbrer at indlades.

nvittig er hun; hendes Sindsforfatning
reffer Medynk.

Dronningen.

Nu, hvad vil hun da?

Horatio.

n taler meget om sin Fader; siger,
i hører, der er Liſt i Verden; sukker,
ſlaaer sit Bryst; hun træder harmfuld paa
rt Straa, og taler dunkle Ord, som har
Mening: Vel er hendes Tale Intet;
vækker let dens Vildhed Slutninger
dem, som høre den: de mørke Ord,
efter eget Tykke tolke dem:
ſandelig, som hun med Vink og Miner
ager dem, kan man snart friſtes til
ænke — om ei nogen Ting med Vished —
dog til megen Uraad at befrygte.

Dronningen.

tiener bedst da, at hun bliver indladt,
hun i ildesindede Gemytter
udstrøe farlige Formodninger.
hende ind.

(Horatio gaaer).

Saaban er Syndens sande Egenskab;
min syge Siel hver Smaating tolke vil,
som Forqvad til et blodigt Sørgespil:
i saa eenfoldig Angst sig Broden svøber,
at Frygten for at røbes den just røber.

Horatio kommer tilbage med Ophelia.

Ophelia.

Hvor er da Danmarks favre Majestat?

Dronningen.

Hvorledes er det, min Ophelia?

Ophelia
(synger).

"Hvor skal jeg kiende hiertelskte din
"fra Ungersvende flere?
"En Kornblomstkrands paa Hat og Stav
"mit Hiertes Ven man bære."

Dronningen.

Ak, elskte Pige! hvad vil du vel sige
med denne Sang?

Ophelia.

Saa? Nei — giv Agt! giv Agt!
(synger).

"Skion Jomfrue, din Ven er i sorten Muld;
"koldt er hans Hierteblod:

"en Tue grøn ved hans Hoved ſtaaer,
"en Graaſteen ved hans Fod."
Ah ha!

Dronningen.

Men, min Ophelia! —

Ophelia.

Nei, giv Agt!
(ſynger).
"Hans Liigdragt var hviid, ſom Biergets Snee—

Kongen træder ind.

Dronningen

Ak, min Gemal, ſee her!

Ophelia.

"prydet med Blomſter ſaare;
"de ſænktes i Graven, vandede
"med mangen kierlig Taare."

Kongen.

Hvorledes er det med Jer, ſavre Jomfrue?

Ophelia.

Godt. Gud bevare Jer! Man ſiger, Uglen var en Bager-Datter. — Gode Gud! vi vide, hvad vi ere, men vi vide ei, hvad vi kunne blive. — Gud velſigne Eders Spiſe!

Kongen.

Det er Grømmelſe over hendes Fader.

Ophelia.

Jeg beder Jer, lad os ei tale derom; men naar man sporger Jer, hvad det betyder, skal I sige som saa:

"God Morgen! det er Sanct Valentins Dag!

"Staae op! en Jomfrue slim
"alt uden Eders Vindue staaer,
"vil være Eders Valentin."

"Han opstod saa, tog Klæder paa,
"fra Dørren Skaaden slog:
"da indtraad der en Møe saa skiær;
"men aldrig Møe bortdrog."

Kongen.

Kære Ophelia!

Ophelia.

Ja sandelig; jeg vil ei bande paa det; men det skal faae en Ende.

"Ha, ved Sanct Lud, og ved Sanct Knud;
"fy det er Spot og Skam!
"Hvis I vil hoppe, vil Ungkarl lokke,
"saafremt han seer sit Ram."

"Hun qvad: før du mig lokked' nu,
"du Bryllup mig jo loved'."

Han svarer:

"Ja ved hiin Stierne, jeg holdt det gierne,
"hvis du ei i min Arm havde sovet."

Kongen.

Hvor længe har hun været saa?

Ophelia.

Jeg haaber, Alting vil blive godt. Vi maae være taalmodige; men jeg kan ei andet end græde, naar jeg tænker paa, de skulde lægge ham i den kolde Jord. Min Broder skal faae det at vide, og saa takker jeg Jer for Jeres gode Raad. Vel an; min Vogn frem! God Nat, ædle Fruer; god Nat, I gode Fruer; god Nat, god Nat!

(gaaer).

Kongen.

Følg med, og, hør! vaag nøie over hende.

(Horatio gaaer).

O det er dybt Sorgs Gift; det Hele rinder
fra hendes Faders Død: og see nu her,
o Gertrud! Gertrud! Sorger komme ei
som enkelte Spioner; men i Hære;
først hendes Fader dræbt; saa Eders Søn
sendt bort, og voldsom Ophavsmand ham selv
var til sin Bortgang: Mytterie er udsaaet
i Folkets Sind; fort, uveirsvangert er det;
og mumler om Polonii Død; og vi
har handlet uviist, ved at jorde ham

i Smug. Ophelia, den Ulykkelige,
skilt fra sig selv, og sine skiønne Sandser,
foruden hvilke vi ei ere andet
end Billeder, ja Dyr. Og nu til Slutning,
som for at krone Alt, er hendes Broder
i Stilhed draget hiem fra Frankerig.
Han grubler over dette Underværk,
indsvøber sig i Skyer, og fattes ei
paa Øretudere til at anstikke
hans Øre med forgiftig Tale om
hans Faders Død, som man, af Trang paa
Grunde,
ei vil undlade at tillægge os
i Løndom. O, min elskte Gertrud! dette
liig mange Morderdolke dræber mig
med tifold Død.

(Der høres Tummel udenfor).

Dronningen.

O vee! hvad Larm er dette?

En Herre træder ind.

Kongen.

Træd hid!
Hvor er' Drabanterne? De vogte Dørren!
Hvad er paafærde?

Herren.

Frels Jer, Herre Konge!

Ei Havet, over fine Brædder fvulmet,
henkyller Sletten med meer Hast og Vold,
end ung Laertes med en oprørst Skare
nedstyrter Eders Mænd. Almuen kalder
ham Herre; og som Verden skulde nu
begynde først; som Oldtid var forglemt,
og Skik og Brug ei kiendt, saa for hvert Ord
at styrke og bekræfte, naar de raabe:
"kom! vælger! vor Laertes vorde Konge!"
et Bifalds Tordenskrald af Haand og Tunge
til Himlen naaer: Laertes vorde Konge!

Dronningen.

Hvor glade paa det feile Spoer de juble!
O, det er Vildvei, falske Danske Hunde!

Kongen.

Man sprænger Dørrene.

(Larm udenfor).

Laertes træder ind bevæbnet, fulgt af Danske.

Laertes.

Hvor er da denne Konge? — Mine Brødre,
I tøve uden for!

Danske.

Nei! lad os ind.

Laertes.

Jeg beder, lyder mig.

Danske.

Velan! vi lyde!

(de gaae uden for).

Laertes.

Tak! — Vogter Dørren! — O, du nedrige Konge, giv mig min Fader!

Dronningen.

Rolig, min Laertes!

Laertes.

Hver rolig Draabe Blod mig slegfred kielder, for Hoer min Faders Ægteseng anklager, og brænder Skiegemærket her, ja her paa min troe Moders rene, kydske Pande.

Kongen.

Laertes, hvad er Grunden, hvi din Opstand har sligt et Kiempe-Aasyn? — Lad ham tale, min Gertrud! og frygt ei for vor Person; Mig Guddoms Høihed giærder om en Konge, at til sin Hensigt kan Forræderiet kun pæge, ei udføre den. — Laertes, sig, hvi du er saa optændt? — Elskte Gertrud, lad ham kun tale! — Nu, sig frem.

Laertes.

Hvor er min Fader?

Kongen.

Død.

Dronningen.

Men ei ved Kongens Haand.

Kongen.

, lad ham spørge!

Laertes.

Hvordan døde han?

iedrag mig ei; til Helved', Borgerpligt!
l forteſt Djevel med al Troſkabs-Eed!
amvittighed og Dyd til dybeſt' Afgrund!
ordømmelſen jeg trodſer; ſom jeg ſtaaer nu;
g ændſer ikke begge Verd'ners Riger;
d ſkee, hvad ſkee vil, naar jeg kun faaer hevnet
in Fader fuldelig.

Kongen.

Og hvo ſkal hielpe Jer?

Laertes.

kn Villie, og ei den hele Verdens;
mine Hielpemidler vil jeg holde
n godt Huus med: at de ſkal række langt
ed Lidet.

Kongen.

Min Laertes, naar I ønſker,
faae om Eders elſkte Faders Død
nd Kundſkab, vil da Eders Hevn ſin Tørſt
ſlæng i Vens og Fiendes Blodſtrøm ſlukke?

Laertes.

un i hans Fienders.

Kongen.

Vil I kiende dem?

Laertes.

Saa vidt hans Venner jeg min Favn vil aabne,
og lig den huldе Pelikan, som offrer
sit Liv til sine Unger, vederqvæge
dem med mit Blod.

Kongen.

Nu taler I, som det
den fromme Søn, og Riddersmanden anstaaer;
at jeg i Eeres Faders Død er skyldfri,
og at den gaaer mig levende til Hierte,
skal vise sig saa klart for Eders Siel,
som Dagens Lys for Eders Miesyn.

Danske
(uden for).

Lad hende ind!

Laertes.

Hvad nu! hvad Larm er dette?

Ophelia træder ind, vildt pyntet med Straa og Blomster.

O Ild! udtør min Hierne! syvfold salt Graad!
udbrænd al Sands og Kraft af mine Øine!
Ved Himlene! dit Vanvid skal betales
med svar Vægt, til vor tunge Skaal nedsynker.
O Majens Rose, dyrebare Pige,

Ophelia, hulde, elskeligste Søster! —
O Himle, er den favre Mees Forstand
saa dødelig da, som en Oldings Liv!
O, ædel er Naturen i sin Elskov,
og hvor den ædel er, der sender den
et Slags høist koskbart Billed' af sig selv
tilbage til det Væsen, som den elsked'.

Ophelia.

— "De bar' ham paa den sorte Baare;
"Ding Dang! Ding Dang!
"I Graven regned' saa mangen Taare" —
Farvel, min Due!

Laertes.

Var du ved Sands, og maned mig til Hevn,
det kunde saadan ei opflamme mig.

Ophelia.

I skal synge: "Nede, dernede, der er han nede."
O, hvor Omqvædet klinger her! Det er den
utroe Huushofmester, som stjal sin Herres Datter.

Laertes.

Dette Intet er mere end Meget.

Ophelia.

Der er Rosmarin; det er for Tanken. — Jeg
beder Jer, Elskte! tænk derpaa; og her ere Kiær-
minder; det er for Erindringen.

Laertes.

Lærdom i Vanvid; Tanke parret med Erindring.

Ophelia.

Der er Fennikel til Jer, og Akeleie. Der er Rude til Jer, og her er Noget til mig; Der er Havetorn, det er Salighedsblomstret af hans Tornekrone; I kan bære Jeres Rude med nogen Forskiellighed. Der er en Tusindfryd. — Jeg vilde give Jer nogle Violer; men de visnede alle, da min Fader døde: Man siger, han fik en god Ende; —

(synger).

"Thi Robin den favre er al min Fryd!" —

Laertes.

Sorg, Tanke, Lidelse, ja Helved selv omskaber hun til Ynde og til Skiønhed.

Ophelia

(synger).

"Kommer han da ei igien?
"Kommer han da ei igien?
"Nei, nei, død han er:
"Læg dig hos ham her.
"Han kommer ei meer igien."

"Hvid som Sneen var hans Skiæg,
"og gnult som Hør hans Haar.
"Bort med Sorg og Klagelyd,

"han er nu i Herrens Fryd;
"hans Siel i Guds Haand staaer!"
Og der komme alle christne Siele. Det høre Gud!
Guds Fred herinde!

(gaaer).

Laertes.

Seer I dette? — O min Gud!

Kongen.

Laertes, jeg maa vele Eders Smerte,
hvortil jeg Adkomst har. — Gaae, og udvælg
de Viseste af Eders Venners Tal;
og de skal dømme mellem Jer og mig.
Om middel- eller og umiddelbar
min Haand er skyldig, vil vi til Erstatning
vort Rige, Krone, Liv, Alt, hvad vi eie,
Jer give; men hvis ei, saa laaner os
taalmodig Øre, og da skulle vi
i Fællesskab med Eders Siel arbeide,
for den tilbørligen at tilfredsstille.

Laertes.

Vel! lad saa være. — Maaden, han er død paa;
hans simple Jordefærd, som intet Minde,
ei Sværd, og ei Skioldmærke over Graven,
ei ædel Høitid, festlig Sørgepragt
forherligeb' — alt raaber, for at høres,
som var det ned fra Himlene til Jorden,
at jeg mistroisk det i Tvivl bør kalde.

Kongen.

Giør det; hvor Vreden er, den svare Øre falde!
Jeg beder Jer, gaae med-

(de gaae).

Siette Scene.

En anden Sal i Kongeborgen.

Horatio og en Tiener træde ind.

Horatio.

Hvem er det, som vil tale med mig?

Tieneren.

Søemænd;
de sige, at de bringe Breve til Jer.

Horatio.

Saa før dem ind.

(Tieneren gaaer).

Jeg ei begribe kan,
fra hvilken Deel af Verden jeg kan faae
en Hilsen, kommer den ei fra Prinds Hamlet.

Nogle Søemænd træde ind.

Første Søemand.

Gud signe Jer, ædle Herre!

Horatio.

Han signe dig med!

Første Søemand.

Det vil han, gode Herre! hvis ham godt tykkes. Der er et Brev til Jer, Herre! fra Kongens Sendebud, som foer til England, dersom ellers Jeres Navn er Horatio, som mig er sagt, det er.

Horatio
(læser).

"Horatio! naar du har giennemlæst dette, saa giv disse Folk Leilighed til at komme for Kongen; de have Breve til ham. Forend vi endnu havde været to Dage i Søen, blev der giort Jagt paa os af en Fribytter af et saare krigersk Udseende. Da vi fande, at vi seilede for langsomt, paatoge vi os en nødtvungen Tapperhed, og i Kampens Tummel entrede jeg: I samme Stund holdt de af fra vort Skib, saa jeg allene blev deres Fange. De have handlet med mig, som raadige Tyve; men de vidste, hvad de giorde; jeg skal giøre dem god Tieneste. Lad Kongen faae de Breve, jeg har sendt, og begiv du dig hid til mig med saa megen Hast, som flyede du for Døden. Jeg har Ord at hviske dig i Øret, som ville giøre dig stum; og dog ere de meget for lette for Sagens Beskaffenhed. Disse gode Folk ville bringe dig hid, hvor jeg er. Rosenkrantz og Guldenstern fyre deres

Kvurs til England. Om dem har jeg meget at fortælle dig. Farvel!

Din, som du vedst, trofaste
Hamlet."

Kom med, jeg vil besørge disse Breve,
og med des større Hast, at I kan føre
mig hen til ham, fra hvem I bragte dem.

(de gaae).

Syvende Scene.

En anden Sal i Kongeborgen.

Kongen og Laertes træde ind.

Kongen.

Nu veed I Alt; besegl da nu min Ufkyld,
og lad til Ven mig Eders Hierte kaare,
da I nu seer, og Eders Øre hørte,
at han, som dræbte Eders ædle Fader,
mig efter Livet stod.

Laertes.

Det synes klart.
Men sig, hvi revsed' I ei slig Misgierning,
som af Natur saa syndig er og blodig;
og hvortil I saa mægtig blev opfordret
af Eders Høihed, Viisdom, Sikkerhed,
og Alting.

Kongen.

O, af tvende store Grunde,
n muligt Jer vil synes saare svage;
g er' de stærke. Dronningen, hans Moder,
er Liv og Fryd allene af hans Blik,
hvad mig angaaer — enten det nu er
id eller Feil hos mig — hun er saa nøie
rnet med min Siel, at ret som Stiernen
i sin faste Bane sig bevæger,
kan kun jeg ved hende. — Næste Grund,
jeg ei gik til Landets Ret og Love,
Mængdens store Kierlighed til ham.
ar den hans Lyder i sin Yndest dypper,
virker Kilden lig, som Træ forstener,
skaber om til Prydelser hans Lænker:
at min Piil, for slig en voldsom Vind
svag forfærdiget, hiem havde vendt
Buen, og ei rammet, hvor jeg sigted'.

Laertes.

saadan har jeg tabt en ædel Fader;
i Søster til Fortvivlelse er dreven;
, hvis Værdie — om Priis tør gaae tilbage —
paa vor Alders Bierg, og bød til Kamp
Fuldkommenhed: — Men Hevnen kommer.

Kongen.

styr ei herfor Eders Sinn: Tænk ei,

at vi er' giort af Støf, saa dørft og dødt,
at vi kan lade Faren ruske os
i Skiæget, og ansee det blot for Moerskab.
Om føie Tid skal I faae meer at høre.
Jeg elsked' Eders Fader, og vi elske
os selv; og dette, haaber jeg, vil lære
Jer at formode — Nu? Hvad godt Nyt?

Et Bud træder ind.

Bud.

Breve
fra Hamlet; dette er til Eders Naade,
og det til Dronningen.

Kongen.

Fra Hamlet?
Hvo bragte dem?

Bud.

Man sagde, nogle Søemænd.
Jeg har ei seet dem. Claudio gav mig disse,
som han modtog af Overbringeren.

Kongen.

Laertes, I skal høre dem: — Forlad os.

(Budet gaaer).

(læser) "Høie og mægtige Herre! I maae vide, at jeg er sat nøgen i Land paa Eders Kyst. I Morgen skal jeg bede om Forlov, at fremstaae for Eders kongelige Aasyn; da jeg skal først udbede

mig Eders Tilladelse dertil, og saa berette Aarsagen til min uformodentlige og høist sælsomme Tilbagekomst. Hamlet."

Hvordan? Er hele Resten kommen hiem?
Hvad! eller er det blot et Digt og Ränke?

Laertes.

I kiender Haanden?

Kongen.

Det er Hamlets, Ragen, —
og i et Efterskrift han siger: ene;
kan I oplyse dette?

Laertes.

Det er mørkt
for mig, o Konge! Men han komme kun;
mit syge Hiertes Inderste det varmer,
at jeg skal leve og fortælle ham
i Øinene: "det giorde du!"

Kongen.

Hvis saa er,
— og hvorfor skulde det vel være saa?
— hvi skulde det vel være anderledes?
Vil I da lyde mig?

Laertes.

Hvis I ei raader
til Fred.

Laertes.

Lærdom i Vanvid; Tanke parret med Erindring.

Ophelia.

Der er Fennikel til Jer, og Akeleie. Der er Rude til Jer, og her er Noget til mig; Der er Havetorn, det er Salighedsblomstret af hans Tornekrone; I kan bære Jeres Rude med nogen Forskiellighed. Der er en Tusindfryd. — Jeg vilde give Jer nogle Violer; men de visnede alle, da min Fader døde: Man siger, han fik en god Ende; —

(synger).

"Thi Robin den favre er al min Fryd!" —

Laertes.

Sorg, Tanke, Libelse, ja Helved selv omskaber hun til Ynde og til Skionhed.

Ophelia

(synger).

"Kommer han da ei igien?
"Kommer han da ei igien?
"Nei, nei, død han er:
"Læg dig hos ham her.
"Han kommer ei meer igien."

"Hvid som Sneen var hans Skiæg,
"og gnult som Hør hans Haar.
"Bort med Sorg og Klagelyd,

"han er nu i Herrens Fryd;
"hans Siel i Guds Haand staaer!"
Og der komme alle christne Siele. Det høre Gud!
Buds Fred herinde!

(gaaer).

Laertes.

Seer I dette? — O min Gud!

Kongen.

Laertes, jeg maa dele Eders Smerte,
vortil jeg Adkomst har. — Gaae, og udvælg
e Viseste af Eders Venners Tal;
g de skal dømme mellem Jer og mig.
Om middel- eller og umiddelbar
nin Haand er skyldig, vil vi til Erstatning
ort Rige, Krone, Liv, Alt, hvad vi eie,
Jer give; men hvis ei, saa laaner os
aalmodig Øre, og da skulle vi
Fællesskab med Eders Siel arbeide,
for den tilbørligen at tilfredsstille.

Laertes.

Vel! lad saa være. — Maaden, han er død paa;
hans simple Jordefærd, som intet Minde,
ei Sværd, og ei Skioldmærke over Graven,
ei ædel Høitid, festlig Sørgepragt
forherligeb' — alt raaber, for at høres,
som var det ned fra Himlene til Jorden,
at jeg mistroisk det i Tvivl bør kalde.

Kongen.

Giør det; hvor Brøden er, den svare Øre falde!
Jeg beder Jer, gaae med-

(de gaae).

Siette Scene.

En anden Sal i Kongeborgen.

Horatio og en Tiener træde ind.

Horatio.

Hvem er det, som vil tale med mig?

Tieneren.

Søemænd;
de sige, at de bringe Breve til Jer.

Horatio.

Saa før dem ind.

(Tieneren gaaer).

Jeg ei begribe kan,
fra hvilken Deel af Verden jeg kan faae
en Hilsen, kommer den ei fra Prinds Hamlet.

Nogle Søemænd træde ind.

Første Søemand.

Gud signe Jer, ædle Herre!

Horatio.

Han signe dig med!

Første Søemand.

Det vil han, gode Herre! hvis ham godt tykkes. Der er et Brev til Jer, Herre! fra Kongens Sendebud, som foer til England, dersom ellers Jeres Navn er Horatio, som mig er sagt, det er.

Horatio
(læser).

"Horatio! naar du har giennemlæst dette, saa giv disse Folk Leilighed til at komme for Kongen; de have Breve til ham. Forend vi endnu havde været to Dage i Søen, blev der giort Jagt paa os af en Fribytter af et saare krigersk Udseende. Da vi fandte, at vi seilede for langsomt, paatoge vi os en nødtvungen Tapperhed, og i Kampens Tummel entrede jeg: I samme Stund holdt de af fra vort Skib, saa jeg allene blev deres Fange. De have handlet med mig, som naadige Tyve; men de vidste, hvad de giorde; jeg skal giøre dem god Tieneste. Lad Kongen faae de Breve, jeg har sendt, og begiv du dig hid til mig med saa megen Hast, som flyede du for Døden. Jeg har Ord at hviske dig i Øret, som ville giøre dig stum; og dog ere de meget for lette for Sagens Beskaffenhed. Disse gode Folk ville bringe dig hid, hvor jeg er. Rosenkrantz og Guldenstern flyve deres

Kvurs til England. Om dem har jeg meget at fortælle dig. Farvel!

Din, som du vedst, trofaste
Hamlet."

Kom med, jeg vil besørge disse Breve,
og med des større Hast, at I kan føre
mig hen til ham, fra hvem I bragte dem.

(de gaae).

Syvende Scene.

En anden Sal i Kongeborgen.

Kongen og Laertes træde ind.

Kongen.

Nu veed I Alt; besegl da nu min Ufkyld,
og lad til Ven mig Eders Hierte kaare,
da I nu seer, og Eders Øre hørte,
at han, som dræbte Eders ædle Fader,
mig efter Livet stod.

Laertes.

Det synes klart.
Men sig, hvi revsed' I ei slig Misgierning,
som af Natur saa syndig er og blodig;
og hvortil I saa mægtig blev opfordret
af Eders Høiheds, Viisdom, Sikkerheds,
og Alting.

Kongen.

O, af tvende store Grunde,
n muligt Jer vil synes saare svage;
ɜ er' de stærke. Dronningen, hans Moder,
er Liv og Fryd allene af hans Blik,
hvad mig angaaer — enten det nu er
d eller Feil hos mig — hun er saa nøie
net med min Siel, at ret som Stiernen
i sin faste Bane sig bevæger,
kan kun jeg ved hende. — Næste Grund,
jeg ei gik til Landets Ret og Love,
Mængdens store Kierlighed til ham.
ar den hans Lyder i sin Ydest dypper,
virker Kilden lig, som Træ forsteener,
skaber om til Prydelser hans Lænker:
at min Piil, for slig en voldsom Vind
svag forfærdiget, hiem havde vendt
Buen, og ei rammet, hvor jeg sigted'.

Laertes.

saadan har jeg tabt en ædel Fader;
i Søster til Fortvivlelse er dreven;
, hvis Værdie — om Priis tør gaae tilbage —
paa vor Alders Bierg, og bød til Kamp
Fuldkommenhed: — Men Hevnen kommer.

Kongen.

styr ei herfor Eders Sinn: Tænk ei,

at vi er' giort af Stof, saa borst og dødt,
at vi kan lade Faren ruske os
i Skiæget, og ansee det blot for Moerskab.
Om faie Tid skal I faae meer at høre.
Jeg elsked' Eders Fader, og vi elske
os selv; og dette, haaber jeg, vil lære
Jer at formode — Nu? Hvad godt Nyt?

Et Bud træder ind.

Bud.

Breve
fra Hamlet; dette er til Eders Naade,
og det til Dronningen.

Kongen.

Fra Hamlet?
Hvo bragte dem?

Bud.

Man sagde, nogle Søemænd.
Jeg har ei seet dem. Claudio gav mig disse,
som han modtog af Overbringeren.

Kongen.

Laertes, I skal høre dem: — Forlad os.

(Budet gaaer).

(læser) "Høie og mægtige Herre! I maae vide,
at jeg er sat nogen i Land paa Eders Kyst. I
Morgen skal jeg bede om Forlov, at fremstaae for
Eders kongelige Aasyn; da jeg skal først udbede

mig Eders Tilladelse dertil, og saa berette Aarsagen til min uformodentlige og høist sælsomme Tilbagekomst. Hamlet."

Hvordan? Er hele Resten kommen hiem?
Hvad! eller er det blot et Digt og Rænke?

Laertes.

I kiender Haanden?

Kongen.

Det er Hamlets, Regen, —
og i et Efterskrift han siger: ene;
kan I oplyse dette?

Laertes.

Det er mørkt
for mig, o Konge! Men han komme kun;
mit syge Hiertes Inderste det varmer,
at jeg skal leve og fortælle ham
i Minene: "det giorde du!"

Kongen.

Hvis saa er,
— og hvorfor skulde det vel være saa?
— hvi skulde det vel være anderledes?
Vil I da lyde mig?

Laertes.

Hvis I ei raader
til Fred.

Kongen.

Jo til din Fred; hvis nu han kommer,
og, opbragt over denne Reise, afslaaer
igjen at prøve den, saa vil jeg friste
ham til et Værk, som nu min List har mønet,
ved hvilket han ei andet kan end falde:
ei Vind af Daddel for hans Død skal aande;
men selv hans Moder Rænken skal frikiende,
og Vanheld kalde den.

Laertes.

Nu raad mig, Herre!
beskikkere, hvis saa det bliver anlagt,
at denne Haand maa vorde Værktøi.

Kongen.

Rigtig! —
Tidt, siden I drog bort, har man berømt Jer,
og det i Hamlets Paahør, for en Kunst,
hvori I sjges som en Soel at skinne:
Den hele Sum af Eders Færdigheder
aftvang ham ei saa stor Misundelse,
som denne ene, hvilken jeg dog regner
iblandt de mindste.

Laertes.

Hvilken Færdighed?

Kongen.

Ikkun et Baand i favren Ungdoms Hat;
men dog nødvendigt; thi en Yngling pryder

den lyse, sorgfrie Dragt, han bær', ei mindre,
end Oldingen hans Zobelpelts og Kappe,
som Kraft og høi Alvorlighed betegner. —
For tvende Maaneder var her en Herre
fra Normandie. — Jeg selv har seet og tjent
imod de Franske, og de ride herligt;
men denne Riddersmand fortrylled' alle;
han sad som groet til Sadlen, og tvang
sin Ganger til saa underfulde Konster,
som var hans Legem sammenvoxet med
det ædle Dyr. Han var saa herlig Mester,
at min Indbildningskraft knap tænke kan
den Trylleknnst og Færdighed han viste.

Laertes.

Han var Normanner, siger I?

Kongen.

Normanner.

Laertes.

Lamord, saa sandt jeg lever!

Kongen.

Netop han.

Laertes.

Jeg kiender ham; han er blandt sine Landsmænd
en Ædelsteen og lysende Karfunkel.

Kongen.

Han talte stærk om Jer,
og gav Jer et saa herligt Vidnesbyrd

for Færdighed i al Slags Forsvarskunst,
især for Klingen, saa han høit udbrød:
det sandelig et stolt Syn vilde være,
om Nogen vovede en Dyst med Jer.
Han svor paa, at naar I stod lige for dem,
da tabte deres største Fægtemest're
Kunst, Færdighed og Die. Dette Skudsmaal
oppusted' slig Misundelse hos Hamlet,
at han ei ønskede og bad om andet,
end at I snarlig maatte komme hiem,
paa det han kunde maale sig med Eder.
Nu følger deraf —

Laertes.

Hvilket, Eders Høihed?

Kongen.

Laertes! elskede I Eders Fader?
Hvad? eller er I kun et Sorgens Billed?
Et Ansigt uden Siel?

Laertes.

Hvi spørger Kongen
om dette?

Kongen.

Ei fordi jeg noksom veed,
I elsked' Deres Fader; men jeg veed og,
at Kierlighed et Barn af Tiden er,
og af Erfaring har jeg lært, at Tiden
dens Blus og Flamme lemper; thi der er

i Kjerlighedens Flamme et Slags Vægt,
som stræber at fortære den; og intet
beholder stedse lige Kraft; thi Kraft,
naar den til Overmaade voxer, døer
af overvættes Blodrigdhed: Hvad vi
vil gjøre, skal vi gjøre, mens vi ville;
thi dette ville skifter, ændres, sinkes
saa mange Gange som der ere Tunger,
Hænder og Hændelser; og dette Kulde
er da ligt Ødelandens Suk, som vi
gjør Skade vel at lindre. — Men til Roen
af Saaret: Hamlet kommer hiem; hvad vilde
I gjøre, for i Handling meer end Ord
at vise Jer, som Eders Faders Søn?

Laertes.

Jeg vilde dræbe ham i Herrens Tempel.

Kongen.

Ja, intet Fristed Mord bør hellige,
og Hevnens Rige grændseløs bør være.
Men, min Laertes, vil I gjøre dette,
da maae I holde Jer paa Jeres Kammer;
naar Hamlet vender hiem, vil vi ham sige,
at I er kommen, og faae Nogle til
at prise Eders Mesterkunst for ham,
og sætte dobbelt Glands paa det Bersm,
Lamord Jer gav; og derpaa bringe Jer
tilsammen, og paa Eders Klinger vædde.

Da han er ærlig, ædel, fri for Liſt,
vil han Rapirerne ei underſøge,
ſaa I i Mag — hvis ei, da ved lidt Kneb —
kan vælge Jer en hvas tilſpidſet Klinge,
og med et færdigt Stød giengielde ham
for Eders Fader.

Laertes.

Jeg vil giøre det,
og først indvie mit Sværd til dette Værk.
En Torvekriger ſolgte mig en Salve,
ſaa giftig, at naar Blod kun ſees efter
en Kniv, ſom deri dyppedes, formaaer ei
forenet Kraft af alle Læge-Urter,
ſom under Maanen groe, at redde den,
ſom fik den mindſte Rift deraf, fra Døden.
Med denne Gift vil jeg min Klinge væde,
paa det ſelv mindſte Saar hans Død maa vorde.

Kongen.

Lad os betænke dette nøiere,
og ſee, naar Tid og Leilighed er gunſtigſt
for vores Plan. Saafremt den ſkulde feile,
og, ſlet udført, vor Hensigt aabenbare,
det bedre var, den ei i Værk at ſætte:
derfor bør denne Plan et Baghold have,
ſom holde kan, hvis hiin i Prøven briſter. —
Tys! lad mig ſee engang! Vi vil anſtille
et feſtligt Vædemaal paa Jeres Hænder. —

Jeg har det:
Naar Striden giør Jer tørstige og hede,
forstærk da Jeres Anfald; naar han da
forlanger Drikke, vil jeg række ham
en hensigtsmæssig Kalk, og nipper han
en Draabe blot — hvis Jeres Gift han undgaaer,
skal min stage Prøve. — Men hvad Larm er
dette?

Dronningen træder ind.

Hvad nu, min elskte Dronning?

Dronningen.

En Sorg ei oppebie kan den anden,
saa snelle komme de. O, min Laertes!
Ophelia er druknet.

Laertes.

Druknet! Hvor?

Dronningen.

Paa Skraaningen af Bækken groer en Vidie,
hvis sølvgraa Løv i klaren Strøm sig speiler,
der bandt hun vilde, underlige Krandse
af Vidie-Bladene, Nenunkler, Nelder,
af Tusindskion, og af de søde Blomster,
som Børnene vor Herres Fingre kalde.
Mens nu hun klattred for at hænge op
Mørkblomster-Kroner paa de fjerne Qviste,

braft den misundelige Green, og hun
med hendes vilde Sørgeminder faldt
ned i den grædende Bæk.
Vidt spredtes hendes Klæder, og en Stund
hun svæved' over Vandet, som en Havfrue,
imens hun Stykker sang af gamle Sange,
liig een, der føler ei sit Vanhæld, eller
et Væsen liig, der er beslægtet med
og skabt for dette Element. — Men længe
det vared' ei, før hendes Klæder, tunge
og giennemdrukne, trev den stakkels Pige
fra hendes skiønne Sang til Død i Dybet.

Laertes.

Ak! druknet er hun da!

Dronningen.

Ja, druknet; druknet!

Laertes.

O, min Ophelia, den Strøm, dig skiuler,
skal mine Taarers Strømme ei formere.
men Hiertet spiller Mandens Mod et Puds!
Naturen fordrer sine Rettigheder,
til Trods for al Undseelse. — Saasnart
min Graad er runden, er jeg atter Mand. —
Farvel, min Konge! I mit Inderste

en Tale er af Ild, som slog i Flammer,
hvis denne Svaghed ikke slukked' dem.

(gaaer).

Kongen.

Kom, Gertrud, lad os følge ham paa Stand!
Med Nød og Neppe stilte jeg hans Harme.
Nu frygter jeg, den herved atter vækkes;
kom derfor, lad os følge ham.

(de gaae).

Femte Act.

Første Scene.

En Kirkegaard.

To Graverkarle træde ind med Spader ꝛc.

Første Graverkarl.

Kan hun blive begravet i christen Jord, som egenmægtig gaaer hen og søger Guds Rige?

Anden Graverkarl.

Ja hun kan, siger jeg dig; kast derfor strax en Grav til hende; Kongens Foged og de tolv Edsvorne have holdt en Syndsforretning over Liget, og tilkiende hende christen Jord.

Første Graverkarl.

Hvorvidt kan det være muligt, med mindre hun druknede sig af Nødværge?

Anden Graverkarl.

Ja, saadan er det befundet.

Første Graverkarl.

t maa være se offendendo; det kan ikke være
ærledes. For det er Sagen: Naar jeg drukner
g selv med Villie og Vidende, saa viser det en
us; men en actus har tre Grene, nemlig Be-
ndelse, Handling, og Fuldbringelse; ergol:
knede hun sig med Villie og Vidende.

Anden Graverkarl.

n hør bare, Kammerad! —

Første Graverkarl.

mig snakke. Her ligger Vandet; godt. Her
er Mennesket; godt: dersom Mennesket gaaer
til dette Vand, og drukner sig, saa — enten
vil eller ei — saa hedder det: han gaaer.
g Mærke til dette. Men dersom Vandet kom-
r til ham, og drukner ham, saa drukner han
ikke; ergol: den, som ei er Skyld i sin Død,
forter ikke sit Liv.

Anden Graverkarl.

n siger Loven det?

Første Graverkarl.

vist; det maa Kongens Foged, og de tolv
Svorne forstaae.

Anden Graverkarl.

I vide den rene Sandhed? Dersom hun
havde været en adelig Frøken, var hun bleven
ravet uden for Kirkegaarden.

Første Graverkarl.

Rigtig; der traf du det! Og det er en Ynk, at store Folk i denne Verden skal have Lov til at drukne, eller hænge sig, fremfor deres Medchristne. — Hid, min gode Spade! Der er ingen gamle Adelsmænd, undtagen Gravere, Grøftkastere og Gartnere. De vedligehalde Adams Haandværk. —

Anden Graverkarl.

Var han Adelsmand?

Første Graverkarl.

Han var den Første, som bar Vaaben.

Anden Graverkarl.

Snak! han havde jo ingen.

Første Graverkarl.

Hvad! Er du en Hedning? Hvorban forstaaer du Skriften? Skriften siger: Adam grov; kunde han grave uden de Vaaben, du og jeg bær'? — Jeg vil give dig et Spørgsmaal endnu; dersom du ikke besvarer det til Punkt og Prikke, saa skal du tilstaae, du er en —

Anden Graverkarl.

Nu da, spørg!

Første Graverkarl.

Hvem er det, som bygger trofastere end Murmesteren, Skibsbyggeren, eller Tømmermanden?

Anden Graverkarl.

Det giør den, der bygger Galger, for hans Bygning overlever tusinde Indvaanere.

Første Graverkarl.

For Pokker! Jeg kan ret godt lide det Indfalds. Din Galge teer sig ret vel, men hvordan teer den sig vel? Den teer sig vel, for dem som tee sig ilde; nu teer du dig ilde, ved at sige, at Galgen er bygget trofastere, end Guds Huus; ergo: kan Galgen tee sig vel for dig! Ifærd med det nok engang. Stik!

Anden Graverkarl.

Hvem der bygger trofastere end en Muurmester, en Skibsbygger eller en Tømmermand?

Første Graverkarl.

Ja, sig mig det, saa maa du have Hellig-Aften.

Anden Graverkarl.

Hille den! Nu kan jeg sige det.

Første Graverkarl.

Nu frisk da!

Anden Graverkarl.

Skamfærd! Jeg kan ikke sige det.

Hamlet og Horatio træde ind i nogen Afstand.

Første Graverkarl.

Pin ikke din Hierne mere med det, for det bærer

Asen vil ikke tage stærkere Skridt, forbi du banker det; og naar man næste Gang giør Jer dette Spørgsmaal, saa svar: en Graver; de Huse, han bygger, vare til Dommedag. Spring hen i Kroen, og hent mig en halv Flaske Hjertestyrkning.

(Anden Graverkarl gaaer).

(Han graver og synger).

"Mens jeg var ung, hei, hop sasa
"af tusind Leier fuld,
"en Pigelil mig tyktes da
"meer værd end Kongens Guld!"

Hamlet.

Har denne Karl ingen Følelse af sit Arbeid? Han synger, i det han kaster Grave.

Horatio.

Vanen har giort ham det til en let Forretning.

Hamlet.

Du har Ret. Den Haand, der kun arbeider lidet er meest kilden.

Første Graverkarl.

(synger).

"Men Alderdom, jeg siger for sand,
"har nu lagt Haand paa mig,
"og ført mig til et fremmed Land,
"saa jeg mig ei er liig."

(han kaster et Dødningehoved op).

Hamlet.

Dette Hoved havde engang en Tunge, og kunde synge. Hvor den Knægt slænger det til Jorden, som var det Kindbenet af Cain, den første Morder! Det turde være Hierneskallen af en Statsmand, som denne Esel nu kaster Støv i Øinene; een, der vilde besnære Gud selv, ikke sandt?

Horatio.

Det turde vel være, min Prinds!

Hamlet.

Eller af en Hofmand, der kunde sige: "God Morgen, min bedste ædleste Prinds! hvorledes lever min huldе Prinds?" Den turde maaskee have tilhørt dem og den høie og naadige Herre, der rosted den og den høie og naadige Herres Hest, naar han i sit Hierte tænkte paa, at tigge den af ham; turde den ikke?

Horatio.

Jo, min Prinds!

Hamlet.

O ja, ja! — og nu er han formælet med den høimægtige Frue Orm; uden Læber og Mund; saaer Tænderne slagne ud af en Graverkarls Spade; her er en heilig Omvæltning i Tingene, naar vi havde Greeb paa at see den. — Kostede disse Been saa mange Fødsels-Smerter, blot for at Dren-

gene nu skulle spille Pind med dem? Det vær
i mine ved at tænke paa det.

Første Graverkarl.

(synger).

"En Kiste og et Hvilested,
"dertil en Jordsærk hvid,
"see det er al den Herlighed,
"du faaer, naar du gaaer hid."

(kaster et Dødningehoved

Hamlet.

Der er et andet. Mon det ikke være Hjernes
len af en Lovkyndig? Hvor ere nu hans sp
findige Spørgsmaal, hans fine Indvending
hans casus, hans tituli, hans Kneeb? Hvi
ler han, at denne raa Knægt nu slaaer ha
Hovedet med en smudsig Skuffe, og taler ikk
Ord meer om sine Voldsbøder? Hm! de
Person har maaskee i sin Tid været en stor
begodspranger, slaaet om sig med Landboelov
med sine tinglæste Obligationer, Skiøder, C
kerhed, dobbelt Sikkerhed, og protocollerede P
tebreve. Hvad hielpe ham hans Skiøder i
Skiød, han nu ligger i? Kan hans Sikke
og dobbelte Sikkerhed ei sikkre hans fine Hoved,
her at fældes med det fine Muld? Ville de,
sagde god for ham, naar han kiøbte store La
strækninger, nu ikke sige god for ham for n

end et libet Rum, ikke længere og bredere end et Par af hans Kontrakter? Knap Skiøderne paa hans Gods kunne rummes i dette Hul; og maa nu Stamherren selv ikke faae mere? — He?

Horatio.

Ikke et Haarsbred mere, ædle Herre!

Hamlet.

Giøres ikke Pergament af Faareskind?

Horatio.

Jo, min Prinds, og ogsaa af Kalveskind.

Hamlet.

Faar og Kalve er' de, som søge nogen Sikkerhed deri. Jeg vil tale til denne Karl: Heida du! Hvis er denne Grav?

Første Graverkarl.

Min —

(synger).

"— see det er al den Herlighed,
"du faaer, naar du gaaer hid."

Hamlet.

Er den din, saa lyver du paa din egen Grund.

Første Graverkarl.

Det er meer end I giør, og derfor er den ikke Eders. Hvad mig angaaer, lyver jeg ikke; den er min —

Hamlet.

Graven er for Døde og ei for Levende, og derfor lyver du, naar du siger, den er din.

Første Graverkarl.

Der er Liv i den Logn; den vil fra mig tilbage i Jeres Hals.

Hamlet.

For hvilken Mand graver du denne Grav?

Første Graverkarl.

For ingen Mand.

Hamlet.

For hvilket Fruentimmer da?

Første Graverkarl.

For intet Fruentimmer.

Hamlet.

Hvem skal da begraves i den?

Første Graverkarl.

Een, som var et Fruentimmer; men, Gud være hendes Siel naadig! nu er hun død.

Hamlet.

Hvilken Haarkløver denne Karl er! Vi maae tale som en Bog til ham, hvis vi ei ville blive Offere for hans Ordkløverie. — Ved Gud! Horatio, jeg har i de tre sidste Aar lagt Mærke til det: Tidsalderen er bleven saa spidsfindig, at Bondens Taae er saa nær ved Hofmandens Hæl,

t den træder hans Skoe neb. — Hvor længe har
u været Graverkarl?

Første Graverkarl.

f alle Dage i Aaret kom jeg til det den Dag,
r salig Kong Hamlet overvandt Fortinbras.

Hamlet.

vor længe er det siden?

Første Graverkarl.

eed I ikke det? Det veed jo enhver Tosse: det
ar den samme Dag, den unge Hamlet kom til
erden, han som er gal, og sendt til England.

Hamlet.

i for Pokker! Hvi blev han sendt til England?

Første Graverkarl.

i! fordi han var gal; der skal han faae sit Vid
ien, og hvis han ikke gior der, saa siger det
le Meget der.

Hamlet.

vi saa?

Første Graverkarl.

et vil ikke falde i Øinene der, for der er' alle
lk ligesaa gale som han.

Hamlet.

vorfan blev han gal?

Første Graverkarl.

ia en saare underlig Maade, siges der.

Hamlet.

Hvorledes? underlig?

Første Graverkarl.

Ja vist, han blev gal netop deraf, at han gik fra sin Forstand.

Hamlet.

Paa hvad Grund da?

Første Graverkarl.

Ei! her paa dansk Grund. Jeg har været Graverkarl, Mand og Dreng her i 30 Aar.

Hamlet.

Hvor længe kan et Menneske ligge i Jorden, inden det forraadner?

Første Graverkarl.

Ja, hvis det ikke er raadent, før det dør, som vi nu til Dags har mangfoldige Liig, der dø af den franske Syge, og som neppe kan holde, til de lægges i Kiste, saa kan det vel sagtens ligge en ottes Aars Tid. En Garver kan godt ligge sine ni Aar.

Hamlet.

Hvorfor han meer end andre?

Første Graverkarl.

Jo vist, for hans Hud er saa garvet af hans Haandtering, at det holder Vandet en rum Tid ude, og Vandet er en haard Gast for Jeres Lem-

e Syges døde Kroppe. Her er et Hoved, som
ır ligget i Jorden i samfulde 23 Aar.

Hamlet.

vis var det?

Første Graverkarl.

et var en forbandet splittergal Karls. — Hvis
ıner I, vel det var?

Hamlet.

ı, det veed jeg ikke.

Første Graverkarl.

ıd han times Alskens Ulykker, for ravgal Skielm
n var! Han hældte eengang en Flaske Rhinsk-
n ned over mit Hoved. Denne Hierneskal, I
: seer for Jeres Øine, var Yorick's Hierneskal;
n, som var Kongens Hofnar.

Hamlet.

(griber Hierneskallen).

ınne?

Første Graverkarl.

ıst denne.

Hamlet.

, min stakkels Yorick! — Jeg kiendte ham, Ho-
io! — En Karl af uendelig Lystighed og det
ligste Lune: han har baaret mig paa sin Ryg
ır tusinde Gange: og nu, hvor græsseligt er nu
dette for min Indbildningskraft; mit Hierte
ıder sig derved. — Her hang hine Læber, som

jeg har kysset, jeg veed ei hvor ofte; hvor er' nu Ebers skielmske Smile? Jeres henrivende Indfald? Jeres Sange? Jeres Munterheds Kynslag, som altid fulgtes af Taffelets Tordenlatter? Ikke et eneste Smiil har Du tilbage, til at gotte dig over dit eget Dødninge-Aasyn? Ganske, ganske hønmuldnede ere dine Kinder! — Gaae nu ind i hendes Høihrds Sovekammer, og fortæl hende: lad hende sminke sig en Tomme tyk, til dette Udseende skal hun komme! — Faae hende til at lee af dette! — Hør, Horatio! sig mig een Ting.

Horatio.

Hvad er det, ædle Herre?

Hamlet.

Troer du, Alexander saae saaledes ud i Jorden?

Horatio.

Just saaledes.

Hamlet.

Og lugtede saaledes? Pah!

(kaster Hierneskallen).

Horatio.

Just saaledes, min Prinds!

Hamlet.

Til hvilken uædel Bestemmelse kunne vi nedsynke, Horatio! Hvi kan ei Indbildningskraften gaae paa Spor efter det ædle Støv af Alexander, ind-

til den finder det brugt til at stoppe et Spundshul med?

Horatio.

Det var at betragte Sagen alt for smaaligt, at betragte den saaledes.

Hamlet.

Nei sandelig, ikke det ringeste; det er kun at følge ham did med sømmelig Beskedenhed, i det Sandsynligheden gaaer foran. Hør nu! Alexander døde; Alexander blev begravet; Alexander vendte tilbage til Støvet; Støvet er Jord; af Jord giøre vi Leer; og hvi kunde man ei tilstoppe en Ølkande med det Leer, hvortil han blev forvandlet?

Den høie Cæsar, død, opløst til Muld,
et Hul kan stoppe til for Vinterkuld:
O, at det Støv, hvorfor alt Støvet bukked',
tilsidst en Hyttes Væg maaskee for Regn har lukket!

Men tys! Men tys! Tilside, der er Kongen.

Præster o. s. v. træde ind i 'Sørgeoptog. Ophelias Liig bæres ind. Laertes og en Sørgeskare følge det. Kongen, Dronningen, og deres Følge o. s. v.

Dronningen, Hoffet: hvem er det de følge?
Og med saa knap tilmaalte Kirkeskikke?
Det er et Tegn, at Liget, som hidbringes,

har med fortvivlet Haand selv endt sit Liv.
Det var af Stand. Kom, lad os gaae tilside
et Øieblik, og høre til.

(gaaer tilside med Horatio).

Laertes.

Hvad flere Kirkeskikke?

Hamlet.

Det er Laertes, en høist ædel Yngling.
Giv Agt!

Laertes.

Hvad flere Kirkeskikke?

Første Præst.

Saa vidt er hendes Jordefærd udstrakt,
som vi har Fuldmagt. Hendes Død var tvivlsom,
og havde mægtig Bud ei Loven bøiet,
hun i vanhellig Jord var bleven nedlagt
til Dømsdagsbasunens Skrald. For milde Bønner
var' Skaar og Steen og Gruus paa hende kastet:
Dog her tilstaaes hun nu sin Uskyldskrands,
og den jomfruelige Blomsterstrøening,
samt Klang af Klokker, mens hun bringes til
sit Hiem i viet Muld.

Laertes.

Tør her ei mere skee?

Første Præst.

Ei meer'tør skee;
vi maatte Gravens vanhellige,

ſang vi et requiem, og ſlig Fred for hende,
ſom for de Salige, der døe i Herren.

Laertes.

Saa lægger hende da i Jordens Skiød,
og af det ſavre, ubeſmitted' Kiød
Violer groe! — Hør mig, du haarde Præſt!
Min Søſter ſkal ſom Engel ſtaae ved Tronen,
naar du i Dybet ligger hylende.

Hamlet.

Ha! Hvad! den yndige Ophelia.

Dronningen.

(ſtrøer Blomſter).

Sødt til den Sødeſte! — Farvel! — Jeg haabed'
i dig at have ſeet min Hamlets Huſtrue;
din Brudeſeng at ſmykke, tænkte jeg;
o, huldе Pige! ei at ſtrøe din Grav.

Laertes.

O trefold Vee ti Gange trefold falde
paa den Forbandede, hvis Helved-Udaad
berøved' dig din ædle Sands! — Hold Jorden
en Stund tilbage, indtil jeg end eengang
i mine Arme har indſluttet hende.

(ſpringer i Graven).

Saa; bygg nu paa den Levende og Døde,
til Sletten vorer til et Bierg, ſom ſeer
høit over gamle Pelion og det blaa
Olympus's høit i Himle ſkiulte Hoved!

Hamlet
(træder frem).

Hvo er det,
hvis Smerte taler med sligt Eftertryk?
hvis Sorrigs Tale kogler Stiernegangen,
saa, lig forbausede Tilhører-Skarer,
de staae i Skyerne? See, her er jeg,
Hamlet af Danmark!

(han springer i Graven).

Laertes.

Satan slaae din Siel!

(de brydes).

Hamlet.

Du beder ikke smukt!
Hør! bort med dine Fingre fra min Strube!
thi skiondt jeg ei er heed og hastigsindet,
har jeg dog noget Farligt inden i mig;
frygt det, hvis du est viis; tag bort din Haand!

Kongen.

Gaae, riv dem fra hinanden!

Dronningen.

Hamlet! Hamlet!

Alle.

I ædle Herrer!

Horatio.

Elskte Prinds, vær rolig!

(Folget skiller dem ad, og de stige op af Graven).

Hamlet.

Ja, den Sag vil jeg fægte med ham om,
til mine Øienlaage meer ei blinke.

Dronningen.

O, hvilken Sag, min Søn!

Hamlet.

Jeg elskede
Ophelia, hundred' tusinde af Brødre,
om deres Kierlighed tilsammenlagdes,
udgiorde ei min Sum. Hvad vil du giøre
for hende?

Kongen.

O, han raser, min Laertes!

Dronningen.

For Herrens Naade, o bær over med ham!

Hamlet.

Guds Under! viis mig, hvad du vilde giøre?
mon græde, stride, faste, sønderrive
dig selv, udbrikke salten Hav, opsluge
en Krokodil? Jeg vil det. Komst du hid,
blot for at hyle? for at trodse mig
med dette Spring i hendes Grav? — Kom an!
Lad dig begrave levende med hende;
det vil jeg med; og snakker du om Bierge,
saa bynge Millioner Agre over os,
indtil vor Gravhøi, sviende sin Isse
i Zonens Brand, giør Osse til en Vorte!

Ja, har du Lyst at prale, vil jeg kroute, saavel som du.

Dronningen.

Det er Vanvittighed;
dens Gjæring varer kun et Øieblik;
taalmodig derpaa, som den samme Due,
naar den sit gyldne Ungepar udruger,
han sidder taus med sorgnedbøiet Hoved.

Hamlet.

Hvor, Herre! hvi behandler I mig saadan?
Jeg altid elsked' Jer: men ligemeget!
Lad Hercules selv gjøre, hvad han kan —
Fugl flyve vil, og Fisk vil gaae i Vand.

(gaaer).

Kongen.

Jeg beder dig, følg med ham, min Horatio!

(Horatio gaaer).

(til Laertes). Taalmodig! husk vor Tale i Gaar Aftes;
nu Haand paa Værket! — Elskte Gertrud, sørg for
at Nogle vaage over Eders Søn. —
Paa denne Grav skal komme til at ligge
et levende, et sjeldent Monument:
En rolig Time snart os foreskaaer;
vi Taalmod ove bør, indtil den slaaer.

(de gaae).

Anden Scene.

En Sal i Kongeborgen.

Hamlet og Horatio træde ind.

Hamlet.

Nu nok om dette. — Hør nu her det andet; —
Erindrer I endnu den hele Sag?

Horatio.

Erindre den, min Prinds?

Hamlet.

Der stod en Art af Strid her i mit Hierte,
som Søvn mig nægted'; værre tyktes mig
jeg lane end Oprørsmænd i Boierne.
Jeg hovedkuld foer op, og priset være
min Hovedkuldshed — ja vi maae erkiende,
vor Ubesindighed tit vel os tiener,
hvor alle vore dybe Planer blegne,
og det skal lære dig: der er en Guddom,
som lægger sidste Mesterhaand paa al
din Jid: tilhug den som du vil!

Horatio.

Ja, vist nok!

Hamlet.

Op af mit Rum jeg foer,
mit Skierf jeg snøred' om min Skipperkiole,
jeg famled' for at finde, fandt min Skat,

fik deres Pakke fat, og gik saa ned
i mit Lukaf; hvor jeg saa drifftig var,
da Frygten glemte Høflighed, at aabne
den høie Fuldmagt; hvor jeg fandt, Horatio!
en Konge-Niddingsstreg, en stræng Befaling,
(med mange og forskiellige Grunde spækket,
som Danmarks Vel, ja Englands med angik,
samt mine Synder registrerte — oh! —)
at naar den foreviistes, skulde flux,
paa Øieblikket, uden Tid at spilde,
ja ei engang til Bøddel-Ørens Slibning,
mit Hoved hugges af.

Horatio.

Gud! er det muligt?

Hamlet.

Her Ordren er; læs den, naar du faaer Tid.
Men vil du vide, hvad jeg gierde saa?

Horatio.

Ja, ædle Herre! det er just min Bøn.

Hamlet.

I fligt et Garn af Skurkestreger hildet,
at førend jeg formaaede at giøre
et Forspil til en Tanke, havde man
begyndt paa Stykket selv, jeg satte mig,
opdigted' en nye Fuldmagt, skrev den smukt;
engang, lig vore Statsmænd, jeg ansaae
det Skam, at skrive smukt, og stræbte saare

at glemme denne Kunst; men, Ven! nu tiente den mig som Livdrabant. Hør, vil du vide hvad mit Skrift indeholdt?

Horatio.

Ja; ædle Herre!

Hamlet.

Deri besværger Kongen Englands Fyrste:
saa sandt han er hans troe Skattekonge,
saa sandt som Venskab mellem dem skal groe
med Palmers Flor; saa sandt som Fred frembeles
skal bære trygt sin Axe-Krands, og staae som
et Bindetegn imellem dem — og mangt et
saa sandt som end af lige vægtigt Indhold, —
da strax, naar han har læst og kiender Ordren,
foruden Alskens Undersøgelse,
han lader Overbringerne henrette,
og ei engang tilstaaer dem Tid at skrifte.

Horatio.

Hvordan forseglede I det, min Prinds?

Hamlet.

O, ogsaa heri spored' jeg Guds Finger;
thi i min Pung jeg havde det Signet,
som var min Faders, og som var Model
for dette Kongesegl. Nu lagde jeg
mit Brev i Form, som hiint, skrev uden paa,
forseglede det, og lagde det saa hen.

O

Man kiendte ei min Skifting; næste Dag
stod vores Soeslag, og hvad derpaa fulgte,
det veedst du alt.

Horatio.

Saa altsaa Guildenstern
og Rosenkrantz da nu maae troe derpaa?

Hamlet.

Ja, Ven, de beiled' jo til denne Post.
De røre ikke min Samvittighed;
de selv fremkaldte Døden: farligt er det,
saasnart en lavere Natur gaaer mellem
to stærke Fienders Stød og vilde Klinger.

Horatio.

Ha! hvilken Konge er dog denne!

Hamlet.

Troer du
ei, at det nu er Tid, jeg gaaer til Værket?
Han, som min Konge slog, min Moder skiænded',
han, som fremskiød sig mellem min Forhaabning
og mine Fædres Krone; han, som angled'
med egne Hænder efter dette Liv,
og med sligt glimrende Bedragerie;
er det ei reen Samvittighed af mig,
at jeg betaler ham med denne Arm?
og er det ei en Helvedssynd, at lade
slig Kræft i vor Natur end kade meer?

Horatio.

Det vil kun vare faie Tid, saa veed han
fra England, hvordan Sagen der er endt.

Hamlet.

Kun faie Tid; min Mellemtiden er;
og en Mands Liv er som til een at tælle. —
Men, troe Horatio, jeg er høist bedrøvet,
at jeg forglemte mig imod Laertes,
thi i min egen Sag, som i et Speil,
seg hans Sags Billed seer. Jeg vil bestræbe
mig for hans Gunst at vinde; sandelig
hans Smertes høie Tone reev mig hen
Lidenskabens Himmelflugt.

Horatio.

Tyst! Stille!
Hvo kommer der?

Osrick træder ind.

Osrick.

Høist velkommen tilbage til Danmark, Ebets Naade!

Hamlet.

Jeg takker ydmygst, Herre! — Kiender du denne Myg?

Horatio.

Nei, bedste Herre!

Hamlet.

Dit Lod er des ærefuldere, for det er en Last af kiende ham. Han har meget og frugtbart Land; lad et Dyr være Dyrenes Herre, saa vil hans Krybbe staae ved Kongens Bord. Det er en Alslike; men som jeg siger, han har rige Besiddelser af Skarn.

Osrick.

Naadige Herre! dersom det var Eders Naade beleiligt, skulde jeg melde Jer Noget fra hans Majestæt.

Hamlet.

Jeg vil anhøre det med al Opmærksomhed, Herre! — Sæt Eders Hat paa det rette Sted; det er Hovedet.

Osrick.

Jeg takker Eders Naade, det er meget heedt.

Hamlet.

Nei, I maa tro mig, det er meget koldt; Vinden er nordlig.

Osrik.

I har Ret, naadige Herre! det er temmelig koldt.

Hamlet.

Men dog synes mig, at det er varmt, og lummert; eller ogsaa mit Temperament —

Osrick.

Forfærdelig, naadige Herre! det er forfærdelig

varmt — som om det var — jeg veed ikke hvorban. Hans Majestæt bød mig sige Eders Naade, at han har indgaaet et stort Væddemaal paa Eders Haand: Sagen er denne, naadige Herre —

Hamlet

(nøder ham til at sætte Hatten paa).

Jeg beder Jer; — huft paa —.

Osrick.

Tillad mig, Eders Naade: blot for min Bequemmeligheds Skyld; det forsikrer jeg. — For kort siden er Laertes kommen her til Hove. Troe mig, han er en fuldkommen Ridderesmand, fuld af de herligste, udmærkede Egenskaber, høist behagelig i Omgang, høist ædel i Anstand. Sandelig, at jeg skal tale ret fyndigt om ham: han er de fine Sæders Billed og Aarbog; thi I vil finde, at han indeholder enhver Fuldkommenhed, en ædel Ridder vil see for Sine.

Hamlet.

Herre! hans Beskrivelse lider intet Tab i Jeres Mund; skiondt jeg veed, fuldskændigt at registrere hans Dyder, vilde forvirre endog en dyrket Hukommelses Regnekunst, saa snare og talrige fare de den forbi. Men at jeg skal tale i sandrue Kovtales Tone, saa anseer jeg ham for en Siel af stort Omfang, og hans Indhold for saa dyrebart og sieldent, at, for at bruge et rigtigt Ud-

ryk om ham: kun hans Ligemand er hans Speil; og hver anden, som vil male ham, kun hans Skygge; intet mere.

Osrick.

Eders Naade taler høist treffende om ham.

Hamlet.

Til Sagen! Hvi formørke vi den ædle Herre med en Taage af vores raae Ord og Aande?

Osrick.

Hvad befaler?

Horatio.

Er det Jer ei muligt, at forstaae dette Sprog i en Andens Mund? I Sandhed, Herre! I maatte kunne det.

Hamlet.

Til hvad Ende nævner I den ædle Herre for mig?

Osrick.

Laertes?

Horatio.

Hans Pung er alt tom. Alle hans gyldne Ord har han givet ud.

Hamlet.

Kjøn ham, Herre!

Osrick.

Jeg veed, I er ei uvidende —

Hamlet.

Jeg ønsked', I vidste det, Herre; dog, paa min

Ære! om I end gjorde det, vilde det ikke meget bevise, jeg var det. Nu vel, Herre? —

Osrick.

I er ei uvidende om, hvilken udmærket Fuldkommenhed Laertes besidder —

Hamlet.

Det tør jeg ei tilstaae, for at jeg ei skal sammenligne mig med ham; thi at kiende en Mand nøie, er at kiende sig selv.

Osrick.

Jeg mener, min Prinds! i hans Vaaben; men i den Bersommelse, de have lønnet ham med, er han uden Ligemand.

Hamlet.

Hvad er hans Vaaben?

Osrick.

Rappir og Daggert.

Hamlet.

Det er to Vaaben. Nu videre!

Osrick.

Kongen har paa sin Side vædet om sex moriske Heste, hvortimod han har stillet til Pant, som jeg hører, 6 franske Kaarder og Daggerter, med deres Tilbehør, saasom Belte, Gehæng o. s. v. — Tre af Bæretøiene ere i Sandhed høist behagelige for Indbildningskraften, høist svarende til Kaar,

befæsterne, høist fine, og af en høist fri og ædel Opfindelse.

Hamlet.

Hvad forstaaer I ved Bæretøi?

Horatio.

Jeg vidste nok, I, kom til at opbygge Jer ved Randgloserne, inden I blev færdig.

Osrick.

Bæretøiet, min Prinds, det er Gehængerne.

Hamlet.

Nu da: sex moriske Heste imod sex franske Kaarder, deres Tilbehør, og trende Bæretøi af en høist fri og ædel Opfindelse: det er et fransk Væddemaal imod et dansk. Hvorfor er det stillet til Pant, som I kalder det?

Osrick.

Kongen har væddet, at i et Dusin Stød mellem Eder, min Prinds, og ham, skal han ikke give tre Stød forud for Jer. Han har væddet paa Tolv mod Ni, og det vilde bringes til umiddelbar Afgiørelse, dersom Eders Naade vil værdiges at svare til det.

Hamlet.

Hvordan da, dersom jeg svarer Nei?

Osrick.

Jeg mener, min Prinds, dersom I vil fremstille Eders høie Person, for at afgiøre Væddemaalet.

Hamlet.

Herre, jeg vil spadsere her i Salen; hvis det behager hans Majestæt, er det nu den Tid af Dagen, jeg tager frisk Luft. Lad Rapirerne bringes hid, den ædle Herre være villig til det, og Kongen sit Forsæt true, saa vil jeg vinde for ham, hvis jeg kan; hvis ikke, vil min hele Gevinst være min Skam, og de fleste Stød.

Osrick.

Skal jeg melde det saaledes?

Hamlet.

Det maa være Meningen; baldyr det, som Eders Natur lyster.

Osrick.

Jeg anbefaler mig til Eders Naades Tieneste.

(gaaer).

Hamlet.

Jeg takker, jeg takker. — Han gior vel i selv at anbefale sig; der er ingen anden, som vil tiene ham heri.

Horatio.

Denne Bibe løber endnu med Æggeskallen paa Hovedet.

Hamlet.

Han gjorde Komplimenter for sin Moders Bryst-Vorte, for han diede den. Saaledes har han, og mange flere af samme Yngel, som jeg veed

denne Afskums Tidsalder er forgabet i, blot lært Dagens Melodie uden ab, og fanet Klangen af Selskabstonen; et Slags Sammensurium, som idelig giører, og ubaander de allerflaueste og meest gjennemtærskede Tanker; men vil du prøve dem, saa puft blot til dem, og Boblerne briste!

En Herre træder ind.

Herren.

Min Prinds, hans Majestæt anbefalede sig til Jer ved den unge Ostrick, som melder ham, at I ventet ham her i Salen. Han sender mig, for at erfare, om Eders Hu staaer til at fægte med Laertes, eller om I vil udsætte det til videre?

Hamlet.

Jeg er mit Forsæt troe, og det følger Kongens Villie. Er det ham beleiligt, saa er jeg rede, nu, eller naar det skal være, forudsat jeg er saa vel oplagt, som nu.

Herren.

Kongen og Dronningen og alle komme hid.

Hamlet.

De komme i en lykkelig Tid!

Herren.

Dronningen beder Jer vise Laertes venskabelig Behandling, før I begynde at fægte.

Hamlet.

Jeg vil følge hendes gode Lærdom.

(Herren gaaer).

Horatio.

I taber dette Væddemaal, min Prinds!

Hamlet.

Det troer jeg ikke; siden han drog til Frankrig, har jeg været i idelig Øvelse. Jeg vinder sikkerlig. Men du kan aldrig troe, hvor ilde alting staaer til her omkring mit Hierte: — men det har intet at betyde.

Horatio.

Jo, min bedste Herre —

Hamlet.

Det er kun Barnagtighed; men det er skabt en Slags Ahnelse, som vilde maaskee forurolige et Fruentimmer.

Horatio.

Dersom Eders Sind har Ahnelse om noget, saa adlyd det. Jeg vil forebygge, at de skal komme hid, og sige, I føler Jer ei oplagt.

Hamlet.

For alting ei! Vi foragte Varsler. Ikke en Spurv falder til Jorden uden den himmelske Faders Villie; dersom det skal være nu, skal det ei komme; dersom det ikke skal komme, skal det være nu; dersom det ikke skal være nu, vil det dog

komme: at være rede, det er alt: siden intet Menneske, i Grunden veed hvad han forlader, hvad siger det ham da at han forlader det tidligt? — Lad gaae!

Kongen, Dronningen, Laertes, Hofmænd, Osrick træde ind med Følge, som bære Rapirer o. s. v.

Kongen.

Kom, Hamlet! kom tag denne Haand af mig!

(han lægger Laertes's Haand i Hamlets).

Hamlet.

Forlad mig, Herre! Jeg har feilet mod Jer; forlad, saasandt I er en Riddersmand! Hver Mand her veed, og I har vist nok hørt, at jeg er straffet med en svar Forrykthed. Hvad jeg har giort, som Eders Hierte, Ære, Vrede kunde ophidse, det tilstaaer jeg her, var Vanvid. Var det da Hamlet som fornærmede' Jer? Nei, Hamlet ei; hvis Hamlet er berøvet sig selv, og fra sig selv, og han fornærmer Laertes, gior ei Hamlet det; nei, Hamlet fragaaer det; hvem fornærmer da? — hans Vanvid.

Hvis saa, er Hamlet blandt dem, som fornærmes. Den arme Hamlets Vanvid er hans Fiende. I dette Selskabs Paahør

fragaaer jeg at jeg tænkte ondt imod Jer.
Undskyld mig da i Eders ædle Tanker,
som den, der over Huset skiød med Pile,
og saarede sin Broder!

Laertes.

Mit Hierte har I fyldestgiort, som mægtigst
i denne Sag til Hevn mig skulde drive;
men hvad min Ære angaaer, træder jeg
tilbage, og vil ei Forlig indgaae,
før Mænd, nævnkundige for Aar og Hæder,
Fredsvilkaar har bestemt ved deres Udsagn,
som mig mit Navn bevarer ubesmittet.
Til den Tid tager jeg mod Eders Venskab
med Venskab, og vil ikke bryde det.

Hamlet.

Jeg fro modtager det, og, freidig med Jer
jeg fægter denne broderlige Lystkamp. —
Giv Værge hid! Kom frem!

Laertes.

Kom, een til mig!

Hamlet.

Laertes, jeg skal værge Jeres Hæder:
i min Uvidenhed maa Eders Kunst,
en Stierne lig, i tykkest Nat og Mulm,
fremstraale dobbelt klart.

Laertes.

I spiemter, Prinds!

Hamlet.

Nei, nei, ved denne Haand!

Kongen.

Ung Ofrick, giv dem Værge! — Elskte Hamle
I veed jo Væddemaalet?

Hamlet.

Jo, min Konge,
for meget paa min svage Haand I koler.

Kongen.

Jeg frygter ei; jeg har jo seet Jer begge; —
men siden han har taget til i Kunsten,
har vi saaledes aftalt Væddemaalet.

Laertes.

Nei, denne er for tung; giv mig en anden.

Hamlet.

Jeg er tilfreds med denne. Disse Klinger
er dog vel lige lange?

Ofrick.

Ja, mit Prinds!
(de lave sig til at sagt

Kongen.

Sæt Bægerne paa Bordet. — Dersom Ham
det første eller andet Stød man give,
saa og, hvis han det tredie gjengielder,
skal alle Skandsernes Kartover tordne;
paa Hamlets bedre Aandedrag skal Kongen
en Skaal udtomme, og i Bæg'ret kaste

en Perle, rigere end nogen, fire
samfulde Konger bar' i Danmarks Krone.
Giv Drikkebæg're hid; og lad Hærpukken
faa til Trompeten sige, og Trompeten
til ham, som udenfor Kartoven stprer,
Kartoven saa til Himlen høit, og Himlen
til Jorden: "Kongen drikker nu for Hamlet!"
Velan! Begynd; og, Dommere! giv Agt!
(de fægte).

Hamlet.

Kom an!

Laertes.

Velan Prinds?

Hamlet.

Eet?

Laertes.

Nei!

Hamlet.

Fælder Dom!

Osrick.

Et Stød, høist reent!

Laertes.

Nu vel! saa om igien!

Kongen.

Holdt! giv mig Viin. See, Hamlet, denne Perle
er din; det er din Skaal! Ræk ham sit Bæger!
(Trompeterne lyde, og Kartoverne lønnes uden for).

Hamlet.

Først vil jeg fægte denne Gang til Ende.
Sæt det tilside lidt. — Kom! — Nok et Stød.
(de fægte).
Hvad siger I?

Laertes.

Et Stød, et Stød, ja rigtig.

Kongen.

Vor Søn gaaer af med Seiren.

Dronningen.

Han er feed,
og lidt stakaandet: — Hamlet, tag mit Klæde,
og tør din Pande; — Hamlet! Dronningen
et Glædesbæger tømmer paa dit Held!

Hamlet.

Min ædle Frue —

Kongen.

Gertrud! drik det ei!

Dronningen.

Jo, min Gemal! jeg vil: jeg beder lad mig!

Kongen.

(afsides).
Det er Giftbægeret; det er for sildigt.

Hamlet.

Jeg tør endnu ei drikke, Frue; — straks.

Dronningen.

Kom, lad mig tørre Sveden af dit Ansigt.

Laertes.

vil jeg ramme ham.

Kongen.

Jeg troer det ei.

Laertes.

bog, en Stemme i mit Inderſte
æſten derimod!

Hamlet.

Kom tredie Gang,
tes! Hidindtil har I kun leget;
ieder, ſtod med Eders bedſte Kraft.
frygter, at I har mig kun til Bedſte.

Laertes.

? troer I det? — Kom an!

(de fegte).

Oſrick.

it paa nogen af Siderne.

Laertes.

vogt Jer!

Laertes ſaarer Hamlet; derpaa i Stridens Hede
ombyttes Kapirerne, og Hamlet ſaarer Laertes).

Kongen.

Skil dem ad; de er i Hede.

Hamlet.

, kom igien!

(Dronningen ſanker).

Osrick.

Ha! sørg for Dronningen!

Horatio.

De bløde begge. — Prinds hvorledes er det?

Osrick.

Hvorledes er det fat med Jer, Laertes?

Laertes.

Som med den Mand, der grov en Grav til Andre,
og selv faldt i den. — Osrick, mig skeer Ret;
min egen Rænke stiller mig ved Livet.

Hamlet.

Hvad fattes Dronningen?

Kongen.

Hun faldt i Afmagt,
da hun saae Blod.

Dronningen.

O nei — nei! Drikken, Drikken —
O Hamlet, elskte Søn! — Jeg er forgivet.
(dør).

Hamlet.

O, Djevle-Ondskab! — Ha! Lad Dørren lukkes!
Forræderie! Opspor det!
(Laertes falder).

Laertes.

Her er det, Hamlet. — Hamlet, du est dødsens;
al Verdens Lægekunst kan dig ei frelse;
en Times Liv du har ei dit Brøst;

ræder-Vaabenet er i din Haand,
idset og forgiftet; Rænken vendte
mod mig selv. See mig; jeg ligger her,
skal ei meer opstaae; Gift drak din Moder!
kan ei mere: — Kongen — Kongen ene
adle er —

Hamlet.

Hvad! Klingen med forgiftet! —
a, Gift! giør da dit Værk!

(stikker Kongen).

Ofrick og Herrerne.

ræderie! Forræderie!

Kongen.

Venner! frelser mig! Jeg er kun saaret.

Hamlet.

:, du Blodskiænder! du mordtørstige,
omte Dannerkonge! Drik dit Bæger! —
Perlen her endnu? — Følg med min Moder!

(Kongen dør).

Laertes.

m skeer sin Ret. Han selv har blandet Giften. —
t din Tilgivelse mod min, o Hamlet!
og min Fadres Blod paa dig ei komme,
eller dit paa mig!

(Laertes dør).

Hamlet.

Det fri dig Bud fra! — Jeg gaaer heden med dig. —
Jeg dør, Horatio: — Ulykkelige Dronning,
farvel! — I, som ved dette Sørgespil
staae blege, rystende, som er kun stumme
Personer og Tilhørere ved Sagen!
hvis Tid mig undtes; — men strænge Stævning lyder
fra Dødens ubevægelige Domstol —
O da — da kunde jeg kundgiøre Jer —
Men lad det fare! — See, jeg dør, Horatio!
du lever: o forklar mig og min Sag
for dem, som gaae i Mørket!

Horatio.

Troe ei dette!
Jeg er en Oldtids Romer, ingen Dansk,
end er her Gift!

Hamlet.

Sagsandt du eft en Mand,
saa rækker du mig Bægeret! — O slip!
Ved Himlene! Nei, jeg vil have det. —
O Gud, Horatio! hvilket saaret Navn
vil leve efter mig, naar Tingene
i Mulm og Mørke saa begravne ligge!
Bar du mig nogensinde i dit Hierte,
da fjern dig end en Stund fra Salighedem,

og aand i denne Jammerdal med Smerte,
for at fortælle min Historie. —

(Krigsmarsch høres langt borte, og Kartoverne løsnes uden for).

Hvorfra hiin Krigslyd!

Ofrick.

Fortinbras, som kommer
med Seir fra Polen, hilser med slig Torden
de Sendebud fra England, som nu lande.

Hamlet.

O min Horatio, jeg føler Døden;
den stærke Gift hver Gnist af Liv udslukker;
jeg ei oplever dette Bud fra England:
men Valget træffer Fortinbras; det spaaer jeg,
og dømende min Stemme lyder for ham.
Kundgior ham dette; slig ham Skiebnens Gang —
det mindste med det største, som har virket, —
Det øvrige er Taushed.

(han dør).

Horatio.

Ak, nu brister
et ædelt Hierte: — Huldre Prinds, godt Nat,
og Engle-Skarer synge dig til Hvile! —
Hvi drager Trommen hid?

(Krigsmarsch uden for).

Fortinbras træder ind med de engelske Sendinge og Andre.

Fortinbras.

Hvor sees dette Syn?

Horatio.

Hvad vil I see?
Hvis Sørge- og hvis Under-Syn I mener,
da søg ei meer; her har I fundet dem.

Fortinbras.

Sligt Blodbad skriger Mord! — O stolte Død!
hvad Høitid holdes i din evige Celle,
at du saa blodig med eet Skud har fældet
saa mange Fyrster?

Første Sendebud.

Det er Jammerssyn.
Vort Bud fra England kommer nu for silde;
dovt er det Øre, som vi skulde melde,
at troligen hans høie Bud er opfyldt,
at Rosenkrantz og Guildenstern er' døde.
Hvo siger os nu Tak?

Horatio.

Hans Læber ei,
om de end levede og kunde takke;
han aldrig Ordre gav til deres Død.
Men da I samles her, som Teppet just
for dette blodige Sørgespil er faldet,
I fra den polske Krig, og I fra England,

saa byd, at disse Legemer fremstilles
høit paa en Skueborg for Alles Øine,
og lad mig derfra aabenbare Verden,
som ved det ei hvorlunde det gik til.
Saa skal I høre mig forkynde Eder
om Blodskam, blodig, unaturlig Daad;
tilfældig Straf, Manddrab af Hændelse;
om Mord, saavel ved Svig, som Vold; og nu
i Enden her feilslagne Planer, faldne
paa Ophavsmandens Hoved. Alt det kan jeg
kundgiøre sanddrue.

Fortinbras.

Lad os høre da;
og kald de Ædleste dertil. — Hvad mig
angaaer, modtager jeg med Sorg min Lykke.
Jeg har en gammel Ret til Danneriget;
min Fordeel byder mig, at fordre det.

Horatio.

Derom at tale har en Røst paalagt mig,
som vel tør drage Stemmer efter sig.
Men lad det skee paa Stand, i dennne Stund,
mens Folkets Sind endnu er vildt og oprørt;
at Rænker og Vildfarelse ei skulle
aarsage fleer' Ulykker, end de skeete.

Fortinbras.

Lad fire Høvedsmænd da bære Hamlet
med fæstlig Krigerpragt til Skueborgen;

thi sandelig, var han paa Thronen kommen,
høist kongelig og herlig var han vorden.
Foran hans Vandring Krigerens Musik
og Sørgehøitids-Skik, som over Helte,
i høie Toner tale! —
Frem! Tager disse Liig; thi disse Stæder
sligt Syn ei passer for; det Leiren klæder.
Gaaer, byder Hæren skyde!

(Sørgemarsch. De gaae ud, bærende de døde Legemer, hvorpaa Kartoverne lasnes).

Om

Sørgespillet

Hamlet

Prinds af Danmark.

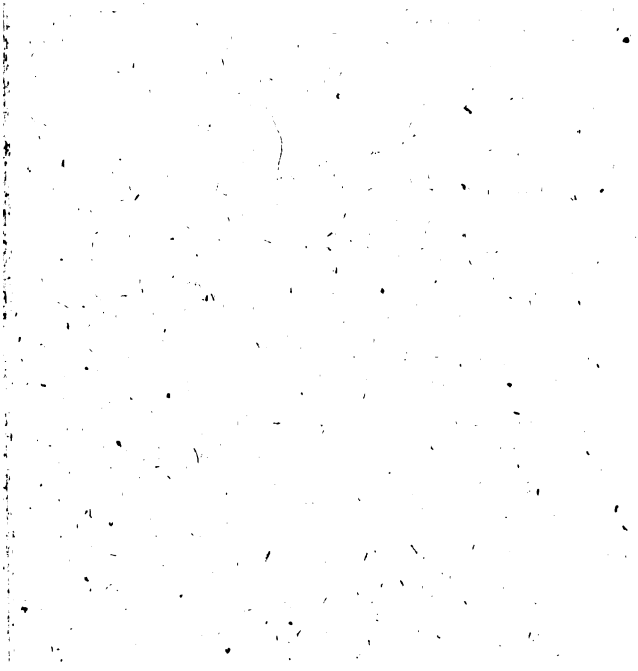

Om Sørgespillet

Hamlet,

Prinds af Danmark.

Det oprindelige Stof til dette Sørgespil ligger i 3die Bog af vor store Historieskriver Saxo. Dette gav Franskmanden Belleforest Anledning til en tragisk Novelle, som blev oversat paa engelsk, under Navn af the historie of Hamblett; efter dette forfærdigede Thomas Kyd et Sørgespil, som allerede i Aaret 1589 spiltes paa den engelske Skueplads, og som, i Forening med ovennævnte Novelle, udentvivl gav Shakspear Anledning til sin Hamlet. — Malone formoder, at det er skrevet 1596, altsaa i Forfatterens 32te Aar, og i hans herligste Mandoms-Blomster *). — Davies troer imidlertid, at det er bragt tidligere paa Skuepladsen, men i en anden Form, da det er bekiendt, at

*) Capel troer 1,605.

Shakspear ideelig forandrede, især i sine Yndlings-Stykker: og intet har vel været ham kjærere end Hamlet, dette dramatiske Mesterværk, som af alle har giort det største Indtryk paa hans Landsmænd, og som fra sin første Forestilling til den Dag i Dag har været kronet med størst Bifald, og spillet oftest.

Jeg forbigaaer her Alt, hvad brittiske Kunstdommere have sagt om denne Tragoedie. Enhver Læser, som upartisk, og uden Fordom, træder hen foran dette Mesterværk, vil gribes og gjennemtrænges af dets Fuldkommenheder, uden at have Johnson eller Steevens o. s. v. ved Haanden: — og den, som ret vil see Værkets indre Structur, han aabne Helligdommen med den magiske Nøgle, Tydklands Shakspear har rakt ham i sin Wilhelm Meister. — Det er blot min Hensigt, korteligen at fortælle, saavidt mig bekiendt er, Stykkets Historie og Skiebne, saavel i dets Fædreneland, som under fremmede Himmelegne.

Som en Soel gik Shakspeare's Genie op af Barbariets Nat: og da det var dalet, overgik et Slags cultiveret Barbarie det Land, det havde lyst for. Mængden, som kun beundrer det Nye, men ei det Store, glemte ham: kun faa, høist 7

eller 8 af alle hans Stykker, forundtes Adgang til Londons Skuepladse; og denne Scenens Konge maatte vige sit lovlige Rige for Beaumont, Fletcher og Ben Jonson. — Først i senere Dage vaktes de af en lang, vanærende Hvile ved den berømte David Garrick; de lønnede ham som Skuespilbestyrer med Rigdom, og som Skuespiller med Udødelighed.

Midlertid har Garrick sig nok ad med disse Stykker i Almindelighed og med dette i Særdeleshed, som den, der finder en Mynt fra den høie Oldtid, og skurer og pudser den saalænge, at ei blot den saakaldte ædle Rust, men endog meget af dens Præg udslettes og forsvinder. — Jeg vil ei tale om de Indgreeb, han som Skuespiller tillod sig med dette Sørgespil, f. Ex. at han altid udelod den herlige Monolog af Hamlet *), hvor han i 3die Akt træder ind, og finder Kongen bedende: nei; han tilbød siden efter Engellænderne en Forbedring af den gamle Will. Shakspeare's

*) Derimod fortæller Davies ogsaa, at Garrick igien indførte Hamlets Formaning til Skuespillerne i 3die Akt paa Theatret, som lige fra Bettertons Død og til den Tid aldrig var hørt paa de engelske Skuepladse.

publikens Theater. Forfatteren, Hr. Ducis, tilstaaer, at han ikke forstaaer Engelsk, og kiender Shakspeare blot af Latourneurs Oversættelse, som er i Prosa; men meget troe. Kun faa læse dette Værk, hvorefter Hr. Ducis forfærdigede sin Hamlet, som Pariserne gaae hen for at see, fordi det spilles paa Republikens Theater, fordi det har den sædvanlige Længde og Brede, og ei flere end det sædvanlige Antal af Personer. Stykket er nationaliseret; men desuagtet er det endnu for stærkt for Pariserne; thi Hamlet og Ophelia sige Du til hinanden, og kalde ei hinanden Madame og Seigneur o. s. v. Engellænderne, som beklage sig over denne Omkalfatring, kan ikke have noget mod Hr. Ducis; thi han har aldrig vildet fremstille Shakspeares Hamlet; men selv skabe en Hamlet, og uddanne Engellænderens rue Ider for dannede Franskmænd."

"Hamlet er her Konge i Danmark, men paa Grund af hans Melancholie endnu ikke offentlig kronet; Claudius, en Prinds af Blodet, som med Dronningens Hielp har forgivet Hamlets Fader, har endnu ikke ægtet hende. I en lang Scene i første Akt skiendes han med hende, fordi hun ikke haster stærkere med Brylluppet; men hun giver ham ligefrem Kurven, fordi hun — det er

hendes egne Ord — foruden hendes første Gemals Død, ei vil have endnu eet Ægteskab at angre." Derpaa bliver le prince du sang ganske rasende, og sværger, at hævne sig; Gertrud ændser ikke hans Vrede; men forsikrer med ædel Troddighed, at hun bryder sig slet ikke om ham; thi han er kun Undersaat, men hendes Søn derimod er Konge."

Hamlets Sindssvaghed sætter det hele Kongehuus i Forlegenhed; især er man nysgierrig efter, at faae noget mere at vide om Aanden, som Hamlet foregiver at see. De tale alle derom, som en afgiort Sag: og et Øieblik efter ere de af den Mening, at det er blot en Virkning af hans Forrykthed, at han troer at see denne Aand: Aarsagen dertil, formoder man, er endnu en ganske anden Hemmelighed, og med Utaalmodighed venter man Norceste, Hamlets Ungdoms-Ven, som skal aflokke ham denne Hemmelighed. Denne Norceste er en Komposition af Horatio, Laertes, Rosenkrantz og Guildenstern. Til disse 4 Personer bruger Franskmanden kun een. Efterat Gertrud har skiændtes med Prinds Claudius, er hun meget bedrøvet. Elvire, hendes Fortrolige, vil vide Aarsagen, og da Gertrud ikke vil ud med den, siger

Elvire: "det giøres heller slet ikke nødig; hun har nokſom rødet ſig den Nat, da Kongen døde saa plùdſelig". Derpaa følger en lang Jammerklage, og saa tilſtaaer Dronningen, at hun har givet ſin Gemal Gift i en Drik, Lægerne havde forordnet ham. Men hun har ikke givet Kongen Bægeret i Hænde; men blot ſat det i hans Værelſe, og saa løbet ſin Vei; men da hun var kommet i ſit Kammer, havde hun ikke været saa ganſke vel tilmode ved denne Sag; hun var derfor løbet fortvivlet tilbage til Kongen, for at ſige ham, at det var Gift; men da havde hun allerede fundet ham død. Elvire troſter Dronningen noget, og derpaa kommer Norceſte. Dronningen beder ham kortelig: at han ſkal udforſke ſin Ven Hamlet, ſom ingen troer uden ham, og at hun altſaa venter, at han ſtrax ſkal fortælle hende, hvad han opdager. Derpaa gaaer hun, og Hamlet kommer ſtyrtende ind, forfulgt af ſin Faders Aand, men ſom ikke er ſynlig. Da han ſeer ſin Ven, fortæller han ham, at han er ſyg, og forfølges idelig af ſin Faders Aand, ſom befaler ham, at dræbe hans Mordere Dronningen og Claudius. Norceſte, ſom en meget forſtandig Ven, raader ham, for alting ei ſtrax at troe denne Aand, fordi det dog endnu ſtedſe er uvist, om han ei er blot forrykt, og troer i ſin Vanvittighed, at ſee en Aand.

Han raader ham, først at anstille en Prøve. Han skal nemlig opgrave Urnen, hvori hans Faders Aske er; med denne Urne skal han pludselig lade sig see for Dronningen, og nøde hende til at sværge, at hun er uskyldig i hans Faders Død. Kan hun sværge, saa er hun uskyldig; men forskrækkes hun og sværger ikke, saa skal han kun ligefrem dræbe hende.

Efterat der nu er raset og jamret i 5 Akter, efterat Moderen, ved Synet af Urnen, ei kan sværge, men protesterer mod denne Overraskelse, som et ugyldigt Vidnesbyrd, og falder i Afmagt; efterat Hamlet dog af sønlig Følelse ei kan gjennembore hende, endskiøndt han plages stærk af den usynlige Aand — saa gaae de alle til Sengs. Prinds Claudius dræber Dronningen i hendes Sovekammer, kommer ud, fortæller Tilskuerne det, og siger dem tillige, at Palladset er omringet af hans Sammensvorne, som ville myrde Hamlet, hvorpaa da han vil komme paa Thronen. Hamlet træder pludselig ind, og skielder ham Huden fuld. Claudius svarer: Skield du ikke; thi see, din Moder har jeg allerede ombragt, og dig skal det ikke gaae et Haar bedre. Derpaa stamper han med Foden, og de Sammensvorne komme.

Men isteden for at ombringe Hamlet, see de paa, at Hamlet stikker Claudius ihiel. Herpaa er hver Mand tilfreds, og Hamlet lover nu, at regiere i Fred og Roe. — Om Ophelias og Hamlets Kierlighed vil jeg ikke sige et Ord; den er alt for modbydelig, og udværet i lange Taler. Ophelia er ei Polonii, men Claudii Datter, fordi en Konge ei med Anstændighed kan forelske sig i ringere end en Prindsesse. Polonius er Claudii Fortrolige. I Øvrigt er Sproget forvirret, og Verset har ei engang den sædvanlige Politur. Talmas Spil, som Hamlet, gior stor Virkning. Han forstaaer Engelsk, og elsker Shakspeare. Han har været i Engelland, og, efter egen Tilstaaelse, lært meget af de engelske Skuespillere. Han har forandret meget i sin Rolle som Hamlet. Saaledes har han, for Ex., oversat den berømte Monolog:

"at være eller ei — o. s. v."

og fremsiger den paa Scenen; men trykt i Stykket er den ikke."

Saa forvanskет fremstilles Shakspear's største Mesterværk i det stolte Paris, og i Verdens første Kunstneres Hænder.

Jeg veed ei, om dette Skuespil nogensinde har været givet paa Italiens Skueplads; men en

Anonym udgav i Venedig 1774: Amleto, tragedia di Mr. Ducis, ad imitazione della Ingleſe di Shakeſpear, tradotta in verso ſciolto. Overſættelſen er i riimfrie Jamber, og meget fri, da den ſnart forkorter, og ſnart omſkriver ſin ſaakaldte Original, meget ofte er den mat og proſaiſk. — Naar han taler om Shakſpeare, taler Voltaire giennem hans Mund: Baſterà eſſo (l'eſtrato) per altro, comunque ſiaſi a porre in iſtato chi legge di giudicare con fondamento degli forci d'ingegno che Mr. Ducis ha dovuto mettere in opera per ridurre a regolare e nobile forma queſto, per altrò non dispregevole, ſcenico Moſtro.

Intet Land, undtagen dets Fædreneland, har modtaget Hamlet med meer Beundring og Enthuſiasme end Tydſkland. — Det er ſeet paa dets ſtolteſte Skueplads i de første Kunſtneres Hænder, og i vandrende Truppers Fiellehoder i de elendigſte Fuskeres. — Det er overſat med Shakſpear's øvrige Værker af Wieland, Eſchenburg og A. W. Schlegel; det er flere Gange bearbeidet for enkelte Theatre, f. Ex. 10 Gange for det hamborgſke under Schröders Beſtyrelſe, og nylig udgivet ſærſkilt med formildede Læſemaader til Theatrenes Brug af A. W. Schlegel. —

Bearbeidelserne for Schröders Theater ere, for en Deel, efter Garricks Plan, dog er den gyselignaive Scene med Graverkarlene beholdt i dem. Tydslands, ypperligste Skuespillere Schröder, Brockmann, Fleck har Hamborg, Wien og Berlin beundret i Shakspear's Characterer. Hvad Garrick var for Shakspeare i Engelland, blev Schröder i Tydskland. Blot fra April 1777 til April 1778 har han givet det hamborgske Publikum dette Stykke 15 Gange; ligesom han i samme Aar har givet hans Kiøbmand i Venedig 6 Gange; hans Feiltagelser to Gange, og hans Lige for Lige 4 Gange. Om Schröder er bleven saa riig ved dem, som Garrick, veed jeg ikke; ligesaa berømt er han imidlertid bleven.

Gierne vilde jeg her fremsætte Göethes — skal jeg kalde det Kritik eller Poesie. — over Hamlet i hans guddommelige Wilhelm Meister, som ingen Skuespiller eller Skuespilynder, og intet Menneske kan læse uden den reneste Henrykkelse; men begrændset af Rummet, vil jeg nøies med blot at anføre hans Ideer til en Bearbeidelse af Hamlet, som vilde giøre Stykket opførligt paa ethvert Theater af-mindste Rang.

"Jeg skielner — siger Wilhelm — efter naieste Undersøgelse to Slags i dette Stykkes Komposi-

tion: det første Personernes og Begivenhedernes Forel i n d v o r t e s Forhold, de mægtige Virkninger, der flyde af Hoved-Figurernes Caracter og Handlinger, og disse ere enkelte fortræffelige, og, i den Følge, de ere opfilte, uforbederlige. De kunne ved ingen Slags Behandling forstyrres, ja neppe forhutles. Disse er det, som enhver forlanger at see, som ingen vover at angribe, som præge sig dybt ind i Sielen, og som man har bragt næsten alle paa det tydske Theater. Kun har man, troer jeg, feilet deri, at man har anseet det andet, der ved dette Stykke er at mærke, jeg mener Personernes u d v o r t e s Forhold, hvorved de bringes fra eet Sted til et andet, eller paa den eller den Maade forbindes ved visse tilfældige Begivenheder, for alt for ubetydeligt, kun i Forbigaaende talt dersom, eller reent udeladt dem. Vist nok ere disse Traade kun tynde og løse, men de gaae dog gjennem hele Stykket, og sammenholde hvad der ellers faldt fra hinanden, og ogsaa virkelig falder fra hinanden, naar man skiærer dem bort, og troer at have giort meer end nok, naar man lader Enderne blive."

Til disse udvortes Forhold regner jeg Urolighederne i Norge, Krigen med den unge Fortinbras, Gesandtskabet til den gamle Farbroder, den

bilagte Tvistighed, den unge Fortinbras's Tog til Polen, og hans Igienkomst til Slutning. Ligeledes Horatios Tilbagekomst fra Wittenberg, Hamlets Lyst at gaae derhen, Laertes's Reise til Frankerig, hans Gienkomst, Hamlets Sendelse til Engelland, hans Fangenskab hos Søerøverne, begge Hoffolkenes Død efter Uriasbrevet: alt dette er Omstændigheder og Begivenheder, der kunde giøre en Roman viid og breed; men som ere Eenheden i dette Stykke, hvor desuden Helten ingen Plan har, i høieste Grad til Skade, og høist feilfulde.

Men disse Feil ere som flygtige Støtter ved en Bygning, som man ikke tør tage bort, uden først at trække en fast Muur under. Mit Forslag er altsaa, slet ikke at røre ved hine store Situationer; men saavel i det Hele, som i det Enkelte, at skaane dem saameget muligt; men kaste alle hine udvortes enkelte, adspredte og adspredende Motiver bort paa eengang, og sætte et eneste i deres Sted, som alt ligger i Stykket, og det er Urolighederne i Norge. Her er Planen:

Efter den gamle Hamlets Død blive de nyeerobrede Normænd urolige. Stadtholderen der sender sin Søn Horatio, en gammel Skoleven af Hamlet, men som i Tapperhed og Leveklogskab

har vundet et Forspring for alle andre, til Danmark, at drive paa Udrustningen af Flaaden, som under den nye, til et overdaadigt Levnet henfaldne Konge, gaaer kun langsomt fra Haanden. Horatio kiender den gamle Konge; thi han har været med i hans sidste Feldtslag, og staaet i Naade hos ham; og den første Gienganger-Scene vil ikke tabe derved. Den nye Konge giver nu Horatio Audients, og sender Laertes til Norge med den Efterretning, at Flaaden snart vil lande; medens Horatio overdrages at skynde paa dens Udrustning: derimod vil Moderen ikke samtykke i at Hamlet, som han ønsker, maa gaae til Søes med Laertes.

Det øvrige holdes sammen paa denne Maade: Naar Hamlet aabenbarer Horatio sin Stedfaders Misgierning, raader denne ham, at gaae med til Norge, forsikkre sig Almuen, og komme med væbnet Haand tilbage. Da Hamlet bliver Kongen og Dronningen for farlig, have de intet nærmere Middel til at blive ham qvit, end at sende ham til Flaaden, og give ham Rosenkrantz og Guildenstern til Oppassere: og da Laertes imidlertid kommer tilbage, skal denne indtil Stiemands-Mord ophidsede Yngling sendes efter ham. Flaaden bliver liggende for Modvind; Hamlet kommer nok eengang igien; hans Vandring over Kirkegaarden kan maaskee lykkelig motiveres; hans

Møde med Laertes ved Ophelias Grav er et kort, uundværligt Øieblik. Herpaa maa Kongen betænke, at det er bedre at blive af med Hamlet paa Stedet. Afskedsfesten til den tilsyneladende Forsoning med Laertes holdes nu høitidelig, hvorved der gives Ridderspil, og Hamlet og Laertes fægte. Uden de 4 Liig kan jeg ikke slutte Stykket; der maa Ingen blive tilbage. Hamlet giver, da Folkets Valgret nu igien gaaer i Kraft, Horatio dennde sin Stemme."

Saavidt Göthe — Om denne Plan har Shakspeares ypperlige Oversætter Schlegel talt saaledes i Maanedskriftet die Horen for 1796, 4de Stykke:

"Hvor mange skiønne Steder, der ved denne Plan maae opoffres, falder let i Øinene. — Den Reisemoral, Polonius giver sin Søn, kunde man til Nød skiænke ham; men desto meer Skade er det for den ubetalelige Scene mellem Polonius og Reynaldo *), og dog maa den bort, da det ei kan passe sig, at der sendes en Tiener efter Sønnen, for at udforske hans Vandel, naar han

*) Davies siger, at denne Scene ei er givet paa det engelske Theater i meer end et Aarhundrede.

er stikket bort i kongelige Anliggender. Hos Shakspear er Tvekampen synderlig nok; men der har den dog en Bevæggrund, som her falder bort. I Frankrig, som Laertes besøger, som Hovedsædet for alle ridderlige Fuldkommenheder, kunde han drive Fægtekunsten til en i Danmark sielden Høide, og derved vække Hamlets Kappelyst; men kunde han gjøre det samme i Norge, en erobret Provinds? At den i og for sig selv fortreffelige Monolog af Hamlet i 4de Akt, hvor han har mødt Fortinbras's Hær paa dens Tog til Polen, at den maa bort, er mindre at beklage, da den i det Væsentlige kommer overeens med den, som slutter 2den Akt. Fortinbras, denne vakkre unge Krigers pleier ved alle Omarbeidelser at være den første, som opoffres, og dog veed jeg inter i hele Stykket, som, i det mindste ved Løsningen, øyner mit Inderste stærkere, end hans høitidelige, underfulde Fremkomst paa Valpladsen, hvor Skiebnen i samme Øieblik har fuldendt sin frygtelige Opløsning. Bliver han borte, vorde Onde og Gode hinanden lige i Døden, alle dø uden høitidelig Veeklage, og den eneste overlevende, Horatio, har, som Vidne til hine Begivenheder, kun ubetydelige Tilhørere at henvende sig til. Hvor stor træder Fortinbras frem, for for første Gang at lade den ædle Ulykkelige vederfares Ret i Efterverdenens Navn, hvis

Dom var hans sidste Bekymring. Saa overordentlig en Udelæggelse forlanger en ophøiet Tilskuer, og kun en Helt er værdig at yde en undergangen Verden (thi med dette Indtryk ender Sorgespillet) den sidste Ære."

I vort Fædreneland udkom en prosaisk Oversættelse af Hamlet i Aaret 1777, af en unævnt Forfatter. Paa Danmarks Skueplads har dette, saalidet som noget af alle Shakspeare's Stykker, nogensinde været seet; og har denne Oversættelse ei heller været indleveret til Skuespil-Bestyrelsen.

* * *

Til denne anden Udgave af Hamlet være det mig, som til Julius Cæsar, tilladt at hensætte, hvad A. W. Schlegel (i sine Vorlesungen über dramatische Kunst und Litteratur 1811) siger om dette Digterværk. — "Hamlet er eneste i sit Slags: det er et Tanke-Sorgespil, indgivet ved vedholdende og aldrig tilfredsstillet Grublen over de menneskelige Skiebner, over Verdenbegivenhedernes mørke Forvirring, og bestemt til at fremkalde netop samme Grublen igien hos Tilskuerne. Dette gaadefulde Værk ligner hine irrationale Equationer, i hvilke altid bliver til Rest et brudbent Tal af ubi-

kjendt Størrelse, der paa ingen Maade lader sig oplose. — Allerede saa Meget er sagt og skrevet derover, og dog vil intet tænkende Hoved, som paa nye taler over det, være fuldkommen enig med sine Forgiængere i Synspunktet for Sammenhængen og Betydningen af alle Dele i det store Hele. — Fornemmelig maa det forbause, at ved saa tilsforede Hensigter, ved en i uudforskede Afgrunde nedlagt Grundvold, det Hele dog ved første Blik fremstiller sig yderst populairt. — Synet af Aanden, der faaer Haaret til at reise sig paa vore Hoveder, bemægtiger sig strax fra Begyndelsen af Indbildningskraften og Sindet: nu kommer Skuespillet i Skuespillet, hvori man fast som i et Speil seer Forbrydelsen gientaget, hvis forgieves tilsigtede Straf udgiør Stykkets Indhold: Kongens Forfærdelse derover; Hamlets forstilte og Ophelias virkelige Vanvid; hendes Død og Jordeførd; Hamlets Møde med Laertes ved hendes Grav; deres Tvekamp, og den store Opløsning: endelig den unge Helt Fortinbras, som træder frem, og med krigersk Pomp beviser en undergangen Kongeslægt den sidste Ære; derimellem de komiske Karakter-Scener med Polonius, med Hofmændene og Graverkarlene, som samtligen har deres Betydning: Alt dette fylder Scenen med den meest levende, og mangfoldigste Bevægelse. — Den eneste Grund, hvi man torde finde dette Stykke mindre theatralsk end andre Sørgespil af Shakspeare, er den: at Hovedhandlingen i de sidste Acter gaaer i Staa, eller hvad meer er, synes endog at gaae tilbage. Dette var imidlertid uundgaaeligt, og ligger i Sagens Natur. — Det Hele sigter jo did at vise: hvorledes et Overlæg, der til

de fierneste Grændser af menneskelig Forudsigt vil udtømme alle Forhold og muelige Følger af en Gierning, lammer Daadskraften: som Hamlet selv udtrykker det:

Beslutningens medfødte Ungdoms-Rødme
boer i det syge gustne Overlæg.
Og Foretagender af Navn og Kraft
ved denne Tanke vende deres Strømme,
og tabe Navn af Daad. —"

Ogsaa Schlegels Bemærkninger over Hamlets Karakter vil jeg her anføre, da de ere noget forskiellige fra den Dom Göethe fælder i sin Wilhelm Meister, som jeg formoder ei kan være nogen kunstelskende Læser ubekiendt.

"Over Hamlets Karakter — siger da Schl. videre — kan jeg ikke, efter Digterens Hensigter, saaledes som jeg forstaaer dem, domme aldeles saa gunstig som Göethe. — Sandhed er det: han er en Aand af høi Dannelse; en Prinds med kongelige Sæder, begavet med den fineste Følelse for Sømmelighed, aaben for ædel Ærgierrighed, og i høi Grad aaben for Begeistring af enhver fremmed Fortræffelighed som fattes ham. — Vanvidds Rollen spiller han med mageløs Overlæggenhed, i det han netop overbeviser dem, der skulle speide ham, om hans Aands Forvirring, derved at han siger dem fornuden Sandhed, og spotter dem med den skarpeste Vittighed. — Men ved hans saa tidt fattede og aldrig udførte Forsætter, er hans Villies Svaghed aabenbar; og kun der lader han sig vederfares Ret, hvor han siger: at der gives ei

større Ulighed end den mellem ham og Hercules. — Det er ikke blot Nødvendigheden, som driver ham til List og Forstillelse; men han har et naturligt Hang til at gaae ad Krogveie; han hykler for sig selv: hans vidtfra hentede Betænkeligheder ere ofte kun Paaskud, for at skiule hans Mangel paa Beslutningskraft. "Tanker" — som han et andet Sted siger, "der have i sig kun en Fierdedeel Viisdom og tre fierdedele Feighed." Allermeest har man dadlet ham for den Haardhed, hvormed han tilbagestøder Ophelias af ham selv foranledigede Elskov, og for hans Følelsløshed ved hendes Død, hvortil han, skiøndt uvilkaarlig, har været Aarsag. — Men han er altfor dybt nedsunken i sin egen Sorg, til at have nogen Medfølelse tilovers for Andre: og hans Ligegyldighed giver os en Maalestok for hans indvortes Forstyrrelse. Derimod sporer man aabenbarlig hos ham en lumsk Skadefryd, naar det er lykkedes ham at rydde sine Fiender af Veien, mere formedelst Nød og Tilfælde, der ene kan drive ham til raske Handlinger, end ved Fortieneste af Mod: — saaledes yttrer han sig efter Polonii Mord og over Rosencrantz og Guildenstern. Hamlet har ingen fast Tro, hverken paa sig selv eller noget Andet: fra religiøse Tillids-Yttringer gaaer han over til skeptisk Grublerie; han troer paa sin Faders Gienfærd; og saasnart det er forsvunden, bliver det ham fast som et Drømmebillede. Han er kommen saavidt, at han siger: "Intet er ondt eller godt i sig selv; ene vor Mening gior det dertil" — Digteren forvilder sig med ham i Tanke-Labyrinther, hvori man finder hverken Begyndelse eller Ende. — Ei heller Stiernerne give, ved Begivenhedernes Gang, noget

Svar paa de saa ivrigen forelagte Spørgsmaal. En, som det synes, af Himlen befuldmægtiget Stemme, fra en anden Verden fordrer Hevn for en uhyre Forbrydelse, og bliver uden Virkning; Forbryderne straffes tilsidst; men fast som med et tilfældigt Slag, og ei paa den behørige Maade, for at give Verden et høitideligt advarende Exempel paa Retfærdighed: vaklende Forsigtighed, lumsk Forrædderie, og vild Raserie ile sammen Undergang i Møde; mindre Skyldige eller Uskyldige indvikles med i det almindelige Fald; Menneskelighedens Skiebne staaer der som en kiæmpemæssig Sphinx, der truer med, i Tvivlens Afgrund at nedstyrte enhver, der ei formaaer at løse hendes frygtelige Gaade." —
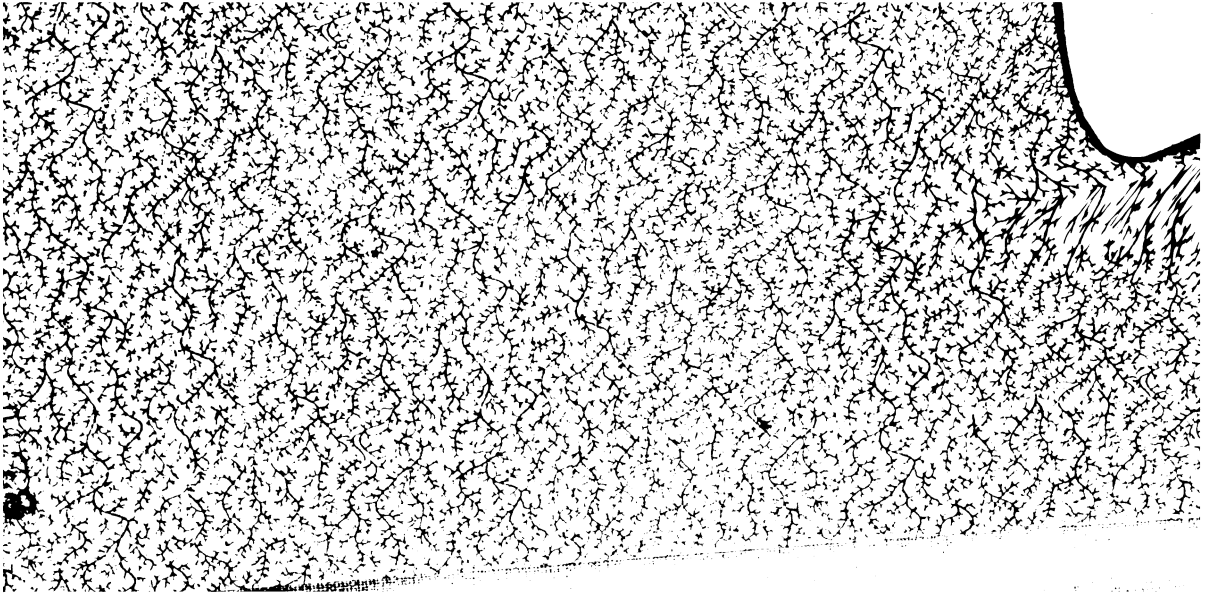
Neppe vil nogen, der nogenlunde har giort sig bekjendt med Hamlets Karakter, gandske underskrive ovenstaaende Karakteristik af Hamlet, som Shakspeare's fortræffelige Oversætter, den lærde A. W. Schlegel her har givet; men hellere holde sig til Göthes; — Men jeg vil kortelig slutte med Schlegels egne Ord: "Allerede saa Meget er sagt og skrevet over dette Sorgespil; og dog vil intet tænkende Hoved, som paa nye taler om det, være aldeles enig med sine Forgiængere i Synspunktet for Sammenhængen og Betydningen af alle Dele i det store Hele."